

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\H\Harrison  
Harry\Harrison\_Harry-Misto\_misto\_vice\_mista.pdb

PDB Name: Harrison Harry-Misto\_misto\_vice  
Creator ID: REAd  
PDB Type: TEXT  
Version: 0  
Unique ID Seed: 0  
Creation Date: 16.8.1973  
Modification Date: 16.8.1973  
Last Backup Date: 1.1.1970  
Modification Number: 0

Harry Harrison  
Misto, místo! Více místa!

## KONEČNÁ – VELICE PRAVDĚPODOBNÁ – NOČNÍ MŮRA

Přišla definitivní katastrofa: přelidnění lidstva!

Nejúspěšnější živočišný druh v dlouhých dějinách Země – lidstvo – pokrylo planetu svými masami natlačenými dohromady do upadajících měst velikosti celých kontinentů, které pohltily. Lidé chtějí další místo, mír a smrt...

MÍSTO, MÍSTO! VÍCE MÍST! je klasickou SF novelou o přelidnění světa – zároveň je originální předlohou pro nezapomenutelný film SOYLENT GREEN a také hrozné varování z budoucnosti, která je již téměř zde!

Toddovi a Moire –  
již kvůli vám, děti, doufám, že se román ukáže jako dílo fikce.

### Předmluva

Jeden z nejohroženějších v přehřelých světových hrozných trendů je zrychlující se růst městských populací. Částečně je to přímým důsledkem populační exploze – lidé se rodí rychleji než umírají. Ale vzrůst počtu obyvatel tomu přispívá i nepřímo. Například, jak celosvětová populace strašlivým tempem narůstá, zemědělství se stále více mechanizuje a zemědělní dělníci, které nahradily traktory a kombajny, jdou zkoušet svoje štěstí do měst. A samozřejmě někteří lidé prostě dávají životu ve městech přednost.

Důsledky „populační exploze“ ve městech si získávají stále větší publicitu. Tokijská zátoka je zoufale zasypávána odpadky, aby na souši vybylo něco místa pro další růst města už tak přeplněného, že na obyčejný byt se čeká dva roky. V dnešní Kalkatě jsou statisíce bezdomovců, kteří žijí na ulici; přesto se zdá nevyhnutelné, že pokud město poroste stejnou rychlostí jako zbytek Indie, dosáhne kolem roku 1990 počet obyvatel Kalkaty dvanácti milionů. V rozvojových zemích se města v průběhu desetiletí 1950-1960 rozrostla o padesát pět procent. Až budou dostupná data pro léta 1960-1970, dá se předpokládat, že růst měst v tomto desetiletí bude ještě nápadnější. Neschopnost těchto zemí postarat se o zvyšující se množství obyvatel měst se dá snadno vypočítat na nerozlučně s nimi spjatých chudinských čtvrtích. Méně nápadný je vysoký stupeň nezaměstnanosti a sociálních nepokojů, které doprovázejí tak rychlý rozvoj urbanizace.

Vyvinuté země, kde je růst měst o více než polovinu nižší než v zemích rozvojových, se rovněž střetávají se stále závažnějšími problémy. Ty se projevují především ve Spojených státech, kde se za posledního půlstoletí počet obyvatel měst více než zdvojnásobil a jeho poměr z celkového počtu obyvatel stoupl z méně než poloviny na téměř tři čtvrtiny. Problémy amerických měst, jako úpadek městských center a nezadržitelný růst a rozvoj předměstí, se staly tématem obrovského množství literatury. Města sama se stala cílem nespočetných a často neúspěšných nápravných programů.

I střednědobá předpověď budoucnosti městských oblastí představuje takřka neřešitelný problém. Nicméně něčím si můžeme být jisti. Například současný ráz růstu měst o mnoho nepřesáhne přelom století. Demograf Kingsley Davis vytvořil prognózu těchto růstových trendů a došel k hrozným výsledkům. Jestliže rychlost rozvoje měst z roku 1950 bude pokračovat do roku 1984, bude polovina lidstva žít ve městech. Kolem roku 2023 budou žít v městských oblastech všichni a kolem roku 2044 budou všichni žít ve městech s milionem nebo více obyvatel. Kdyby nějakou nešťastnou náhodou tento trend pokračoval tak dlouho, největší „město“ bude mít 1,4 miliardy duší, což bude představovat desetinu lidstva.

Ale výsledky takových prognóz, jakkoli poučné, jsou zároveň absurdní. Víme, že tomu tak nebude, co se týče počtu obyvatel ve městech. Co víc, budoucí trendy v životních podmínkách ve městech jsou nám naprosto neznámé. Musíme je nechat na naší představivosti – anebo na představivosti talentovaných spisovatelů, jako je Harry Harrison. Make Room! Make Room! představuje strhující obraz toho, kam by současné trendy mohly vést. Takovéto scénáře nám pomáhají přemýšlet o budoucnosti a seznamují lidi s možnými důsledky chování nás všech. Pokud bude tak závažného cíle dosaženo fantastickým románem, bude to dvojnásob cenné. Díky vám, Harry Harrisone.

Paul R. Ehrlich

## PROLOG

V prosinci roku 1959 prezident Spojených států Dwight D. Eisenhower řekl: „Tato vláda... dokud jsem tu já... nebude aktivně zasahovat do problému kontroly porodnosti. To není naše věc.“ Od té doby to nebyla věc žádné americké vlády.

V roce 1950 Spojené státy americké – s pouhými devíti a půl procenty světové populace – spotřebovávaly padesát procent světových potravin. Toto procento se nadále zvyšuje a během patnácti let budou při současné rychlosti růstu Spojené státy spotřebovávat osmdesát tři procenta celosvětového ročního výtěžku surovin. Koncem století, bude-li naše populace narůstat stejným tempem, bude tato země potřebovat více než sto procent planetárních zdrojů, aby si udržela současný životní standard. To je matematicky nemožné, nehledě na to, že tou dobou bude na světě kolem sedmi miliard lidí a ti by – pravděpodobně – také rádi měli nějaké suroviny.

V tom případě, jaký to bude svět?

PONDĚLÍ, 9. SRPNA 1999

MĚSTO NEW YORK –

ukradené důvěřivým Indiánům prohnány Holanďany, odebrané zákonadbalým Holanďanům bojechtivými Brity a vyrvané mírumilovným Britům vzbouřenými osadníky. Jeho stromy byly spáleny již před desetiletími, pahorky srovnány se zemí a čisté rybníky vysušené a zavezené, zatímco průzračné prameny byly uvězněny pod zemí a jejich čiré vody vtékaly rovnou do kanálů. Město, jež napřáhlo svá urbanizující chapadla ze svého domovského ostrova, se stalo megapolí; čtyři z jeho pěti obvodů pokrývaly polovinu jednoho ostrova přes sto mil dlouhého, pohltily další ostrov a po řece Hudson se rozšířily až na kontinent Severní Ameriky. Pátý a původní obvod je Manhattan: deska prvotní žuly a přeměněných hornin, ze všech stran obklopená mořem, dřepící jak ocelový a kamenný pavouk uprostřed sítě mostů, tunelů, drah, kabelů a trajektů. Jelikož se nemůže roztáhnout do šíře, zvedá se Manhattan do výšky, živí se vlastním masem, jak strhává staré budovy a nahrazuje je novými, které se zvedají výše a výše – a přesto ne dost vysoko, neboť se zdá, že pro lidi tísňící se tam neexistuje žádné omezení. Derou se tam zvenku a zakládají rodiny a jejich děti a děti jejich dětí zakládají rodiny, až je toto město zalidněné jako žádné jiné v historii světa.

Tohoto horkého dne v srpnu 1999 je ve městě New Yorku – plus mínus pár tisíc – pětatřicet milionů lidí. \*)

## ČÁST PRVNÍ

### 1. kapitola

Srpnové slunce pražilo skrze otevřené okno a pálilo Andrewa Rusche do nahých nohou, dokud ho ten nepříjemný pocit nevytáhl z hlubin těžkého spánku. Jen pomalu si začínal uvědomovat horko, vlhko a drsné prostěradlo pod svým tělem. Promnul si zalepená víčka a pak ležel a zíral na rozpraskanou a špinavou omítku na stropě. Byl vzhůru jen napůl a cítil se dezorientovaný, v těch prvních chvilkách po probuzení nevěděl, kde je, ačkoli tenhle pokoj obýval už sedm let. Zív, a když zatápal po hodinách, které vždycky odkládal na židli vedle postele, ten podivný pocit se vytratil. Znovu zív a zamžoural na ručičky, stěží viditelné za poškrábaným sklíčkem. Sedm... sedm ráno a uprostřed čtvercového okénka byla malá číslice 9. Pondělí 9. srpna 1999 – a už horko jako ve výhni; město ještě pořád věznila vlna horkého vzduchu, která New York dusila a smažila posledních deset dní. Andy se poškrábal na zpoceném boku, odsunul nohy ze slunečního žáru a podložil si krk zmuchlaným polštářem. Zpoza tenké přepážky, jež místnost rozdělovala na dvě poloviny, se ozvalo rachotivé vrčení, které rychle přešlo do vysokého bzukotu.

„Dobré ráno...“ překřikl ten zvuk a rozkašlal se. Stále kašlaje neochotně vstal a přešel pokoj, aby si nalil sklenici vody z nástěnné nádržky; tekla tenkým, nahnědlým pramínkem. Lačně ji vypil, potom klepl kotníky do ukazatele a jehla poskočila nahoru a dolů až k značce Prázdná. Bylo potřeba ji doplnit, musí na to pamatovat, než si na okrsku – ve čtyři – zapíše příchod. Den začal.

K přední straně masivní skříně bylo připevněno velké zrcadlo s prasklinou odshora dolů; přiblížil k němu tvář a promnul si neoholenou čelist. Měl by se oholit, než půjde ven. Nikdo by se na sebe neměl dívat do zrcadla, když je po ránu nahý a vyjevený, pomyslel si znechuceně a zamračil se na svou mrtvolně bledou pokožku a lehce zaoblené břicho, což obvykle zakrývaly kalhoty. A jak se mu podařilo mít žebra vyčnívající jak hladovému koni a rostoucí panděro – obojí zároveň? Prohnětl si změkklé svalstvo a napadlo ho, že to musí být škrobnatou stravou a taky neustálým vysedáváním na zadku. Ale aspoň na obličej nebyla tloušťka vidět. Čelo měl každým rokem vyšší, ale když má vlasy ostříhané na krátko, nebije to tak do očí. Je ti sotva třicet, pomyslel si, a už se ti kolem očí začínají dělat vrásky. A nos máš taky moc velký – nebyl to strejda Brian, kdo vždycky tvrdil, že to se v rodě projevuje velšská krev? A špičáky máš příliš nápadné, takže když se usměješ, připomínáš hyenu. Jsi hezkejší ďábel, Andy Ruschi, kdypak jsi měl naposledy rande? Zaškaredil se na sebe a šel se podívat po nějakém kapesníku, aby si pročistil svůj impozantní velšský nos.

Navlékl si jediné čisté spodky, které v prádelníku byly; to je další věc, na niž dnes musí pamatovat, přeprat si prádlo. Když procházel dveřmi v přepážce, z druhé strany se pořád ozýval ten kvilivý jekot.

„Uženeš si infarkt, Sole,“ řekl šedovousému muži, který seděl na kostře jízdního kola a šlapal do pedálů tak horlivě, až mu po hrudi stékal pot a vsakoval se do osušky, kterou měl uvázanou kolem pasu.

„Infarkt těžko,“ oddychoval Solomon Kahn. „Dělám to každý den už tak dlouho, že by mýmu motorku vadilo, kdybych přestal. V cévách se mi cholesterol neusazuje, jelikož ho pravidelně vyplavuju alkoholem. A rakovinu plic mít taky nebudu, poněvadž bych si nemohl dovolit kouřit, ani kdybych chtěl, jako že nechci. A v pětasedmdesáti nebudu

mít ani zbytnění předstojné žlázy, protože...“

„Sole, prosím tě – ušetři mě těch nechutných detailů na lačný žaludek. Nemáš navíc kostku ledu?“

„Vem si dvě – dneska je horko. A nenech dveře otevřené moc dlouho.“

Andy otevřel malou ledničku přitisknutou ke zdi a rychle vytáhl dvě plastické krabičky margarínu, pak vyklepl z tácku do skleničky dvě kostky ledu a zabouchl dveře. Naplnil sklenici vodou z nádržky na stěně a postavil ji na stůl vedle margarínu. „Už jsi jedl?“ zeptal se.

„Dám si s tebou, už by měly být nabitě.“

Sol přestal šlapat, kvílení přešlo do úpění a nakonec umlklo. Odpojil dráty z elektrického generátoru připojeného k zadní nápravě kola a pečlivě je stočil vedle čtyř automobilových baterií, které zabíraly vršek ledničky. Potom si otřel ruce o svůj ušpiněný ručníkový sarong, odsunul jedno z nízkých křesel s kulatým opěradlem vymontovaných ze starického forda z roku 1975 a posadil se za stůl naproti Andymu.

„O šesti jsem poslouchal zprávy,“ řekl. „Stařešinové dneska pořádají další protestní průvod na ústředí pro podporu. Tam uvidíš pár infarktů!“

„Díky bohu ne, mám službu až od čtyř a Union Square nepatří do našeho rájónu.“ Otevřel krabici na chleba a vyndal jeden z šestipalcových sucharovitých čtverců červené barvy. Pak krabici přisunul Solovi a sám si natřel suchar margarínem a ukousl si. Jak žvýkal, nakrčil nos. „Myslím, že ten margarín žlukl.“

„Jak to můžeš vědět?“ zavrčel Sol, který jedl suchar bez margarínu. „Všechno, co se dělá z motorového oleje a velrybího tuku, je zkažené už od začátku.“

„Teďka začínáš mluvit zcela jako naturista,“ řekl Andy a opláchl suchar ve studené vodě. „Petrochemické tuky jsou bez chuti a zápachu a velryby už nejsou, to ty víš, takže nemůžou používat tuk – je to normální chlorelový olej.“

„Z velryb, z planktonu, ze sledů, je to všechno na jedno brdo. Páchne rybinou. Já jím chleba bez toho, já si ploutve nepěstuji.“ Náhle se ozvalo krátké zaklepání na dveře a on záupěl. „Ještě není ani osm hodin – a už se po tobě shánějí.“

„Může to být kdokoli,“ řekl Andy a vykročil ke dveřím.

„Může, ale není, takhle klepe poslíček a ty to víš stejně dobře jako já, vezmi na to jed, že je to on. No?“ S pochmurným zadostiučiněním přikývl, když Andy otevřel dveře a v tmavé chodbě uviděl stát bosého hubeného poslíčka.

„Co chceš, Woody?“ zeptal se Andy.

„Nič nechču,“ zašišlal Woody bezzubými dásněmi. Ačkoli mu bylo sotva přes dvacet, neměl už v ústech ani jeden zub. „Nadporučík žíká pžineš, já pžinešu.“ Podal Andymu dopisovou tabulku s jeho jménem napsaným na vnější straně.

Andy se otočil ke světlu a tabulku otevřel, přečetl si nadporučíkovy špičaté klikyháky, vzal křidu, naškrábal pod ně své iniciály a vrátil dopis poslíčkovi. Zavřel za ním dveře a s neveselými myšlenkami se vrátil ke své snídani.

„Nekoukej na mě tak,“ řekl Sol, „já jsem ten vzkaz neposlal. Novinky nejsou zrovna potěšující, nemám pravdu?“

„Stařešinové se už mačkají na náměstí a okrasek potřebuje posily.“

„Ale proč tebe? Tohle vypadá jako džob pro švestky.“

„Švestky! Kam chodíš na ten středověké slang? Jasně že na zvládnutí davu potřebují strážníky, ale jsou potřeba taky detektivové, aby vytipovali agitátory, kapsáře, kabelkáře a tak. V tom parku to dneska bude smrták. Zapsat se musím v devět, takže si nejdřív stihnu donést trochu vody.“

Andy si pomalu oblékl kalhoty a volnou sportovní košili a pak položil na parapet misku s vodou, aby se mu na slunci ohřála. Vzal dva otlučené plastické pětigalonové kanystry, a jak odcházel, Sol vzhlédl od televizoru a zamžoural na něj přes okraj svých staromódních brýlí.

„Namíchám ti drink, až se vrátíš s tou vodou – nebo myslíš, že je na to moc brzo?“

„No, vzhledem k tomu, jak se dneska cítím, tak není!“

Když za ním zapadly dveře, v chodbě byla tma jak v pytli, a jak tápal podél zdi ke schodům, zaklel a skoro upadl, protože zakopl o hromadu smetí, které tam někdo vysypal. O dvě patra níž bylo ve zdi prorážené okno a poskytovalo dost světla, aby viděl na cestu z posledních dvou pater na ulici. Po vlhku v chodbě ho žár na Dvacáté páté ulici udeřil jak zatuchlá vlna, dusivé miasma špíny, rozkladu a nemytých těl. Musel se prodírat mezi ženami, jež už naplnily prostor na schodech budovy, a kráčet opatrně, aby nešlápl na děti, které si hrály na zemi. Chodník byl dosud ve stínu, ale tísnilo se tam tolik lidí, že šel raději po vozovce, dost daleko od obrubníku, aby se vyhnul navrstveným kupám odpadků a smetí. V žáru posledních dnů asfalt rozměkl, takže se poddával pod nohama a lnul k podrážkám.

U červeného sloupovitého hydrantu na rohu Sedmé avenue byla jako obvykle fronta, ale lidé se s hněvivými výkřiky a několika zdviženými pěstmi začali rozcházet, zrovna jak tam došel. Dav se s reptáním rozptýlil a Andy uviděl, že strážník, který má službu, zamyká ocelové dveře.

„Co se děje?“ zeptal se Andy. „Myslel jsem, že je to otevřeno až do poledne?“

Policista se obrátil s rukou automaticky poblíž pistole, dokud nepoznal detektiva z vlastního okrsku. Posunul si služební čepici a hřbetem ruky si otřel pot z čela.

„Právě jsem dostal rozkazy od seržanta, všechny hydranty se na čtyřadvacet hodin uzavírají. Kvůli tomu suchu je v rezervoárech málo vody, musejí šetřit.“

„No to je teda dobrý,“ řekl Andy, hledě na klíč v zámku. „Jdu teď do služby a tohle znamená, že pár dní nebudu mít co pít...“

Poté, co se policista opatrně rozhlédl kolem, odemkl dveře a vzal od Andyho jeden z kanystrů. „Ten jeden by vám měl vydržet.“ Podržel kanystr pod kohoutkem, dokud nebyl plný, a pak snížil hlas. „Nikde to nevykládejte, ale povídá se, že ve vnitrozemí zase vyhodili do povětří vodovod.“

„Zas ti farmáři?“

„Asi ano. Sloužil jsem tam, než jsem přišel na tenhle okrsek, a je to tam drsný, zrovna tak vyhodí do vzduchu vodovod i vás. Tvrdí, že jim město krade vodu.“

„Mají jí dost,“ řekl Andy a převzal plný kanystr. „Víc než potřebují. A tady ve městě je pětaticet milionů lidí, kteří mají zatracenou žízeň.“

„Však kdo se hádá?“ zeptal se strážník, znovu zabouchl dveře a pečlivě je zamkl.

Andy se prodral skrze dav kolem schodů a prošel nejprve na dvorek. Všechny záchody byly obsazené, takže musel čekat, a když se konečně dostal do jedné z kabin, vzal kanystry s sebou; kdyby je ponechal bez dozoru, některé z dětí, které si hrály na hromádách odpadků u plotu, by mu je určitě ukradlo.

Když znovu vystoupil po temných schodech a otevřel dveře do pokoje, uslyšel jasný zvuk ledových kostek cinkajících o sklo.

„To je Beethovenova Pátá symfonie,“ řekl, upustil kanystry a svalil se do křesla.

„Je to má oblíbená melodie,“ řekl Sol, vzal z ledničky dvě vychlazené sklenky a s obřadností náboženského rituálu do každé vhodil maličkou cibulku. Jednu podal Andymu, který si chlazené tekutiny opatrně usrkl.

„Když ochutnávám něco takového, Sole, říkám si, že nakonec nejsi takový blázen. Proč tomu říkáš gibsons?“

„Tajemství ztracené v hlubinách času. Proč je stinger stinger a pink lady pink lady?“

„Já nevím – proč? Nikdy jsem nic z toho nepil.“

„Já taky ne, ale jmenuje se to tak. Jako ty zelený věci, co prodávaj v tom podniku, v Pajamas. Nic to neznamena, je to jen jméno.“

„Díky,“ řekl Andy, když vyprázdnil sklenku. „Den hned vypadá líp.“

Šel do svého pokoje, vzal ze zásuvky pouzdro s pistolí a zasunul je za pásek kalhot. Odznak měl na kroužku u klíčů, kde ho nosil vždycky, přibral ještě poznámkový blok a poté zaváhal. Tenhle den bude dlouhý a drsný a stát se může cokoli.

Zpod košil vyhrabal pouta a měkkou plastickou tubu naplněnou broky. V tlačenci může přijít vhod a s těmi všemi starými lidmi okolo je bezpečnější než pistole. A nejen proto, s těmi novými úspornými opatřeními musí mít člověk pro použití munice zatraceně dobrý důvod. Umyl se, jak jen to šlo s tou pintou vody, kterou si ohřál na parapetu na slunci, a pak si drhl tvář kouskem drsného šedého mýdla, až vousy trochu změkly. Na jeho holicí čepelce se už začínaly objevovat zřetelné zuby, a když ji obtahoval o okraj skleničky, pomyslel si, že je na čase popřemýšlet, jak sehnat novou. Možná na pozím.

Když Andy vyšel z pokoje, Sol právě zaléval truhlík na okně, pečlivě zavlažoval řádky bylinek a maličkých cibulí. „A nestrkej hlavu katovi do oprátky,“ řekl, aniž vzhledl od práce. Sol znal miliony řečí a všechna byla zastaralá. Pro všechno na světě, co myslel tou katovou oprátkou?

Slunce teď vystoupilo výš a v rozbředlém asfaltu a betonovém údolí ulice se usazoval žár. Pruh stínu se zúžil a na schodech bylo tak přeplněno, že se nemohl dostat ze dveří. Opatrně se protlačil kolem křehké dívky oděné jen do rozedraného, zašedlého spodního prádla, které neustále teklo z nosu, a sestoupil na nižší schod. Vyhulblé ženy neochotně uhýbaly, aniž si ho pořádně všimaly, ale muži na něj hleděli s výrazem chladné nenávisti ve tvářích, který způsoboval, že si všichni byli podobní jako členové jedné velké rodiny. Andy se propletl mezi posledními z nich, a když se dostal na chodník, musel překročit nohu starce, který tam ležel natažený. Vypadal spíš jako mrtvý než spící, a to také mohl být, aniž to kohokoli zajímalo. Jeho noha byla bosá a špinavá a provaz ovinutý kolem jeho kotníku vedl k nahému děcku, jež opuštěné sedělo na chodníku a ožizlávalo zprohýbanou plastickou miskou. Bylo špinavé stejně jako ten muž a provaz mělo uvázaný kolem hrudníčku pod hůlkovitými pažemi, protože břicho mělo nadmuté a obsypané. Byl ten stařec mrtvý? To nehrálo roli, všechno, co měl dělat, bylo sloužit dítěti jako kotva a to dělal, ať už živý nebo mrtvý.

Kristepane, já jsem ale dneska ráno morbidní, pomyslel si Andy, to musí být tím horkem, pořádně se nevyspím a pak mám noční můry. To je tím nekonečným létem a všemi těmi problémy, jedna věc prostě zapřičiňuje další. Nejdříve horko, pak sucho, potom krádeže ve skladech a teď ti Stařesinové. Jsou to blázni, že v tomhle počasí pořádají nějaké akce. Anebo se zbláznili právě z toho vedra. Na přemýšlení bylo moc horko, a když zahnul za roh, na rozpálené Sedmé avenue se vzduch jen tetelil a on ucítil na pažích a tváři palčivé sluneční paprsky. Košile se mu lepila k zádům, a to ještě nebylo ani čtvrt na devět.

V dlouhém stínu městské autostrády, jež nad Třicátou ulicí zakrývala oblohu, bylo příjemněji; šel a v polosvětle sledoval hustý provoz rikš a vozíků. Kolem každého podpůrného pilíře byl chumáč lidí natěsnaných jak vilejší kolem kůlu; seděli s nohama nataženými téměř mezi kola vozů. Nad hlavou mu dozníval rachot, jak po autostrádě přejel těžký nákladák, a další nákladák viděl parkovat před budovou okrsku. Strážníci v uniformách pomalu nastupovali na korbu a u kabiny stál detektiv nadporučík Grassioli a mluvil se seržantem. Vzhledl, zamračil se na Andyho a jeho levé víčko se zachvělo nervovým tikem, jako by vztekle zamrkal.

„Už bylo na čase, abyste se ukázal, Ruschi,“ řekl a odškrtl si jeho jméno na tabulce.

„Měl jsem dnes volno, pane, přišel jsem hned, jak mi poslíček předal vzkaz.“ Grassymu je třeba se postavit, jinak člověka sjede: má špatná játra, cukrovku a žaludeční vředy.

„Policista je ve službě čtyřnadvacet hodin denně, tak pohněte kostrou, ať už jste na voze. A chci, abyste s Kulozikem zatkl pár kapsářů, už nemám chuť poslouchat ty řeči z Centre Street.“

„Ano, pane,“ řekl Andy nadporučíkovým zádům, jak se ten obrátil ke stanici. Andy vylezl po třech schodech přivařených zezadu k nákladáku a posadil se na prkennou lavičku vedle Stevea Kulozika, který zavřel oči a začal klímat hned, jak nadporučík odešel. Byl mohutně stavěný a jeho tělo oscillovalo někde na hranici mezi svalnatostí a tloušťkou, na sobě měl zmačkané bavlněné kalhoty a košili s krátkými rukávy, stejnou jako Andy a rovněž přetaženou přes

kalhoty, aby zakryla pouzdro s pistolí. Když se Andy svalil na lavičku vedle něho, pootevřel jedno oko a odfrkl si, načež zase nechal víčko klesnout.

Startér podrážděně zaburácel, znovu a znovu, až nakonec nekvalitní palivo chytlo a diesellový motor neochotně naskočil, rozklepal se a zavrčel, jak se nákladák odlepil od obrubníku a rozjel na východ. Policisté v uniformách seděli všichni na postranních lavičkách, takže se mohli nechat ovívat vánkem vznikajícím při jízdě a zároveň sledovat hustě zalidněné ulice: letos v létě nebyla policie zrovna v oblibě. Kdyby jim něco mělo přiletět na hlavu, chtěli vidět odkud. Autem otřásly náhlé vibrace, řidič přeřadil na nižší rychlost a stiskl klaxon, aby si vynutil průjezd shlukem lidí a pomalých vozidel s lidskými tahouny. Když dojeli k Broadwayi, jejich postup se zpomalil na hlemýžďí tempo, jak se poblíž Madison Square s bleším trhem a stanovým městečkem lidé přelézali z chodníku do vozovky. Poté, co zahuli k centru, to nebylo o nic lepší, jelikož Stařešinové se shromáždili v plné síle, mířili k jihu a jen šouravě uhýbali nákladáku z cesty. Sedící policisté na ně netečně hleděli, jak tak projížděli kolem vzdouvající se lidské masy: šedivé hlavy, holé hlavy; většinou měli hole a jeden starý muž s dlouhým bílým plnovousem poskakoval kolem o berlich. Bylo tam také hodně vozičkářů. Když se vynořili na Union Square, slunce, jemuž teď nestály v cestě domy, na ně nepřetržitě pražilo.

„Je to vražda,“ řekl Steve Kulozik a se zívnutím seskočil z nákladáku. „Když budeme v tom horku ty tatíky dostávat pryč, půlku z nich to zabije. Na slunci musí být nejmiň sto stupňů – v osm bylo devadesát tři.“

„Od toho jsou tady doktoři,“ řekl Andy a pokývl hlavou směrem k malé skupině mužů v bílém, kteří rozkládali nosítka vedle přívěsu z místní nemocnice. Detektivové zamířili do týla davu, který čelem k tribuně uprostřed už zpola zaplnil park. Ozval se zesílený skřípavý zvuk a rychle uťaté zapištění, jak zkoušeli místní rozhlas.

„Máme nový rekord,“ řekl Steve; zatímco mluvili, jeho oči nepřetržitě sledovaly dav. „Slyšel jsem, že v nádržích je tak nízká hladina, že jsou vidět některé odvodné trubky. Tohle a jak ti vnitrozemský parchanti zase vyhodili do povětří vodovod...“

Skřípění z tlampače zaniklo v ozvěně hřmění zesíleného hlasu.

„Přátelé, pánové a dámy, všichni členové amerických Stařešinů, věnujte mi prosím pozornost. Objednal jsem na dnešní ráno pár mraků, ale vypadá to, že jim objednávka nedošla...“

Parkem proběhla uznané zašumění, ozval se řídký potlesk.

„Kdo je ten řečník?“ zeptal se Steve.

„Reeves, ten, co mu říkají Hošek Reeves, protože mu je jenom šestapadesát. Teď je obchodním manažerem Stařešinů, a jestli to tak půjde dál, příští rok bude jejich prezidentem...“ Jeho slova opět přehlušil Reevesův hlas, jenž rozechvěl horký vzduch.

„Ale v našich životech máme mraků dost, takže se bez těch na obloze objedeme.“ Tentokrát dostala reptavá reakce davu rozhořčený nádech. „Vláda rozhodla, že bez ohledu na naše zdraví nebo schopnosti nemůžeme pracovat a stanovila nízké, urážlivé a bídné almužny, s nimiž máme vystačit a zároveň se vypořádat s tím, že každý rok, každý měsíc, prakticky každý den si za peníze můžeme koupit méně a méně.“

„Tamhle je první,“ řekl Andy a ukázal na muže v zadní řadě, který se sesul na kolena a držel se za hrudník. Vykročil k němu, ale Steve Kulozik ho zadržel.

„Nech to na ně,“ ukázal na dva zdravotníky, kteří se už prodírali k starci. „Srdeční zástava nebo úpal a brzy nebude jediný. Pojd', objedeme to tady.“

„...opět nás vyzývají, abychom se spojili... síly, které by nás ponechaly v nouzi, strádající, zapomenuté... vzrůstající ceny vyhlazují...“

Zdálo se, jako by malá postavička na vzdálené tribuně nijak nesouvisela s hlasem dunícím kolem nich. Detektivové se rozdělili a Andy se pomalu začal prodírat mezi lidmi.

„...nespokojíme se s druhým nejlepším nebo třetím nebo čtvrtým, jako tomu bylo kdysi, ani nebudeme klímat a hladovět v špinavém koutku u krbu. Jsme důležitá – ba musím říci nezbytná – součást populace – zdroj věku a zkušeností, znalostí, rozvahy. Ať radnice, Albany a Washington něco udělají – nebo ať si dají pozor, protože až se budou sčítat hlasy, poznají...“

Lavina slov rachotila Andymu kolem uší, ale on jí nevěnoval pozornost, proplétal se mezi napjatě poslouchajícími Stařešiny a oči měl přitom na stopkách. Opatrně si razil cestu mořem bezzubých úst, šedých brad a vodnatých očí. Kapsáři tam nebyli žádní, v tom se nadporučík mýlil, zlodějci mají dost rozumu, aby nezkoušeli krást v takovéhle tlačnici. Tihle lidé beztak nemají ani vindru. A jestli jim pár drobných zbylo, mají je schované v jedněch z těch starých portmonek a přišitě k spodnímu prádlu, či k čemu.

V davu nastal rozruch; dva mladí chlapi se se smíchem prodírali skrz, nastavovali si navzájem bosé poškrábané nohy, aby ten druhý zakopl a upadl.

„To stačí,“ postavil se jim Andy do cesty. „Přestaňte dělat hlouposti a zmizte z parku, tady to není nic pro vás.“

„Povídá kdo? Můžem si dělat, co chceme...“

„Zákon,“ vyštěkl Andy, vytáhl z kapsy obušek a varovně jej pozvedl. „Padejte!“

Beze slova se obrátili a vypletl se z davu a on je sledoval, dokud si nebyl jist, že jsou pryč. Kluci, pomyslel si, když nechal pouzdro s broky klesnout, je jim deset nebo jedenáct, ale musíte si je hlídat a nenechat je vykecávat a musíte být opatrní, protože, jestli se k nim obrátíte zády a je jich dost, strhnou vás na zem a kusy rozbitého skla vás rozřežou na kousky, jako se to stalo chudákovi Taylorovi.

Zdálo se, že staří lidé jsou jakoby něčím posedlí, začínali se pohybovat dopředu a dozadu, a když hlas z amphonů umkl, zpoza řečnické tribuny bylo slyšet vzdálené výkřiky. Vypadalo to, že začínají problémy, a Andy se začal prodírat tím směrem. Reevesův hlas náhle zmlkl, pokřik byl hlasitější a bylo slyšet třeskot rozbíjeného skla. Z amphonů zazněl jiný hlas.

„Tady je policie. Všichni se prosím rozejděte, toto setkání skončilo, z náměstí odcházejte na sever –“

Mluvího přerušilo rozběsněné zavytí a Stařešinové se začali hrnout vpřed, puzení návaľem emocí. Jejich pokřik odezněl a znovu se dala rozeznat slova, zesílený hlas původního mluvího, Reevese.

„Lidičky... upokojte se... chci jen, abyste ještě chvíľku vydrželi... nikdo vám nezazlívá, že jste se rozčílili, ale vůbec to není tak, jak si myslíte. Tady kapitán mi vysvětlil situaci a odsud, kde stojím, vidím, že to s naší schůzkou nemá nic společného. Na Čtrnácté ulici jsou nějaké nepokoje – NE! – nechodte tam, přijdete leda k úrazu, je tam policie, ti vás nenechají projít a tam, směrem od centra, vidím letět vrtulníky a policie mluvila o shazování drátu...“

Po posledních slovech následovalo záupění, dav se zachvěl, změnil směr svého neklidného pohybu a začal se pomalu sunout k centru, ven z Union Square, pryč od Čtrnácté ulice. Staří lidé v té tlačenici věděli o shazování drátu vše.

Andy minul řečnickou tribunu, zástup prošel a on teď uviděl sročený dav, který ucpal Čtrnáctou ulici, a zamířil tím směrem tak rychle, jak to jen bylo možné. Na začátku ulice byli policisté, zajišťovali prostor poblíž parku, a nejbližší z nich zvedl pendrek a křikl:

„Zůstaň, kde jsi, kámo, nebo to schytáš.“

Přikývl, když mu Andy ukázal svůj odznak, a odvrátil se.

„Co se děje?“ zeptal se Andy.

„Máme tady sročení a bude to ještě horší, než to spraví – vy tam, vraťte se!“ Uhodil pendrekem do obrubníku a holohlavý muž s hliníkovými berlemi se zastavil, zapotácel se a pak se obrátil zpět k parku. „U Kleina měli jednu z těch exkluzivních zásilek, víte, najednou dají do výloh cedule, že dostali něco, co se bleskurychle prodá, dřív to tak dělali bez problémů. Jenomže teď přišla zásilka sójových řízků –“ Zvýšil hlas, aby překřičel hřmot dvou přistávajících helikoptér. „Nějaký pitomec je koupil, utíkal za roh, naběhl do jednoho z těch televizních reportérů, co se tam ochomýтали, a vykecal to. Lidi se tam hrnou ze všech koutů a myslím, že ještě ani polovina ulic není zatarasená. Už jsou tady s drátem, aby uzavřeli tuhle stranu.“

Andy si připíchl odznak na kapsu u košile a připojil se ke strážníkům, kteří tlačili dav tak daleko zpátky, jak jen to bylo možné. Výtržníci nijak neprotestovali, dívali se nahoru a křičili se před pleskavým hřmotem helikoptér, mačkali se na sebe jak dobytek. Vrtulníky slétly níž a z jejich břichů vypadly žoky drátu. Kola rezavého ostnatého drátu, jež padala s takovým boucháním a řinčením, že jejich zalepené obaly popraskaly.

Tohle nebyl obyčejný ostnatý drát. Měl jádro z drátu se zabudovanou pamětí, z kovu, který se po odstranění překážky vždycky, bez ohledu na to, jak byl pokroucený nebo svinutý, vrátil do původního tvaru. Zatímco obyčejný drát by se leda zamotal, tenhle se snažil získat vtisknutý tvar, a jak se tlaky a napětí střídaly, kolísavě se pohyboval jako slepé zvíře, rozvínoval se a natahoval podél ulice. Policisté v těžkých rukavicích se chopili konců a natahovali jej přes střed ulice jako bariéru. Dva rozvíjející se smotky se srazily, bojovaly spolu bezúčelnou bitvu, zaklesly se do sebe a vzpínaly se do vzduchu jen proto, aby znovu spadly a zápolily a kroutily se ve vzájemném propletení. Když se poslední svazek přestal na dlažbě rozvíjet, ulice byla zahrazena vysokou a širokou stěnou ostnatého drátu.

Ale to ještě nebyl konec, ulicemi, které dosud nebyly odříznuty drátem, se sem z jihu stále tlačili lidé. Na chvíli tak vznikla slepá ulička plná křiku a tlačenice; větší množství drátu by ten příliv zastavilo, ale podle směrnic pro shazování bylo nutno dav zatlačit zpátky a uvolnit místo. Policisté se před zmítajícím davem posouvali vpřed a vzad a nad jejich hlavami bzučely helikoptéry jak rozzuřené včely.

Po náhlém ostrém třesknutí následoval pronikavý křik. Tlak namačkaných těl prorazil jednu z tabulových výloh u Kleinova obchodu a nechráněné maso se střetlo se skleněnými noži; tekla tam krev a bylo slyšet sténání. Andy se proti tlaku davu prodíral k výloze; narazila do něj žena s vytřeštěnými očima, již ze šrámu na čele stékal pramínek krve, a pak ji dav odnesl pryč. Když se Andy přiblížil k výloze, stěžil se už mohl pohybovat. Přes křičící hlasy k němu doléhal jakot policejní píšťalky. Rozbitou výlohou leželi lidé, šlapali po krvácejících tělech zraněných a vrhali se po naskládaných krabicích. Byla to zadní část oddělení potravin. Andy křičel, když se dostal blíž, sotva v tom řevu uslyšel vlastní hlas, a natáhl se po muži s rukama plnými balíků, který se dral ven z výlohy. Nedosáhl na něj – ale ostatní ano a muž sebou škubl, upadl do dychtících rukou a jeho balíky se rozlétly kolem.

„Stůj!“ vykřikl Andy. „Stůj!“ křičel zcela bezmocně, jako by byl lapen v noční mře. Z výlohy vylezl takřka po konečcích prstů hubený čínský chlapec v šortkách a mnohokrát zašivané košili, k hrudi si tiskl krabici sójových řízků a Andy mohl jen bezmocně napráhnout ruce. Chlapec po něm přejel pohledem, ničeho si nevšiml, podíval se jinam, ohnul se, aby své břemeno zamaskoval, a začal se plazit mezi zdi a zástupem; jeho hubené tělo se prosmýklo každou škvírou. Pak už byly vidět jen jeho nohy, se svaly napjatými, jako by se potýkal s proudem, a chodidla mu zpola vyčuhovala ze sandálů ze starých pneumatik. Byl pryč a Andy na něj zapomněl, jakmile se dostal k rozbité výloze a vytáhl se nahoru vedle strážníka v roztržené košili, který ho předešel. Strážník se pendrekem rozmáchl po natahujících se pažích a uvolnil prostor. Andy ho napodobil a zručně omráčil zloděje, který se snažil mezi nimi procat, pak bezvládné tělo odstrčil a naházel balíčky zpátky do obchodu. Zakvílely sirény a nad hlavami davu se rozstříkla bílá pěna, jak za bariéru začaly vjíždět hasičské vozy a stříkat vodu z trysek.

## 2. kapitola

Billymu Čangovi se podařilo vecpat krabici se sójovými řízků pod košili, a když se sehnul, dalo se to poznat jen těžko. Chvilí se ještě mohl hýbat, ale poté tlak zesílil a on se přitiskl tváří ke zdi a zády se natočil k lesu nohou, které do něj kopaly a tlačily mu tvář k rozpáleným, zaprášeným cihlám. Nezkoušel se pohnout; něčí koleno ho udeřilo ze strany do hlavy a zpola ho omráčilo a další věc, kterou si uvědomil, byla studená vodní sprcha na jeho zádech. Přijely hasičské vozy a rozháněly dav tlakovými hadicemi. Přejel po něm jeden z proudů vody, přilepil ho ke zdi a přesunul se. Tlak masy lidí pomínul a on se roztrášeně zvedl na nohy a rozhlížel se, jestli si někdo nevšiml jeho kořisti, ale nikdo to zřejmě neviděl. Zbylí výtržníci, někteří zkrvavení a pohmoždění a všichni promáčení skrz naskrz, se valili kolem

pomalých požárních vozů. Billy se k nim přidal a zahrnul na Irving Place, kde bylo méně lidí, a zoufale se rozhlížel po nějakém úkrytu, místečku, kde by měl pár chviliek soukromí, což se ve městě dalo najít jen těžko. Bylo po srocní, každou chvíli si ho někdo mohl všimnout a podívat se, co to má pod košili, a vzít mu to; no ale dobrá. Tohle nebylo jeho území, v téhle čtvrti dokonce nebyli žádní Číňané, takhle si ho všimnou, budou ho sledovat... Chvilí utíkal, ale začal těžce oddechovat a zpomalil na rychlou chůzi. Něco tu někde být musí.

Tam. Někáká rekonstrukce či co, hluboká jáma vykopaná do základů jednoho domu, vedly skrze ni trubky a na dně byla bahnitá louže. Usadil se u prasklého okraje betonového chodníku, opřel se o jednu ze zábran, které jámu ohraničovaly, naklonil se dopředu a po očku se rozhlížel kolem sebe. Nikdo se po něm nedíval, ale byla tam spousta lidí, kteří vycházeli z domů nebo seděli na schodech a pozorovali kolemjdoucí zmáčené výtržníky. Zvuk utíkajících nohou, středem ulice přiběhl muž svírající pod paží velký balík a se zatáou pěstí se rozhlížel kolem sebe. Někdo mu podrazil nohy a on se zavytím upadl, nejbližší lidé se po něm vrhli a chňapali po sucharech, které se rozsypaly po zemi kolem. V tu chvíli se po Billym nikdo nedíval a on se usmál a sklouzl do jámy, přičemž se po kotníky zabořil do bláta na dně. Jáma byla vykopaná kolem stopu silné, rezavé železné trubky a vytvářela mělkou jeskyňku, do níž si zalezl. Dokonalé to nebylo, ale stačilo to, shora bylo vidět jen jeho nohy. Lehl si na bok na chladivou zemi a roztrhl krabici.

Hele – hele, říkal si pořád dokola a smál se, když zjistil, že začíná slintat a musí přebytečné sliny vyplivnout. Sójové maso, celá krabice, a každý řízek velký jako jeho ruka a hnědý a šťavnatý. Zakousl se do jednoho, hltal a polykal, špinavými prsty si cpal drobivé kousky do úst, až byla tak plná, že stěží mohl polykat. Přezvykoval to lahodně měkké maso. Jak je to dlouho, co naposled jedl něco takového?

Billy snědl tři sójové řízky a v přestávkách mezi jednotlivými sousty opatrně vystrkoval hlavu, vykukoval nahoru a odhazoval si přitom rovné černé vlasy z očí. Nikdo ho neviděl. Vzal si z krabice další kousek, teď už jedl pomalu a přestal, až když měl břicho napěchované jak buben a žaludek protestoval proti tak neobvyklému stavu, jakým pro něj přecpání bylo. Zatímco si olizoval z rukou poslední drobčky, plánoval dál, přičemž už mu bylo nevolno, protože snědl řízků tolik. Potřeboval prachy a řízky znamenají prachy. Břicho si může nacpat i rasovým chlebem.

Sakra. Ta bílá plastická krabice je moc nápadná na to, aby ji mohl nést, a moc velká, než aby ji mohl schovat pod košili, takže musí řízky do něčeho zabalit. Nejspíš do kapesníku. Vytáhl kapesník z kapsy; špinavý a rozpadávající se cár utržený ze starého prostěradla, omotal jím zbývajících deset řízků a svázal cípy k sobě, aby mu cenná kořist nemohla vypadnout. Když balíček zastrčil za pás šortek, nezpůsoboval žádnou nápadnou vybouleninu, i když ho nepříjemně tlačil do plného břicha. Bylo to dost dobré.

„Cos' v té díře dělal, chlapče?“ zeptala se jedna z rozcuchaných žen sedících vedle na schodech, když vylezl ven.

„Běž se vycpat!“ křikl, jak utíkal za roh, následován jejich ječivým křikem. Chlapče! Je mu osmnáct, a i když na to nemá výšku, není žádné děcko. Myslí si, že svět patří jím!

Než se dostal na Park avenue, spěchal, protože se nechtěl dostat do potíží s nějakým místním gangem, a potom už klidněji zamířil směrem od centra, až se dostal k blešmu trhu na Madison Square.

Tlačenice, horko a hluk mnoha hlasů, jež neustále hučely v uších, pach staré špíny, prachu a namačkaných těl, pomalu se přesouvající masa lidí, kteří přecházeli kolem stánků nebo se zastavovali, aby si sáhli na staré obleky, šaty, otlučené nádoby, bezcenné ozdoby a smlouvali o malé tlamouny s rozevřenými hubičkami a vytřeštěnými kulatými očima. Prodávači vyvolávali ceny svého kazicího se zboží, lidé proudili kolem a obezřetně uvolňovali místo dvěma policistům s chladným pohledem, kteří chodili bok po boku a dohlíželi na všechny a všechno – ale drželi se na hlavní cestě, která rozdělovala náměstí a vedla ke stanovému městečku, jehož záplatované šedivé jehlany tam stály už hodně dlouho. Policie se vyhýbala úzkým cestičkám, které se klikatily mezi vozíky, stánky a přístřešky, kterými náměstí praskalo ve švech; trh, kde se dalo koupit i prodat cokoli. Billy překročil slepého žebráka, který ležel v úzkém průchodu mezi betonovou lavičkou a chatrným stánkem s rasovým pečivem, a hledal si cestu dále do nitra trhu. Díval se po lidech, ne po tom, co nabízeli, a nakonec se zastavil před vozíkem plným starých plastických krabic, hrnků, talířů a misek, jejichž kdysi jasné barvy se časem oděly a zašedly.

„Ruce pryč!“ Do okraje vozíku uhodil obušek a Billy rychle ucukl.

„Já jsem na ty vaše krámy ani nesáhl,“ ohradil se.

„Jdi pryč, jestli nechceš nic koupit,“ řekl muž, Orientálec s vráscitou tváří a řídkými bílými vlasy.

„Já nekupuju, já prodávám.“ Billy se naklonil blíž a zašeptal tak, aby to slyšel jen prodáváč. „Máte zájem o pár sójových řízků?“

Starý muž se po něm podíval s přimhouřenými očima. „Kradené, co?“

„No tak – máte, nebo ne?“

V mužově letmém úsměvu nebyla ani špetka veselí. „Samozřejmě že mám. Kolik jich máš?“

„Deset.“

„Dolar a půl. Patnáct dolarů.“

„Prdlajs! To je radši sním sám! Třicet babek za všechny.“

„Synu, nedopust', aby tě zničila chtivost. Oba víme, kolik stojí. Dvacet babek za všechny. Konec.“ Vylovil dvě ohmatané desetidolarové bankovky a držel je přeložené v prstech. „Ukaž, co máš.“

Billy mu přistrčil nacpaný kapesník, muž jej přidržel pod vozem a podíval se dovnitř. „Dobře,“ řekl a stále s rukama dole přendal řízky do kusu silného zmačkaného papíru a kapesník Billymu vrátil. „Tohle nepotřebuju.“

„Teď ty prachy.“

Muž mu je pomalu podával a teď, když byl obchod u konce, se usmíval. „Byl jsi někdy v klubu na Mottově?“

„Děláte si srandu?“ Billy chňapl po penězích a muž je pustil.

„Měl bys. Jseš Číňan a mně's ty řízky přinesl proto, že já jsem taky Číňan a tys věděl, že mi můžeš věřit. To dokazuje, že přemějšlíš správně...“

„Zkrat' me to, dědo, jo?“ píchł se prstem do prsou. „Já jsem Taiwanec a můj otec byl generál. Takže vím aspoň jedno – nic si nezačínat s váma komoušema z centra.“

„Ty Zatracenej zlodějíčku –“ Zvedl obušek, ale Billy už byl pryč.

Ted' se ledasco změní, jo, změní. Horko ani nevnímál, jak se tak vyhýbal kolemjdoucím, pevně svíral peníze v kapse a před sebou viděl svou lepší budoucnost. Dvacet babek – víc, než kdy naráz měl za celý svůj život. Nejvíc, kolik měl předtím, byly tři dolary osmdesát, které ukradl z jednoho bytu, když nechali otevřené okno v chodbě. Bylo těžké dostat se k hotovým penězům, a hotovost byla to jediné, co se počítalo. Doma nikdy žádnou neměli. Na přidělové karty člověk dostane, co potřebuje k životu, takovému životu, že to celé nenávidí. K úspěchu je třeba hotovost a tu teď má. O tomhle uvažoval už dost dlouhou dobu.

Zamířil do chelseaské pobočky Western Union na Deváté avenue. Dívka s těstovitou tváří, stojící za vysokým pultem, vzhledla a sklouzla pohledem od něho k širokému přednímu oknu a pulzujícímu, sluncem zalitému provozu za ním. Osušila si kapičky potu na rtech zmačkaným kapesníkem a pak si otřela záhyb pod bradou. Zaměstnanci sklonění nad prací ani nevzhlédli. Bylo tam ticho, jen skrze otevřené dveře sem doléhal šum města; náhlý prudký pohyb, jak dálhopis hlasitě zarachotil. Na lavičce u zdi vzaďu sedělo šest chlapců, podezřívavě na něj hleděli a jejich pátrající oči byly připravené naplnit se nenávistí. Jak vykročil k dispečerovi, slyšel, jak jejich nohy došlápaly na podlahu a lavička zaskřípěla. Musel se pevně ovládat, aby se neotočil a nepodíval se tím směrem, zatímco zdánlivě trpělivě čekal, až si ho muž všimne.

„Co chceš, chlapče?“ zeptal se dispečer, když konečně vzhlédl, slova cedil skrze sevřené, našpuhlené rty, neochotně dát cokoli zdarma, dokonce ani ta slova ne. Muž kolem padesátky, unavený a upocený, rozhněvaný na celý svět, od kterého si sliboval víc.

„Nepotřebovali byste poslíčka, pane?“

„Odprejskní. Už tu máme kluků až moc.“

„Potřebuji práci, pane, budu dělat, kdykoli řeknete. Peníze na zálohu mám.“ Vzal jednu z desetidolarových bankovek a narovnal ji o pult. Mužovy oči po ní mrkly, a pak opět uhnuly stranou. „Máme dost chlapců.“

Lavička zavržala, k Billymu se zezadu přiblížily něčí kroky a ten chlapec řekl hlasem plným potlačované nenávisti:

„Ten šikmookej vás vobtěžuje, pane Burggere?“ Billy vrazil peníze zpátky do kapsy a pevně je sevřel.

„Posaď se, Rolesi,“ řekl muž. „Znáš moje předpisy ohledně potíží nebo rvaček.“

Zadíval se na oba chlapce a Billy si domyslel, jaké předpisy to jsou, a věděl, že pokud něco rychle neudělá, tak tu práci nedostane.

„Děkuji vám, že jsem si s vámi mohl promluvit, pane Burggere,“ řekl nevinně, patou nahnátl hochovy nohy, a když se otáčel, plnou vahou mu dupl na prsty. „Už vás nebudu obtěžovat –“

Chlapec vykřikl a Billymu projela uchem bolest, jak vzduchem prolétla pěst a zasáhla ho. Zavrával a vypadal otfeseně, ale neudělal nic, aby se bránil.

„No dobře, Rolesi,“ řekl pan Burgger znechuceně, „jsi propuštěn, zmiz odtud.“

„Ale – pane Burggere...“ zavyl nešťastně. „Toho šikmookýho neznáte...“

„Vypadni!“ Pan Burgger zpola vstal a ukázal na civičiho hochu. „Ven!“

Billy uhnul stranou, na chvíli nepovšimnutý a zapomenutý, a věděl už dost, než aby se začal usmívat. Chlapci konečně došlo, že už nic nenadělá, a odešel – poté, co po Billym vrhl pohled planoucí záští – zatímco pan Burgger psal na jednu z dopisních tabulek.

„No dobře, chlapče, vypadá to, žeš' tu práci dostal. Jak se jmenuješ?“

„Billy Čang.“

„Za každý doručený telegram dostaneš padesát centů.“ Vstal a s tabulkou v ruce přešel k pultu. „Vezmeš telegram a necháš tu pětku jako zálohu. Když doneseš tabulku zpátky, dostaneš deset padesát. Jasný?“

Položil tabulku na pult mezi nimi a přešel po ní očima. Billy se na ni podíval a přečetl si slova napsaná křídou: patnáct centů provize.

„Rozumím, pane Burggere.“

„Dobře.“ Dlaní nápis smazal. „Sedni si na lavičku a buď zticha. Jak bude rvačka, potíže nebo hluk, skončíš jako Rolesi!“

„Ano, pane Burggere.“

Když se posadil, ostatní chlapci se po něm podezřívavě dívali, ale neřikali nic. Po několika minutách se k němu naklonil drobný snědý hoch, dokonce menší než on, a zamumlal: „Jakou chce provizi?“

„Co tím myslíš?“

„Nedělej ze sebe vola. Buď mu dáš peníze, nebo tu práci nedostaneš.“

„Patnáct.“

„Říkal jsem ti, že to tak bude,“ zašeptal jiný chlapec zuřivě. „Říkal jsem, že se nespokojíš s deseti...“ náhle se zarazil, protože se dispečer podíval jejich směrem.

Potom už den ubíhal s horkou neměnností a Billy byl rád, že může sedět a nic nedělat. Někteří chlapci odběhli s telegramy, ale jeho nikdo neposlal. Sójové řízky mu ležely v žaludku jako kámen a dvakrát musel použít temnou a ubohou toaletu v zadní části budovy. Venku na ulici se už dloužily stíny, ale vzduch si uchovával tu žhnoucí nehybnost, kterou se vyznačoval posledních deset dní. Chvíli po šesté postupně přišli další tři chlapci a usadili se na přeplněnou lavičku. Pan Burgger se na ně rozzlobeně podíval, což byl zřejmě jediný druh výrazu, který měl v zásobě.

„Pár vás může na chvíli vypadnout.“

Billymu už to na první den stačilo, takže se zvedl. Kolena měl od sezení ztuhlá a řízky se posunuly dál, takže začal dumat o něčem k večeri. Do háje, pomyslel si rozmrzele, vím moc dobře, co bude dneska k večeri. To samé, co každý

den a každý rok. Pomalu šel po Dvanácté avenue a cítil, jak ho na pažích chladí větřík vanoucí od řeky. Tady za kůlnami, když chvíli nikdo nebyl v dohledu, rozeplnul jednu z drátěných spon přidržujících podrážku jeho sandálů a zasunul do šterbiny obě bankovky. Byly jeho a jediné jeho. Zapnul sponu a vyšel po schodcích na Waverly Brown, která byla zakotvena u mola s číslem 62.

Řeku nebylo vůbec vidět. Řady starých válečných lodí pospojovaných roztřepenými provazy a rezivými řetězy vytvářely neosobní ostrov podivně tvarovaných nástaveb, šňůr na věšení prádla, trubek, větráků a komínů. Za nimi se rýsoval osamocený pilíř nikdy nedokončeného Wagnerova mostu. Billymu ten pohled nepřišel nijak zvláštní, protože on se tu narodil poté, co se jeho rodina a ostatní uprchlíci z Formosy usadili v této prozatímní čtvrti, spěšně vybudované na starých lodích, které, nikým nechtěně, trouchnivěly na svých kotvištích nahoře na řece, u Stony Point, už od druhé světové války. Jinde nebylo místo, kde by se záplava uprchlíků mohla ubytovat, a lodě se tehdy zdály jako skvělý nápad; než se najde něco lepšího, svému účelu poslouží. Ale najít nové ubytovací prostory bylo těžké a postupně se lodí připojovalo víc a víc, až se rezivá, řasami obrostlá flotila stala nedílnou součástí města a všem připadalo, že je tu odjakživa.

Lodě spojovaly můstky a lávky a v mezerách se občas dala zahlédnout páchnoucí voda plná odpadků. Billy po nich přelézal ke Columbia Victory, svému domovu, a po lávce došel k bytu číslo 107.

„Už bylo na čase, aby ses ukázal,“ řekla jeho sestra Anna. „Všichni už jsou po večeři, máš štěstí, že jsem ti trochu schovala.“ Vzala jeho talíř z horní police a postavila ho na stůl. Bylo jí teprve sedmatřicet, ale vlasy už měla skoro šedé a záda věčně shrbená; její naděje na odchod z rodiny a Lodní čtvrti byla dávno pryč. Jako jediná z Čangovic dětí se narodila ještě na Formose, ačkoli když uprchli, byla tak malá, že její vzpomínky na ostrov byly jen nejasnými, matnými ozvěnami krásného snu.

Billy se podíval na navlhčené vločky a hnědé suchary a stáhlo se mu hrdlo: ještě měl v čerstvé paměti ty řízky, po nichž ho na tohle přešla chuť. „Nemám hlad,“ odsunul talíř.

Jeho matka ten pohyb zaznamenala a otočila se od televizoru. Poprvé od chvíle, kdy přišel, se obtěžovala si ho všimnout.

„Co s tím jídlem není v pořádku? Proč to jídlo nechceš sníst? Je to dobré jídlo!“ Hlas měla tenký a vysoko položený, jeho ječivý tón byl zřetelnější, protože mluvila intonovanou kantonštinou. Nikdy se nenamáhala naučit anglicky víc jak pár slov a Čangovi tak doma nikdy nemluvili.

„Nemám hlad.“ Uchýlil se ke lži, se kterou se matka spokojí. „Je moc horko. Na, sněž to sama.“

„Nikdy bych neutrhla svým dětem jídlo od úst. Když nebudeš jíst ty, snědí to dvojčata.“ Mluvila, aniž by na chvíli odtrhla oči od obrazovky, a zesílený zvuk přehlušoval její hlas, který přebíjel jakot sedmiletých chlapců, co se v koutě prali o hračku. „Víš co, dej mi to. Nejdřív si trochu vezmu sama, většinu svého jídla dávám dětem.“ Vložila si suchar do úst a začala ho žvýkat rychlými hlodavčími pohyby. Byla jen malá šance, že by si toho dvojčata všimla, jelikož byla odbornice na dojídaní nejrůznějších drobků, kousíčků a odřezků; důkazem byla zaoblenost její postavy. Aniž odvrátila zrak od obrazovky, vzala si z talíře další kus sucharu.

Horko a nutkání ke zvracení, které stále pociťoval, Billymu svíraly hrdlo. Náhle si byl bolestně vědom stísněnosti ocelových stěn, křiku svých bratrů, chrčení televize, rachocení talířků, jak jeho sestra umývala nádoby. Šel do druhého pokoje, jediného druhého pokoje, který měli, a zabouchl za sebou těžké kovové dveře. Původně to byla nějaká komora, měla jen šest stop čtverečních a téměř ji vyplňovala postel, na které spaly matka se sestrou. V trupu bylo proražené okno, pouhý obdélníkový otvor, na jehož okrajích byly dosud viditelné třicet let staré stopy po řezání autogenem. V zimě ho zakrývali okenicí, ale teď se o něj mohl opřít rukama a dívat se přes nakupené lodě na vzdálená světla na newjerseyském břehu. Byla už skoro tma, ale vzduch ho na tváři pátil zrovna tak jako ve dne.

Když ho ostré kovové hrany začaly tláčit do rukou, šel se opláchnout k umyvadlu se špinavou vodou, které stálo za dveřmi. Moc jí tam nebylo, ale umyl si tvář a ruce a vlasy si sčesal dozadu, jak jen se to před malým zrcátkem na zdi dalo zvládnout, pak se rychle odvrátil a stáhl koutky úst dolů. Tvář měl tak okrouhlou a mladou, a když se uvolnil, rty se mu lehce prohýbaly, jako by se usmíval, ale veselý rozhodně nebyl. Jeho tvář o něm lhala. Zbytek vody si vydrhl bosé nohy a smyl většinu bláta a špíny, přinejmenším se tak trochu ochladil. Lehkl si na postel a díval se na fotografii svého otce, jež visela na zdi jako jediná dekorace v celém pokoji. Kapitán Čang Pei-fu z Kuomintangské armády. Voják z povolání, který zasvětil celý svůj život válce a který v ní nikdy nebojoval. Naroděn roku 1940, vyrůstal na Formose a byl jedním z vojáků mladší generace v Čankajškově stárnoucí, časem poznamenané armádě. Když ve věku osmdesáti čtyř let Generalissimus nenadále zemřel, kapitán Čang se nijak nezúčastnil palácového převratu, který nakonec vynesl na vrchol generála Kunga. A když přišla katastrofa v podobě invaze z pevniny, ležel v nemocnici s malárií a zůstal tam po celých Sedm dnů smrti. Byl jedním z prvních, koho letadlem odvezli do bezpečí, když ostrov padl – dokonce dřív než jeho rodinu. Na fotografii vypadal přísně a vojensky, ne nešťastně, jak si ho Billy vždycky pamatoval. Spáchal sebevraždu den poté, co se narodila dvojčata.

Fotografie se ztrácela ve tmě jako mizející vzpomínka, pak se znovu objevovala, stěží viditelná ve světle malé žárovky, která vlivem kolísání proudu jasněla a pohasínala. Billy sledoval, jak světlo slábne víc a víc, až nakonec vlákno jen rudě žhnulo a poté zhaslo. Dneska vypnuli proud dřív, nebo se zase něco pokazilo. Ležel v dusivé tmě a cítil, jak se pod ním postel zahřívá a vlhne potem, a stěny té železné krabice se kolem něj svíraly, až konečně našel kliku, ale když vešel do druhé místnosti, lepší to nebylo, spíš horší. Míhotavé nazelenalé světlo obrazovky vrhalo odlesky na tváře jeho matky, sestry a bratrů a přetvářelo jejich pootevřená ústa a rozšířené oči do rysů utopenců. Z reproduktoru hřměl dusot cválajících kopyt a nekonečná střelba šestiranných revolverů. Jeho matka mechanicky mačkala knoflík generátoru drátem připojeného k televizi, takže hrála, i když byl proud vypnutý. Všimla si Billyho, když se snažil proklouznout kolem, a podala mu generátor, nepřestávajíc tisknout knoflík.

„Pojď to mačkat ty, mě už bolí ruka.“

„Já jdu ven. Ať to dělá Anna.“

„Budeš dělat, co ti řeknu!“ zaječela. „Budeš mě poslouchat. Syn musí poslouchat svou matku.“ Rozzlobila se tak, že zapomněla na generátor, a obrazovka zčernala. Dvojčata začala okamžitě vriskat, zatímco Anna na ně křičela, aby zmlkli, a zvětšovala zmatek. Vyšel ven – vyběhl – a zastavil se až na palubě, těžce oddychující a zbrocený potem.

Nebylo co dělat, kam jít, město na něj doléhalo ze všech stran a každá jeho čtvereční stopa se od jeho domova nijak nelišila, plná lidí, dětí, hluku a horka. Zvracel do tmy za zábradlím, ale nikdo na něj nepřišel.

Automaticky, protože si byl stěží vědom toho, co dělá, se propletl černým bludištěm ke břehu a pospíchal k řídce rozmístěným lampám Třiatřicáté ulice: být ve městě v noci a potmě bylo nebezpečné. Možná by se měl podívat do Western Union, nebo jim tam raději nemá lézt tak brzy? Zahnul na Devátou avenue, podíval se na modrozlutý nápis a nejistě se kousl do rtu. Ven vyšel nějaký hoch a odběhl s dopisní tabulkou v podpaží; uvolnilo se místo pro dalšího. Měl by tam jít.

Když vešel do dveří a uviděl, že lavička je prázdná, srdce se mu rozbušilo. Pan Burgger vzhlédl od stolu a vztek v jeho očích nebyl o nic menší než odpoledne.

„Dobře, že tě napadlo se vrátit, nebo už by ses nemusel přistě obtěžovat. Dneska večer je všechno v jednom kole, nemám ponětí proč. Tady tohle doruč!“ Naškrábal nahoru na destičku adresu, potom dírkami v krajích desek protáhl nálepkou, olízl ji a zalepil. „Zálohu.“ Trásl tabulkou.

Sponka se nechtěla rozepnout a Billy si zlomil nehet, jak se snažil vydolovat peníze ven. Jednu z bankovek rozmotal a posunul ji po poškrábaném dřevě. Druhou pevně sevřel v dlani, chopil se tabulky a odběhl, a jakmile byl z dohledu, zastavil se zády ke zdi. Svítící nápis mu poskytoval dostatek světla, aby se dala přečíst adresa:

Michael O'Brien  
Chelsea Park – sever  
28. ulice

Tu adresu znal, ale ačkoli šel kolem těch domů už nesčetněkrát, dovnitř některého z těch obrovských činžáků s luxusními byty se nikdy nedostal. Vybudovali je v roce 1976, poté, co vzrůstající korupce dovolila předat Chelsea Park soukromníkům. Postavené byly v jakémsi pseudofeudálním stylu, s hradbami, vížkami a terasami, jejich vzhled se přizpůsobil jejich funkci udržovat lidové masy venku a tak daleko, jak jen to šlo. Vzadu byl vchod pro zaměstnance, spoře osvětlený žárovkou v drátěném košíku maskovaném v kamenné lucerně, a Billy stiskl zvonek pod ní.

„Tento vchod je do pěti hodin ráno uzavřen,“ zachrčel nahaný hlas a Billy si přitiskl tabulku k hrudi v náhlém záchvatu strachu. Teď to bude muset obejít k hlavnímu vchodu s tou spoustou světla, s vrátným, všemi těmi lidmi; podíval se na své nohy a pokusil se setřít zažranou špínu. Teď byl poměrně čistý, ale s roztrhanými a záplatovanými šaty se nedalo nic dělat. Obvykle tomu nevěnoval pozornost, protože všichni lidé kolem na tom byli s oblečením stejně, ale věděl, že tady je to prostě jiné. Nechtěl se s lidmi z toho domu setkat a zalitoval, že se tu práci kdy snažil dostat. Obešel roh a zamířil k jasně osvětlenému vchodu.

Přes rybníček v podobě vodního příkopu, jenž byl v současnosti pouhou vyschlou nádrží na odpadky, vedla lávka vydávající se za padací most, i s řetězy a mříží ze špičatých kovových tyčí, za nimiž bylo silné sklo. Jít po té jasně osvětlené cestě bylo jako kráčet do spárů pekla. Za tyčemi se rýsovala mohutná postava vrátného, který stál s rukama za zády a nepohnul se, ani když se Billy zastavil sotva pár palců od druhé strany skla, jen na něj dál bez sebemenší změny výrazu chladně zíral. Dveře se neotevřely. Svému hlasu Billy nedůvěřoval, a tak pozvedl tabulku, aby se jméno na ní dalo přečíst. Vrátný po ní přelétl očima, váhavě se dotkl jednoho z ozdobných kotoučků a část skla s tlumeným vzdechem zajela dovnitř.

„Mám tady vzkaz...“ Billy si byl pohříchu vědom strachu a nejistoty ve svém hlase.

„Newton, poslíček,“ řekl vrátný a palcem Billymu ukázal na vchod.

Na druhém konci vestibulu se otevřely dveře a zaburácel mužský smích, náhle uťatý, jak nějaký muž vyšel ven a zavřel za sebou. Stejně jako vrátný byl oblečený v livrech, černé se zlatými knoflíky, ale jen s jednou smyčkou rudé šňůrky na každém řemeni místo dveřníkovy skvělého třepení. „Co je, Charlie?“

„Je tady kluk s telegramem, nikdy předtím jsem ho neviděl.“ Charlie se k nim obrátil zády, a jelikož svou povinnost splnil, znovu zaujal pozici strážného psa.

„Tabulka je v pořádku,“ řekl Newton, vytrhl ji Billymu z rukou, než si ten stačil uvědomit, co se děje, a přejel prsty po vyražené obchodní značce Western Union. Podal tabulku zpátky, a když ji Billy převzal, rychle mu přejel po košili a šortkách v podpaží a rozkroku.

„Je čistej,“ řekl a zasmál se, „akorát, že si teď musím jít umejt ruce.“

„V pořádku, chlapče,“ řekl vrátný bez ohlednutí, stále zády k Billymu, „dones to nahoru a zase rychle mazej zpátky.“

Strážce už se k němu také otočil zády, odcházel a ponechával Billyho samotného vprostřed vestibulu, uprostřed plochy vzorovaného koberce, aniž bylo nějak naznačeno, co dělat nebo kam jít. Chtěl se zeptat, ale nedokázal to, mužovo bezděčné opovržení a nadřazenost ho zcela odzbrojily, zdeptaly ho tak, že si přál už jen schovat se a nevyhlížet. Jeho otupělou pozornost přilákalo téměř neslyšné zasyčení a on uviděl, jak se ve spodku toho, co pokládal za veliké kostelní varhany, otvírají dveře výtahu. Liftboy se po něm podíval a Billy k němu vykročil a tabulku držel před sebou jako štít proti nepřátelskému okolí.

„Mám tady vzkaz pro pana O'Briena.“ Hlas se mu třásl a téměř se zlomil. Liftboy, chlapec ne starší než on sám, stáhl tvář do zpola autentické grimasy. Byl sice mladý, ale už se horlivě snažil naučit správnému chování zaměstnance.

„O'Brien, 41-E, to je páté podlaží, jestli nevíš, jak to v činžácích chodí.“ Stál a blokoval vchod do výtahu a Billy nevěděl, co dál.

„Mohl bych... totiž, ten výtah...“

„Nenechám tě zasmradit výtah pro nájemníky. Schody jsou tamtudy dolů.“

Jak Billy odcházel z vestibulu, cítil, že ho chlapcovy oči rozzuřeně pozorují, a něco z toho vzteku se v něm uchytilo. Proč se musejí takhle chovat? Že tady pracují ještě neznámá, že tu i bydlí. To by byl vtip – aby tu oni bydleli. I ten tlust'och vrátný. Pět pater – lapal po dechu, ještě než se dostal do druhého, a když byl konečně v pátém, musel se zastavit a otřít si pot. Chodba se táhla oběma směry, po celé její pusté délce z ní vybíhaly dveřní výklenky a sem tam stálo na stráž brnění. Na kůži ho lechtal pot, vzduch byl horký a nehybný. Vyrázil špatným směrem, a když zjistil, že čísla klesají k nule, musel se vrátit. Číslo 41 – E, jako všechna ostatní, nemělo zvonek ani klepátko, jen malý štítek se zlatě napsaným jménem O'Brien. Když se dveři dotkl, otevřely se. Nejprve nahlédl, a pak vstoupil do malé, tmavě táflované místnosti. Před ním byly další dveře: jakýsi druh středověkého vzduchového uzávěru. Projel jím záchvěv paniky, protože se dveře za ním zavřely a zdánlivě odnikud promluvil nějaký hlas:

„Co chceš?“

„Nesu telegram, z Western Union,“ řekl a rozhlížel se ve zdánlivě prázdné místnosti po zdroji hlasu.

„Ukaž mi tabulku.“

Tehdy si všiml, že hlas vychází z mřížky nad vnitřními dveřmi, vedle skleněného oka televizní kamery. Zvedl tabulku, aby ji bylo v objektivu vidět. To zřejmě neviditelného pozorovatele plně uspokojilo, protože se ozvalo cvaknutí a krátce poté se dveře před ním otevřely a propustily vlnu chladného vzduchu.

„Dej mi to,“ řekl Michael O'Brien. Billy mu podal tabulku a čekal, zatímco muž palcem protrhl pásku a rozevřel přehnuté poloviny.

Ačkoli mu bylo už hodně přes padesát, měl ocelově šedé vlasy, impozantní břicho a pěknou řádku šperků, O'Brien stále nesl stopy po svém bouřlivém mládí v docích ve West Side. Jizvy na kloubech a na straně krku – a zlomený nos, který mu nikdy nesadili správně. V roce 1966 byl dvaadvacetiletý zlodějíček, jak často s oblibou říkával, když ten příběh vyprávěl, který nemyslel na nic než na chlast a ženské a pár dní v týdnu vykládal náklad, aby měl prachy na víkend, ale poté, co se připlétl do rvačky v Shamrock Bar and Girl, se jeho život změnil. Zatímco se zotavoval u Sv. Vincenta (nos se zahojil rychle, ale prorazil si lebku o podlahu), dlouho dumal o svém životě a rozhodl se s tím něco udělat. Co, to nikdy nevyprávěl, ale bylo obecně známo, že se dal dohromady s místními politiky a zapletl se do rozprodávání pašovaného zboží z doků a spousty dalších věcí, o kterých bylo lépe se v jeho doslechu nezmiňovat. Ať tomu bylo jakkoli, jeho nové koníčky nesly víc než vykládání zboží a on ani na chvíli nelitoval. Šest stop dva palce vysoký, naditý ve velkém barevném županu jak cirkusový slon, by mohl vypadat směšně, ale nevypadal. Viděl už příliš mnoho, byl si příliš jist svou mocí, než aby bylo radno se mu vysmívat – i když při čtení pohyboval rty a při slabikování telegramu se mračil soustředěním.

„Počkej tady, chci si to opsat,“ řekl, když dočetl. Billy přikývl, šťastný, že může v chladné, nákladně zařízené předsíni čekat tak dlouho, jak jen to půjde. „Shirl, kde je ksakru ten blok?“ křikl O'Brien.

Zpoza dveří nalevo se ozvala zamumlaná odpověď, O'Brien otevřel a vstoupil do pokoje. Billyho oči ho bezděčně sledovaly osvětleným vchodem k bíle povlečené posteli a ženě na ní.

Byla k němu otočená zády, bez šatů, rusé vlasy rozprostřené po polštáři, pleť měla růžovobílou a po ramenou rozhozených pár pih. Billy Čang stál jako zkamenělý se zatajeným dechem; ta žena nebyla ani deset stop od něj. Přehodila si nohu přes nohu, a zdůraznila tak oblinu hýždí. O'Brien jí něco říkal, ale jeho slova bzučela Billymu kolem uší jako zvuky bez sebemenšího významu. Pak se natočila k otevřeným dveřím.

Nemohl nic udělat, nemohl se pohnout, nemohl od ní odtrhnout oči. Viděla ho, jak se na ni dívá.

Dívka na posteli se na něj usmála, pak natáhla štíhlou paži ke dveřím, růžová pleť se přiblížila, vyvstala před ním její plná kulatá ňadra – dveře se zabouchly a byla pryč.

Když o minutu později O'Brien dveře otevřel a vyšel ven, už na posteli nebyla.

„Chcete poslat nějakou odpověď?“ zeptal se Billy, když přebíral tabulku. Zdál se tomu muži jeho hlas taky tak divný jako jemu?

„Ne, ne,“ řekl O'Brien a otevřel dveře do předsíně. Billymu se teď zdálo, že čas utíká pomaleji, jasně viděl, jak se dveře otvírají, lesklý jazýček zámku, kovová destička s vyčnívajícími dráty. K čemu to tam je?

„Nedáte mi spropitné, pane?“ zeptal se čistě jen proto, aby získal ještě chvilku času.

„To pusť z hlavy, než ti zkopu zadek.“

Stál v chodbě a po chládku v apartmá na něj horko dotíralo dvakrát víc než předtím, lepilo se mu na kůži a střetávalo se s šířícím se teplem, které zaplavovalo dolní část jeho těla; pocit, jaký měl v blízkosti ženy vůbec poprvé. Odpočíval s čelem opřeným o zeď. Ani na plakátech, kolem kterých chodil, takovouhle holku nikdy neviděl. Všechny, které kdy měl, zahlédl jen letmo v slabém světle nebo vůbec, hubené končetiny, zašedlá pokožka, špinavé jako on, v roztrhaném spodním prádle.

Samozřejmě. Ve vnitřních dveřích jediný zámek a k němu napojené poplašné zařízení. Ale to bylo odpojené, viděl přece, jak z něj visí dráty. O těchhle věcech se ledasco naučil, když Sam-Sam ještě vedl Tygry; vloupávali se do obchodů a kradli zboží, ale pak policajti Sam-Sama zastřelili. S ostrým páčidlem by to bylo hned. Ale co má tohle společného s tou dívkou? Usmála se, ne? Třeba tam bude čekat, až ten starej bastard odejde do práce.

To byl nesmysl a on to věděl, ta dívka s ním nemá nic společného. Ale usmála se přece, ne? Ten byt, to bylo něco jiného, rychlá práce, než znovu připojit vedení. Plán budovy znal – jen kdyby se nějak dostal kolem těch pitomců u předních dveří. S tou dívkou to nijak nesouvisí, jde o prachy. Potichu sešel po schodech, než v přízemí obešel roh, opatrně se rozhlédl a pak se rozběhl do suterénu. Člověk musí zkusit svoje štěstí. Nepotkal nikoho a v druhé místnosti, do které vkročil, našel okno, které mělo také odpojený alarm. Třeba to tak bylo v celé budově, vyměňují vedení, nebo zkratovalo a nemůžou ho opravit, ale na tom nezáleží. Okno bylo zaprášené; natáhl se a nakreslil do prachu srdíčko, aby

se zvenčí dalo poznat.

„Tobě to trvalo, mladej,“ řekl vrátný, když Billy vyšel nahoru.

„Já za to nemůžu, musel jsem čekat, zatímco si opisoval vzkaz a psal odpověď.“ Protahované zalhal s nečekanou opravdovostí, bylo to snadné.

Vrátný nevyžadoval, aby mu tabulku ukázal. Vzduch zasyčel, jak se mříž otevřela, a Billy přešel přes pustý most na temnou, špinavou a dusnou ulici.

### 3. kapitola

Přes tichý šum klimatizace, tak pravidelný a monotónní, že už jej člověk ani nevnímal, sem doléhal hukot města, pulzoval jako obří tep a byl spíše cítit než slyšet. Shirl se to zamlouvalo, zamlouval se jí odstup, uzavřenost a bezpečný pocit, který jí skýtala noc a silné zdi. Bylo už pozdě, zářící číslice na hodinách ukazovaly 3:24, a jak se na ně dívala, bezhlukně se změnila na 3:25. Změnila polohu a Mike se vedle ní na širokém lůžku pohnul a něco si zamumlal ze spaní; ležela teď úplně tiše a doufala, že se neprobudí. Po chvilce se utišil, přetáhl si přikrývku přes ramena, začal znovu oddechovat pomalu a pravidelně a Shirl se uvolnila. Proudění vzduchu jí osušovalo pokožku od potu; po celé délce odkrytého těla z toho měla chladivý, zvláště lahodící pocit. Než Mike přišel k ní do postele a probudil ji, několik hodin prospala a zřejmě jí to stačilo. Pomaloučku vstala a přešla před ventilátor, nechávala si tělo omývat ve vzdušném proudě. Přejela si rukama po kůži a ucukla, když se dotkla bolavých řader. Mike byl vždycky příliš hrubý a na její pokožce to bylo všechno vidět; zítra bude celá modrá a bude potřebovat hodně make-upu, aby ty zhmožděliny zakryla. Vždycky se zlobil, když na ní viděl modřiny nebo podlitiny, ačkoli to nikdy nevypadalo, že by na to pamatoval, když jí je způsoboval.

Nad klimatizací byla mezi závěsy škvíra, dovnitř nahlížela temnota městských ulic a řídce rozmístěná světla vypadala jak oči šelem; rychle je zatáhla a sepnula, aby se už nerozvíraly.

Mike vydal hluboké, hrdelní zachroptění, zneklidňující zvuk, pokud jste na něj nebyli zvyklí, ale Shirl už se ho naposlouchala dost a dost. Když takhle chrápal, znamenalo to, že hluboce spí – možná by se mohla bez jeho vědomí osprchovat. Její bosé nohy přešly po koberci bez sebemenšího hluku a dveře od koupelny zavírala tak potichu, že ani neklaply. Tak! Zapnula zářivky a s úsměvem se rozhlédla po vnitřku obloženém umělým mramorem a zladeném vybavení, na němž se mihotala světla. Stěny jsou zvukotěsné, ale jestli Mike nespí dostatečně tvrdě, mohl by zaslechnout proudění vody v trubkách. Náhle ji zachvátil strach, zajíkla se a stoupla si na špičky, aby viděla na vodoměr. Ano, vydechla si ulehčené, nechal ho zapnutý. Kvůli tomu, kolik voda stála, ho Mike přes den vypínal a zamykal, uklízečky totiž hrozně kradly, a ji zakazoval se sprchovat. Ale on se vždycky sprchoval, a jestli si jednou za čas i ona dopřeje sprchu, ani to z číselníku nepozná.

Sprcha byla chladivá a příjemná a Shirl v ní zůstala déle, než zamýšlela. Provinile se podívala na vodoměr. Když se osušila, vytřela ručníkem vanu i podlahu do poslední kapičky a pohrbila ručník na dno koše, kde ho Mike nikdy nenajde. Pokožka se jí napínala a ona se cítila báječně. Když se pudrovala, usmála se na sebe. Je ti třidvacet, Shirl, a od devatenácti máš velikost prádla pořád stejnou. Tedy, přes prsa má víc, nosí teď větší podprsenku, ale to je v pořádku, mužům se to tak líbí. Vytáhla si ze skříně čistý župan a rychle si ho navlékla.

Když procházela ložnicí, Mike ještě pořád odfukoval. Posledních pár dní vypadal unaveně, možná ho zmáhalo, že musí nosit celou svou váhu v takovém horku. Za ten rok, co s ním žila, musel přibrat nejím dvacet liber, většinou v pase, ale zdálo se, že mu to nevádí, a ona se snažila si toho nevšímat. Zapnula televizi, aby se nažhavila, a pak si šla do kuchyně namíchat drink. Drahé pití, pivo a jediná láhev whisky, bylo jediné pro Mikea, ale jí to nevařilo, bylo jí jedno, co pije, jen když jí to chutnalo. Byla tam láhev vodky, Mike dokázal sehnat všechno, co potřebovali, a namíchaná s pomerančovým koncentrátem měla chuť docela dobrou, když jste přidali trochu cukru.

Padesátipalcovou obrazovku vyplnila hlava nějakého muže, bezhlesně cosi říkal a hleděl přímo na ni; přitáhla si župan k tělu a zapnula knoflíky. Přitom se usmála, jako to dělala vždycky, protože i když věděla, že ji ten člověk nemůže vidět, bylo jí to nepříjemné. Druhá, přenosná televize stála na postranici pohovky; Shirl se vedle ní s drinkem v ruce stočila do klubička a stiskla tlačítko. Na dalším programu byly automobilové závody a na dalším nějaký starý film s Johnem Barrymorem, který jí připadal hloupý a zastaralý a nelíbil se jí. Takhle prošla většinu programů a jako vždycky se zastavila na devatenáctce, programu pro ženy, kde vysílali výhradně limonádové seriály, vždycky jeden seriál vcelku, všechny epizody v jednom bloku, který mnohdy běžel čtyřicet hodin. Tenhle předtím neviděla, a když trochu pustila zvuk, zjistila proč, byl to totiž nějaký britský seriál. Lidé měli zvláštní přízvuk a jejich jednání se občas hůře sledovalo, ale bylo to poměrně zajímavé. Když na ten kanál přepnula, byla tam nějaká žena, co právě porodila, zpocená, bez make-upu, její manžel byl ve vězení, ale právě přišla zpráva, že uprchl, a muž, který byl otcem dítěte – jak zrovna zjistili, cyanotického dítěte – byl manželův bratr. Shirl upila ze sklenky a pohodlně se zachumlala do přikrývky.

V šest hodin televizi vypnula, umyla a utřela skleničku a šla se obléci. Tabovi začínala služba v sedm a ona chtěla zvládnout nákup tak rychle, jak jen to půjde, než přijde nejhorší vedro. Potichu, aby Mikea neprobudila, si posbírala šaty a vzala si je do obýváku. Kalhotky, tylovou podprsenku a šedé šaty bez rukávů, byly dost staré a vyrudlé, aby se v nich dalo jít nakupovat. Samozřejmě žádné šperky ani make-up, nebyl důvod vyhledávat problémy. Nikdy si nedávala nic k snídani, to byl dobrý způsob, jak si hlídat kalorie, ale šálek černé kávy si před odchodem vypila. Bylo právě sedm, když kontrolovala, jestli má v peněžence peníze a klíč, pak vzala velkou nákupní tašku a vyšla z bytu.

„Dobré ráno, slečno,“ řekl liftboy, když se zdvořilým gestem otvíral dveře, a věnoval jí úsměv, který ukázal řádku nepřilíh zdravých zubů. „Vypadá to, že dneska zase bude vedro.“

„Ve zprávách říkali, že už je osmdesát dva.“

„To není tak úplně přesné.“ Dveře se zavřely a výtah svištěl dolů šachtou. „Teplotu měří na střeše budovy, a já se vsadím, že na ulici bude o dost víc.“

„Asi máš pravdu.“

Když se dole v hale dveře výtahu otevřely, uviděl ji vrátný Charlie a ohlásil to do skrytého mikrofonu. „To zase bude dneska horko,“ poznamenal, když vystoupila.

„Dobré ráno, slečno Shirl,“ řekl Tab, když vyšel ze strážnice. Usmála se, jako vždycky ráda, že ho vidí, nejsympatičtějšího bodyguarda, jakého kdy viděla – a jediného, který po ní nikdy nevyjel. Měla ho ráda ne kvůli tomu, ale proto, že to byl typ muže, jaký by na takovou věc ani nepomyslel. Byl šťastně ženatý, měl tři kluky a ona o Amy a chlapcích slyšela snad úplně všechno. Prostě nebyl z těch chlapů.

Ale bodyguard byl dobrý. Ani jste nemuseli vidět železný boxer na jeho levé ruce, abyste poznali, že se o sebe dokáže postarat; i když nebyl vysoký, šířka jeho ramen a mohutné svaly na pažích mluvily samy za sebe. Vzal od ní peněženku, dal ji do hluboké kapsy na boku, kapsu zapnul a chopil se nákupní kabely. Když se otevřely dveře, vyšel první; způsoby nevhodné do společnosti, ale dobré pro bodyguarda. Bylo horko, dokonce větší, než čekala.

„Od tebe nedostanu žádné hlášení o počasí, Tabě?“ zeptala se a přimhouřila oči před žárem na už teď přeplněné ulici.

„Myslím, že už jste se jich naposlouchala dost, slečno Shirl, já jsem jich dneska ráno cestou slyšel aspoň deset.“ Při řeči se na ni nedíval, očima bezděčně a profesionálně sledoval ulici. Obvykle se pohyboval a mluvil pomalu, a to záměrně, protože někteří lidé to od černochů očekávali. Když nastaly nějaké potíže, skončily jen o chvilku později, jelikož bezvýhradně věřil tomu, že se počítá jen první rána, a když jí dá člověk pořádně, tak druhá nebo třetí už není třeba.

„Bude dnes něco neobvyklého?“ otázal se.

„Jenom nákup k večeri a musím zajít ke Schmidtovi.“

„Najmeme si rikšu a budete šetřit síly do bitvy?“

„Ano – dneska ráno asi ano.“

Rikši byly poměrně levné, pěšky chodila jen proto, že chodila ráda, ale ne v tomhle horku. Rikš už tam stála celá řada, jejích řidiči většinou dřepěli ve sporém stínu zadního sedadla. Tab zamířil k druhé v řadě a přidržel postranici, aby Shirl mohla nastoupit.

„Co je na mně špatného?“ zeptal se první řidič rozzlobeně.

„Máš vyfouklá kola, to je to,“ řekl Tab klidně.

„Nejsou vyfouklý, jenom trošičku splasklý, nemůžete –“

„Odpal!“ sykl Tab a pozvedl zaťatou pěst o pár palců výš, až se ostré železné špice zaleskly. Muž se rychle vyškřábal na sedátko a šlápl do pedálů, aby už byl z ulice pryč. Ostatní řidiči se dívali jinam a neřikali nic. „Na Gramercy Market,“ řekl Tab druhému řidiči.

Rikša jela pomalu, aby jim Tab stačil a nemusel přitom utíkat, ale přesto se řidič zpotil. Jeho ramena se zvedala a klesala přímo před Shirl, takže viděla pramínky potu na jeho krku, a dokonce i lupy v jeho řídkých vlasech; vadilo jí, že je tak blízko. Otočila se a rozhlížela se po ulici. Lidé šourající se kolem, další rikši předjíždějící pomalejší vozíky se zakrytým nákladem. U baru na Parkové avenue byla cedule s nápisem PIVO DNES VE 14:00, a lidé už se tam stavěli do fronty. Kvůli sklenici piva to bylo dlouhé čekání, obzvlášť při těch cenách, co si letos účtovali. Piva bylo vždycky málo, pokaždé se vymlouvali na něco s dodávkami obilí či co, ale v tom horku bylo pryč hned, jak se objevilo na pultech. I přes ty šílené ceny.

Přejeli kolem Lexingtonu a zastavili na rohu Dvacáté první ulice, kde Shirl vystoupila a čekala ve stínu budovy, až Tab řidiči zaplatí. Od potračinových stánků, s nimiž Gramercy Market praskal ve švech, se nesl drsný hluk mnoha hlasů. Zhluboka se nadechla a s Tabem po boku, takže se mohla dotknout jeho paže, kdykoli bylo třeba, přešla přes ulici.

U vchodu byly stánky s řasovým pečivem, mnohobarevné sloupce sucharů jim sahaly až nad hlavu; červené, hnědé, modrozelené.

„Tři libry zelených,“ řekla muži u stánku, kde se vždycky zastavovala, a pak se podívala na cenovku. „Zase o dalších deset centů za libru víc!“

„To je cena, kterou já musím zaplatit, paninko, nic z toho nemám.“ Postavil na jednu misku vah závaží a do druhé nasypal suchary.

„Ale proč by to měli pořád zdražovat?“ Vzala si z misky kousek sucharu a ukousla si. Barvu měl po tom druhu řas, ze kterého je vyráběli, a jí zelené suchary vždycky chutnaly víc, neměly tak výraznou jodovou příchut' jako ostatní.

„Nabídka a poptávka, nabídka a poptávka.“ Sesypal suchary do tašky, kterou mu Tab přidržel otevřenou. „Čím víc lidí, tím méně jídla. Slyšel jsem, že teď musej pěstovat řasy někde dál. Čím delší cesta, tím víc peněz.“ Tuhle litanii příčin a následků přednášel monotónně jako záznam, který přehrával už mnohokrát předtím.

„Nechápu, jak mohou ostatní lidé vyjít,“ řekla Shirl, když odcházeli, a cítila se trochu provinile, jelikož s Mikeovými penězi měla vystačeno. Přemýšlela, jak by vystačila s Tabovým platem, věděla, jak málo vydělává. „Chtěl bys suchar?“ zeptala se.

„Děkuji, možná později.“ Nespouštěl oči z lidí kolem a zručně odstrčil muže s velkým pytlek na zádech, který do ní málem vrazil.

Skrze přeplněné tržiště si pomalu klestila cestu skupinka kytaristů, tři muži drnkající na podomácku vyrobené nástroje a hubená dívka, jejíž tenký hlásek se ztrácel v okolním hluku. Když se dostali blíž, Shirl sem tam dokázala rozeznat pár slov, byl to loňský hit, ten od El Troubadors.

„...na zemi nad ní... Myšlenka andělsky čistá... znát ji znamenalo ji milovat.“

Slova se k té dívce dost dobře nehodila, k jejímu plochému hrudníku a vychrtlým pažím, ne, ani v nejmenším. Z

nějakého důvodu z toho Shirl měla nepříjemný pocit.

„Dej jim desetník,“ šeptla Tabovi a rychle popošla k mlékařskému stánku. Když se k ní Tab připojil, přihodila do tašky balíček margarínu a malou láhev sójového mléka – Mike si ho rád dával do kávy.

„Tabe, prosím tě, připomeň mi, že mám vrátit láhev – tohle je už čtvrtá! Když je na jednu záloha dva dolary, budu za chvíli na mizině, jestli na to nebudu pamatovat.“

„Zítřka vám to připomenou, jestli půjdete nakupovat.“

„Asi budu muset. Mike čeká pár lidí na večeři a ještě nevím, kolik jich bude, ani co jim chce nabídnout.“

„Ryba přijde vždycky k chuti,“ minil Tab a ukázal na velkou betonovou nádrž s vodou. „Nádrž je plná.“

Shirl si stoupala na špičky a uviděla hejno tlamounů, stísněně se pohybujících v tmavých hlubinách.

„Čerstvý islandský tlamouni,“ řekla prodavačka. „Včera v noci je přivezli vod jezera Ronkonkoma.“ Ponořila do vody síť a vylovila mrskající se hromádku šestipalcových ryb.

„Budete je mít i zítřka?“ zeptala se Shirl. „Chci je mít čerstvé.“

„Cokoli si budete přát, drahoušku, dneska večer přivezou další.“

Bylo čím dál tím větší horko a tady už nepotřebovala nic, takže zbývalo zastavit se už jen na jednom místě.

„Myslím, že bychom teď měli jít ke Schmidtovi,“ řekla a něco v jejím hlase Taba přimělo, aby se po ní krátce podíval, než se zase vrátil k neustálému pozorování davu.

„Jistě, slečno Shirl, bude tam chladněji.“

Schmidtův obchod byl v suterénu vyhořelé budovy na Druhé avenue; nad úrovní ulice z ní zbyly jen začernalé zdi, které mezi ohořelými trámy skýtaly útočiště bezdomovcům. Ve stínu u zdi se krčil nějaký bodyguard – ke Schmidtovi směli jen zákazníci – a pozvedl ruku Tabovi na pozdrav. Zarachotil zámek a po schodech vyšel postarší muž s dlouhými bílými vlasy. Na každý schod stoupal pečlivě oběma nohama.

„Dobré ráno, Judgei,“ řekla Shirl. Judge Santini a Mike O'Brien se znali hodně dlouho a ona se s ním už setkala.

„Á, tohle taky, Shirl.“ Podal svému bodyguardovi malý bílý balíček a ten si jej hned vložil do kapsy. „Totiž, přál bych si, aby tohle ráno bylo pěkné, ale na mě je moc horko, bohužel, doléhají na mě léta. Pozdravuj ode mě Mikea.“

„Budu, Judgei, na shledanou.“

Tab jí podal peněženku a ona sestoupila po schodech a zaklepala na dveře. Za úzkou špehýrkou se mihl pohyb, kovově to cinklo a dveře se otevřely. Za nimi bylo šero a chlad.

„No esli to není slečna Shirl, japak se máte, zlato,“ řekl muž u vchodu, když zabouchl dveře a zavřel je na těžkou ocelovou závoru. Zase se usadil na vysokou stoličku u zdi a kolébal v náručí svou dvouhlavňovou brokovnici. Shirl mu neodpověděla, nikdy mu neodpovídala. Schmidt vzhledl od pultu a rozchlípl rty v širokém prasečím úšklebku.

„No ano, jampak se máte, Shirl, přišla jste koupit něco maličkého fajnovoučkého pro pana O'Briena?“ Nahnul se nad pult, téměř naň položil své tlusté tělo v bílé, krví potřísněné zástěře, a opřel se velkýma zarudlýma rukama o desku. Shirl přikývla, ale než stačila něco odpovědět, strážce křikl: „Ukažte jí nějakou pořádnou kousek, vsadím se, že kvůli tomu přišla.“

„Nemyslím, Arnie, Shirl ne!“ Oba se hlučně zachechtali a ona se pokusila usmát. Vzala za rožek kus papíru z pultu.

„Chtěla bych řízek nebo kus hovězího, jestli máte,“ a oni se znovu zasmáli. Tohle dělali vždycky, věděli, kam až můžou zajít, aniž by se dostali do potíží. Věděli o Mikeovi a o ní a nikdy neudělali nebo neřekli nic, kvůli čemu by s ním měli těžkosti. Jednou se mu o tom snažila povědět, ale o ničem, co dělali nebo říkali, nemohla tvrdit, že jí to ublížilo, a on se dokonce jednomu z jejich vtípů smál a řekl jí, že si prostě jenom zahrávají, není třeba se kvůli tomu trápit, od obchodníků s masem se nedá očekávat zrovna salonní chování.

„Podívejte se na tohle, Shirl.“ Říchl dveřmi mrazicího boxu ve zdi za sebou a vytáhl kousek staženého masa. „Pěkná psi kýta, hezky vyvěšená, tučná.“

Ta kýta opravdu vypadala dobře, ale pro ni to nebylo, a tak neměla důvod si ji prohlížet. „Je to moc pěkné, ale víte, že pan O'Brien má rád hovězí.“

„To se teď shání hůř, Shirl.“ Zatápal v boxu hlouběji. „Potíže s dodavateli, ceny se zvyšují, však víte, jak to chodí. Ale pan O'Brien u mě nakupuje už deset let a dokud to půjde, tak se postarám, aby dostal svoje. Co tohle?“ Vynořil se ze skříně a kopnutím zavřel dveře; v ruce držel kousek masa s tenkým okrajem bílého špeku.

„Vypadá to pěkně.“

„Něco málo přes půl libry, stačí?“

„Naprostě.“ Vzal maso z váhy a začal ho balit do alobalu. „Bude vás to stát jen dvacet sedm devadesát.“

„Není... totiž, není to víc než poslední?“ Mike se vždycky zlobil, když za jídlo utratila moc, jako by za ty ceny mohla, ale pořád nebyl ochoten se masa vzdát.

„Je to tak, Shirl. Ale povídám, dejte mně pusku a já vám devadesát centů vodečtu. Možná vám dám taky kousek masa.“ On i strážce se hlasitě rozřehtali. Je to jen vtíp, jak tvrdí Mike, ona k tomu nemá co říci. Vytáhla peníze z peněženky.

„Tady to je, pane Schmidte, dvacet... dvacet pět... dvacet osm.“ Vytáhla z peněženky maličkou tabulku, napsala na ni cenu a položila ji vedle peněz. Schmidt se na ni podíval a pak pod ni kouskem modré křídly, kterou vždycky používal, naškrábal iniciálu S. Když se Mikeovi cena masa nezdála, tak mu tabulku ukazovala, ale ne že by to kdy bylo co platné.

„Tady máte nazpět,“ usmál se a posunul k ní minci přes pult. „Přijďte brzy zas, Shirl,“ zavolal, když si vzala balíček a vyrazila ke dveřím.

„Jo, brzy,“ řekl strážce a otevřel dveře jen natolik, aby se protáhla skrz. Jak šla kolem něho, přešel jí rukou po šatech obepínajících hýždě; jejich smích uťalo zabouchnutí dveří.

„Teď domů?“ zeptal se Tab a vzal si od ní tašku.

„Ano – asi ano, a říkšu asi taky.“

Podíval se jí do tváře a chtěl něco říci, ale pak si to rozmyslel. „Takže rikšu.“ Dovedl ji k vozovce.

Když rikša přijela, cítila se už lépe; byli to prasáci, ale nebylo to horší než obvykle a ona tam nebude muset jít, až příští týden. A, jak říká Mike, od řezníků nemůžete čekat zrovna vybrané mravy. Oni a ty jejich klukovské oplzlé vtípky z gymnasia. Skoro jsme se tomu, jak se chovali, museli smát. A maso mají skutečně dobré, ne jako leckteří jiní. Až Mikeovi udělá ten řízek, mohla by si na tuku osmažit ovesné vločky, to bude výborné. Tab jí pomohl vystoupit z rikši a zvedl tašku.

„Chcete, abych vám to zanes’ nahoru?“

„Raději ano – a mohl bys do ní dát ty prázdné láhve od mléka. Dají se nechat někde ve strážnici, abychom na ně zítra nezapomněli?“

„O to nic, máme k dispozici Charlieho kumbál a ten se dá zamykat, takže je tam můžu nechat.“

Charlie jim otevřel dveře do vestibulu a po tom horku na ulici jim uvnitř bylo chladněji.

Při jízdě výtahem nahoru nemluvili, Shirl se přehrabovala v peněžence a hledala klíč. Tab prošel chodbou před ní a otevřel vnější dveře, ale zastavil se tak náhle, že do něj skoro narazila.

„Prosím, počkejte chvíli, slečno Shirl,“ řekl tlumeně a tiše opřel tašku o zeď.

„Co se...?“ začala, ale Tab si položil prst na ústa a ukázal na vnitřní dveře. Byly asi na palec pootevřené a ve dřevě byla hluboká rýha. Nevěděla, co to znamená, ale znamenalo to nějaký problém, protože Tab zaujal postoj s pěstí, v níž měl boxer, zvednutou před sebou; takhle otevřel dveře a vešel do bytu.

Nebyl pryč dlouho a slyšet nebylo nic, ale když se vrátil, šel vzpříma a tvář měl bez jakéhokoli výrazu. „Slečno Shirl,“ řekl, „nechci, abyste chodila dovnitř, ale myslím, že bude jen dobře, když se podíváte do ložnice.“

Ted’ dostala strach, pochopila, že stalo něco hrozného, ale šla za ním skrze obývací do ložnice.

Bylo to zvláštní; když uslyšela ten výkřik, myslela si, že tam jen tak stojí a nic nedělá, až pak poznala, že je to její vlastní hlas, že to křičí ona.

#### 4. kapitola

Dokud byla ještě tma, dokázal Billy Čang čekání snášet. Krčil se u chladné zdi v rohu sklepa a chvilkami skoro podřimoval. Ale když za oknem uviděl první známky šedi nadcházejícího dne, pocítil prudký nával strachu, který se stále stupňoval. Najdou ho tu. Včera v noci se to zdálo tak snadné, všechno si důkladně promyslel. Zrovna jako když tyhle věci prováděli Tygři. Věděl, kde se dá sehnat staré páčidlo na pneumatiky, aniž by se ho někdo vyptával, a za pár drobných mu nechal přiostrit konec. Jediné ožehavé místo bylo dostat se do příkopu kolem domu, ale když přelézal přes okraj, nikdo ho neviděl, a byl si jist, že se nikdo nedívá, ani když pomocí páčidla otvíral okno do sklepa. Ne, kdyby ho někdo viděl, už by ho dávno chytili. A nenajdou za denního světla na okně stopy po páčidle? Při té myšlence se zachvěl a náhle si uvědomil, jak hlasitě mu buší srdce. Donutil se vylézt ze stínu v koutku, pomalu se podél zdi dovlekl k oknu a pokusil se skrze zaprášené sklo vyhlédnout ven. Než za sebou okno zavřel, vetřel do rýh po páčidle prach a saze z římsy, ale zakryl je dost? Jediná viditelná stopa na okně bylo srdce, které nakreslil do prachu, a když pohyboval hlavou a sledoval jeho obrys, podařilo se mu vyhlédnout ven a viděl, že vyškrábané rýhy prakticky zmizely. S obrovskou úlevou se vrátil do svého koutku, ale během pár minut byly jeho obavy zpátky, a horší než dřív.

Ted’ se skrze okno prodíralo jasné denní světlo – jak dlouho potrvá, než ho najdou? Kdyby někdo prošel dveřmi, stačilo by, aby se podíval jeho směrem, a uviděl by ho; malá hromádka starých, pavučinami opředených desek, za níž se choulil, ho nemohla úplně zakrýt. Chvěl se strachem a zády se tiskl k betonové zdi tak pevně, že ho její drsný povrch děl i přes tenkou látku košile.

Doba, kterou tak strávil, se nedala odhadnout. Billymu se každá chvilka zdála bez konce – přesto měl pocit, že tu strávil snad celý život. Jednou se přiblížily něčí kroky a pak jeho dveře minuly a on během těch pár vteřin poznal, že jeho dřívější strach byl proti tomuto zcela zanedbatelný. Jak tam ležel, třásl se a potil zároveň, nenáviděl se za svou slabost, ale nemohl proti tomu nic dělat. Nervózními prsty se škrábal na starém strupu na holeni, až si ho strhl a ranka začala krváčet. Přitiskl na ni kapesník a sekundy pomalu uplývaly.

Přinutit se sklep opustit se ukázalo dokonce ještě těžší než v něm zůstat. Musel počkat, až lidé z toho bytu nahoře odejdou – nebo už šli? Další záchvěv strachu. Musel čekat, ale čas mohl pouze odhadovat podle polohy slunce za zaprášeným oknem a podle zvuku provozu na ulici. Čekal tak dlouho, jak jen mohl, a při pomýšlení na chodby venku ještě o chvíli déle, až konečně nabyl dojmu, že je bezpečně odejít. Páčidlo putovalo za pásek kalhot, kde nebylo vidět, a než stiskl kliku, oprášil se, jak jen to šlo.

Z nějaké vzdálené části sklepa přicházely hlasy a bušení kladiv, ale cestou ke schodům nikoho neviděl. Když vyšel do třetího patra, uslyšel, jak se k němu blíží rychlé kroky, a taktak stačil seběhnout o poschodí níž a schovat se v chodbě, dokud ten člověk nepřešel. Tohle byl poslední poplach a o chvíli později už byl Billy v pátém patře a znovu hleděl na zlatený nápis O’Brien.

„Schválně, co když je ona pořád doma?“ zašeptal polohlasně a sám pro sebe se usmál. „Kvůli ní bys měl jen trable – ty chceš prachy,“ dodal, ale hlas měl chraptivý. Vzpomínka na ta okrouhlá ňadra tyčící se proti němu byla jasná a neodbytná.

Když se vnější dveře otevřely, v bytě zazněl nějaký signál, tak jak to bylo včera v noci. To bylo v pořádku, potřeboval se ujistit, že nikdo není doma, než se tam pokusí vloupat. Než mu nervy úplně povolily, strčil do dveří a vkročil dovnitř, zase je za sebou zavřel a opřel se o ně zády.

Někdo ještě mohl být doma. Cítil, jak mu při tom pomýšlení po tváři stéká pot; mrkl po kameře a rychle se podíval jinam. Jestli se zeptá, řeknu něco o Western Union, o nějakém telegramu. Stěny úzké, prázdné předsíně se kolem něj svíraly; přešlápl z jedné nohy na druhou a čekal na zapraskání mikrofonu.

Nic se neožývalo. Snažil se odhadnout, jak rychle uplyne jedna minuta, pak počítal do šedesáti a věděl, že počítal

moc rychle, a začal znovu. „Haló,“ řekl a jen pro případ, že by ta kamera nefungovala, zaklepal na dveře, nejprve bázlivě, a pak hlasitěji, jak jeho jistota vzrůstala.

„Je někdo doma?“ zavolal, když vzal přiosťřené páčidlo a zasunul konec do zavřených dveří těsně pod klikou. Zatlačil ho tak daleko, jak jen to šlo, a oběma rukama vši silou zapáčil. Ozvalo se slabé prasknutí a dveře se otevřely. Billy vešel skoro po špičkách, připravený otočit se a utíkat.

Vzduch byl chladný, v bytě bylo šero a ticho. Před sebou, na konci dlouhé předsíně, viděl nějakou místnost a část temné televizní obrazovky. Hned nalevo byly zavřené dveře do ložnice, postel, na které ona ležela, byla těsně za nimi. Třeba tam ještě spí, on vejde dovnitř a neprobudí ji hned, ale... zachvěl se. Přendal páčidlo do levé ruky a pomalu otevřel dveře.

Zmačkané přikrývky, zpřeházené a prázdné. Billy prošel kolem postele a už se tam nepodíval. Co jiného čekal? Taková dívka by nestála o někoho, jako je on. Zaklel a vypáčil horní zásuvku velkého prádelníku, páčidlem ji rozlámal a rozštípal. Byla plná jemného spodního prádla, bílého a růžového. Přejel po něm dlaní, nikdy nehmatl nic tak hebkého. Vyházel ho na podlahu.

S ostatními zásuvkami, s jednou po druhé, naložil stejně, jejich obsah rozhazoval kolem, ale to oblečení, o kterém věděl, že se dá na bleším trhu prodat za hodně peněz, dával stranou. Náhlé zadunění v něm probudilo strach, který na chvíli vystřídal vztek, a on strnul. Trvalo mu dlouho, než pochopil, že to způsobila voda v potrubí někde ve zdi. Trochu se uvolnil, teď už se ovládal lépe, a tu si poprvé všiml šperkownicy na stole.

Zrovna ji držel v rukou, hleděl na jehlice a náramky a přemýšlel, jestli jsou pravé a kolik by za ně mohl dostat, když se otevřely dveře od koupelny a do pokoje vešel Mike O'Brien.

V první chvíli Billyho neviděl, prostě se zastavil a zíral na trosky prádelníku a rozházeného oblečení. Měl na sobě svůj župan zacákaný od vody a vysoušel si vlasy ručníkem. Potom Billyho spatřil, jak tam stojí zkamenělý hrůzou, a ručník odhodil.

„Ty mňavej parchante!“ zaburácel Mike. „Co tady sakra děláš?“

Byl jako hora věštící smrt, tvář měl ze sprchy zarudlou a hněv ji jen dodával na brunátnosti. Byl o dvě hlavy větší než Billy, masité paže měl pod vrstvou tuku svalnaté a v tu chvíli chtěl chlapce roztrhnout.

Mike po něm hmátl oběma rukama a Billy ucítil za svými zády zeď. V pravé ruce držel páčidlo a v panice s ním s divokým rozmachem udeřil. Stěž si byl vědom, co se stalo, když se mu Mike bez hlesu svalil k nohám, ozvalo se jen těžké žuchnutí jeho těla na podlahu.

Michael O'Brien měl otevřené oči, doširoka otevřené a vytřeštěné, ale neviděly nic. Páčidlo ho zasáhlo ze strany do spánku, ostrý hrot prorazil kost, která je v tom místě tenká, pronikl do mozku a okamžitě ho zabil. Krve vyteklo jen málo, neboť páčidlo zůstalo pevně vězet v ráně.

Bylo to pouhou náhodou, shodou okolností, že Billyho nezadrželi ani nepoznali, když opouštěl budovu. Utíkal v slepé panice, na schodech nikoho nepotkal, ale minul některou odbočku a zjistil, že je blízko vchodu pro zaměstnance. Právě se přistěhoval nový nájemník a alespoň dvacet lidí ve stejné rozedraných šatech, jako měl on sám, nosilo dovnitř nábytek. Jediný zřízenec v uniformě, který měl službu, sledoval ty, co vcházel do budovy, a když Billy vyšel ven za dvěma dalšími, vůbec mu nevěnoval pozornost.

Billy byl skoro na nábreží, když si uvědomil, že při útěku nechal všechny věci na místě. Opřel se zády o zeď, vyčerpaně oddechoval a pomalu se sesouval dolů, až dosedl na paty. Vytřel si z očí pot, aby viděl, jestli ho někdo nepozoruje. Nikdo si ho nevšímal, byl tedy v bezpečí. Ale zabil člověka – a zbytečně. Navzdory horku se otřásl a zalapal po dechu. K ničemu, všechno to bylo k ničemu.

## 5. kapitola

„Prostě jenom tak? Chcete, abychom jen tak se vším praštili a honem naklusali?“ vztekla otázka nadporučíka Grassioliho ztratila něco ze svého důrazu, jelikož ji zakončil mohutným říhnutím. Vyndal z horní zásuvky svého stolu lahvičku bílých tablet, dvě si vysypal do dlaně, a než je vložil do úst, znechuceně se na ně podíval. „Co se tam stalo?“ Slova byla doprovázena suchým skřípáním, jak přitom kousal tablety.

„Já nevím, nikdo mi to neřekl.“ Muž v černé uniformě zaujal přehnaně uctivou pózu, ale v jeho slovech byl lehký nádech hrubosti. „Já jsem jen poslíček, pane, řekli mi, abych šel na nejbližší policejní stanici a předal tento vzkaz: Vyskytly se nějaké potíže. Ihned sem pošlete detektiva.“

„To si vy z Chelsea Park myslíte, že můžete rozkazovat policejnímu oddělení?“ Poslíček neřekl nic, protože oba věděli, že odpověď zní ano a že je lépe neodpovídat. V těch domech bydlí spousta významných, soukromých i veřejných, osobností. Nadporučík sebou trhl, jak mu břichem projel náhlý šíp bolesti. „Pošlete mi sem Rusche,“ křikl.

Andy přišel o několik minut později. „Ano, pane?“

„Na čem teď pracujete?“

„Mám jednoho podezřelého, mohl by to být ten padělatel, co v Brooklynu rozšiřoval všechny ty falešné šeky, chystám se...“

„Dejte ho k ledu. Máme tady jedno hlášení, chci, abyste se na to podíval.“

„Nevím, jestli to půjde, on je...“

„Když říkám, že to uděláte, tak to uděláte. Tady poroučím já, Ruschi, ne vy. Jděte tady s tím člověkem, a až se vrátíte, osobně mi podáte hlášení.“ Říhnutí teď bylo tišší, spíše jako tečka než něco jiného.

„Ten váš nadporučík je nějaký vztekalek,“ řekl poslíček, když vyšli na ulici.

„Sklapni,“ vyštkl Andy, aniž se po muži podíval. Zase se špatně vyspal a byl unavený. Ještě pořád přetrvávala ta vlna horka; když zamířili na sever a vyšli ze stínu autostrády, sluneční žár byl skoro nesnesitelný. S přimhouřenýma očima se podíval přímo do slunce a ucítil, jak mu začíná bolestivě tepat ve spáncích. Na chodníku jim v cestě překážely

odpadky a Andy je vztekle odkopával stranou. Zahnuli za roh a znovu se ocitli ve stínu, hradby s cimbuřím a věže obytných domů nad nimi vyvstaly jak skalní útes. Jakmile přešli padací most, Andy na bolení hlavy zapomněl, uvnitř byl jen jednou, a to ještě jen ve vestibulu. Dveře se otevřely, než se jich stačili dotknout, a vrátný jim uhnul, aby mohli projít.

„Policie,“ ukázal Andy vrátnému svůj odznak. „Co se tu děje?“

Masivně stavěný muž mu nejdřív neodpověděl, jenom natočil hlavu na stranu a sledoval odcházejícího poslíčka, dokud nebyl z doslechu. Pak si olízl tlusté rty a zašeptal: „Je to zatraceně špatné.“ Snažil se vypadat skličene, ale oči mu blýskaly vzrušením. „Stala se... vražda... někoho zavraždili.“

Na Andyho to nijak nezapůsobilo, v New Yorku bylo denně spácháno průměrně sedm vražd, a někdy i deset.

„Tak se na to podíváme,“ řekl a následoval vrátného k výtahu.

„Tady je to,“ řekl vrátný a otevřel dveře bytu 41 – E; ven zavanul chladný vzduch a osvěžil Andymu tvář.

„To je všechno,“ řekl zklamanému vrátnému. „Začnu tady.“ Vešel dovnitř a okamžitě si všiml rýh od páčidla na zárubni vnitřních dveří a od nich přelétl pohledem po celé délce předsíně, kde na židlích seděli dva lidé. O bližší židli byla opřená taška s nákupy. Oba měli v obličeji tentýž výraz, oči rozšířené, šokované náhlým dopadem něčeho zcela neočekávaného. Dívka byla atraktivní rusovláska s krásnými dlouhými vlasy a jemnou růžovou pletí. Když muž rychle vstal, Andy viděl, že je to osobní strážce, svalnatý černoch.

„Jsem detektiv Rusch, z okrsku 12 – A.“

„Já jsem Tab Fielding a toto je slečna Greeneová – bydlí tady. Před chvilkou jsme přišli z nákupu a já jsem uviděl na dveřích stopy po páčidle. Šel jsem dovnitř sám a vešel jsem tam.“ Palcem ukázal na nejbližší zavřené dveře. „Tam jsem ho našel. Pana O'Briena. Slečna Greeneová tam přišla o minutu později a viděla ho taky. Prohlédl jsem celý byt, ale nikdo už tam nebyl. Slečna Shirl – slečna Greeneová – zůstala tady v předsíni a já jsem šel zavolat policii. Od té doby jsme tady. Ničeho uvnitř jsme se nedotýkali.“

Andy po nich přešel očima. Příběh mu připadal pravdivý, snadno se dal ověřit u liftboye i vrátného. Ale nebylo proč riskovat.

„Pojďte, prosím, oba se mnou dovnitř.“

„Já nechci jít,“ řekla dívka rychle a sevřela opěradlo židle. „Už ho nechci vidět takhle.“

„Je mi líto, ale bohužel vás tu nemohu nechat samotnou.“

Už neodporovala, jen pomalu vstala a uhladila si záhyby šedivých šatů. Opravdu vypadá moc pěkně, uvědomil si Andy, jak šla vedle něho. Bodyguard jim přidržel dveře a Andy je následoval do ložnice. S tváří obrácenou ke stěně dívka rychle zamířila do koupelny a zavřela za sebou dveře.

„Bude v pořádku,“ řekl Tab, když si povšiml detektivova zájmu. „Je to dost ostrá holka, ale nemůžete jí mít za zlé, že nechce pana O'Briena vidět, ne v takovémhle stavu.“

Andy se poprvé podíval na tělo. Už viděl mnohem horší. Michael O'Brien byl i ve smrti stejně impozantní jako zaživa: natažený na zádech, ruce i nohy široce rozhozené, ústa dokořán a oči otevřené a vytřeštěné. Ze strany hlavy mu trčelo železné páčidlo a po krku stékal na podlahu tenký pramínek krve. Andy přiklekl a dotkl se holé pokožky na předloktí; byla velice chladná. Nejspíš to mělo co dělat s klimatizací v pokoji. Vstal a podíval se na dveře koupelny.

„Může nás slyšet?“ otázal se.

„Ne, pane, jsou zvukotěsné, jako ostatně celý byt.“

„Řekl jste, že tady bydlí. Co to znamená?“

„Ona je – byla děvče pana O'Briena. S tímhle nemá nic společného. Byl to její chleboďárce –“ Dopadlo na něj poznání a on svěsil ramena. „Můj taky. Oba se teď budeme muset poohlédnout po něčem jiném.“ Stáhl se do sebe s velice neradostnými vyhlídkami na náhle nejistou budoucnost.

Andy se rozhlédl po rozházeném oblečení a rozštípaném prádelníku.

„Možná se spolu dneska ráno pohádali, než šla pryč, tohle mohla udělat potom.“

„Slečna Shirl ne!“ Tab zuřivě zařal pěsti. „Ona není z těch lidí, co by mohli tohle udělat. Když jsem řekl ostrá, myslel jsem tím, že se umí s věcmi vyrovnat, rozumíte, umí se vypořádat se světem. Nebyla by toho schopná. Muselo by se to stát, než jsem ji potkal dole, čekám na ni vždycky ve vestibulu, a sešla dolů jako vždycky. Milá a šťastná, nebyla by schopná se takhle chovat, kdyby přišla rovnou od tady tohohle.“ Vztekle ukázal na obrovité tělo, které leželo mezi nimi.

Andy to neřekl nahlas, ale v duchu s bodyguardem souhlasil. Takováhle pěkná kočka nemá zapotřebí někoho zabíjet. Cokoli dělá, dělá kvůli prachům, a když má s chlapem potíže, odejde a najde si jiného pracháče. Nevraždí.

„A co ty, Tabe, oddělal's toho starouše ty?“

„Já?“ Překvapilo ho to, ale nerozzlobilo. „Ani jsem nebyl nahore, než jsme se se slečnou Shirl vrátili a našli ho.“ S profesionální hrdostí se napřimil. „A já jsem osobní strážce. Uzavřel jsem smlouvu, že ho budu ochraňovat. Já smlouvy neporušuju. A když někoho zabiju, tak ne takhle – tohle není způsob, jak někoho zabít.“

Vklimatizovaném pokoji se Andy každou minutou cítil lépe. Schnoucí pot ho chladil na těle a bolení hlavy skoro zmizelo. Usmál se. „Jen tak mimo záznam – vyloženě mimo – souhlasím s vámi. Ale necitujte mě, dokud nenapišu hlášení. Vypadá to na vloupání, O'Brien toho zloděje překvapil a dostal touhle věcí do hlavy.“ Podíval se na tichou postavu. „Kdo to byl – čím se živil? O'Brien je dost běžné jméno.“

„Dělal v byznysu,“ řekl Tab krátce.

„To jste mi toho moc neřekl, Fieldingu. Proč mi toho nepovíte víc?“

Tab mrkl po zavřených dveřích koupelny a pokrčil rameny. „Nevím, co přesně dělal – a mám dost rozumu na to, abych se o to nestaral. Jel v nějakých machinacích a taky měl co do činění s politikou. Ví, že mu sem chodila spousta hlavounů –“

Andy luskl prsty. „O'Brien – snad to nebyl Velký Mike O'Brien?“

„Říkali mu tak.“

„Velký Mike... no, tak toho není žádná škoda. Ve skutečnosti bychom mohli ztratit mnohem víc takových jako on a žádného z nich bychom nepostrádali.“

„To jsem neslyšel.“ Tab s tváří zcela bezvýraznou hleděl přímo před sebe.

„Klid. Už pro něj nepracujete. Vaše smlouva byla právě zrušena.“

„Jsem placen do konce měsíce. Svou práci dodělám.“

„Ta skončila v tu samou chvíli jako tenhle chlapík na podlaže. Myslím, že byste se měl raději postarat o to děvče.“

„To taky udělám.“ Jeho tvář se uvolnila a on se podíval na detektiva. „Nebude to mít lehké.“

„Ta to zvládne,“ řekl Andy suše. Vzal svůj blok a tužku. „Teď si s ní promluvíme, potřebuji mít zprávu kompletní. Držte se někde poblíž bytu, než si popovídám s ní a se zaměstnanci. Jestli jejich výpovědi budou souhlasit, není důvod vás tu zdržovat.“

Když zůstal s tělem o samotě, Andy vyndal z kapsy igelitový sáček na důkazy a aniž se páčidla dotkl, sáček přes něj přetáhl. Skrze igelit ho uchopil tak blízko hlavy, jak to šlo, a vytáhl ho z lebky; šlo to dost lehko a z rány tekla krev jen málo. Sáček zapečetil a pak sundal z postele povlak na polštář a vhodil do něj sáček s páčidlem. Teď už nebude mít potíže s nošením zakrváceného kusu železa po ulici, a jestli to skoulí dobře, mohl by si ten povlak nechat. Než zaklepal na dveře od koupelny, přetáhl přes tělo prostěradlo.

Shirl pootevřela dveře na pár palců a vyhlédla ven. „Chci si s vámi promluvit,“ řekl, ale pak si vzpomněl na tělo na podlaže. „Je tu ještě nějaký jiný pokoj?“

„Obývací. Ukážu vám kudy.“

Otevřela dveře dokořán a vyšla z koupelny, znovu šla těsně kolem zdi, aniž se podívala na podlahu. Tab seděl v předsíni, a jak šli kolem, mlčenlivě je pozoroval.

„Udělejte si pohodlí,“ řekla Shirl. „Za chvíličku se vám budu věnovat.“ Odešla do kuchyně.

Andy se posadil na příjemně měkkou pohovku a opřel si zápisník o koleno. V okně bzučela další klimatizace a závěsy sahající od stropu k podlaže byly skoro zatažené, takže světlo bylo tlumené a příjemné. Televizor byl obrovský. Na zdech visely obrazy (vypadaly jako originály), kolem byly knihy, jídelní stůl a židle z nějakého druhu červeného dřeva. Velice pěkné.

„Dáte si drink?“ zavolala Shirl z kuchyně a zvedla jakousi vysokou láhev. „Mám tu vodku.“

„Jsem ve službě, ale i tak díky. Stačí trocha vody.“

Přinesla na podnose dvě skleničky, a místo aby mu tu jeho podala, přitiskla ji k postranici pohovky vedle jeho ruky. Když ji pustila z ruky, sklenka tam zůstala, vzdorujíc zákonům přitažlivosti. Andy za ni vzal a sklenka se s lehkým odporem odlepila; viděl, že ve skle jsou zalité pásky kovu, takže pod potahem musí být zamaskované magnety. Z nějakého důvodu mu to vadilo, a když upil trochu studené vody bez jakékoli pachuti, postavil skleničku na zem vedle své nohy.

„Chtěl bych vám položit několik otázek,“ řekl a odškrtl si něco v zápisníku. „V kolik hodin jste dnes ráno odešla z bytu?“

„Přesně v sedm, to Tab nastupuje do služby. Chtěla jsem zvládnout nákupy, než bude horko.“

„Zamkla jste za sebou?“

„Zavírání je automatické, dveře se zamykají samy a nedají se nechat otevřené, leda byste tam dal nějakou zarážku.“

„Když jste odcházela, byl O'Brien naživu?“

Rozhněvaně se na něj podívala. „Samozřejmě! Spal, chrápal. Vy si myslíte, že jsem ho zabila já?“ Když si připomněla, co leží v druhém pokoji, zlost v její tváři se změnila v bolest. Rychle si lokla svého drinku.

Ode dveří se ozval Tabův hlas. „Když jsem se dotkl těla pana O'Briena, bylo ještě teplé. Ať ho zabil kdokoli, muselo to být chvíli před tím, než jsme přišli –“

„Jděte si sednout a už mi sem nelezte,“ řekl Andy ostře, aniž by otočil hlavu. Usrkl si ledové vody a pomyslel si, kvůli čemu že se tak rozčiluje. Copak na tom záleží, kdo oddělal Velkého Mikea? Byl to veřejně prospěšný čin. Okolnosti nasvědčují, že ta dívka to neudělala. Jaký by měla motiv? Pátravě se po ní podíval, ona jeho pohled zachytila, uhnula očima a jako předtím si stáhla sukni přes kolena.

„Co si myslím já, nehraje roli,“ řekl, ale ta slova ho nijak neuspokojila. „Podívejte, slečno Greeneová, já jsem jenom polda a dělám svou práci. Řekněte mi, co potřebuju vědět, ať to můžu zapsat a předat nadporučíkovi, aby mohl sepsat zprávu. Já osobně si nemyslím, že s tou vraždou máte něco společného, ale stejně se vás musím vyptávat.“

Bylo to poprvé, co ji viděl se usmát, a docela se mu to zamlouvalo. Nakrčila nosík a byl z toho široký přátelský úsměv. Je to chytrá holka, půže s každým, no ano, s každým, kdo má prachy. Podíval se zpátky na svůj zápisník a tlustě podtrhl nápis Velký Mike.

Když Andy odešel, Tab za ním zavřel dveře a potom pár minut poslouchal, aby se ujistil, že se nevrací. Pak vešel do obývacího a postavil se tak, aby viděl na dveře od předsíni a okamžitě si všiml, kdyby se otevřely.

„Slečno Shirl, je tady něco, co byste měla vědět.“

Dávala si třetí drink, ale nevypadalo to, že by na ni alkohol nějak působil. „A co?“ zeptala se unaveně.

„Nechci být vlezlý nebo tak a nevím nic o závěti pana O'Briena...“

„Nemusíš se namáhat. Viděla jsem ji a všechno dostane jeho sestra. Na mě nijak nepamatuje – a na tebe taky ne.“

„Na sebe jsem nemyslel,“ řekl chladně a tvář mu náhle ztvrdla. Hned jí to přišlo líto.

„Odpusť, já jsem to tak nemyslela. Chovám se jak – já nevím, potvora. Všechno to přišlo tak naráz. Nezlob se na mě, Tabe, prosím...“

„Myslím, že jste trošku potvora.“ Na chvíli se usmál, než zadoloval v kapse. „Čekal jsem, že to tak nějak bude. Na pana O'Briena jakožto zaměstnavatele si nijak nestěžuju, ale svoje peníze si zajistit uměl. Nerozhazoval, to jsem měl na

mysli. Než přišel ten detektiv, prohrabal jsem mu peněženku. Měl ji v saku. Pár lupenů jsem tam nechal, ale zbytek jsem vzal – tady jsou.“ Vytáhl ruku z kapsy a v ní hrst zmačkaných bankovek. „Jsou vaše, máte na to právo.“

„Já bych nemohla...“

„Musíte. Teď to bude zlé, Shirl. Budete je potřebovat víc než jeho příbuzní. Nejsou nikde zaznamenané. Po právu jsou vaše.“

Položil peníze na stůl a ona se na ně podívala. „Asi bych měla. Ta jeho sestra má i tak dost. Ale měli bychom se rozdělit...“

„Ne,“ řekl krátce, zrovna když monotónní pípnutí bzučáku ohlásilo, že někdo otevřel vnější dveře.

„Nemocnice,“ řekl něčí hlas a na televizní obrazovce u dveří Tab uviděl muže v bílých uniformách. Nesli nosítka. Šel je pustit dál.

## 6. kapitola

„Jak dlouho budeš pryč, Charlie?“

„To je moje věc – ty to tady jen udržuj v provozu dokud se nevrátím,“ zavrčel vrátňý a přešel po uniformovaném strážci tím, co pokládal za pohled vojáka. „Za mých časů jsem viděl spoustu zlatých knoflíků, co vypadaly mnohem líp.“

„Proboha, Charlie, vždyť víš, že jsou jenom umělohmotný. Kdybych je zkusil vycídit, rozpadnou se na kousky.“

V neoficiální hierarchii zaměstnanců v Chelsea Park Charlie zaujímal nesporné vůdčí postavení. Nezáviselo to na výplatě – ta představovala snad nejmenší část jeho příjmů, ale na pozici a snaze. On přicházel s nájemníky do styku nejčastěji a této výhody řádně využíval. Mimo budovu měl nejlepší kontakty a dokázal sehnat, cokoli si kdo z nich přál – za nějakou odměnu. Všichni nájemníci ho měli rádi a říkali mu Charlie. Všichni zaměstnanci ho nenáviděli, a jak mu říkali, to se nikdy nedoslechli.

K zaměstnání patřil i byt v suterénu, i když domovní správa by byla počtem provedených vylepšení překvapena více než jen trochu. Stará klimatizace skřípala a hrčela a snižovala teplotu nejméně o deset stupňů. Nábytek, v průběhu dvou desetiletí vyhazovaný a opravený, vytvářel různorodou směs barev, zatímco stěny pokrývalo úctyhodné množství zamčených skříněk. Ty obsahovaly obrovskou kupu baleného jídla a lahvových nápojů, kterých se Charlie sám ani nedotkl, ale se značnou přirážkou je prodával nájemníkům. Nikoli nejméně podstatným vylepšením bylo, že chyběl jak vodoměr, tak elektroměr; tyto dva největší výdaje Charliemu nevědomky platila domovní správa.

Na otevření dveří bylo potřeba dvou klíčů a oba měl Charlie na řetízku u opasku. Vešel dovnitř a pečlivě pověsil kabát do šatníku a pak si oblékl čistou, ale mnohokrát záplatovanou sportovní košili. Nový liftboy ještě spal ve veliké dvojité posteli a on svou botou číslo čtrnáct kopl do postranice lůžka.

„Vstávej. Za hodinku jdeš do práce.“

Neochotně, ještě v polospánku, se chlapec vysoukal z postele a zůstal tam tak stát, nahý a hubený, a škrábal se na žebrech. Při příjemné vzpomínce na minulou noc se Charlie usmál a lehce hochu pleskl po vyhublém zadku.

„To bude dobrý, chlapče,“ řekl. „Jen se o Starýho Charlieho pěkně starej a Charlie se postará o tebe.“

„Ano, pane Charlie, ano,“ odpověděl chlapec a nutil se říkat to se zájmem. Celá tahle věc pro něj byla nová a jemu se to pořád moc nelíbilo, ale dostal kvůli tomu práci. Ostýchavě se usmál.

„Tak dost,“ řekl Charlie a znovu hochu plácl, ale tentokrát dost na to, aby na bílé kůži zůstaly červené otisky. „Jenom zkontroluj, jestli's za sebou zamkl, až půjdeš, a při práci si moc nepouštěj hubu na špacír.“ Odešel.

Na ulici bylo větší horko, než čekal, takže si píslk na rikšu. Ta ranní práce by měla vynést dost na zaplacení tuctu rikš. Dvě prázdné rikši se předháněly o jeho pozornost; tu první odmítl, protože řidič byl moc hubený a mrňavý, Charlie spěchal a vážil dvě stě čtyřicet liber.

„Empire State Building, vchod ze Čtyřiatřicáté ulice. A co nejrychleji.“

„V tomhle počasí?“ zavrčel řidič, postavil se na pedálech a trhnutím uvedl stroj do chodu. „Chcete mě zabít, šéfe?“

„Zdechni. To mě nezajímá. Dám ti za tu cestu jeden dolar.“

„To chcete, abych umřel hladu? Za tohle se nedostanete ani na Pátou avenue.“

O ceně smlouvali většinu cesty, proplétali se přeplněnými ulicemi, křičeli, aby se skrze nekonečný hluk města navzájem slyšeli, skrze hluk, na který byli tak zvyklí, že si ho ani nevšimli.

Protože elektriny bylo nedostatek a náhradních součástek málo, fungoval v Empire State Building jen jeden výtah, a to ještě jen do dvacátého pátého patra. Dál jste museli jít pěšky. Charlie vyšel dvě patra a pokývl na bodyguarda, jenž seděl u paty schodiště do dalšího poschodí. Už tu byl dříve a ten muž ho znal, stejně jako tři další strážci nahoře na schodech. Jeden z nich mu odemkl dveře.

Se svými bílými vlasy sahajícími po ramena se Judge Santini podobal starozákonnímu proroku. Ale nemluvil tak.

„Sračky to jsou, sračky. Za mouku platím majlant, jediné tak se dá připravit kvalitní těsto, a co ty z toho uděláš?“ Znechuceně odsunul talíř se špagetami a otřel si omáčku ze rtů velkým bílým ubrouskem, který měl zastrčený za límečkem košile.

„Dělala jsem, co jsem mohla,“ křikla v odpověď jeho žena. Byla drobná, snědá a o dvacet let mladší než on. „Když chceš, aby ti někdo dělal domácí špagety, měl ses oženit s contandinou ze starého kontinentu, s plochými nohama a knírkem. Já jsem se narodila tady ve městě na Mulberry Street, zrovna tak jako ty, a o špagetách vím akorát to, že je kupuješ v potravinách –“

Její slova přerušilo pronikavé zazvonění telefonu a okamžitě ji umlčelo. Oba se podívali na přístroj na stolku, pak se ona obrátila a spěšně opustila místnost. V té době telefonoval málokdo a těch pár telefonátů, které měli, bylo vždycky

důležitých a týkaly se obchodů, o kterých nechtěla slyšet. Rosa Santiniová milovala všechnen luxus, který život skýtal, a co o Judgeových obchodech nevěděla, to ji netrápilo.

Judge Santini vstal, znovu si osušil ústa a položil ubrousek na stůl. Nepospíchal, ve svém věku nepospíchal nikdy, ale ani se neloudal, vytáhl si čistý blok a tužku a natáhl se po telefonu. Byl to staříčkový přístroj, sluchátko bylo prasklé a slepené izolepou a šňůra odřená a pokroucená.

„Tady Santini,“ řekl a pozorně se zaposlouchal. Oči se mu rozšířily. „Mike – Velký Mike – panebože!“ Pak už řekl jen málo, pouze ano a ne, a když zavěsil, třásl se mu ruce.

„Velký Mike,“ řekl nadporučík Grassioli téměř s úsměvem, ani neutuchající bolest způsobovaná žaludečním vředem ho netrápila tolik jako obvykle. „Někdo odvedl dobrou práci.“ Zakrvácené páčidlo leželo před ním na stole a on je obdivoval jako nějaké umělecké dílo. „Kdo to byl?“

„Okolnosti nasvědčují, že to bylo vloupání, které nevyšlo,“ řekl Andy, který stál na druhé straně stolu. Četl ze svého bloku, rychle shrnoval to podstatné. Když skončil, Grassioli zavrčel a ukázal na zbytky prášku na snímání otisků na konci páčidla.

„Co tohle? Jsou tam nějaké otisky?“

„Velice zřetelné, nadporučíku. Palec a další tři prsty pravé ruky.“

„Je možné, že toho Starýho bastarda odrovnal ten bodyguard nebo ta holka?“

„Řekl bych tak jedna ku tisíci, pane. Nemají žádný motiv – byl to jejich životel. A vypadalo, že je to pořádně vzalo, nemyslím kvůli němu samému, ale přišli o chlebodáře.“

Grassioli hodil páčidlo zpátky do sáčku a podal je přes desku Andymu. „To stačí. Příští týden půjde poslíček do kriminální kartotéky, tak po něm pošlete ty otisky a krátkou zprávu o případu. Ať se vám to vleze zezadu na kartu s otisky, – je teprve desátého a už jsme skoro vyčerpali přiděl papíru. Měli bychom sejmut otisky té kočky a bodyguardovi a porovnat – ale k čertu s tím, není čas. Založte to a zapomeňte a vraťte se k práci.“

Zatímco si to Andy zaznamenával do zápisníku, zazvonil telefon a nadporučík ho zvedl. Andy hovor neposlouchal a byl už na půl cestě ke dveřím, když Grassioli zakryl mluvítko a vyštěkl: „Vraťte se, Ruschi,“ a zase obrátil pozornost k telefonu.

„Ano, pane, to je pravda,“ řekl. „Zdá se, že jde nepochybně o vloupání, vrah použil totéž páčidlo. Opilovaný pajsr.“ Chvilí poslouchal a jeho tvář zbrunátněla. „Ne, pane, to bychom nemohli. Co bychom tak asi ještě mohli udělat? Ano, pokračujeme ve vyšetřování. Ne, pane. Hned, pane. Hned tam někoho pošlu.“

„Hajzle,“ dodal nadporučík, ale až položil sluchátko, „Na tomhle případě ‘ste vodved mizernou práci, Ruschi. Teď se k tomu vraťte a podívejte se, co se s tím dá udělat. Zjistěte, jak se vrah dostal do domu – a jestli to skutečně bylo vloupání. Sejměte otisky prstů těch dvou podezřelých. S těmi otisky pošlete poslíčka do policejní kartotéky, ať je porovnají, chci vědět, jestli vrah má záznam. A hněte sebou.“

„Nevěděl jsem, že měl Velký Mike nějaké přátele.“

„Přátele nebo nepřátele, to je fuk. Ale někdo na nás tlačí kvůli výsledkům. Takže to zabalte tak rychle, jak jen to půjde.“

„Já sám, nadporučíku?“

Grassioli okusoval konec tužky. „Ne, chci dostat hlášení tak brzy, jak to půjde. Vemte s sebou Kulozika.“ Bolestivě řihl a sáhl do zásuvky po pilulkách.

Detektiv Steve Kulozik měl krátké a silné prsty, jež budily dojem neobratnosti, ve skutečnosti ale byly hbité a precizní. Pevně přidržel Shirlin pravý palec a přitiskl jej na hladkou bílou destičku, takže zanechal jasný, nerozmazaný otisk vprostřed políčka označeného PR. PALEC. Potom přitiskl ostatní prsty, jeden po druhém, na razítkovou podložku a na destičku, až byla všechna políčka plná.

„Vaše jméno, slečno?“

„Shirl Greeneová, píše se to Green – e – ová.“ Dívala se na začerněné konečky prstů. „Teď je ze mě zločinec se záznamem?“

„Nic takového, slečno Greeneová.“ Kulozik pečlivě napsal mastnou tužkou její jméno do kolonky naspodu karty. „Tyhle otisky se nedávají do kartotéky, používají se jen v souvislosti s případem. Mohla byste mi říci vaše datum narození?“

„Dvanáctého října 1977.“

„To je, myslím, zatím všechno.“ Kartu spolu s poduškou zasunul do plastického pouzdra.

Shirl si šla umýt ruce od barvy a Steve si balil nádobíčko, když tu se ozval dveřní bzučák.

„Máš její otisky?“ zeptal se Andy, když vešel.

„Už jsem hotovej.“

„Fajn, takže už zbývá jen sejmut otisky bodyguardovi, ten čeká dole v hale. A zjistil jsem, že jedno okno ve sklepe vypadá jako vypáčené, bylo by dobré, kdybys zkontroloval, jestli tam nejsou otisky. Ten kluk z výtahu ti ukáže, kde to je.“

„Tak já půjdu,“ řekl Steve a přehodil si přes rameno tašku s vybavením.

Shirl se vrátila z koupelny, zrovna když Steve odcházel. „Máme teď nějaké vodítko, slečno Greeneová,“ řekl jí Andy. „V suterénu jsem objevil vypáčené okno. Jestli zůstaly na skle nebo na rámu nějaké otisky a budou souhlasit s těmi na páčidle, bude to jasný důkaz, že ať tu vraždu spáchal kdokoli, dostal se do budovy tudy. Stopy po páčidle porovnáme s těmi tady na dveřích. Vadilo by vám, kdybych se posadil?“

„Ne,“ odpověděla, „samozřejmě že ne.“

Křeslo bylo měkké a hučící klimatizace dělala z pokoje oázu pohodlí uprostřed parní lázně města. Opřel se o opěradlo a únava a napětí se o něco zmenšily. Ode dveří se ozval bzučák.

„Omluvte mě,“ řekla Shirl a šla otevřít. Z předsíně za jeho zády sem dolehl šum hlasů, zatímco on si procházel stránky zápisníku. Na jednom listu byl plastický obal zpřehýbaný a písmena se stírala, tak je obtáhl tužkou a hodně tlačil, aby byla černá a výrazná.

„Vypadni vocad, ty špinavá kurvo!“ Ta slova zaječel hrubý hlas, který řezavě stoupal, jako když se nehty škrábe po skle. Andy se zvedl a nacpal blok do kapsy. „Co se děje?“ zavolal.

Vešla Shirl, zrudlá a rozzlobená, a za ní hubená šedovlasá žena. Když žena Andyho uviděla, zastavila se a namířila na něj třesoucí se prst. „Můj bratr je po smrti, eště ho ani nepohřbili, a tadleta se už tahá s jiným chlapem...“

„Já jsem policejní důstojník,“ řekl Andy a ukázal jí služební odznak. „Kdo jste vy?“

Napřímila se, což byl nepatrný pohyb, který jí na výšce nijak nepřidal, po letech špatného držení těla a nekvalitní stravy měla zakulacená ramena a nadmuté břicho. Vychrtlé paže se klátily v rukávech velice obnošeného domácího oděvu blátivé barvy. Její tvář byla spíše šedivá než bílá, což byla typická plet' světloplachého obyvatele města, jejím zbarvením byla zřejmě pouliční špina. Když promluvila, její rty vytvořily úzkou šterbinu, slova vypouštěly jak kovový odpad z lisu a ihned se pevně svíraly, jen aby nevypustily byť o slovíčko víc, než bylo třeba. Pouze vodnaté modré oči si udržely zdání života a zuřivě pomrkávaly.

„Jsem Mary Haggertyová, sestra chudáka Michaela a jediná žijící příbuzná. Přišla jsem se postarat o Michaelovy věci, ve své poslední vůli mně všechno odkázal, právník mně to řekl, a já se teď vo ně musím postarat. Ta kurva vocad' musí vypadnout, už ho připravila vo dost...“

„Moment.“ Andy přerušil ječivou záplavu slov a ona s klapnutím zavřela ústa a prudce oddechovala rozšířenými nosními dírkami. „V tomto bytě se nesmíte ničeho dotýkat ani nic odnášet bez dovolení policie, takže o svůj majetek nemusíte mít obavy.“

„To nemůžete říci, dokud tu bude vona,“ zavěštila a ukázala na Shirl. „Vodnese a prodá všechno, co není přibitý. Můj drahej bratr...“

„Tvůj drahej bratr!“ vykřikla Shirl. „Měla's ho plný zuby a on tebe taky a dokud byl naživu, nikdy ses sem ani nepřiblížila.“

„Ticho!“ vložil se do toho Andy a postavil se mezi obě ženy.

Obrátil se k Mary Haggertyové. „Můžete odejít. Policie vám dá vědět, až si budete moci ty věci odnést.“

Byla šokována. „Ale – to nemůžete. Mám svoje práva. Nemůžete tady nechat tu kurvu samotnou.“

Andy mu docházela trpělivost. „Dávejte si pozor na jazyk, paní Haggertyová. Používáte toho slova nějak často. Nezapomínejte, čím se váš bratr živil.“

Tvář jí zbledla a ona o krok ustoupila. „Můj bratr dělal do obchodu, byl obchodník,“ řekla nejistě.

„Váš bratr byl zločinec, což krom jiného znamená, že měl co do činění se slečinkami.“ Když ji opustil hněv, jenž ji udržoval vzpřímenou, sklesla a splaskla, hubená a kostnatá, jediné, co na ní bylo zaoblené, bylo její břicho, nafouklé roky špatné stravy a příliš mnoha porody.

„No tak, proč nejdete,“ řekl. „Ozvěme se vám, jak jen to bude možné.“

Žena se obrátila a bez dalšího slova odešla. Mrzelo ho, že se přestal ovládat a řekl víc, než měl, ale slova se už nedala vzít zpátky.

„Myslel jste to doopravdy – to, co jste říkal o Mikeovi?“ otázala se Shirl, když dveře zaklaply. V jednoduchých bílých šatech a s vlasy sčesanými dozadu vypadala velice mladé, skoro nevinně, navzdory tomu, jak ji Mary Haggertyová ocejovala. Nevinnost se zdála pravděpodobnější než to obvinění.

„Jak dlouho jste O'Briena znala?“ vyhnul se Andy na chvíli odpovědi.

„Skoro rok, ale o svých záležitostech nikdy nemluvil. Nikdy jsem se ho neptala, myslela jsem, že to má něco společného s politikou, často ho tady navštěvovali soudci a politici.“

Andy vytáhl notes. „Rád bych se dozvěděl jména pravidelných návštěvníků a lidí, které potkal minulý týden.“

„Vyptáváte se – a mně jste neodpověděl.“ Shirl se při těch slovech usmála, ale věděl, že mluví vážně. Posadila se na židli s rovným opěradlem a sepnula ruce v klíně jako školačka.

„Moc podrobností vám nepovím,“ řekl. „O Velkém Mikeovi toho moc nevím. Najisto vám můžu říct leda to, že fungoval jako spojka mezi zločineckou organizací a politiky. Asi byste to nazvala výkonný stupeň. A je to aspoň třicet let, co byl u soudu nebo za mřížemi.“

„Tím chcete říct – on byl ve vězení?“

„Ano, prověřil jsem to, má policejní záznam a pár trestů. Ale v poslední době nic, zatýkaní a zavírání jsou jen drobní zlodějníci. Jak jednou působíte v Mikeově okruhu, policie se vás ani nedotkne. Ve skutečnosti vám pomáhá – jako v tomhle vyšetřování.“ „Nerozumím...“

„Podívejte. V New Yorku je každý den spácháno pět vražd, možná deset vražd, několik set loupežných přepadení, dvacet, třicet znásilnění, přinejmenším patnáct set krádeží. Policie nemá dost lidí a je přetížená. Nemáme čas řešit všechny nejasné případy. Když někoho zavraždí a máme svědky, oukej, jdeme, sebereme vraha a případ je uzavřen. Ale abych řekl pravdu, slečno Greeneová, u případů, jako je tento, se o to většinou ani nepokoušíme. Ledu bychom našli otisky prstů a měli o vrahovi záznam. Ale to většinou nemáme. V tomhle městě je milion zlodějíčků, kteří žijí z podpory a chtěli by mít pořádné jídlo nebo televizi nebo pití. Tak zkouší štěstí při zlodějních, koukají, co kde sebrat. Pár jich chytíme, pošleme je do vnitrozemí do pracovních skupin, aby tam rozkopávali stará parkoviště a obnovovali zemědělskou půdu. Ale většina jich zdrhne. Jednou za čas dojde k neštěstí, někdo je načapá, když bílí kvartýr. Když je zloděj ozbrojen, může dojít k vraždě. Čistě náhodně, rozumíte, a na devětadevadesát procent se Mikeu O'Brienovi stalo právě něco takového. Prošel jsem si důkazy, podal hlášení – a tím by to mělo skončit. A taky by skončilo, kdyby se

jednalo o někoho jiného. Ale, jak jsem řekl, Velký Mike měl kontakty na spoustu politiků a některý z nich vyvíjí nátlak, aby bylo provedeno důkladnější vyšetřování, a proto jsem tady. Teď – řekl jsem vám víc, než jsem měl, a bylo by od vás velice laskavé, kdybyste to všechno zase zapoměla.“

„Ne, nikomu to neřeknu. Co bude dál?“

„Položím vám ještě pár otázek, odejdu, sepišu hlášení – a tím to skončí. Nahromadila se mi spousta práce a oddělení už tomu případu věnovalo víc času, než si může dovolit.“

Byla šokována. „Vy nezatknete toho, co to udělal?“

„Jestli jsou otisky v kartotéce, tak ano. Jestli ne – nemáme šanci. Ani se o to nebudeme snažit. Krom toho, že nemáme čas, nám připadá, že ať Mikea odkrágloval, kdo chtěl, prokázal tím lidem službu.“

„To je strašné.“

„Vážně? Možná.“ Otevřel blok a byl znovu velice oficiální. S otázkami skončil někdy tehdy, když se Kulozik vrátil s čerstvými otisky ze sklepního okna, a budovu opustili společně. Po chladu v apartmá je vzduch na ulici udeřil jako závan z otevřené výhně.

## 7. kapitola

Bylo po půlnoci, bezměsíčná noc, ale obloha za širokým oknem se nemohla vyrovnat syté barvě leštěného mahagonového stolu. Stůl byl staletí starý, pocházel z nějakého dávno zničeného kláštera, a velice cenný, jako ostatně všechny nábytky v tom pokoji: přiborník, obrazy i lustr z broušeného skla, který visel uprostřed. Šest mužů, shromážděných kolem stolu, nemělo cenu vůbec žádnou, leda ve významu bohatství, a v tomto ohledu na tom byli velice dobře. Dva z nich kouřili doutníky, a doutník jste mohli koupit nejlevněji za deset dolarů jeden.

„Ne doslova, Judgei, buď tak laskav,“ řekl muž v čele stolu. „Náš čas je vymezený, výsledky nám budou stačit.“ Jestli někdo z přítomných znal jeho pravé jméno, dával si pozor, aby je nezmínil. Teď se mu říkalo pan Briggs a on tu měl hlavní slovo.

„Jistě, pane Briggsi, to půjde snadno,“ řekl Judge Santini a nervózně si zakryl ústa dlaní a odkašlal si. Tyhle schůzky v Empire State Building nikdy neměl v lásce. Jakožto soudce by ho s těmito lidmi neměli vídat často. Krom toho to byl dlouhý výstup a on musel pamatovat na své srdce. Hlavně v tomhle počasí. Usrkl si vody ze sklenky před sebou a posunul si brýle na nose, aby na čtení lépe viděl.

„Když to shrneme, vychází nám asi toto. Velký Mike byl na místě zabit ranou do spánku vedenou nabroušeným páčidlem, které bylo použito ke vloupání do bytu. Rýhy na vypáčeném okně v suterénu souhlasí s těmi na dveřích a oboje se hodí k tomu páčidlu, takže to vypadá, že ať to udělal kdokoli, dovnitř se dostal tudy. Na páčidle a na okně v suterénu byly zřetelné otisky, tytéž. Prozatím se neví, komu patří, neshodují se s žádnými z policejní kartotéky ani to nejsou otisky O'Brienova bodyguarda nebo přítelkyně, těch, co našli tělo.“

„Kdo si policajti myslí, že to udělal?“ zeptal se jeden z posluchačů zpoza svého doutníku.

„Oficiální stanovisko je – no, dá se to nazvat nešťastnou náhodou. Domnívají se, že se někdo vloupal do bytu, Mike vešel a překvapil ho a v potyčce byl zabit.“

Dva muži se ho začali vyptávat, ale když promluvil pan Briggs, okamžitě zmlkli. Měl ponurý, nebezpečný pohled loveckého psa, skleslá dolní víčka a váčky pod očima. Při řeči se mu třásl podbradek.

„Co bylo z bytu odcizeno?“

Santini pokrčil rameny. „Pokud vím, tak nic. To děvče tvrdí, že nic neschází, a ona by to měla vědět. Pokoj byl zpřeházený a zloděj byl zjevně vyrušen, než stačil práci dokončit, a pak v panice utekl. Stát se to mohlo.“

Pan Briggs se nad tím zamyslel, ale už se dál neptal. Někteří z ostatních se ale vyptávali a Santini jim řekl, co mu bylo známo. Pan Briggs chvíli uvažoval a pak je zvednutím prstu utišíl.

„Zdá se, že se jedná o zabití nešťastnou náhodou, čímž pádem pro nás nemá význam. Potřebujeme někoho, kdo by převzal Mikeovu práci – co je, Judgei?“ zeptal se a zamračil se kvůli tomu přerušení.

Santini se potil. Chtěl tu záležitost vyřídit, aby mohl jít domů, bylo víc než jedna hodina po půlnoci a on byl unavený. Už si odvykl zůstat takhle dlouho vzhůru. Ale musel se zmínit o jedné věci, mohlo to být důležité, a kdyby se později zjistilo, že o tom věděl, a nic neřekl... bude nejlepší mít to za sebou hned.

„Je tady ještě jedno, co vám musím říci. Možná to má nějaký význam, možná ne, ale mám pocit, že bychom měli znát všechna fakta, než...“

„Zkrát to, Judgei,“ řekl pan Briggs ledově.

„Ano, samozřejmě. Jde o to znamení na okně. Abyste rozuměli, všechna okna v suterénu jsou zevnitř zaprášená a krom toho jednoho jsou nedotčená. Ale na tom zaprášeném okně, kterým, jak máme za to, vrah vnikl do domu, byl do prachu nakreslený obrázek. Srdce.“

„No a co to má sakra znamenat?“ zavrčel jeden z posluchačů.

„Pro vás nic, Schlastere, protože vy jste Američan německého původu. Já vám nezaručuji, že to má nějaký význam, může to být jen náhoda, hloupost, cokoli. Ale jen tak pro pořádek, abychom nic neopomněli, srdce se italsky řekne cuore.“

Nálada v pokoji se okamžitě změnila, elektrizovala se. Někteří vstávali, byl slyšet šustot pohybujících se těl. Pan Briggs se nepohnul, ačkoli oči se mu zúžily. „Cuore,“ řekl pomalu. „Nemyslím, že má dost kuráže na to, aby se ve městě pokoušel prosadit.“

„Má co dělat v Newarku. Už tady jednou pohořel, nebude to chtít zkoušet podruhé.“

„Možná. Ale slyšel jsem, že je napůl mimo. Bere LSD. Mohl by udělat cokoli...“

Pan Briggs zakašlal a všichni okamžitě ztichli. „Budeme se na to muset podívat,“ řekl. „Ať už se Cuore snaží proniknout do našeho rajónu nebo chce někdo vyvolat potíže a svést to na něj, na každý pád to musíme zjistit. Judgei,

dohlédni, aby policie pokračovala ve vyšetřování.“

Santini se usmál, ale pod stolem si pevně propletl prsty. „Chápejte, já neříkám ne, ani že to nepůjde, jen že to bude velmi obtížné. Policie má velmi omezené možnosti, na vyšetřování v plném rozsahu nemají dost lidí. Když na ně přitlačím, budou chtít vědět proč. Budu si muset připravit nějakou rozumnou odpověď. Můžu zajistit, aby na tom pár lidí pracovalo, ale myslím, že nedokážeme vyvinout dostatečný nátlak, abychom dosáhli svého.“

„Ty nedokážeš, Judgei,“ řekl pan Briggs svým neklidnějším hlasem. Santinimu se roztrásly ruce. „Ale já po lidech nikdy nepožaduji, aby dělali nemožné. Postarám se o to sám. Znáám jednoho nebo dva lidi, které mohu osobně požádat o příspěvi. Chci zkrátka vědět, co se to děje.“

## 8. kapitola

Otevřeným oknem dovnitř proudilo vedro a zápach, zvuk města, mnohahlasé burácení, jehož intenzita stoupala a klesala s neutuchající úporností vln nárazejících na břeh; nekonečné dunění. Proti tomuto hlučnému pozadí neočekávaně vynikl zvuk tříštícího se skla a řinčivé kovové prasknutí; hlasy se pozvedly v křik a zároveň se ozvalo dlouhé zaječení.

„Co? Co...?“ zabručel Solomon Kahn, převaloval se po posteli a protíral si oči. Lůza, nikdy nezmlkne, nikdy vám nedovolí ukrást si chvíličku spánku. Vstal a přišoural se k oknu, ale neviděl nic. Pořád křičí – co mohlo způsobit ten randál? Zase spadlo nějaké požární schodiště? To se stávalo dost často, dokonce to ukazovali v televizi, když k tomu měli nějaký příšerný záběr. Ne, asi ne, to děcka zase rozbíjejí okna nebo tak něco. Slunce už zapadalo za domy, ale vzduch byl pořád horký a dusný.

„Všivý počasí,“ mumlal si cestou k výlevce. Dokonce i prkna v podlaze ho páčila do bosých chodidel. Namočenou žínkou ze sebe trochu otřel pot a pak si pustil v televizi Music – Time. Pokoj naplnilo jazzové bubnování a obrazovka ukazovala 18:47, pod tím bylo menšími číslicemi napsáno 6:47 pro všechny nedouky, co se protloukali životem, aniž se jim zadařilo naučit se spočítat čtyřicet hodin. Skoro sedm, Andy měl dnes službu, což znamená, že měl skončit v šest, ačkoli oni na čas nikdy moc nedbali. Tak jak tak, je na čase dát si dlabanec.

„No a kvůli tomuhle mě armáda za patnáct táců umožnila využit se na leteckého mechanika,“ řekl a popleskal sporák. „Jejich nejlepší investice.“ Sporák začínal jako plynový, později, když zavřeli přívod plynu, ho uzpůsobil na plynové bomby, a když bomby začaly docházet, přidal elektrické výhřevné těleso. Časem začala být dodávka proudu příliš nepravidelná – a drahá – než aby se tak dalo vařit, a on zainstaloval tlakovou nádobu s nastavitelným hořákem, ve které se jako palivo dala použít jakákoli kapalina. Spoustu let to spolehlivě fungovalo, spalovalo petrolej, metanol, aceton, problém byl trochu jen s leteckým petrolejem, protože to vyšlehl plamen yard dlouhý, a než s tím stačil něco udělat, opálil stěnu. Poslední úprava byla nejjednodušší – a nejvíce skličující. Vyřizl vzadu v troubě díru a další dírou prokopanou do cihlové zdi vyvedl ven komín. Když se na mřížce v troubě rozdělal oheň z pevného paliva, teplo unikalo dírou v izolaci nad ní a kolem prvního hořáku.

„Už i ten popel smrdí rybinou,“ nadával, když lopatkou vybíral tenkou vrstvu popele z předešlého dne. Popel vyhodil z okna ve zvětšujícím se šedém oblaku a cítil se naprosto spokojen, když se z okna pod ním ozval dotčený pokřik. „Nelíbí se vám to?“ křikl nazpět. „Tak řekněte svým zatraceným ratolestem, ať nenechávají televizi celou noc puštěnou na plný pecky, a já možná přestanu vyhazovat popel.“

Ta hádka ho pobavila, takže si pobrukoval spolu s The Nutcracker Suit, kteří vystřídali neznámou jazzovou skupinu – až hudbu náhle přerušilo a zcela přehlušilo praskání a chrčení. Mumlaje si pod vousy kletby, přešel k televizoru a ze strany do něj bouchl pěstí. Nemělo to sebemenší účinek. Chrčelo to pořád, dokud televizi zdráhavě nevypnul. Když se sehnul, aby zapálil troubu, ještě pořád rozhněvaně bručel.

Sol položil na mřížku tři šedivé cihličky mořského uhlí a zašmátral po svém otlučeném Zippo zapalovači. Dobrý zapalovač, kdy že si ho to v armádním obchodě v táboře koupil? – musí to být takových padesát let. Samozřejmě, od té doby většinu součástek vyměnil, ale takovéhle zapalovače se už nevyroběly. Zapalovače se už nevyroběly vůbec. Uhlí prsklo a chytilo, hořelo malým modrým plamínkem. Páchlo – rybinou – a jeho ruce teď taky: šel si je opláchnout. Údajně se vyrábělo z buničitého odpadu z kvasných nádrží z továren na výrobu alkoholu, který se nasýtil málo kvalitním planktonovým olejem, aby to vůbec hořelo. Říkalo se, že se ve skutečnosti vyrábí ze sušených a slisovaných rybích střev ze zpracujících závodů, a on dával přednost téhle verzi před oficiální.

Jeho miniaturní zahrádka v okenním truhlíku pěkně prospívala. Vytrhl poslední šalvěj a rozestřel ji po stole, aby proschla, pak nadzdvihl plastický kryt a podíval se, jak jsou na tom cibule. Dařilo se jim dobře a brzy budou na nakládání. Když si šel k výlevce opláchnout ruce, kriticky se podíval do zrcadla na svůj plnovous.

„Potřebovaly by přistříhnout, Sole,“ řekl svému obrazu. „Ale už je skoro tma, tak to může počkat do rána. Ale ani tak nikomu neublíží, když si je přičísneš, než se budeš oblékat k jídlu.“ Několikrát si projel bradu hřebenem, pak ho odhodil a šel do skříň vyhrabat šortky. Před mnoha lety začínaly svou existenci jako kalhoty od vojenské uniformy a od té doby byly tolikrát zkracované a záplatované, že se původnímu kusu oděvu podobaly jen vzdáleně. Právě si je navlékat, když někdo zaklepal na dveře. „Jo,“ křikl, „kdo je?“

„Alcoverova elektronika,“ zazněla tlumená odpověď.

„Už jsem si myslel, že jste umřel nebo u vás hořelo,“ řekl Sol, když otevřel dveře. „Je to dva týdny, co jste říkal, že mně ten televizor dáte rychle do kupy – za což jsem zaplatil předem.“

„Takhle holt ty elektrony běhají,“ řekl vysoký opravář nevzrušeně a postavil na stůl příruční brašnu s náradím. „V té televizi je spálená lampa a nějaký opotřebovaný součástky. Takže co nadělám? Takové lampy se už nevyrobějí – a i kdyby, koupit bych je nemohl, byly by na pořádník.“ Při řeči nezahálel, snesl televizor na stůl a začal odšroubovávat zadní kryt. „Tak jak mám tu televizi opravit? Musím jít na Greenwich Street, k těm, co rozmontovávají rádia, a strávím pár hodin sháněním součástek. Lampu nedostanu, tak seženu pár tranzistorů a splíchám obvod, co odvede tu samou práci.“

Řeknu vám, není to snadný.“

„Srdce mi nad tím krvácí,“ řekl Sol a podezřívavě sledoval, jak opravář sundává kryt a vyndává lampu.

„Spálená,“ řekl muž, a než lampu hodil do své brašny na nářadí, kriticky si ji prohlédl. Z vrchní přihrádky vyndal tenký umělohmotný obdélník, ke kterému byla napojena spousta droboučkových součástek, a začal ho zapojovat do televizního obvodu. „Všechno je to provizorní,“ řekl. „Musím kucht staré televizory, abych udržel v chodu ještě starší. Dokonce musím tavit a používat moji vlastní pájku. Ještě že je v téhle zemi nějakých pár bilionů televizí a spousta těch novějších má solidní obvody.“ Zapnul televizi a pokojem zavěštila hudba. „To budou čtyři babky za práci.“

„Lumpové!“ řekl Sol. „Už jsem vám dal pětaticet babek...“

„To bylo za součástky, práce je zvlášť. Když si chcete v životě dopřát trochu luxusu, musíte být připraven za to zaplatit.“

„Bez oprav se neobejdu,“ podal mu Sol peníze, „bez toho filozofování ano. Jste zloději.“

„Raději na sebe myslím jako na vykradače hrobů elektroniky,“ řekl muž a dal si bankovky do kapsy. „Jestli chcete vidět zloděje, měl byste vidět, kolik platím těm, co dělají s rádii.“ Přehodil si brašnu přes rameno a odešel.

Bylo skoro osm. Jen pár minut potom, co opravář skončil, v zámku zarachotil klíč a vešel Andy, unavený a upocený.

„Sotva se vlečeš,“ řekl Sol.

„Taky by ses vlekl, kdybys měl den jako já. Rozsviť, prosím tě, je tady tma jako v pytli.“ Svalil se do křesla u okna a rozvalil se v něm.

Sol rozsvítil malou žlutou žárovku, která visela uprostřed pokoje, a pak zamířil k lednici. „Dneska žádný gibsons, než budu moct udělat další, budu podávat vermut. Koriandr a fialkový kořinek a to ostatní mám, ale nejdřív musím usušit trochu šalvěje, bez toho to není dobrý.“ Vytáhl vychlazený džbán a zavřel dveře. „Ale dal jsem vychladit trochu vody a řízl jsem to trochou chlastu, to umrtví jazyk, takže nebudeš cítit chuť vody, a taky je to dobrý na nervy.“

„Sem s tím!“ Andy si usrkl a podařilo se mu vyloudit váhavý úsměv. „Promiň, že jsem na tebe tak vyjel, ale měl jsem pekelnej den a bude to ještě horší.“ Zavěťřil. „Co se to vaří?“

„Experiment domácí ekonomiky – a bylo to zadarmo na sociální karty. Možná sis toho nevšiml, ale od posledního zvýšení cen je náš rozpočet na jídlo v háji.“ Otevřel plechovku a ukázal Andymu zrnitou hnědou hmotu uvnitř. „To je nová zázračná ingredience, kterou nám dodává naše dobrotivá vláda a která se jmenuje ener-G – a jak k tomu to hnusné vychytralý jméno pasuje? Obsahuje to vitamíny, minerální látky, bílkoviny, uhlohydráty...“

„Všecko kromě chuti?“

„Tak nějak. Smíchal jsem to s ovesnými vločkami. Nemyslím, že to nadělá nějakou škodu, protože ovesné vločky už začínám nenávidět. Tenhle ener-G je nejnovějším produktem vědy, planktonové velryby.“

„Planktonové čeho?“

„Vím, žeš knížku v životě neotevřel – ale to se nediváš ani na televizi? Byl tam o tom hodinový pořad. Adaptovali jednu atomovou ponorku, plave v moři zrovna jako velryba a nasává plankton, všechna ta mikroskopická stvořeníčka, o kterých se s velkým překvapením dozvíš, že se jimi živí obrovské velryby. Všecky tři velryby, co ještě zbyly. Nejmenší forma života živí největší. Někde je v tom mravní ponaučení. Zkrátka – plankton se nasává dovnitř, cedí se přes síta, voda se vystřikuje ven a plankton se lisuje do malých suchých cihlíček a skladuje se v ponorce, dokud není plná a nemůže se vrátit a vyložit. Pak si s těma cihlíčkami pohrajou a vyrukují s ener-G.“

„Kristepane, vsadím se, že to chutná po rybách.“

„Co naděláš,“ vzdychl Sol a potom servíroval kaši.

Při jídle byli potichu. Kaše s ener-G nebyla tak špatná, jak čekali, ale také nebyla zvlášť dobrá. Hned jak Sol dojedl, vypláchl si ústa vodou smíchanou s alkoholem, aby se té chuti zbavil.

„Cos’ to říkal, že budeš mít víc práce?“ zeptal se. „Napařili ti dneska dvojitou směnu?“

Andy se vrátil k oknu, teď, když slunce zapadlo, byl trochu průvan, který čeřil horký vzduch. „No, na nějakou dobu budu mít zvláštní službu. Pamatuješ, jak jsem ti vykládal o té vraždě?“

„To s tím gangsterem, Velkým Mikem? Ať ho sejmou kdokoli, prokázal lidskému rodu obrovskou službu.“

„Přesně to si myslím. Ale měl přátele politiky, co se o případ zajímají víc než my. Mají nějaké kontakty, zatahali za pár provázků a komisař osobně zavolal nadporučíkovi a řekl mu, že má na vyšetřování někoho nasadit na plný úvazek a najít vraha. Na zprávě bylo moje jméno, tak jsem to dostal za úkol já. A Grassy, ten miloučkej bastard, mi to neřekl, dokud jsem se nechystal vypadnout. Dal mi tu práci a důrazný příkaz, že s tím mám dneska večer pohnout. To jako teď,“ řekl, vstal a protáhl se.

„Nebude to zas tak špatný, ne?“ zeptal se Sol a pohládl si vous. „Nezávislé postavení, budeš svým vlastním pánem, budeš mít vlastní pracovní dobu, budeš ověnčen slávou.“

„No tak slávou asi ne, leda bych to vyřešil zatraceně rychle. Všichni to sledují a vyvíjejí nátlak. Grassy mi řekl, že toho vraha musím najít co nejdřív, jinak zase budu chodit v uniformě po Lodní čtvrti.“

Andy šel do svého pokoje a odemkl visací zámek na dolní zásuvce prádelníku. Měl tam zvláštní zásoby munice, nějaké osobní dokumenty a vybavení včetně kapesní svítilny. Byl to ten typ, kde bylo potřeba mačkat knoflík generátoru, a když ji vyzkoušel, svítila dobře.

„Kam teď míříš?“ zeptal se ho Sol, když vyšel z pokoje. „Sledovat podezřelý?“

„Ještě, že nejsi policajt, Sole. S tvými znalostmi policejního vyšetřování by ve městě zločin brzy přebujel –“

„Zas tak zlé to nebude, a to i bez mého přispění.“

„– a všechny by nás zamordovali v postelích. Žádné sledování. Jdu si popovídat s tou dívkou.“

„Teď už to vypadá zajímavěji. Smím se zeptat s jakou dívkou?“

„Jmenuje se Shirli. Opravdu kočka. Byla to holka Velkého Mikea, bydlela s ním, ale v době, kdy ho oddělali, byla pryč.“

„Nepotřebuješ asistenci? V noční práci se docela vyznám.“

„Uklidni se, Sole, nevěděš bys, co s tím, i kdybys to měl. Ta holka není nic pro nás. Ochlad' si zápěstí studenou vodou a trochu se prospí.“

S pomocí baterky se Andy vyhnul odpadkům a jiným nepříjemnostem na tmavém schodišti. Venku byly stále davy lidí a horko, to se nijak nezměnilo, ulice byly věčně plné, ve dne jako v noci. Přál si, aby přišel déšť, který by obojí zahnal pryč, ale předpověď počasí neskýtala žádnou naději. Nadále beze změny.

Charlie otevřel dveře Chelsea Park se zdvořilým „Dobrý večer, pane.“ Andy vykročil k výtahu, ale pak si to rozmyslel a prošel kolem něho ke schodům. Chtěl si po setmění prohlédnout okno a sklep, podívat se, jak to vypadalo, když se zloděj dostal dovnitř. Jestli to bylo tudy. Teď, když mu bylo uloženo skutečně se snažit vraha najít, musel do hloubky prozkoumat všechny detaily, pokusit se událost zrekonstruovat. Je možné dostat se zvenku k oknu, aniž by byl spatřen? Jestli ne, pak to mohl být někdo zevnitř a on bude muset prošetřit všechny zaměstnance a nájemníky.

Zastavil se a pomalu vytáhl zbraň. Pootevřenými dveřmi sklepa před sebou uviděl mihotavé světlo baterky. Bylo to v té místnosti s vypáčeným oknem. Pomalu šel dál, obezřetně kladl nohy na drsnou betonovou podlahu, takže se pohyboval zcela bezhlučně. Když vešel do místnosti, uviděl někoho u protější stěny, po řádce oken přebíhal paprsek baterky. Ve žlutém světle se rýsovala tmavá postava. Světlo se přesunulo k dalšímu oknu a zaváhalo na srdíčku načrtnutém do prachu. Muž se nahnul a zkoumal okno s takovým soustředěním, že neslyšel, jak Andy přešel místnost a stoupl si za něj.

„Nehýbejte se, máte v zádech hlavěň,“ řekl Andy, když muže dloubl revolverem. Baterka spadla a rozbila se. Andy zaklel a vytáhl svoji a stisknutím ji zapnul. Kužel dopadl přímo na starcovu tvář, ústa měl otevřená hrůzou, pokožku náhle bledou jak dlouhé stříbřité vlasy. Muž se opřel o zeď, lapaje po dechu. Andy vrátil zbraň do pouzdra a pak toho člověka přidržel za paži, když pomalu sklouzával podél zdi, až nakonec dosedl na podlahu.

„Šok... znenadání...“ šeptal. „To byste neměl dělat... kdo jste?“

„Policejní důstojník. Jak jmenujete – a co tu děláte?“ Andy ho rychle prohledal, ozbrojen nebyl.

„Jsem... civilní důstojník... tady je můj průkaz.“ Snažil se vytáhnout náprsní tašku a Andy mu ji vzal a otevřel.

„Judge Santini,“ řekl a přejel světlem z identifikačního průkazu na mužovu tvář. „Ano, viděl jsem vás u soudu. Ale není tohle pro soudce trochu zvláštní místo?“

„Prosím, mladý muži, odpusťte si ty impertinence.“ Prvotní reakce pominula a Santini se opět ovládal. „Pokládám se za zběhlého v zákonech tohoto svrchovaného státu a nemohu si vzpomenout na žádný, který by se hodil na tuto konkrétní situaci. Domnívám se, že byste neměl překračovat své pravomoci...“

„Tady se vyšetřuje vražda a vy byste mohl ovlivňovat svědky, Judgei. V tom případě mám dost pravomoci, abych vás zabísl.“

Santini zamžoural do záře baterky a dokázal ze svého věznitelé rozeznat leda tak nohy; byly v hnědých nohavicích, ne v modrých od uniformy. „Vy jste detektiv Rusch?“ zeptal se.

„Ano, jsem,“ řekl Andy překvapeně. Sklonil baterku, takže soudci už nesvítila do obličeje. „Co vy o tom víte?“

„S radostí vám to řeknu, chlapče, když mě necháte vstát z podlahy a najdeme si příjemnější místo na povídání. Proč nezajdeme za Shirl – už jste se jistě se slečnou Greeneovou seznámil. Bude tam větší chládek, a když už jsem jednou tady, s radostí vám řeknu všechno, co vím.“

„Proč ne?“ Andy pomohl starému muži na nohy. Utéci se soudce nechystal – a mohl mít nějaké oficiální spojení s případem. Jak by jinak mohl vědět, že je Andy ten detektiv, kterému svěřili vyšetřování? Vypadalo to spíš na zájmy politiků než policie, a on věděl dost na to, aby si počínal opatrně.

Do výtahu nastoupili v suterénu a Andyho zachmuření vyvolalo na tváři obsluhy zvědavý výraz. Zdálo se, že už je soudci lépe, ačkoli se po celou cestu chodbou opíral o Andyho paži.

Shirl jim otevřela. „Judgei – stalo se něco?“ zeptala se a oči se jí rozšířily.

„To nic, drahoušku, jenom úžeh, únava. Já už nemládnou, ne ne.“ Narovnal se, skrýváje úsilí, které ho to stálo, a přesunul se od Andyho k ní a lehce ji vzal za ruku. „Venku jsem potkal detektiva Rusche a byl tak laskav, že šel nahoru se mnou. Teď kdybych mohl blíž k chladnému vánku z klimatizace a mohl si na chvíli odpočinout...“ Prošli předsíní a Andy šel za nimi.

Dívka vypadala skutečně moc pěkně, byla oblečená jak v nějaké televizní show. Šaty měla z látky, která se třpytila jak ze stříbrných nitek – ale zároveň vypadala velice hebká. Byly bez rukávů, s hlubokým výstřihem vepředu a ještě hlubším vzadu, až do pasu, jak měl Andy možnost vidět. Vlasy jí sahaly až po ramena v lesklém kaštanovém vodopádu. Soudce po ní po očku pokukoval, když ho vedla k pohovce.

„Nerušíme, Shirl, že ne?“ otázal se. „Jsi dneska večer nějaká nastrojená. Chystáš se někam?“

„Ne,“ řekla. „Jen jsem byla doma sama. Popravdě řečeno – pozdvihuji si morálku. Tyhle šaty jsem na sobě nikdy předtím neměla, je to něco nového, mám dojem, že nylon a v tom částečky kovu.“ Natřásla polštář a podložila jej Judgeovi Santinimu pod hlavu. „Nechcete se napít něčeho studeného? A vy, pane Ruschi?“ Teď si ho zřejmě poprvé všimla a on tiše přikývl.

„Báječný nápad.“ Soudce si povzdechl a opřel se dozadu. „Něco alkoholického, jestli to půjde.“

„Samozřejmě – v baru je všechno možné, já to nepiju.“ Když odešla do kuchyně, Andy se posadil vedle Santiniho a tlumeně se zeptal:

„Chystal jste se mi říci, co jste dělal v tom sklepe – a odkud znáte moje jméno.“

„Jednoduchost sama –“ Santini blýskl pohledem ke kuchyni, ale Shirl měla plné ruce práce a nemohla je slyšet.

„O'Brienova smrt má jisté, řekněme, politické důsledky a já jsem byl požádán, abych sledoval, jakého bylo dosaženo pokroku. Přirozeně jsem se dověděl, že případ svěřili vám.“ Odměl se a složil si ruce na zakulacené břicho.

„To je odpověď na polovinu mé otázky,“ řekl Andy. „A teď, co jste dělal v tom sklepe?“

„Je tu chládek, po tom horku venku by se dalo říci skoro zima. Docela úleva. Všiml jste si toho srdíčka nakresleného tam na tom okně ve sklepe?“

„Samozřejmě. Já jsem ho tam našel.“

„To je to nejzajímavější. Už jste někdy slyšel – určitě jste musel, má záznam v rejstříku – o chlápku jménem Cuore?“

„Nick Cuore? Ten, co se cpe do gangu v Newarku?“

„Přesně ten. I když, cpe se‘ není tak úplně přesné, vede to tam‘ by bylo přesnější. Převzal to tam a je tak ambiciózní, že dokonce pokukuje po New Yorku.“

„No a co by to všechno mělo znamenat?“

„Cuore je jedno poctivé italské slovo. Znamená srdce,“ řekl Santini, zrovna když do pokoje vešla Shirl a přinesla tác.

Andy automaticky poděkoval a vzal si drink. Sotva vnímal, o čem ti dva mluví. Teď už chápal, proč byl na tento případ uplatněn všechn ten nátlak. Nijak to nesouviselo se zármutkem, ve skutečnosti nikoho nezajímalo, že je O’Brien mrtev, šlo jen o důvod jeho smrti. Je ta vražda opravdu jen krutá náhoda, jak se zdá být? Nebo je to varování od Cuorea, že se začíná prosazovat v New Yorku? Nebo to byl mocenský tah někoho z místních, kdo se snaží krýt svalením viny na Cuorea? Jak se jednou zaplete do spekulací, možností přibývá, až nakonec jediným způsobem, jak zjistit pravdu, bude odhalit vraha. Zainteresované strany popotáhly za pár nitků a výsledkem bylo jeho jmenování na plný úvazek. Jeho zprávy musí číst spousta lidí a netrpělivě čekat na výsledek.

„Promiňte,“ řekl, uvědomil si, že mu dívka něco říká. „Myslel jsem na něco jiného a neposlouchal jsem vás.“

„Jen jsem se ptala, jestli vám to pití chutná. Jestli ne, můžu vám dát něco jiného.“

„Ne, je to dobré,“ řekl a uvědomil si, že celou dobu jen drží sklenici a zírá na ni. Upil jednou a pak podruhé. „Vlastně je to vynikající. Co to je?“

„Whisky. Whisky se sodou.“

„To piju vůbec poprvé.“ Pokoušel se vzpomenout si, kolik láhev whisky stojí. Teď se prakticky žádná nevyráběla, protože obilí bylo málo, uskladněné zásoby se každým rokem ztenčovaly a cena stoupala. Přinejmenším dvě stě babek za jednu láhev nebo i víc.

„Bylo to velice osvěžující, Shirl,“ řekl Santini, postavil prázdnou skleničku k opěradlu křesla a ona tam zůstala, „máš můj nejvřelejší dík za tvou laskavou pohostinnost. Je mi líto, ale teď už musím běžet, Rosa na mě čeká, ale mohl bych tě nejdřív o něco požádat?“

„Samozřejmě, Judgei – co byste potřeboval?“

Santini vytáhl z kapsy obálku, otevřel ji a fotografie, které obsahovala, rozestřel do vějíře. Odtud, kde seděl, Andy viděl, že jsou to fotografie různých mužů. Santini je podal Shirl.

„Co se stalo Mikeovi, je hrozné,“ řekl. „Všichni chceme policii pomoci, jak jen můžeme. Víme, že ty taky, Shirl, takže kdyby ses mohla podívat na ty fotky, jestli třeba někoho z nich nepoznáš.“

Vzala si první fotografii a prohlížela si ji, soustředěním vražtila čelo. Andy obdivoval způsob, jakým toho soudce namluvil spoustu a přitom vlastně neřekl nic – a přesto získal dívčinu spolupráci.

„Ne, nemůžu říct, že bych ho někdy viděla,“ řekla.

„Přišel sem někdy jako host nebo Mikea potkal, když jsi byla u toho?“

„Ne, tím jsem si jistá, nikdy tady nebyl. Myslela jsem, že se ptáte, jestli jsem ho nepotkala na ulici nebo tak.“

„Co ti ostatní?“

„Nikoho z nich jsem nikdy neviděla. Je mi líto, že vám nemůžu nijak pomoci.“

„I negativní informace je informace, drahá.“

Podal fotografie Andymu, který na horní rozpoznal Nicka Cuorea. „A ti ostatní?“

„Jeho společníci,“ odpověděl Santini a pomalu vstal z hlubokého křesla.

„Na nějaký čas si to nechám,“ řekl Andy.

„Samozřejmě. Možná se vám budou hodit.“

„To už musíte jít?“ zaprotěstovala Shirl.

„Měj pochopení pro starce, má drahá. Jakkoli mě tvá společnost těší, musím teď chodit spát v rozumnou dobu. Dobrou noc, pane Ruschi – a dobrý lov.“

„Jdu si udělat drink,“ řekla Shirl, když soudce vyprovodila. „Mám vám nalít to, co prve? Tedy, pokud nejste ve službě.“

„Jsem, a jsem ve službě už posledních čtrnáct hodin, takže myslím, že je na čase, aby se služba a pití zkombinovaly. Neřeknete to na mě?“

„Nejsem žádná krysa!“ Zasmála se, a jak tam tak seděli naproti sobě, bylo mu dobře jako už celé týdny ne. Bolení hlavy zmizelo, bylo mu příjemně chladno a drink chutnal lépe než cokoli, co znal.

„Myslela jsem, že jste s vyšetřováním skončili,“ řekla Shirl. „Aspoň jste mi to říkal.“

„Tehdy jsem si to myslel, ale věci se změnily. Hodně lidí má zájem o to, aby se tenhle případ rychle vyřešil. Jsou v tom zapojeni i lidé jako Judge Santini.“

„Celou dobu, co jsem Mikea znala, jsem netušila, že je tak důležitý.“

„Myslím, že když ještě žil, tak nebyl. To jeho smrt je závažná a její důvody – jestli nějaké jsou.“

„Myslel jste to vážně, to, co jste říkal dnes odpoledne, že policie nechce, aby se z bytu cokoli odnášelo?“

„Prozatím ano. Budu muset všechno prohledat, hlavně písemnosti. Proč se ptáte?“

Upírala pohled na svou sklenici, pevně ji svírala oběma rukama. „Dneska tu byl Mikeův právník a všechno je skoro úplně tak, jak ta jeho sestra říkala. Patří mi moje šaty a osobní věci, ale nic víc. Ne že bych něco víc očekávala. Ale nájemné je zaplacené do konce srpna –“ zprůma se na Andyho podívala, „a jestli tu zůstane nábytek, mohla bych tu do tehdy bydlet.“

„A chcete?“

„Ano,“ řekla, nic víc.

Je báječná, pomyslel si Andy. Neprosí se o žádné laskavosti, žádné slzy ani nic podobného. Jen vyložila karty na stůl. No, proč ne? Nic mě to nestojí. Proč ne?

„Jako by se stalo. Já prohledávám byty velice pomalu a prohledat takhle veliký byt opravdu důkladně bude trvat přesně do půlnoci jedenatřicátého srpna. Kdyby byly nějaké stížnosti, odkazujte je na Andrewa Fremonta Rusche, detektiva třetího stupně, okrsek 12-A. Já zainteresovaným stranám řeknu, aby se koukaly ztratit.“

„To je skvělé!“ řekla a šťastně vyskočila na nohy. „A zasluhuje to další drink. Víte, abych vám řekla pravdu, neměla bych z toho dobrý pocit, kdybych z bytu něco odprodala. To by byla krádež. Ale nevidím nic špatného na tom, když vypijeme všechny láhve. Je to lepší než je nechat té jeho sestře.“

„Naprosto souhlasím,“ řekl Andy, ulehl zpátky do sladké náruče polštářů a pozoroval ji, jak nese skleničky do kuchyně a lehce a přitažlivě se při tom vlní. Tohle je tedy život, pomyslel si a křivě se pro sebe usmál, k čertu s vyšetřováním. Alespoň dneska večer. Budu Velkému Mikeovi pít jeho chlast, sedět mu na pohovce a aspoň na jednu noc zapomenou na všechno kolem práce policajta.

„Ne, já jsem z Lakelandu, z New Jersey,“ říkala, „do města jsme se přistěhovali, když jsem byla malá. Velitelství strategického letectva zavádělo ty super dlouhé rozjezdové dráhy pro Machy 3, koupili náš dům a všechny kolem a strhli je. Je to otcův oblíbený příběh, jak mu zničili život, a od té doby nikdy nehlasuje pro republikány a přísahá, že to by raději zemřel.“

„Já jsem se tady taky nenarodil,“ řekl a usrkl ze svého drinku. „Přistěhovali jsme se z Kalifornie, můj otec měl ranč –“

„Takže vy jste kovboj!“

„Ne takový ranč, pěstoval ovocné stromy v Imperial Valley, když musel odejít, byl jsem malej kluk a sotva si to pamatuju. V těch údolích záviselo zemědělství na zavlažování – na kanálech a čerpadlech. Na otcově ranči byly pumpy, a on si nemyslel, že je to nějak zvlášť důležité, když mu geologové řekli, že používá fosilní vodu, vodu, co byla pod zemí tisíce let. Pamatuju se, jak říkal, že ze staré vody rostou stromy zrovna tak jako z nové. Ale dolů prosakovalo jen málo nové vody nebo žádná, protože jednoho dne podzemní voda došla a čerpadla běžela naprázdno. Nikdy na to nezapomenou, stromy umíraly a my jsme s tím nemohli nic dělat. Můj otec o farmu přišel a přestěhovali jsme se do New Yorku, dělal na stavbě Moses Tunnel.“

„Já jsem album nikdy neměl,“ řekl Andy.

„To je jedna z věcí, co provozují holky.“ Seděla na pohovce vedle něho a obracela stránky. Na začátku byly fotografie dětí, útržky vstupenek, programy, ale on si jich sotva všiml. Její teplá holá paže se tiskla k jeho, a když se naklonila nad album, cítil vůni jejích vlasů. Matně si uvědomoval, že toho vypil strašně moc, a předstíral, že si prohlíží album. Ve skutečnosti všechno, co vnímal, byla ona.

„Už jsou dvě pryč, měl bych radši jít.“

„Nechceš nejdřív trochu kávy?“ zeptala se.

„Ne, díky.“ Dopil skleničku a opatrně ji postavil. „Ráno se tady stavím, jestli je všechno v pořádku.“ Otočil se a zamířil ke dveřím.

„Fajn, tak ráno,“ řekla a natáhla k němu ruku. „A díky, žeš tu dnes večer zůstal.“

„To já bych ti měl za ten mejdan poděkovat, pamatuj, že whisky jsem nikdy předtím nepil.“

Chtěl jí jen stisknout ruku, to bylo všechno, popřát jí dobrou noc. Ale zjistil, že ji zčistajasna drží v náručí, tvář má zabořenou do jejích vlasů a rukama pevně svírá sametovou pokožku jejích zad. Když ji políbil, dravě mu polibek vrátila, a on věděl, že všechno bude v pořádku.

Později, když ležel v posteli na šustivých přikrývkách, cítil na boku dotek jejího teplého těla a na tváři její lehký dech ve spánku. Zdálo se, že díky hučení klimatizace je noc tišší, překrývalo totiž všechny ostatní zvuky. Teď si uvědomoval, že toho vypil moc, a usmál se do tmy. No co? Kdyby byl střízlivý, asi by nikdy neskončil tam, kde teď. Ráno toho asi bude litovat, ale momentálně to pokládal za nejlepší věc, jaká se mu kdy stala. I když se snažil cítit provinile, nedokázal to, jeho ruka vlastnický stiskla její rameno a ona se ze spánku pohnula. Závěsy se trochu rozvíraly a tou škvírou viděl měsíc, vzdálený a přátelský. Je to v pořádku, je to v pořádku, přemílal si pořad dokola a dokola.

Měsíc se otevřeným oknem propaloval dovnitř, pronikavé oko noci, pochodeň v bezvětrném dusnu. Billy Čang předtím na chvilku usnul, ale jedno z dvojčat mělo noční můru a probudilo ho a od té doby jen ležel, úplně vzhůru.

Kdyby jen tak ten chlap nebyl v té koupelně... Billy převaloval hlavou ze strany na stranu, kousal se do spodního rtu a cítil, jak se mu na tváři perli pot. Nechtěl ho zabít, ale nevidilo mu to, že je mrtvý. Měl strach o sebe. Co s ním bude, až ho chytí? Najdou ho, od toho tu policie je, vytáhnou mrtvému pácidlo z hlavy a pošlou ho do laboratoře, tak jak to obvykle dělají, a najdou toho muže, který mu to prodal... Převaloval hlavou sem a zpátky po propoceném polštáři a skrze zuby se mu dral tichý, takřka bezzvučný nářek.

## 9. kapitola

„Vy jste tomu holení dneska moc nedal, Ruschi,“ řekl Grassioli svým obvyklým podrážděným tónem.

„Neholil jsem se vůbec,“ řekl Andy, vzhlednův od kupy zpráv na stole. Nadporučík si ho všiml cestou do své kanceláře; Andy doufal, že si odpíchne příchod a odejde z okrsku, aniž ho potká. Rychle přemýšlel. „Dneska odpoledne půjdu po nějakých stopách blízko Lodní čtvrti a nechci být nápadný. Tam snad v okolí není ani jedna žiletka.“ Znělo to

dost přesvědčivě. Pravda byla, že dneska ráno přišel pozdě, přímo z Chelsea Park, a oholit se neměl kdy.

„Jo. Jak pokračuje vyšetřování?“

Andy měl dost rozumu, aby nadporučíkovi nepřipomínal, že na tom pracuje teprve od předešlého večera.

„Zjistil jsem něco užitečného, co se k tomu vztahuje.“ Rozhlédl se, ale v doslechu nikdo nebyl, a tak tišším hlasem pokračoval. „Vím, proč se na nás vyvíjí nátlak.“

„Proč?“

Nadporučík se probíral fotografiemi Nicka Cuorea a jeho gangsterů, zatímco Andy objasňoval význam srdce na okně a totožnost lidí, kteří se o vraždu zajímají.

„Dobrá,“ řekl Grassioli, když skončil, „nepište o tom do žádné zprávy ani t'uk, leda byste přišel na něco, co povede k Cuoreovi, ale říkejte mi všechno, co se stane. A teď si dejte odchod, už jste promarnil dost času.“

Byl to nový rekord. Míjel den po dni, ale teplota neklesala ani v nejmenším. Ulice venku byla jedinou bečkou nehybného, dusivého vzduchu, rozpáleného a tak zapáchajícího špínou, potem a hnílobou, že se skoro nedal dýchat. Ale přesto, poprvé od chvíle, co přišla ta vlna horka, to Andy nevnímal. Předešlá noc byla holá, přesto však neuvěřitelná skutečnost, nemohl na to přestat myslet. Snažil se, měl práci, ale tu mu ze vzpomínek vyplula Shirlina tvář nebo tělo a on navzdory horku pocítil, jak ho zaplavuje teplo. Takhle to nejde! Uhodil pravou pěstí do otevřené dlaně a musel se usmát, jak se po něm lidé dívali. Má práci, spoustu práce, než ji zase uvidí.

Zahnul do uličky mezi řadou zamčených garáží za Chelsea Parkem a krajem příkopu, která vedla ke vchodu pro zaměstnance. Za ním se ozval rachot kol a on uhnul stranou, aby nechal projet těžký nákladák, hranatou, krabicovitou karosérií na starých kolech, kterou táhli dva muži. Byli ohnutí skoro do předklonu a nevnímali nic krom svého vyčerpání. Jak se tak vlekli kolem, sotva pár stop od něho, Andy viděl, jak se jim postraňky zarývají do ramenou a rozdírají boláky, které jim třísni košile hníse.

Andy šel pomalu za nákladákem, zastavil se, když byl ještě mimo dohled od hlavního vchodu, a nahnul se přes kraj příkopu. Dno pokrývaly odpadky a špína a mezi žulovými kvádry byly široké mezery, ze kterých vypadal cement. Potmě by bylo snadné slézt dolů, poblíž nebyla žádná zrádná světla. Ani ve dne by nebyl vetřelec spatřen, leda by někdo vyhlédl z nejbližších oken. Když Andy sám přešel přes okraj a pomalu slezl na dno, nikdo ho neviděl. Bylo to jako vlézt do trouby, mezi vysokými stěnami se drželo horko. Snažil se si toho nevšímat a šel podél vnitřní zdi, až našel okno se srdíčkem, bylo to velice snadné a v noci by pravděpodobně bylo vidět zrovna tak dobře. Hned pod řadou sklepních oken byla římsa a on zjistil, že se na ni může vytáhnout – a byla dost široká, aby se na ní dalo stát. Ano, odtud bylo docela dobře možné okno vypáčit; vrah se mohl do budovy vloupat tudy. Po bradě mu stékal pot a vytvářel na betonové římsě tmavé skvrny, to horko ho zdolávalo.

„Co tam sakra děláš! Koleduješ si vo úraz!“ Hlas zazněl shora a on se napřímil a vzhlédl na padací most, který ležel přes příkop, a na vrátného, co tam stál a hrozil mu pěstí. Poznal Andyho a hlas se mu okamžitě změnil. „Promiňte – nepoznal jsem, že jste to vy, pane. Mohu vám nějak pomoci?“

„Ano – pomozte mi ven. Dá se některé z těch oken otevřít?“

„Kousek popojděte, to další nad vaší hlavou je okno z vestibulu.“ Vrátný na chvíli zmizel a za pár minut se okno skřípavě otevřelo a ven se vyklonila jeho široká tvář.

„Pomozte mi nahoru, jsem napůl uvařený,“ řekl Andy. Chytil se vrátného ruky a vydrápal se nahoru. Vestibul byl po horku v sluncem rozpáleném příkopu chladný a ztemnělý. Otřel si tvář kapesníkem. „Můžeme si tu někde promluvit – někde, kde bych si mohl sednout?“

„Ve strážnici, pane, jen pojďte za mnou.“

Uvnitř byli dva muži; když vešli, ten v domovní uniformě rychle vyskočil na nohy. Ten druhý byl Tab. „Pohlídej vchod, Newton,“ nařídil vrátný. „Nechceš tam jít s ním, Tabe?“

Tab se podíval po detektivovi. „Jistě, Charlie,“ řekl a následoval strážce ven.

„Máme tady trochu vody,“ řekl vrátný. „Chcete skleničku?“

„Výborně,“ řekl Andy a svalil se do křesla. Vzal plastický pohárek a polovinu vody do sebe naráz hodil, druhou polovinu pak pomalu upíjel. Proti němu bylo šedě zbarvené okno vedoucí z místnosti; nemohl si vzpomenout, že by cestou sem nějaké viděl. „Jednostranné sklo?“ zeptal se.

„Správně. Kvůli ochraně, z druhé strany je zrcadlo.“

„Viděl jste, kde jsem v tom příkopu byl?“

„Ano, pane, vypadalo to, že jste zrovna u okna do sklepa, u toho vypáčeného.“

„To jsem byl. Tou uličkou vzadu jsem přišel k druhé straně příkopu, slezl dolů a vyšplhal k oknu. Kdyby byla noc, myslíte, že byste mě tam uviděl?“

„No...“

„Stačí prostě ano nebo ne. Nesnažím se vás na něčem nachytat.“

„Domovní správa už něco dělá se zabezpečením, většinou jsou problémy s poplašným zařízením. Ne, pane, myslím, že v noci bych vás neviděl, tam dole a potmě ne.“

„To jsem si myslel. Takže věříte, že se někdo mohl dostat do budovy tamtudy, aniž ho kdo zpozoroval?“

Charlieho malá, prasečí očka byla zpola přimhouřená, pátrala po přispění. „Pravděpodobně ano,“ připustil konečně, „vrah se mohl dostat dovnitř tudy.“

„Dobře. A zrovna tohle okno je jako stvořené, aby se jím dalo dovnitř vlézt. Je snadno přístupné, poplašné zařízení na rámu je rozbité, všechno právě vhod. Ten, kdo se sem vloupal, si pravděpodobně označil to okno srdíčkem proto, aby ho zvenku zase našel. Což znamená, že musel být v domě už předtím, možná na obhlídce.“

„Možná,“ připustil Charlie a lehce se usmál. „A možná tam tu značku udělal až potom, co se dostal dovnitř, jenom aby vás zmátl, abyste si myslel, že už tu byl.“

Andy přikývl. „Myslí vám to, Charlie. Ale stejně by mohlo být označeno nejdřív zevnitř a z toho musíme vycházet. Chci seznam všech současných zaměstnanců, všech nových lidí i těch, co odešli během posledních pár let, a seznam současných i bývalých nájemníků. Kde bych se mohl k něčemu takovému dostat?“

„U domovního správce, pane, má kancelář zrovna nad schody. Mám vám ukázat, kde to je?“

„Za minutku – nejdřív si musím dát ještě sklenici vody.“

Andy stál čelem k vnitřním dveřím O'Brienova bytu a předstíral, že se zabývá seznamem jmen, který obdržel od domovního správce. Věděl, že ho Shirl možná pozoruje na obrazovce u dveří, a snažil se vypadat velice ustaraně a zaměstnaně. Když to ráno odcházel, ještě spala, a od předešlé noci s ní nemluvil – ne že by toho stejně moc napovídali. Nebyl v rozpacích, to ne, celá ta věc prostě ještě pořád měla jakýsi nádech nereálnosti. Ona sem patří a on ne, a jestli bude ona předstírat, že k ničemu nedošlo, nebo o tom nebude mluvit – může on? Měl dojem, že ne. Dlouho neotvírá, že by nebyla doma? Ne, ten bodyguard, Tab, je dole, což znamená, že Shirl je v budově. Stalo se něco? Vrátil se vrah? To byl stupidní nápad, ale přesto hlasitě zabušil na dveře.

„Nevylom je,“ řekla, když otevřela. „Uklízela jsem a neslyšela jsem tě.“ Vlasy měla stočené do drdolu a byla bosá. Vůbec na ni byla spousta holé kůže, jelikož na sobě měla jen světle zelenou podprsenku, jako od plavek, a šortky. Vypadala báječně.

„Promiň, nevěděl jsem,“ řekl vážně.

„Vždyť na tom nesejde,“ zasmála se, „netvař se tak smutně.“ Naklonila se k němu a dala mu krátký vřelý polibek na ústa. Než mohl něco udělat, otočila se a vyšla z předsíně. Šortky byly velice krátké a velice, velice obepnuté. Jak se za ním zaklaply dveře, uvědomil si, že je naprosto šťastný. Vzduch byl báječně studený.

„Už jsem skoro hotová,“ řekla Shirl a najednou se ozvalo hučení malého motorku. „Už jenom vteřinu, než vysaju to smetí.“ Když vešel do obývacího pokoje, viděl, že přejíždí koberec vysavačem. „Proč si nedáš sprchu?“ zavolala přes hluk luxu. „Účet za vodu dostane Mary O'Brienová Haggertyová, takže si nemusíš dělat starosti.“

Sprcha! pomyslel si nadšeně. „Jelikož jsem Mary Haggertyovou viděl, s radostí jí ten účet pošlu,“ křikl a oba se zasmáli.

Jak procházel skrze ložnici, uvědomil si, že je to pokoj, kde byl O'Brien zabit – po celou včerejší noc na to nepomyslel. Chudák O'Brien, zaživa to musel být vážně parchant, jelikož to nevypadá, že by existoval jediný člověk, který by ho postrádal, nebo kterého by se jeho smrt skutečně dotkla. Ani Shirl ne. Co si o něm myslela? To teď nehraje roli. Odhodil šaty na podlahu a rukou zkusil vodu.

Ve skřínce byl holicí strojek s novou čepelkou a on si šťastně pobrukoval, když z něj vymýval šedé vousy, a pak si namydli tvář. Z nějakého důvodu mu to dědictví po mrtvém nijak nevadilo. Ve skutečnosti se mu to velice zamlouvalo. Čepelka mu hladce klouzala po kůži.

Než se oblékl a vrátil do obývacího pokoje, všechny stopy po uklízení zmizely a Shirl měla vlasy rozpuštěné a na tváři nejspíš nový make-up. Ale pořád měla ty šortky a podprsenku, za což v duchu děkoval. Za celý svůj život neviděl hezčí – ne, krásnější dívku. Přál si, aby jí to mohl říci, ale tohle nebylo z věcí, které se mu nahlas říkaly snadno.

„Co takhle něco studeného k pití?“ zeptala se.

„Předpokládá se, že pracuju. Chceš mě zkorumpovat?“

„Můžeš si dát pivo, dala jsem ho do ledničky. Je tam tak dvacet lahví, co je potřeba vypít, a já ho nemám ráda.“ Ve dveřích se otočila a usmála se. „Krom toho, ty pracuješ. Vyslycháš mě. Nejsem snad důležitý svědek?“

Po prvním doušku piva se mu v krku usídlil blažený pocit. Shirl se posadila naproti němu a upíjela studené kávy. „Jak pokračuje vyšetřování, nebo je to úřední tajemství?“

„Žádné tajemství, pokračuje tak pomalu jako ostatní případy. Nesmíš se nechat zblbnout televizí, policejní vyšetřování tak vůbec nevypadá. Většinou je to monotónní dřina, spousta chození, dělání poznámek, psaní hlášení – a očekávání, jestli ti práskač dá echo.“

„Takže práskači jsou vlastně pro vyšetřování to nejdůležitější?“

„Kdyby nebyli, tak bychom zkrachovali. Většina zatčení se provádí na základě jejich tipů. Zloději jsou většinou pitomci a navíc ukecaní, a když začnou vykládat, obvykle mají nějaké posluchače. Doufám, že tentokrát se taky někdo rozpovídá – protože jinak to vypadá jako zcela neřešitelný případ.“

„Jak to myslíš?“

Znovu se napil piva, bylo to báječné pití. „V tomhle městě žije přes pětatřicet milionů lidí a mohl to udělat kdokoli z nich. Začnu pátrat po všech bývalých zaměstnancích a vyslychat je, pokusím se zjistit, odkud je to páčidlo, ale dávno předtím, než budu hotov, se lidi tam nahore přestanou o O'Briena zajímat, mě z případu odvelí a bude to.“

„Mluvíš trochu zahořkle.“

„Máš pravdu – jsem zahořklý. Ty bys nebyla, kdybys měla práci, kterou chceš dělat, a ráda, ale kterou ti dělat nedovolí? Máme práce až nad hlavu, je to tak, co jsem přišel na okrsek. Nikdy se nic nedokončí, žádný případ se nedořeší, vrazi denně unikají spravedlnosti a nikomu to zřejmě nevadí. Leda když jsou pro to nějaké politické důvody, jako teď s Velkým Míkem, a pak se ve skutečnosti nikdo nezajímá o něj, ale má starost jen o vlastní kůži.“

„Nemůžete prostě přijmout víc policistů?“

„A za co? Město na to nemá peníze, většinu dostává sociálka. Takže platy máme nízké, policajti berou úplatky a – přece nechceš poslouchat přednášku o mých problémech!“ Dopil zbytek piva a ona vyskočila ze židle.

„Ukaž, naleju ti další!“

„Ne, díky, ne na lačný žaludek.“

„Tys vůbec nejedl?“

„Popadl jsem jen kousek rasového chleba. Na nic dalšího jsem neměl čas.“

„Udělám nám něco k obědu. Co takhle biftek?“

„Shirl, přestaň – raní mě z tebe mrtvice.“

„Ne, myslím to vážně. Tuhle ráno jsem Mikeovi koupila hovězí řízek... ten den. Ještě je v mrazáku.“

„Nemůžu si vzpomenout, kdy jsem naposledy jedl hovězí – ve skutečnosti je to už dávno, co jsem naposledy viděl i jen kus sójového masa.“ Vstal a vzal ji za ruce. „Staráš se o mě moc dobře, víš?“

„To já ráda,“ řekla a dala mu další z těch rychlých polibků. Položil jí ruce na oblínu boků, ale obrátila se a poodešla. Je zvláštní, pomyslel si, a dotkl se jazykem stopy rtěnky na svých rtech.

Shirl chtěla jít v obývacím pokoji, ale v kuchyni byl pod oknem zabudovaný stůl a Andy neviděl důvod, proč by nemohli sedět tam. Řízek byl, jak má být, velký jako jeho ruka, a když mu ho Shirl sesunula na talíř, cítil, jak se mu v ústech sbíhají sliny.

„Půl na půl,“ řekl, rozkrojil ho na polovinu a jeden kousek položil na druhý talíř.

„Já si většinou jen osmažím vložky na šťáve...“

„To si dáme jako dezert. Tohle je začátek nové éry, stejná práva mužům i ženám.“ Usmála se na něj a bez dalšího slova vklouzla za stůl. Ztraceně, pomyslel si, za další takový pohled jí dám ten řízek celý.

K tomu měli řeřichový salát, řasový chléb na vytření šťávy a další láhev piva, ze které mu dovolila nalít jí malou skleničku. Maso bylo nepopsatelně dobré, nakrájel si ho na malé kousky a každý si pomalu vychutnával. Nepamatoval si, že by za celý život někdy jedl tak dobře. Když dojedl, opřel se dozadu a spokojeně vzdychl. Bylo to dobré, skoro až moc, a on věděl, že to nebude trvat věčně: když mu hlavou prolétla slova dědictví po mrtvém, pocítil drobné ostny podráždění.

„Doufám, že ti to nevadilo, ale včera v noci jsem byl víc než trochu opilý.“ Znělo to hulvátsky a on okamžitě litoval, že to vyslovil.

„Vůbec mi to nevadilo. Myslím, že jsi byl fantastický.“

„Fantastický!“ Zasmál se sám pro sebe. „Už o mně říkali spoustu věcí, ale tohle nikdy. Co jsem přišel, myslel jsem, že se na mě zlobíš.“

„Měla jsem práci, to je všecko, a ty jsi měl hlad. Myslím, že vím, co potřebuješ.“

Rychle obešla stůl a už ji měl na klíně, celou délku jejího teplého ženského těla, a pažemi ho objímala kolem krku. Polibek byl takový, jaký si pamatoval, a objevil, že podprsenka se zapíná na dva knoflíčky, které rozepnul a přitiskl tvář k její hebké voňavé pokožce.

„Pojďme do ložnice,“ řekla chraptivě.

Pak ležela vedle něho, uvolněná a beze studu, zatímco on prsty objížděl obrys jejího nádherného těla. Příležitostné zvuky, které pronikaly zavřeným oknem a zataženými závěsy, pouze zdůrazňovaly odloučenost ložnice. Když ji políbil do koutku úst, jen se s očima zpola zavřenými zasněně usmála.

„Shirl...“ řekl, ale pokračovat nedokázal. Neměl žádné zkušenosti s vyjadřováním svých citů. Slova pro to měl, ale nedokázal je vyslovit nahlas. Ale to, jak jeho ruce putovaly po její pokožce, vyjadřovalo jeho myšlenky jasněji, než by to dokázala slova; v odezvu se zachvěla a přisunula se k němu blíž. I když šeptala, hlas jí zněl chraptivě.

„V posteli jsi vážně dobrý, jiný – víš to? S tebou cítím věci, které jsem nikdy předtím nezažila.“ Svaly se mu náhle stáhly a ona se k němu otočila. „Zlobíš se kvůli tomu? Měla bych tě přesvědčovat, že jsi jediný, se kterým jsem kdy spala?“

„Ne, jistě že ne. Není to moje věc a nic to pro mě neznamena.“ Napětí jeho těla usvědčovalo jeho slova ze lži.

Shirl se převálila na záda a sledovala zrnka prachu třpytící se v paprsku světla, který pronikal závěsy. „Nesnažím se za nic omlouvat, Andy, jen ti chci něco říct. Vyrůstala jsem v jedné z těch skutečně přísných rodin, nikdy jsem nechodila na zábavy nebo na rande a můj otec mě měl pořád na očích. Myslím, že mi to nijak zvlášť nevadilo, prostě jen nebylo co dělat, to je všechno. Táta mě měl rád, asi si myslel, že dělá, co je pro mě nejlepší. Šel do důchodu, poslali ho, když mu bylo pětapadesát, měl svoji penzi a peníze z domu, a tak jen vyseďoval a pil. Pak, když mi bylo dvacet, jsem se přihlásila do soutěže krásy a vyhrála jsem první cenu. Vzpomínám, že jsem dala výhru otci, aby se mi o ni postaral, a tehdy jsem ho viděla naposled. Byl tam jeden z porotců, požádal mě tu noc o schůzku, tak jsem s ním šla, a pak jsem přišla bydlet k němu.“

Jenom tak? řekl si Andy, ale nahlas to neřekl. Usmál se pro sebe: jaké má právo?

„To se směješ mně?“ zeptala se, dotkla se prsty jeho rtů a v hlase jí zazněla bolest.

„Panebože, ne! Smál jsem se sám sobě, protože – když už to musíš vědět – trochu jsem žárlil. A na to nemám právo.“

„Máš právo na všechno na světě,“ řekla a pomalu a zdráhavě ho políbila. „Přinejmenším pro mě je to velký rozdíl. Nepoznala jsem zase tolik mužů a všichni byli jako Mike. Byla jsem jen kus nábytku, cítila jsem...“

„Buď potichu,“ řekl. „Nezajímá mě to.“ Myslel to vážně. „Zajímáš mě jen ty, teď a tady, a nic jiného na světě.“

## 10. kapitola

Andy byl skoro u konce svého seznamu a nohy měl uchozené. Devátá avenue byla rozpálená odpoledním sluncem a každý cípeček stínu byl plný ležících postav, starých lidí, kojících matek, teenagerů, kteří se s hlavami těsně u sebe objímali a smáli. Lidé všeho věku všude kolem, jejich natažené holé a zaprášené končetiny, povalovali se tam porůznu jako těla po bitvě. Jenom děti si hrály na slunci, ale pohybovaly se pomalu a pokřikovaly jen tlumeně. Náhle se ozval pokřik a do jejich pohybu pronikla čilost, jak se shlukly kolem dvou chlapců přicházejících směrem od doků, jejichž paže byly poseté škrábanci a šmouhami čerstvé krve. Na provázku si nesli svůj úlovek, velkou mrtvou šedivou krysou. Dnes večer se dobře najedí. Uprostřed přelidněné ulice se hlemýžďím tempem pohybovaly těžké vozy, lidští tahouni se

vyčerpaně opírali do postražků, jejich ústa lapala po dechu. Andy se mezi nimi prodíral a hledal kancelář Western Union.

Bude zcela nemožné prověřit každého, kdo během posledních týdnů vstoupil do Chelsea Parku, ale musel vyzkoušet alespoň ty nejzřetelnější stopy. Každý, kdo vstoupil do domu, mohl objevit odpojené poplašné zařízení ve sklepě, ale jenom ten, kdo byl v bytě, si mohl všimnout, že i tam je odpojený alarm. Osm dní před vraždou došlo ke zkratu a alarm na dveřích nefungoval, dokud ho nebude možné spravit. Pokud se vrah nebo nějaký informátor dostal do bytu, mohl to docela snadno zaznamenat. Andy si sepsal seznam eventuality a všechny je prověřoval. Všechny byly negativní. Nikdo nepřišel do bytu kontrolovat měřidla a všechny donášky zařizovali lidé, kteří sem chodili už celá léta. K ničemu, všechno úplně k ničemu.

Western Union byla další rána na slepo. Během toho týdne byla do domu doručena spousta telegramů a vrátil si byl jist, že několik z nich bylo pro O'Briena. On i liftboy si vzpomínali na telegram, který přišel noc před vraždou, říkali, že ho přinesl nový poslíček, nějaký čínský chlapec. Šance byla tisíc k jedné, že to nemá žádný význam – ale stejně se to musí prověřit. Každá stopa, jakkoli letmá, se musí prošetřit. Na každý pád alespoň bude mít nadporučíkovi co hlásit, aby na chvíli Andymu přestal jít po krku. Zahnul pod modroztlutý znak, který visel nad chodníkem.

Kancelář rozdělával dlouhý pult a na vzdálenějším konci byla lavička a na ní seděli tři chlapci. Čtvrtý stál před pultem a mluvil s dispečerem. Žádný z nich nebyl Číňan. Chlapec u pultu převzal od muže za ním tabulku se vzkazem a odešel. Andy přistoupil k pultu, ale než mohl něco říct, muž vztekle zavrtěl hlavou.

„Tady ne,“ vyštěkl. „Od pultu pro telegramy, nevidíte, že jsem dispečer?“

Andy viděl podrážděnou únavu a hluboké rýhy vyryté do mužovy tváře neustále svěřenými koutky úst, změt tabulek a kříd a omyvatelných telegrafních pásek na stole před ním, loupající se zlatou barvu na drobném nápisu Pan Burgger. Na té hromadě nenávisti v jeho očích byly jasně patrné všechny ty roky zahořklosti. Bude třeba být trpělivý, aby toho muže donutil spolupracovat. Andy se vytasil se svým odznakem.

„Policejní vyšetřování,“ řekl. „Právě s vámi potřebuji mluvit, pane Burggere.“

„Nic jsem neudělal, není důvod, proč byste se mnou měl mluvit.“

„Nikdo vás neobviňuje. Potřebuji informaci, která by mi pomohla při vyšetřování...“

„Nemůžu vám pomoci. Nevím nic, co by policie potřebovala.“

„To nechte na mně. Patří Osmadvacátá ulice do obvodu, kam doručujete zprávy?“

Burgger zaváhal, potom přikývl, pomalu a váhavě, jako by byl donucen vyrazit státní tajemství.

„Máte nějakého poslíčka čínské národnosti?“

„Ne.“

„Ale aspoň jeden u vás pracoval, ne?“

„Ne.“ Psal po tabulce a Andyho ignoroval. Na temeni jeho lysé hlavy se perlil pot a v kapičkách stékal do pramenů šedých vlasů. Andy nerad na někoho vyvíjel nátlak, ale dokázal to, když musel.

„Burggere, v tomto státě existují určité zákony,“ řekl tichým, bezvýrazným hlasem. „Můžu vás na místě zatknout, přivést na stanici a na třicet dní vás zavřít do basy pro maření úředního výkonu policejního důstojníka. Chcete, abych to udělal?“

„Já jsem nic neudělal!“

„Ale ano. Lhal jste mi. Řekl jste, že tu nikdy žádný čínský kluk nepracoval.“

Burgger se kroutil na své židli, rozpolcený mezi svým strachem a touhou zůstat neangažovaný. Strach zvítězil.

„Měli jsme tu jednoho čínského chlapce, pracoval tu jen jeden den, a pak už se tu nikdy neobjevil.“

„Který den to bylo?“

Váhavá odpověď. „Tohle pondělí.“

„Doručoval nějaké telegramy?“

„Jak to mám k čertu vědět?“

„Je to přece vaše práce,“ řekl Andy a znovu dodal svým slovům ostří. „Komu doručoval telegramy?“

„Proseděl tady celý den, nepotřeboval jsem ho. Byl to jeho první den, nové chlapce nikdy první den neposílám, nechávám je nejdřív zvykat na lavičku, aby neměli roupy. Ale tu noc jsme tady měli nával. Musel jsem ho poslat. Jen jednou.“

„Kam?“

„Podívejte, pane, nemůžu si zapamatovat každý telegram, co odešlu. Tohle je rušná kancelář a krom toho nevedeme záznamy. Telegram obdržíme, doručíme a předáme – a tím to končí.“

„To všechno vím, ale tenhle telegram je důležitý. Chci, abyste se pokusil vzpomenout, kam ten telegram byl. Na Sedmou avenue? Třiatřicátou ulici? Do Chelsea Parku...“

„Počkejte, to je myslím ono. Vzpomínám si, že jsem nechtěl, aby ten kluk šel do Chelsea Parku, nové chlapce tam nemají rádi, jen stále, ale nikdo jiný tu nebyl, tak jsem musel poslat jeho.“

„Tak už jsme se k něčemu dostali,“ řekl Andy a vytáhl notes. „Jak se ten kluk jmenoval?“

„Nějaký čínský jméno, zapomněl jsem ho. Byl tady jen jeden den a už nepřišel.“

„Jak tedy vypadal?“

„Jako čínskej kluk. Nepatří mezi moje povinnosti pamatovat si, jak kterej kluk vypadá.“ Zase sklouzával do své mrzuté zášti.

„Kde bydlí?“

„Čert ví. Kluk přijde a položí na stůl peníze na zálohu. Není mou povinností –“

„Zdá se mi, že nic není vaší povinností, Burggere. Zase sem za vámi přijdu. Zatím se snažte vzpomenout si, jak ten kluk vypadal. Budu od vás chtít slyšet trochu víc.“

Když Andy vyšel ven, chlapci na lavičce se zavrtěli a Burgger po nich šlehl pohledem plným čiré zášti.

Byla to slabá stopa, ale Andy měl radost, přinejmenším bude mít Grassymu co povídat. Když vešel do nadporučíkovy kanceláře, byl tam taky Steve Kulozik a oba na sebe kývli.

„Jak pokračuje vyšetřování?“ zeptal se Steve.

„Vykecávat můžete ve svém volném čase,“ vložil se do toho Grassioli; dneska měl pořádný tik v oku. „Už byste měl s něčím přijít, Ruschi, tohle je vyšetřování, ne dovolená, a spousta hlavounů začíná být naštvaná.“

Andy mu řekl o odpojeném poplašném zařízení a o časovém rozmezí, v němž někdo musel nutně navštívit byt. Rychle prošel neplodné rozhovory, které absolvoval, až se dostal k chlapci z Western Union. O tom se rozpovídal do detailů.

„No a co to znamená?“ zeptal se nadporučík, obě ruce sepnuté na břiše v místě, kde měl vřed.

„Ten chlapec mohl pro někoho pracovat. Poslípčí musejí dávat deset babek jako zálohu – a kolik kluků má tolik peněz? Toho kluka mohli najít třeba v Čínské čtvrti a zaplatit mu, aby šmíroval po bytech, kam ponese telegramy. Hned napoprvé měl z pekla štěstí, když si všiml odpojeného alarmu na dveřích u bytu Velkého Mikea. Pak ten někdo, kdo ho najal, spáchal to vloupání a vraždu a oba se zdejchli.“

„Je to dost chatrné, ale je to jediná stopa, s jakou se vám podařilo přijít. Jak se ten kluk jmenuje?“

„To nikdo neví.“

„Ksaku s tím!“ vykřikl Grassioli. „Přijďte s tímhle zatraceně komplikovaným výplodem a k čemu to je, když toho kluka nemůžete najít? V tomhle městě jsou kluků miliony – tak jak máme najít toho pravého?“

Andy věděl, kdy má být potichu. Když prve mluvil, Steve Kulozik opíral své masivní tělo o zeď a poslouchal. „Mohli bych něco říct, nadporučíku?“ zeptal se.

„Co chcete?“

„Přemýšlejme na chvíli o tom případu, jako by se stal tady v tomto okrsku. Ten chlapec mohl být z Čínské čtvrti nebo odkudkoli, ale na to teď nemysleme. Řekněme, že je z Lodní čtvrti, právě odsud, a víte, jak ti lidé drží pohromadě, takže je možné, že toho chlapce využil další Číňan. Předpokládejme, že je to tak.“ „Co se to snažíte říct, Kuloziku? Jděte k věci, zatraceně!“

„To jsem se právě chystal, nadporučíku,“ řekl Steve nevzrušeně. „Řekněme, že ten kluk nebo jeho šéf je z Lodní čtvrti. Jestli ano, pak máme jejich otisky prstů. Bylo to předtím, než jsem nastoupil, ale vy jste tu byl v dvaasedmdesátém, ne, nadporučíku, když sem přivezli všechny ty uprchlíky z Formosy potom, co invazní armáda generála Kunga dostala na pevnině na prdel?“

„Byl jsem tady. Tehdy jsem byl zelenáč.“

„Nebrali jim otisky prstů, děckám a všem? Jen pro případ, že by se k nim před evakuací vetřel nějaký komoušský agent?“

„To je rána naslepo,“ řekl nadporučík. „Otisky prstů sejmuli všem a děckám ještě o pár let později pro případ, že by se zdeformovaly. Ty karty jsou všechny tady dole ve sklepě. To jste měl na mysli, ne?“

„Ano, pane. Projděte je a podívejte se, jestli otisky z vražedné zbraně nesouhlasí s některými na kartách. Je to výstřel naslepo, ale za zkoušku nic nedáme.“

„Slyšel jste ho, Ruschi,“ řekl Grassioli a nahnul se přes štos hlášení. „Vemte ty otisky ze zbraně, jděte dolů a podívejte se, jestli se vám podaří něco najít.“

„Ano, pane,“ odpověděl Andy a společně se Stevem vyšel ven.

„To jseš teda velkej kamarád,“ řekl Steveovi, jakmile se za nimi zavřely dveře. „Už jsem mohl mít za chvíli volno a místo toho zavinil's, že budu pohřbený ve sklepě a ztvdnu tam možná celou noc.“

„Není to až tak zlé,“ řekl Steve ve snaze trochu utěšit. „Jednou jsem tu kartotéku musel použít; všechny otisky jsou označené, takže rychle dostaneš ty, které chceš. Pomohl bych ti, ale dneska přijde na večeri můj švagr.“

„Ten, co ho tak strašně nesnášíš?“

„Zrovna ten. Ale pracuje teď na jednom rybářském trauleru a přinese nám rybu, co ukradl. Čerstvou rybu. Nesbíhají se ti v ústech sliny?“

„Leda na kousek tvý kůže, ty jeden zrádce. Doufám, že si zapíchneš do krku kost.“

Kartotéka s otisky prstů nebyl přesně v tom stavu, jak ji Steve popisoval. Od té doby už ji používali i jiní a celé skupiny kartiček byly zpřeházené a jednu krabici někdo vysypal a pak je jen naházel zpátky. I když bylo v suterénu chladněji než v ostatních částech budovy, vzduch byl plný prachu a zdál se příliš hustý, než aby se dal dýchat. Andy hledal až do devíti, než mu začalo tepat v hlavě a pálit oči. Vyšel po schodech, opláchl si tvář a trochu se nadýchal čerstvého vzduchu. Několik minut váhal, jestli má práci dokončit nebo počkat do rána, ale zhruba tušil, co by tomu Grassy řekl, a tak zase sešel po schodech dolů.

Bylo k jedenácté, když tu kartu našel. Málem ji odložil stranou, protože otisky byly tak malé, dětské, ale pak si uvědomil, že dítě vyrostlo, a podíval se na ně blíže skrze poškrábanou plastikovou čočku.

Nebylo nejmenších pochyb. Tyto otisky byly stejné jako ty na okně a na páčidle.

„Čang, William,“ četl. „Narozen 1982 v nemocnici pro Lodní čtvrt’...“

Vstal tak rychle, že převrhl židli. Nadporučík teď bude doma, možná v posteli, a když ho probudí, bude mít hnusnou náladu. To nevádí.

To je on.

## 11. kapitola

Daleko na řece zahvízdala lodní píšťala, dvakrát a ještě jednou dvakrát, zvuk se odrazil od boků lodí, až ztratil zdroj i směr a stal se pochmurným kvílením, které naplňovalo horkou noc. Billy Čang se převaloval sem a tam po své hrbolaté posteli, zcela bdělý poté, co hodiny a hodiny vleže zíral do tmy. U protější zdi dvojčata chraptivě oddechovala ze

spánku. Znovu se ozval hvizd a udeřil ho do uší. Proč jen prostě nepopadl ty hadry a nevypadl z bytu? Mohl to zvládnout rychleji. Proč tam zrovna v tu chvíli musel ten tlustej bastard vlézt? Pravda, každé takové hlupák zaslouží, aby ho někdo oddělal. Byla to přece sebeobrana, ne? On byl napaden první. Vracela se mu pořád tatáž vzpomínka, jako nekonečná smyčka filmu v promítačce: železná páčidlo švihne vzduchem, pohled na tlustou zardělou tvář. Pohled na železo trčící z hlavy a tenký pramínek krve. Billy se zkroutil, hlavou házel ze strany na stranu, prsty zatínal do zpocené pokožky hrudníku.

To bude každá noc taková? Horko, pot a vzpomínky, pořád dokola? Kdyby jen zrovna v tu chvíli nepřišel do ložnice... Billy zaupěl, ale užal zvuk dřív, než se mu mohl vydrat z hrdla. Posadil se a položil si dlaně na oči, pevně je přitiskl, až jejich tlak naplnil temnotu před ním rozeklanými rudými plochami. Co špína, má si ji teď vzít? Koupil si ji právě pro tenhle případ, stála dvě babky, možná je teď ta pravá chvíle. Říkali, že se na ni dá vypěstovat návyk, ale beztak všichni lžou.

Potmě si nahmatával cestu, rukou jel po izolovaném kabelu na ocelové zdi vedoucího k nepoužívané spojovací skříni. Špína tam pořád byla; stiskl v prstech útržek igelitu, ve kterém byla zabalená. Má si ji teď vzít? Horkem opět zavibroval hvizd a on zjistil, že zatíná nehty do vnější strany stehů. Jeho šortky byly u zdi, kam je odhodil, natáhl si je, vzal malý balíček, šel ke dveřím a otevřel je tak tiše, jak jen se dalo. Jeho bosé nohy nevydávaly na rozehřáté kovové podlaze jediný zvuk.

Všechny světlíky a okna byly otevřené, slepé černé oči ve stěnách pokrytých šupinami rzi. Za nimi spali lidé, v každé kabině a komoře. Billy šplhal na horní palubu a ty slepé oči na něj pořád zíraly. Poslední žebřík vedl na můstek, kdysi zapečetěný a nedotčený, než dvě generace dětí trpělivě odstranily všechny překážky a zámky. Teď byly dveře pryč a z oken dávno zmizelo sklo a rámy. Ve dne to bylo oblíbené hřiště dětí z Columbia Victory, ale teď bylo opuštěné a tiché, jedinou připomínkou jejich přítomnosti byl ostrý pach moči v rozích. Billy vešel dovnitř.

Z navigačního vybavení zbylo jen to nejdolnější: ocelový stůl s mapou přivařený ke stěně, lodní telegraf, kormidelní kolo, kterému chyběla polovina paprskových rukojetí. Billy na stole opatrně rozbálil balíček se špinou a šťouchl prstem do šedého prachu, který byl ve světle hvězd těžší vidět. Jak tomu říkali? LSD? Ať to bylo cokoli, na každý pád je to něčím říznuté, proto tomu říkají špína. Míchají to s prachem nebo čím, aby to nastavili. Musíte si to vzít všechno, prach a všecko, abyste do sebe dostali LSD dost a něco z toho měli. Viděl Sam-Sama a některé z ostatních Tygrů, jak to šňupají, ale on sám to nikdy nezkoušel. Jak to dělali? Zvedl pomačkaný igelit a přidržel si ho u nosu, palcem ucpal jednu díрку a silně vdechl. Jediný pocit bylo nesnesitelné šimrání, takže si pevně stiskl nos, aby to všechno nevykychal. Když ho nutkání přešlo, nasál zbytek prachu do druhé dířky a zahodil tenký igelitový útržek na podlahu.

Nepocíťoval nic, vůbec nic, svět by pořád stejný a Billy poznal, že ho podvedli. Dvě babky v háji, a pro nic za nic. Vyklonil se z okna beze skla a rámů a slzy se mu na tváři smísily s potem. Plakal a chvíli o tom přemýšlel a pomyslel si, jak je rád, že je tma a nikdo ho nemůže vidět plakat, ne jeho, osmnáct let starého. Drsný kov okenního otvoru pod jeho prsty mu připadal jako miniaturní horské štíty a údolí. Zubaté, hladké, měkké, tvrdé. Nahnul se níž, tůknul do něj špičkami prstů a rozkoší z toho dotyku mu po zádech přeběhlo slastné mrazení. Jak to, že si toho nevšiml dřív? V předklonu vyplázl jazyk a chuť sladkohořké železné špíny byla báječná, a když nechal ostré hrany zubů dotknout se kovu, připadalo mu, že si ukousl kus oceli, velký jak polovina můstku.

Lodní píšťala zaplnila svět svým zvukem, někde na řece nebo poblíž, a on věděl, že je to víc než hvizd, je to hudba, vysoké tóny, nízké a všude kolem něho a on otevřel ústa dokořán, aby ji mohl lépe ochutnat. Byla to jeho loď, co vydala ten hvizd? Temné obrysy ráhů, stěžňů, lan, komínů, antén, řetězů, stěžů a člunů vířily všude kolem něj, roztančené černé vzory na pozadí černí oblohy. Všechny pluly, samozřejmě, vždycky věděl, že poplují, a teď přišel čas. Dal pokyn strojovně a chopil se kola – dřevo rukojetí bylo tak nádherně oblé a vyplňovalo mu dlaně jak zbytnělé údy, do každé ruky jeden! – otáčel jím a kormidloval a vedl loď vzdouvajícím se pralesem černých koster.

A posádka také pracovala dobře, spolehlivá posádka. Rozkazy jen šeptal, protože byli tak dobří, že jeho slova slyšeli, i když si je jen pomyslel a nevyslovil je nahlas. Otřel si nos, ze kterého mu teklo. Byli na dolních palubách, dělali všechny správné věci, které dělá správná posádka, zatímco on pro ně všechny řídil loď. Při práci si šeptali a dva z nich se zrovna pod můstkem naklonili jeden k druhému a on slyšel, jak se ptá „Všichni na svých místech,“ což rád slyšel, a druhý řekl „Ano, pane,“ což slyšel rád, a uviděl několik svých mužů přecházet po palubách, další po lávkách a další scházeli dolů. Kolo v jeho rukou se zdálo silné a velké a on jím pomalu otáčel sem a tam a vedl svou loď mezi ostatními lodmi.

Světla. Hlasy. Dole. Lidé. Na palubě.

„V bytě není, nadporučíku.“

„Ten parchant zdrhl, když nás uslyšel.“

„Možná, pane, ale u všech průlezů a schodů máme svoje lidi. A u přechodů na další lodi taky. Pořád musí být tady na lodi. Jeho matka říkala, že šel spát ve stejnou dobu jako ostatní.“

„Najdeme ho. Máte půlku oddílu, abyste chytil jednoho kluka, tak ho chyťte.“

„Ano, pane.“

Chyťte ho. Chyťte koho? No ano, chyťte jeho, samozřejmě. Poznal, kdo jsou ti lidé tam dole; policie, a hledají ho. Našli ho tak, jak věděl, že ho najdou. Ale on s nimi nechce jít. Ne, když se cítí takhle. To špína způsobila ten pocit? Báječná špína. Bude si muset sehnat víc špíny. Hodně věcí ví, hodně jich neví, ale co ví určitě, že policajti špinu nemají. A ani mu ji nedají. Žádná špína?

Zábradlí zaskřípělo a na schodech k můstku zaduněly těžké nohy. Billy vylezl na ocelový stůl a protáhl se ven bočním oknem, natáhl se, zachytil a vyšvihl nahoru. Bylo to snadné. A taky se při tom cítil dobře.

„To je smrad,“ řekl nějaký hlas, a pak hlasitěji z okna dole: „Nahoře není, nadporučíku.“

„Hleďte dál. Projděte celou loď, někde být musí.“

Noční vzduch byl dosti teplý a při běhu mu připadal dostatečně hustý, aby v něm uvízl. Uvažoval o tom, že přejde na jinou loď, ale pak přišel ke komínu a to už vypadalo lépe. Z boku trčely přišroubované ocelové špruše, jako žebřík, a on po nich vyšplhal nahoru.

„Neslyšeli jste něco tam nahoře?“

Poslední přička a pak vršek a křičící černé oválné ústí komína, černého proti černotě za ním. Jít dál neměl kam, leda dovnitř, máchl rukou do prázdna, noha mu sklouzla, na okamžik zavrával a začal tonout v tmavém černém tunelu. Pak jeho ruka narazila uvnitř na mříž: drsnou, rezavou, pokrytou drobnou přilnavou temnotou. Vyšplhal se nahoru na mříž a skrčil se na ní, přidržoval se kovového kraje komínu a vyhlížel na hvězdy. Teď si povšiml, že hlasy jsou jen jako vzdálený šepot vln, a takovéhle hvězdy nikdy neviděl. Byly to nové hvězdy? Každá měla jinou barvu, nemohl si vzpomenout, že by někdy předtím takové viděl.

Do nohou ho chytala křeč a prsty svírající kov měl ztuhlé, a žádné hlasy už neslyšel. Nejdřív nevydržel stát a pomyslel si, že by mohl spadnout do nekonečného temného tunelu pod sebou, ale teď už mu to nepřipadalo jako tak dobrý nápad. S námahou konečně narovnal nohy, přešel přes kovový okraj a našel přičky vystupující z hladkosti natřeného kovu.

Když se narodíte a žijete na lodích, je to pro vás svět tak obvyklý jako ulice nebo cokoli jiného. Billy věděl, že když vyšplhá na vršek přidě a svésíte se a skočíte, můžete přistát na zádi další lodě. A byly i jiné způsoby, jak se dostat z lodi na loď a vyhnout se rampám a lávkám, a on je dokázal použít dokonce i potmě, aniž si cokoli pořádně uvědomoval, a tak se propracovával ke břehu. Byl už skoro tam, když si uvědomil bolest v bosých nohou, jak prošel po zrezavělém ocelovém vlečném laně, a chodidla měl plná ostrých rezavých jehliček z konečků drátů. Posadil se a snažil se je po hmatu vytáhnout. Zatímco tam tak seděl a opíral se o zábradlí, začínal se třást.

Paměť měl jasnou. Věděl, co slyšel a udělal, ale teprve teď mu začal docházet pravý význam. Policie ho vypátrala, a našla a bylo to pouhou náhodou, že byl zrovna nahoře a vyhnul se jim.

Hledají ho a vědí, kdo je!

Když se dostal na nábreží, na sám konec řady lodí, daleko od centra, obloha nad temnou siluetou města už zešedla. Vypadalo to, že poblíž Třiadvacáté ulice jsou nějakí lidé, ale bylo příliš tma, než aby si mohl být jistý.

Vyskočil na hráz a rozběhl se k řadě chatrčí, malá postavička umazaná od sazí, bosá a vystrašená. Pohltily ho stíny.

## 12. kapitola

Vlna horka svírala město tak dlouho, že už o tom ani nikdo nemluvil a všichni se s tím smířili. Když jel Andy výtahem nahoru, liftboy, hubený, unaveně vypadající hoch, se s ústy dokořán opíral o stěnu a potil se ve své už propocené uniformě. Bylo jen pár minut po sedmé ráno, když Andy otvíral dveře bytu 41 – E. Když se za ním vnější dveře zavřely, zaklepal na vnitřní a udělal přehnanou poklonu směrem k televizní kameře. Zámek zarachotil a Shirl stanula ve dveřích, vlasy ještě spánkem rozčuchané a na sobě jen průsvitný župánek.

„Už jsou to celé dny –“ řekla a ochotně se nechala obejmout, když ji políbil. Zapomněl na plastický balíček v podpaží a ten upadl na podlahu. „Co to je?“ zeptala se, když ho táhla dovnitř.

„Pláštěnka, musím si ji vzít, až půjdu za hodinu do služby, údajně má dnes pršet.“

„Nemůžeš tady zůstat?“

„Ne, že bych si to nepřál!“ Znovu ji důkladně políbil a jen napůl žertem zanařikal. „Co jsem tě viděl naposled, se toho stalo strašně moc.“

„Udělám ti kávu, to nebude trvat dlouho. Pojď, povíš mi to v kuchyni.“

Andy se posadil a díval se z okna, zatímco ona dávala vařit vodu. Od obzoru k obzoru byla obloha plná mraků, tak těžkých, že to vypadalo, jako by byly těsně nad střechami budov. „Tady v bytě to není poznat, ale dneska je to venku dokonce ještě horší. Myslím, že to musí být tou vlhkostí, je snad kolem devadesáti.“ „Našli jste toho Čangovic chlapce?“ zeptala se. „Ne. Podle všeho může být třeba na dně řeky. Už je to přes dva týdny, co nám na lodi utekl, a od té doby jsme po něm nenašli ani stopu. Dokonce nám přidělili papír, nechali vytisknout svědecký portrét i s jeho otisky prstů a my jsme je pak posílali na všechny okrsky. Osobně jsem je donesl do Čínské čtvrti a všech okolních a promluvil jsem si s tamními detektivy. Nejdříve jsme ustanovili dohled nad chlapcovým bytem, ale pak jsme ho zrušili a místo toho jsme si zařídili pár práskačů, co bydlí na lodi – budou mít oči otevřené, a jestli se tam objeví, dají nám vědět; dokud ho neuvidí, nedostanou zaplacení. To je tak zhruba všechno, co můžeme dělat.“ „Myslíš, že ho chytíte?“

Andy pokrčil rameny a zafoukal do šálku kávy, který mu podala. „To se nedá říct.“ Jestli se nezaplete do nějakého maléru nebo odejde z města, tak už ho víckrát neuvidíme. Tak či onak, teď to bude záležet jen na náhodě. Kéž bychom tak o tom dokázali přesvědčit ty hlavouny na radnici.

„Takže – ty máš ten případ pořád na starost?“ „Naneštěstí je to půl na půl. Pořád na nás vyvíjejí nátlak, abychom toho kluka našli, ale Grassymu se je podařilo přesvědčit, že i na částečný úvazek se můžu štvát po všech možných stopách, a oni souhlasili. Což, jestli víš, jaký Grassy je, znamená, že na plný úvazek vykonávám obvyklou službu a po zbytek času hledám Billyho Čanga. Začínám toho kluka nenávidět. Kdyby tak byl utopený a já to mohl dokázat.“

Shirl si sedla naproti němu a usrkla si ze svého šálku kávy. „Takže kvůli tomu jsi tu v poslední době nebyl.“

„Přesně tak. Dva dny jsem byl ve službě a u Kensické nádrže, aniž jsem měl možnost se tady stavět nebo ti aspoň poslat vzkaz. Teď mám službu a v osm se musím zapsat, ale nejdřív jsem tě musel vidět. Dneska je třicátého. Co budeš dělat, Shirl?“

Jen tiše potřásla hlavou a se sklopenýma očima se dívala na stůl; při jeho slovech jí přes tvář přelétl nešťastný výraz. Natáhl se a vzal ji za ruku, ale ona si toho nevšímala, ani se nepokusila odtáhnout.

„Já o tom taky nerad mluvím,“ řekl. „Těch posledních pár týdnů bylo, no...“ Změnil téma, nedokázal vyjádřit, co cítí,

ne teď, tak nenadále. „Zase tě otravovala ta O'Brienova sestra?“

„Vrátila se, ale nepustili ji do domu. Řekla jsem, že ji nechci vidět, a ona udělala scénu. Tab říkal, že všechen domovní personál z toho měl obrovskou radost. Napsala vzkaz, že tu bude zítra, jelikož to je poslední den v měsíci, a všechno odveze. Myslím, že je toho schopna. Prvního je ve středu, takže nájemní smlouva vyprší o půlnoci.“

„Máš nějaké plány ohledně toho, kam... co budeš dělat?“ Způsob, jakým to řekl, vyzněl škrobeně a nepřírozně, ale na lepší se nezmohl.

Shirl zaváhala, pak potřásla hlavou, že ne. „Vůbec jsem o tom nepřemýšlela,“ řekla. „S tebou to tu bylo úplně jako o prázdninách a já jsem starosti prostě odkládala ze dne na den.“

„Byly to prázdniny, to tedy ano! Doufám, že jsme té dračici nenechali ani kapku piva ani ničeho jiného?“

„Kdepak!“

Oba se zasmáli. „Museli jsme si prolít hrdlem jmění,“ řekl Andy. „Ale nelituji ani kapičky. Co jídlo?“

„Zbylo jen trochu rasového chleba – plus dost dalších věcí na jedno velké jídlo. V mrazáku mám jednoho tlamouna. Myslela jsem, že bychom ho mohli sníst společně, nebo jako večírek na dojezenou nebo oslava vystěhování místo nastěhování.“

„To můžeme, jestli ti nevadí, že budeme jíst pozdě. Možná dokonce až o půlnoci.“

„To se mi zamlouvá, možná to tak bude větší legrace.“

Když byla Shirl šťastná, bylo to znát na každém coulu jejího těla. To se pak vždycky musel usmát. Zdálo se, že se jí ve vlasech třpytí nová světla, a štěstí jako by bylo nějaká substance, která jí proudila a vyzařovala z ní do všech stran. Andy to cítil a povzbudilo ho to; věděl, že jestli ji nepožádá teď, už to nedokáže nikdy.

„Poslyš, Shirl –“ Vzal její ruce do svých a teplo jejího doteku mu dosti napomohlo. „Půjdeš se mnou? Můžeš zůstat u mě doma. Moc místa tam není, ale já tam nepobývám tak často, abych se ti pletl pod nohy. Všechno je tvoje, na jak dlouho budeš chtít.“ Začala něco říkat, ale on ji umlčel prstem položeným na rty. „Počkej chvíli, než odpovíš. Ničím se nezavazuješ. Je to provizorium – na jak dlouho budeš chtít. Není to nic jako Chelsea Park, ale odpudivý byt v domě bez výtahu, je to napůl samostatný pokoj a...“

„Zmlkni už!“ zasmála se. „Celé hodiny se už snažím říct ano, a ty se mi to nejsi snažil vymluvit.“

„Cože...?“

„Nechci nic jiného na světě než být šťastná a těch několik týdnů s tebou jsem byla šťastnější než kdykoli předtím za celý svůj život. A svým bytem mě neodstrašíš, to bys měl vidět, kde žije můj otec, a já jsem tam bydlela, než mi bylo devatenáct.“

Andy mu se podařilo obejít stůl, aniž by ho převrhl, a sevřel ji v náručí. „A to mám být za patnáct minut na okrsku,“ stěžoval si. „Ale počkej tu na mě, může to být kdykoli po šesté, ale určitě pozdě. Uděláme si ten večírek a potom přestěhujeme tvoje věci. Máš toho moc?“

„Všecko se vejde do tří tašek.“

„Výborně. Odneseme je nebo můžeme použít rikšu. Teď už musím jít.“ Jeho hlas se snížil skoro do šepotu. „Polib mě.“ Vřele ho políbila, sdílela jeho pocity.

Odejít ho stálo heroické úsilí a před odchodem si prošel všechny možné omluvy, proč jde pozdě, ale věděl, že nadporučík žádná neuspokojí. Když přišel do vestibulu, poprvé si uvědomil dunivý bubnující zvuk a uviděl vrátného, Tabu a čtyři strážce, jak stojí v hloučku u předních dveří a dívají se ven. Když přišel k nim, uvolnili mu cestu.

„No jen se na to podívejte,“ řekl Charlie. „To už by mělo ledasco změnit.“

Druhou stranu ulice skoro nebylo vidět, byla odříznuta závěsem padající vody. Stékala po střeších a chodnících a okapy se už naplnily ženoucím se proudem nesoucím nejrůznější smetí. Dospělí hledali úkryt ve vchodech a chodbách, ale děti v tom viděly zábavu a pobíhaly a křičely, posedávaly na obrubníku a máchaly si nohy v kalném proudu.

„Jak se ucpou kanály, bude voda pár stop hluboká. Některý z těch děcek se utopí,“ řekl Charlie.

„To vždycky,“ souhlasil Newton, domovní strážce, a přikývl s pochmurným zadostiučiněním. „Ti mrňousi tam zapadnou, a dokud nebude po dešti, ani na to nikdo nepřijde.“

„Můžu s vámi na chvíli mluvit, prosím?“ zaklepal mu Tab na paži a poodešel stranou. Andy ho následoval a navlékal se do splepených záhybů pláštěnky.

„Zítra je jednatřicátého,“ řekl Tab. Natáhl ruku a pláštěnku přidržel, zatímco se Andy pokoušel procpat ruku splepeným rukávem.

„Takže si asi budete hledat nové místo,“ řekl Andy a přemýšlel o Shirl a o bubnujícím dešti venku.

„To není to, co jsem měl na mysli,“ opáčil Tab a při řeči se otočil a díval se z okna. „Jde o Shirl, zítra odchází z bytu, bude muset. Slyšel jsem, že ta protivná stará baba, sestra pana O'Briena, objednala nákladák, hned ráno odstěhuje všechnen nábytek. Chtěl bych vědět, co bude Shirl dělat.“ Ruce měl složené na prsou a zíral ven s neochvějností vytesané sochy.

Nic mu do toho není, pomyslel si Andy. Ale zná ji mnohem déle než já.

„Jste ženatý, Tabe?“ zeptal se.

Tab po něm mrkl koutkem oka a odfrkl si. „Ženatý muž, šťastně ženatý, mám tři kluky a neměnil bych, i kdybyste mi nabízel některou z těch televizních krás s kozama jak požární cisterny.“ Upřeně se na Andyho podíval a pak se usmál. „Nemusíte mít obavy. Prostě mám to děvče rád. Je to prostě milá holka. Mám obavy, co s ní bude dál.“

Není to žádné tajemství, pomyslel si Andy, a uvědomil si, že to není poprvé, co ta otázka byla položena. „Zůstane u mě,“ řekl. „Později večer sem přijdu pomoci jí se přestěhovat.“ Podíval se po Tabovi, který vážně přikývl.

„To je velice dobrá zpráva. Rád to slyším. Doufám, že vám to poklape, vážně.“

Vrátil se, aby mohl pozorovat déšť, a Andy se podíval na hodinky a viděl, že je skoro osm, tak rychle vyšel z domu. Vzduch byl chladný, chladnější než ve vestibulu; co začalo pršet, musela teplota klesnout nejméně o deset stupňů.

Možná to znamenalo konec té vlny horka, rozhodně už trvala dost dlouho. V příkopu už bylo několik palců vody a na zčeřené hladině se při dopadu kapek dělala kola. Ještě než přešel přes most na ulici, ucítil, že mu teče voda do bot. Nohavice měl naskrz promáčené a mokré vlasy se mu lepily k hlavě. Ale chladilo to a on se o to nestaral, ba ani pomyslení na věčně mrzutého Grassioliho mu zřejmě příliš nevadilo.

Pršelo celý zbytek dne, který byl v jiných směrech jako každý jiný den. Grassioli ho dvakrát osobně seřval a zahrnul ho do všeobecných stížností na celý útvar. Vyšetřoval dvě loupežná přepadení a další, které bylo zkombinováno s ozbrojeným útokem, z něhož brzy bude zabít nebo vražda, jelikož oběť umírala na bodnou ránu nožem do hrudi. Navršilo se víc případů, než mohl okrsek zvládnout za celý měsíc, docházely nové případy, zatímco oni se mořili s resty z minula. Jak očekával, neodešel v šest, ale v devět, nadporučíka někam odvolali telefonem a všichni, kdo měli přes den službu a ještě neskončili, se – vzdor všem Grassioliho pohrůžkám a varováním – vypařili o deset minut později. Pořád přšelo, i když ne tolik, co předtím, a po týdnech nepřetržitého vedra se vzduch zdál úžasně chladný. Jak šel po Sedmé avenue, Andy si uvědomil, že ulice jsou skoro prázdné, tohle léto poprvé. Na dešti bylo jen pár lidí a v každém vchodu se tísnily tmavé postavy, ale chodníky a vozovka byly nezvykle pusté. Vyjít po schodech u jeho domu bylo horší než obvykle, lidé, kteří se jindy mačkali na obrubníku a plošince, tam posedávali a někteří dokonce polehávali a spali. Prodíral se mezi nimi, překračoval spáče a ignoroval jejich mumlavé kletby. To byla předzvěst toho, jak to bude vypadat na podzim, leda by majitel najal strážce, aby ty lidi vyhnali. Stěží by to stálo za to, bylo jich tu strašně moc a vrátili by se okamžitě, jak by strážci odešli.

„Zkaziš si oči, když na to budeš pořád koukat,“ řekl Solovi, když vešel do pokoje. Starý muž ležel na posteli podepřený polštáři a díval se na nějaký válečný film v televizi. Z reproduktoru chraptivě rachotila dělostřelba.

„Já už jsem si oči zkazil dávno předtím, než jste se narodil, pane Chytráku, ale pořád vidím líp než devětadevadesát procent dědulů mého věku. Koukám, že pořád děláš přesčas.“

„Najdi mi lepší práci a já s tím praštím,“ řekl Andy, rozsvítil u sebe v pokoji a začal se přehrabovat ve spodní zásuvce prádelníku. Sol vešel a posadil se na kraj postele.

„Jestli hledáš baterku,“ řekl, „tak onehdy jsi ji nechal na stole. Chtěl jsem ti říct, že jsem ti ji dal do horní zásuvky pod košile.“

„Staráš se o mě líp než vlastní matka.“

„Jojo, no, jen se nesnaž si půjčit ode mne nějaký prachy, synu.“

Andy si dal baterku do kapsy a věděl, že teď by to měl Solovi říct. Odkládal to a divil se, proč je mu to tak nepříjemné. Nakonec byl ten pokoj celý jeho, o přiděly a potraviny se dělili, protože tím se všechno zjednodušovalo, to bylo vše. Byla to jen fungující dohoda.

„Sole, někdo tu se mnou bude na čas bydlet. Nevím, na jak dlouho.“

„Je to tvůj pokoj, kámo. Znáš toho hochu?“

„Ne tak úplně. Navíc to není hoch –“

„A hele! Tím se všechno vysvětluje.“ Lusk! prsty. „Snad ne to kotě, ta O'Brienova holka, cos za ní chodil?“

„Ano, to je ona. Jmenuje se Shirl.“

„Perfektní jméno, perfektní holka,“ řekl Sol, zvedl se a zamířil ke dveřím. „Opravdu fantastický. Dávej bacha, kámo, abys sis nespálil prsty.“

Andy začal něco říkat, ale to už byl Sol z pokoje venku a zavřel za sebou dveře. Trochu hlučněji, než bylo nutné. Když Andy odcházel, zase se díval na televizi. Ani se po něm nepodíval a neřekl ani slovo.

Byl to dlouhý den, Andyho bolely nohy a za krkem a oči ho pálily; přemýšlel, proč se Sol urazil. Nikdy Shirl nepotkal – tak co má proti? Jak se tak trmácel městem v drobném mrhlení, přemýšlel o Shirl a, aniž si to uvědomoval, začal si pohvizdovat. Byl hladový a unavený a strašně ji chtěl vidět. V dešti před ním vyvstaly hlásky a vížky Chelsea Parku, a když pospíchal přes most, vrátný na něj kývl a dotkl se prstem čapky.

Shirl mu otevřela dveře a měla na sobě stříbřitě šaty, tytéž, co měla na sobě tu první noc, a přes ně uvázanou tenkou bílou zástěrku. Měděné vlasy jí přidržovala stříbrná spona a na pravé paži měla stříbrný náramek, který se k ní hodil, a na obou rukou prsteny.

„Nenamoč mě,“ řekla a natáhla se, aby ho mohla políbit. „Vzala jsem si na náš večírek svoje nejlepší věci.“

„A já vypadám jako vandrák,“ řekl a svlékl kapající pláštěnku.

„Nesmysl. Vypadáš, žeš měl dneska v kanceláři, nebo jak se říká tomu místu, kde pracuješ, těžký den. Potřebuješ se rozptýlit. Pověš ty věci do sprchy a vysuš si vlasy, než se nachladíš, a pak přijď do obýváku. Mám pro tebe překvapení.“

„A co to je?“ křikl na její vzdalující se záda.

„Kdybych ti to řekla, tak by to nebylo překvapení,“ řekla se zdrcující ženskou logikou.

Shirl už odložila zástěru a čekala na něj v obýváku, pyšně stála vedle jídelního stolu. Dvě vysoké svíce vrhaly pablesky po stolním stříbrě, čínském porcelánu a broušených sklenicích. Bílý ubrus se skládal do těžkých záhybů. „A to není všechno,“ řekla Shirl a ukázala na konec stolu, kde ze stříbrného kbelíku vykukovalo hrdlo láhve.

Andy viděl, že přes vršek a kolem hrdla láhve jsou obtočené dráty a kbelík je plný kostek ledu a vody. Vytáhl láhev a natočil vinětu ke světlu, aby ji mohl nahlas přečíst. „Francouzské šampaňské – ušlechtilý, výběrový šumivý nápoj vysoké kvality. Uměle obarvený, dochucený, slazený a nasycený oxidem uhličitým.“ Opatrně ji vrátil do kbelíku. „V Kalifornii jsme mívali víno, když jsem byl ještě kluk, a otec mě nechával ochutnat, ale vůbec si to nepamatuju. Shirl, ty mě chceš takovým pitím zkazit. A podvedla's mě – říkala's, že už jsme všechno pít vypili – a celou dobu jsi měla tohle odložené.“

„Neměla! Koupila jsem to dneska, schválně pro tuhle party. Stavoval se tu ten člověk, co Mikeovi dodával alkohol, je z Jersey a vůbec nevěděl, co se Mikeovi stalo.“

„Muselo to stát majlant –“

„Ne tak moc, jak si myslíš. Prodala jsem mu zpátky všechny prázdné láhve a on mi udělal zvláštní cenu. A teď už to propánakrále otevři, ať to můžeme ochutnat.“

Andy se potýkal s dráty kolem zátky. V televizi viděl, jak se takové láhve otvírají, ale vypadalo to mnohem jednodušeji, než to skutečně bylo. Konečně je odstranil a ozvalo se uspokojivé bouchnutí, které zátku vystřelilo přes pokoj, zatímco Shirl zachytila pěnící víno do sklenic, které držela připravené přesně tak, jak ji prodavač instruoval.

„Na nás,“ řekla a pozvedla sklenici.

„Je velice dobré, ještě nikdy jsem nic podobného neochutnal.“

„Zrovna tak jsi ještě neochutnal nic takového jako tahle večeře,“ řekla a odběhla do kuchyně. „Teď se posad, popíjej víno a dívej se na televizi, zabere to jen pár minut.“

První chod byla čočková polévka, ale hustší a chutnější než jindy. Šťáva z masa, vysvětlila Shirl, zbyla jí, když smažila steak, a ona ji schovala. Pečení tlamouni byli polití bílou omáčkou, posypaní zelenými zrníčky řechy a servírování s knedlíčky z řasového chleba a řechovým salátem. Víno se hodilo ke všemu a Andy vzdychl spokojeností a blaženým pocitem neobvyklé nasycenosti, když tu Shirl přinesla kávu a dezert, agarovou želatinu se sójovým mlékem. Zaúpěl, ale nedělalo mu žádné potíže to sníst.

„Kouříš tabák?“ zeptala se, když uklízela stůl.

Opřel se v křesle dozadu, oči zpola zavřené a zcela uvolněný. „Ne, z policejního platu nemůžu. Shirl, v kuchyni jsi absolutní génius. Když budu jíst příliš mnoho takových jídel, tak mě rozmazlíš.“

„Muži by se měli rozmazlovat, pak se s nimi žije snáz. To je velká škoda, že nekouříš, protože jsem našla v krabici dva doutníky, co je Mike šetřil pro zvláštní hosty.“

„Vezmi je na bleší trh, dostaneš za ně dost.“

„Ne, to bych nemohla, nezdá se mi to správné.“

Andy vstal. „Jestli s tím chceš něco udělat, vím, že Sol kouřil, to je ten chlapík, co jsem ti o něm vyprávěl, bydlí v sousedním pokoji. Mohlo by mu to udělat radost. Je to můj moc dobrý přítel.“

„To je báječný nápad,“ řekla, vycítila v jeho slovech tón znepokojení. Ať byl ten Sol kdokoli, chtěla, aby jí měl rád, když bude bydlet v pokoji hned vedle. „Dám si je do tašky.“ Odnese táč s nádobím do kuchyně.

Když bylo nádobí umyto, šla do ložnice dokončit balení a zavolala Andyho, aby jí pomohl sundat poslední tašku z horní police. Aby mohla vyjít na ulici, musela se převléknout; on jí pomáhal se zipem na šatech a to mělo přesně ten efekt, v jaký doufala.

Bylo po půlnoci, když byla poslední taška sbalena a Shirl si oblékla šedivé šaty na ven a byla připravena k odchodu.

„Nezapomněla jsi nic?“ zeptal se Andy.

„Myslím, že ne, ale radši se naposled podívám.“

„Shirl, když jsi sem přišla, totiž, nastěhovala se, přinesla sis nějaké ručníky nebo ložní prádlo nebo něco takového?“

„Ne, nic, měla jsem jen kabelu a nějaké šaty.“

„Jen jsem myslel, jestli ti nepatří některé z těch prostěradel. Víš – no, mám jen jedno, to je už staré a prostěradla teď stojí majlant, i ta starší.“

Zasmála se. „Mluvíš, jako by ses chystal trávit v posteli spoustu času. Jak’s mi to teď připomněl, tak jsem si vzpomněla, že dvě prostěradla jsou moje.“ Otevřela tašku, rychle je složila a přibalila. „Aspoň tohle mi dlužil.“

Andy vynesl tašky na chodbu a přivolal výtah. Shirl chvíli postála, sledovala, jak se dveře bytu zavírají, a pak pospíchala za ním.

„Spí vůbec někdy?“ zeptal se Andy, jak šli přes vestibul k Charliemu, který stál na svém místě u předních dveří.

„Nejsem si jista,“ řekla Shirl. „Vypadá to, že je všdycky tam, kde se něco děje.“

„Je to strašná škoda, že odcházíte, slečno Greeneová,“ řekl Charlie, když došli k němu. „Kdybyste teď dovolila, převzal bych od vás klíče od apartmá.“

„Radši byste jí měl dát potvrzení,“ řekl Andy, když klíče předával.

„S radostí,“ řekl Charlie nevzrušeně, „když budu mít na co psát.“

„Napište to tady do mého notesu,“ řekl Andy. Podíval se vrátnému přes rameno a viděl, že ze dveří strážnice vychází Tab.

„Tabe – co tady děláš teď v noci?“ podivila se Shirl.

„Čekám na vás. Slyšel jsem, že odcházíte, a myslel jsem, že bych vám mohl pomoci se zavazadly.“

„Ale je strašně pozdě.“

„Poslední den v zaměstnání. Měl bych to náležitě uzavřít. A přece nechcete, aby vás touhle dobou v noci někdo viděl promenovat se venku s kufry. Spousta lidí by vám podřízla krk i pro mň.“ Zvedl dvě z tašek a Andy se chopil třetí.

„Doufám, že nás někdo obtěžovat bude,“ řekla. „Dobře placený bodyguard a městský detektiv – jen aby mě dovedli o pár bloků dál.“

„Zameteme s ním chodník,“ řekl Andy, vzal si zpátky svůj notes a jako první prošel dveřmi, které jim Charlie přidržel otevřené.

Když vyšli ven, bylo už po dešti a dírami v mracích byly vidět hvězdy. Bylo nádherně chladno. Vzala oba muže za lokty a zamířila ulicí pryč z okruhu světel před Chelsea Parkem a do tmy.

### 13. kapitola

Bylo to nezvyklé jít po schodech potmě, světlo baterky přeskakovalo po spících postavách na jednotlivých stupních, zatímco Andy jí nesl tašky. Ten jeho přítel Sol spal a oni potichu prošli skrze jeho pokoj do Andyho pokoje.

Postel byla velká zrovna tak pro ně dva a ona byla unavená, schoulila se s hlavou na Andyho rameni a spala tak hluboce, že ani nevěděla, kdy vstal, oblékl se a odešel. Probudila se a viděla, že slunce svítí do nohou postele, a když se lokty opřela o parapet, ucítila čistý vzduch promytý deštěm; město tak bylo cítit jedině po bouři. Jak déšť spláchl všechn ten prach a saze, bylo úžasně čisté, a ona viděla ostré obrysy budov na Bellevue, tyčících se nad směsicí nižších asfaltově černých střech a oprýskaných cihlových zdí. A horko bylo pryč, zmizelo s deštěm, což na tom bylo to nejlepší. Blaženě zívla a odvrátila se, aby si prohlédla pokoj.

Přesně to, co byste očekávali od starého mládence, poměrně pěkný – ale postrádající šmrnc jak stará bota. Na všem ležela tenká vrstva prachu, ale za to možná mohla ona, jelikož Andy tu v poslední době určitě moc času nestrávil. Kdyby se jí někde podařilo sehnat barvu, nový nátěr by prádelníku nijak neuškodil. Nemohl by být víc poškrábaný a podrápaný, ani kdyby se dostal do laviny.

Alespoň že tu je velké zrcadlo, prasklé, ale pořád ucházející, a skříň, kam si může pověsit šaty. Není si naštěstí stěžovat, vážně, stačí trochu úklidu a úprav a pokoj bude pěkný. A zbavit se těch pavučin na stropě.

Nádržka na vodu byla umístěna na přepážce, a když otočila kohoutkem, do umyvadla připevněného na podpěrách pod ní stékal nahnědlý pramínek. Vydával ostrý chemický zápach, který už skoro zapomněla, jelikož v Chelsea Parku voda procházela skrze drahé filtry. Vypadalo to, že tu není žádné mýdlo, ale nastříkala si vodu do tváře a opláchla si ruce a zrovna si je sušila rozedraným ručníkem, který visel vedle nádržky, když se zpoza přepážky před ní ozval řinčivý vrzavý zvuk. Nedokázala si představit, co by to tak mohlo být, i když to jasně přicházelo ze sousedního pokoje, kde bydlel Sol. Něco tam způsobovalo ten zvuk a nezačalo to, dokud ji neuslyšel přecházet po místnosti a pouštět vodu, což od něj bylo milé. Což taky znamenalo, že tenhle pokoj má soukromí asi tak jako ptačí klec, podle toho, jak to bylo slyšet. No, s tím se nedá nic dělat. Učesala se, oblékla si tytéž šaty, co měla včera v noci, a pak se jen lehce nalíčila. Když byla nachystaná, zhluboka se nadechla a otevřela dveře.

„Dobré ráno –“ řekla a už ji nic dalšího nenapadlo, jen tam tak stála ve dveřích a snažila se nezápat s otevřenou pusou. Sol seděl na bicyklu bez kol, a taky nikam nejel – přesto však nabíral strašlivou rychlost, šedé vlasy se mu rozlétały do všech směrů, a jak šlapal, plnovous mu poskakoval po hrudi nahoru a dolů. Jeho jediným oděvem byly staříčké, mnohokrát záplatované kratásky. Řinčivý zvuk vycházel z černého předmětu vzadu na kole. „Dobré ráno!“ zavolala znovu, tentokrát hlasitěji, a on vzhledl a pozvolna přestal šlapat. „Já jsem Shirl Greeneová,“ řekla.

„A kdo jiný byste byla?“ opáčil Sol chladně, slezl z kola a předloktím si z čela otřel pot.

„Takové kolo jsem nikdy neviděla. Je to k něčemu?“ Nechtěla se s ním hádat, bez ohledu na to, že on chtěl.

„Jo. Vyrábí led.“ Šel si obléci košili.

Nejdříve si myslela, že je to jeden z těch hlubokomyslných vtípků, které nikdy nechápala, a pak uviděla dráty, které vedly od té černé věci za bicyklem, co vypadala jako motor, ke spoustě velkých baterií nahore na lednici.

„Už vím,“ řekla, rozradostněná svým objevem. „Díky tomuhle kolu funguje lednička. Myslím, že je to báječné.“ Jeho jedinou odpovědí bylo zavrčení, žádné připomínky, takže pochopila, že dělá pokroky. „Máte rád kávu?“

„Ani nevím, už je to strašně dávno, co jsem ji pil naposled.“

„V tašce mám půl plechovky. Kdybychom měli trochu horké vody, mohli bychom si ji uvařit.“ Nečekala na odpověď, šla do druhého pokoje a plechovku přinesla. Na chvíli se na hnědou krabičku zadíval, pak pokrčil rameny a šel nalít vodu do konvice.

„Vsadím se, že to chutná jak vitriol,“ řekl, když stavěl konvici na sporák. Nejprve zapnul žárovku zavěšenou vprostřed pokoje a studoval žhavicí se vlákno, a pak váhavě přikývl. „Jen tak pro změnu je dneska trochu šťávy, takže doufáme, že to vydrží dost dlouho, aby půl palce vody začalo vařit.“ Zapnul elektrické výhřevné tělísko sporáku.

„Já piju kávu teprve posledních pár let,“ řekla Shirl, sedíc v křesle u okna. „Říkali mi, že nechutná jako opravdová káva, ale to já nepoznám.“

„Já vám to můžu říct. Nechutná.“

„Vy jste někdy ochutnal opravdovou kávu? Víc jak jednou?“ Ještě nikdy nepotkala muže, který by nerad mluvil o svých zážitcích.

„Ochutnal? Má milá, já jsem z ní žil. Vy jste ještě mladá, nemáte ani ponětí, jaké to bývalo za starých časů. Mohla jste vypít tři, čtyři šálky, dokonce celou konvici, a ani o tom nepřemýšlet. Jednou jsem měl otravu kávou, zhnědla mi kůže a tak, protože jsem byl zvyklý vypít dvacet kantonů denně. Mistr v pití kávy, mohl jsem získat medaili.“

Shirl mohla jen obdivně potřást hlavou a pak si usrkla kávy. Pořád byla moc horká. „Právě jsem si vzpomněla,“ řekla, vyskočila z křesla a šla do vedlejší místnosti. Během chvíle byla nazpět a dala Solovi dva doutníky. „Andy říkal, že bych vám je měla dát, že jste kouřil.“

Solovo vzezření mužské převahy vzalo rázem za své a úžasem skoro otevřel ústa. „Doutníky?“ bylo všechno, co dokázal říci.

„Ano, Mike jich měl krabičku, ale zbyly jen tyhle dva. Nevím, jestli jsou dobré nebo ne.“

Sol zapátral po vzpomínce na doutníkový rituál, kterým se u tohoto druhu rozeznávala kvalita. Nedůvěřivě přičichl ke konci jednoho doutníku. „Přinejmenším to voní jako tabák.“ Když si ho přidržel u ucha a stiskl kratší konec, uslyšel výrazné prasknutí. „Hele! Je moc suchý. To jsem si mohl myslet. O doutníky se musíte starat, udržovat je ve vhodném prostředí. Tyhle jsou moc vyschlé. Měly by být ve vlhčí komoře. Takhle se nedají kouřit.“

„Tím myslíte, že nejsou dobré? Budeme je muset vyhodit?“ To bylo strašlivé pomyšlení.

„Klid, nic takového. Jen prostě vezmu krabičku, dám tam k těm doutníkům vlhkou houbičku a tři, čtyři dny počkám. O doutnících totiž platí, že když vyschnou, můžete je znovu oživit jako Lazara, nebo možná snáz, on by po čtyřech dnech po pohřbu moc pěkně nevoněl. Ukážu vám, jak se o ně starat.“

Shirl upila kávy a usmála se. Všecko bude v pořádku. Solovi se prostě nelíbilo, že se k Andymu někdo nastěhuje, muselo se ho to dotknout. Ale je to milý staroušek, zná legrační příběhy a legračně, staromódně mluví a ona věděla, že

spolu budou vycházet.

„Tady tohle nechutná tak špatně,“ řekl Sol, „pokud ovšem dokážete zapomenout, jak chutná opravdická káva. Nebo virginská šunka nebo rostbíf nebo krocan. Děvče, vo krocanovi bych vám moh vykládat. Bylo to za války a já jsem sloužil ve vyložený prdeli Texasu, všechno jídlo nám posílali ze St. Luis a my ‘sme byli právě na konci zásobovací linie. Co se k nám dostalo, bylo tak zkažený, že ‘sem viděl, jak se proviant‘áci třepali, když otvírali erární konzervy, co v nich dováželi jídlo. Ale jednou, jenom jednou, to posílali z druhý strany linie. Tady ti Texasani chovají na farmách miliony krocanů a pak je posílají na sever, víš, na Vánoce a Děkuvzdání.“ Příkřvla, ačkoli nevěděla. „No, válka pokračovala a všechny ty krocany nebylo jak vyvézt, tak je Air Corps koupila za babku a todle jsme měli k jídlu asi měsíc. Vážně! Měli jsme krocana pečenýho, smaženýho, krocany polívku, karbanátky, hašé, krocketky...“

V předsíni se ozval zvuk utíkajících nohou a někdo zacloumal klikou tak hlasitě, že se dveře otráslly. Sol tiše otevřel stolní zásuvku a vytáhl veliký sekáček na maso.

„Sole, jsi tam?“ křikl Andy z předsíně a znovu zalomcoval klikou. „Otevři.“

Sol hodil sekáček na stůl a spěchal odemknout dveře. Andy vrazil dovnitř, zpocený a těžce oddechující, a i když spěchal, zavřel za sebou dveře a tiše řekl:

„Poslouchejte, naplňte všechny nádrčky a kanystry. A všechno ostatní, do čeho se dá nalít voda. Možná když ucpete výlevku, tak tam budete moci dát vodu taky. Naberte u vodovodu tolik kanystrů, kolik budete moci, ale jestli si všimnou, že chodíte moc často, jděte k tomu druhému na Dvacáté osmé ulici. Ale pohněte. Sole – Shirl ti pomůže.“

„A na co to všechno?“

„Panebože, neptejte se a prostě to udělejte! Neměl bych vám to říkat – a nikomu neprozrazujte, že jsem vám to řekl, jinak budeme mít všichni malér. Musím se vrátit, než zjistí, že tam nejsem.“ Odešel tak rychle, jak přišel, po jeho vzdalujících se krocích následovalo bouchnutí dveří.

„Co to má všechno znamenat?“ zeptala se Shirl.

„To se dozvíme později,“ řekl Sol a vklouzl nohama do sandálů. „Půjdem radši hned. To je poprvé, co se Andy vytasil s něčím takovým, a já jsem starý člověk – snadno se polekám. Ve vašem pokoji je další kanystr.“

Byli jediní, kdo vypadali nějak znepokojeně, a Shirl přemýšlela, co tak Andy mohl mít na mysli. U vodovodu na rohu stály jen dvě ženy a jedna z nich chtěla vodu jen do kvartové láhve. Sol jí pomáhal kanystry nést, ale Shirl trvala na tom, že je do schodů vynese. „Aspoň shodím trochu špeku ze zadku,“ řekla. „Donesu dolů ty prázdné a vy budete stát ve frontě, zatímco já je budu vylévat.“

Fronta teď byla o něco delší, ale na tom nebylo nic neobvyklého, touhle dobou začínali lidé myslet na to, aby dostali vodu před polednem, než se vodovod zavře.

„Vy musíte mít ale žízeň, tatíku,“ řekl strážník, který měl službu, když se znovu dostali na začátek fronty. „Nebyl už jste tady předtím?“

„A co je vám do toho?“ vyštěkl na něj Sol a namířil na policistu bradkou. „Zčistajasna vám začali platit, abyste přepočítávali spotřebu? Třeba se jednou za čas rád vykoupu, takže nepáchnu jako někdo, koho bych mohl jmenovat, ale nebudu...“

„Uklidněte se, dědo.“

„Já nejsem žádný tvůr děda, šmoku, jelikož jsem ještě nespáchal sebevraždu, což bych jinak udělal. Zčistajasna začali policajti přepočítávat, kolik vody lidi potřebují?“

Policista se o yard stáhl a napůl se otočil zády. Sol naplnil kanystry, ještě pořád při tom nadával, a Shirl mu je pomohla odnést stranou, aby mohl našroubovat víčka. Sotva skončili, dorazil policejní seržant na prskající motorce.

„Zamkněte ten vodovod,“ řekl. „Pro dnešek zavřeno.“

Ženy, které čekaly, aby si mohly naplnit kanystry, na něj ječely a tlačily se ke kohoutku, pletly se všem do cesty a snažily se nabrat trochu vody, než se uzavře přívod. Strážník se prodral ječící tlupou a chtěl otočit uzávěrem. Ještě než se ho dotkl, voda zabublala, ztenčila se v nepatrný pramínek a přestala téci. Podíval se na seržanta.

„Jo, to je vono,“ řekl seržant. „Je... prasklá trubka, museli to zavřit. Zítra to bude v pořádku. Teď to tady rozežeňte.“

Jak zvedali kanystry, Sol se beze slova podíval po Shirl a pak se odvrátil. Ani jednomu z nich neuniklo zaváhání v seržantově hlase. Tohle bylo něco víc než prasklá trubka. Pomalu vynесли kanystry do schodů, opatrně, aby ne ulili ani kapku.

#### 14. kapitola

I když policajti vědí, kdo je, a jdou po něm, štěstěna stojí při něm, to si Billy Čang říkal pořád dokola. Čas od času na to zapomínal a pak se třesavka vracela a on o tom štěstí dumal znovu a znovu. Nepřišli snad policajti, když byl mimo byt – nebylo to štěstí? A že se mu podařilo zmizet, aniž ho zpozorovali, to bylo taky štěstí. Co kdyby tam musel všechno nechat? Krafasy měl na sobě a zrovna den předtím si do nich zašil všechny peníze, protože měl strach, že je z boty ztratí. Takže prachy má a prachy jsou všechno, co ve skutečnosti potřebuje. Utekl, ale utekl fikaně, šel nejdřív na bleší trh na Madison Square a probudil jednoho z těch chlápků, co spí pod svým stánkem, a koupil si sandály. Pak zamířil na předměstí, pryč z okrsku, pořád dál. Když všude otevřeli vodovody, umyl se; pak si u dalšího stánku koupil starou košili a trochu řasového chleba a snědl ho při chůzi. Ještě pořád bylo časně ráno, ale ulice se už plnily, a když se dostal do Čínské čtvrti, všechno, co potřeboval, bylo najít si čisté místo u zdi, schoulit se a spát.

Když se vzbudil, věděl, že tu nemůže zůstat, tohle je první místo, kde ho budou policajti hledat, musí jít dál. Někteří z místních, ti, co žili na ulici, na něj začínali divně zahlížet a on věděl, že jestli už mezi nimi koluje jeho popis, vydají ho za pár šupů. Jednou slyšel, že na druhé straně v East Side také bydlí Číňané, a tak zamířil tím směrem. Kdyby někde zůstal příliš dlouho, neušel by něčí pozornosti, a dokud je takhle horko, je jedno, kde spí. Ze začátku neměl žádný vědomý plán, ale během několika dní zjistil, že když se potlouká po zalidněných ulicích, nikdo si ho nevšimá a může se dokonce

ve dne vyspat, a pokud si najde klidné místo, tak i v noci. Dokud se držel míst, kde se v okolí vyskytovali další Číňané, nikdo si ho nevšímal. Pořád se přesouval, a to ho zaměstnávalo, takto si alespoň nedělal velké starosti, co se s ním stane. Dokud mu vystačí peníze, bude to dobré. A pak... Nerad myslel na to, co bude pak, takže o tom nepřemýšlel.

Bouře ho donutila rozhodnout se, že si musí najít nějakou skrýš. Chytil ho déšť a on zmokl a ze začátku to vůbec nebylo špatné, ale jen ze začátku. Spolu s tisíci dalších bezdomovců hledal útočiště pod vysoko se zvedající vozovkou Williamsburg Bridge, ale ani tady nebylo moc sucho, každý poryv větru sem zanášel laviny vody. Byl promáčený a celou noc mu bylo zima, takže se vůbec nevyspal. Ráno vyšel po schodech na most, aby se dostal na slunce. Nikdy předtím nebyl tak vysoko, dívat se na řeku a město shora pro něj bylo naprosto nezvyklé. Proti proudu se pomalu sunula šedá nákladní loď s reaktorovým pohonem a celý ten shon plachetnic a veslic jí uhýbal z cesty. Když se podíval dolů, musel se pevně přidržet zábradlí.

Skoro za polovinou si uvědomil, že je pryč z Manhattanu – poprvé za celý svůj život – a vše, co musel dělat, bylo jít a jít a policie ho nikdy nenajde. Před ním se rozkládal Brooklyn, zubatá zeď se zvláštním obrysem rýsující se proti obloze, zcela nové a hrozivé místo. Nevěděl o něm nic – ale může si ledasco zjistit. Policii ani za sto let nenapadne hledat ho tak daleko.

Jak byl jednou pryč z mostu, jeho strach se pomalu zmenšoval – bylo to jako Manhattan, jen tu byli jiní lidé a jiné ulice. Šaty měl teď suché a cítil se dobře, až na to, že byl unavený a velice ospalý. Ulice se táhly dál a dál, plné hlučících lidí. Nazdařbůh se jimi potuloval, až přišel k vysoké zdi, která se táhla po jedné straně ulice a zdála se prakticky nekonečná. Šel podél ní a přemýšlel, co je na druhé straně, až došel k zapečetěným železným vratům; nahoře byl ostnatý drát, aby se nedala přelézt. BROOKLYNSKÉ NÁMOŘNÍ DOKY – VSUP ZAKÁZÁN, hlásal opršlý nápis. Skrze mříže vrat Billy viděl spoušť uzavřených budov, prázdných kůlen, rezavějících hor šrotu, kusů lodí a kopců rozbitého betonu a trosek. Uvnitř přecházel břichatý strážce, měl těžký obušek, skoro kyj, a podezřívavě se díval po Billym, který se odtrhl od vrat a šel dál.

To je něco. Vypadalo to jako stovky mil země úplně bez lidí, uzavřené a zapomenuté. Kdyby se mu podařilo dostat dovnitř, aniž by ho ten polda uviděl, mohl by se na takovém místě ukrývat celou věčnost. Jestli se tam ovšem dá nějak dostat. Šel kolem zdi pořád dál, až pevný kámen a beton vystřídal plot z drátěného pletiva, rezavý a nachýlený. Nahoře bylo ještě více ostnatého drátu, ale byl slepený rzí a místy zcela stržený. V této části ulice také nebylo mnoho lidí, jen holé zdi starých skladů. Tady by nebylo těžké dostat se za plot.

O minutu později, když zkoumal plot, se ukázalo, že není první, kdo připadl na obdobnou myšlenku. Na druhé straně se něco pohnulo, a do jeho zorného pole vběhl nějaký muž, ne o mnoho starší než on sám. Na chvíli se zastavil, rozhlédl se po ulici napravo nalevo, aby se ujistil, že poblíž nikdo není, pak se sehnul ke spodku pletiva a podstrčil pod něj hrubý betonový balvan. Poté se zkušeným svižným pohybem pod plotem proplazil, odstrčil ten podpurný kus betonu, takže pletivo zase kleslo dolů, vstal a odešel.

Billy počkal, až bude z dohledu, a potom zamířil k tomu místu. Do země tam byl vyhrabaný mělký dolík, ne dost hluboký na to, aby upoutal pozornost, ale dost hluboký na to, aby se tudy, když se nadzdvihne spodek plotu, dalo proplazit. Zasunul beton na totéž místo jako ten člověk prve, rozhlédl se – nikdo v dohledu mu nevěnoval pozornost – a pak proklouzl pod plotem. Vůbec nic na tom nebylo. Odkopl beton stranou, takže pletivo se sneslo dolů, a pak se rychle rozběhl do útočiště nejbližší budovy.

Na těch akrech pustého ticha bylo něco, co vzbuzovalo strach: nikdy předtím nebyl tak osamocený, bez ostatních lidí někde poblíž. Šel teď pomalu, přitisknutý k sluncem rozpáleným cihlám budovy, a když došel k rohu, zastavil se a opatrně vykoukl. Před ním byla pustá cesta posetá troskami. Jakmile udělal krok, na vzdálenějším konci ulice se něco pohnulo, přes ulici přešel strážce v šedé uniformě a on se rychle vrátil zpátky ke zdi. Když strážce zmizel, Billy se rozběhl opačným směrem a ukryl se ve stínu zrezavělých nosníků plovoucího doku, jenž byl touto dobou na suchu.

Šel dál od trosek k ruinám, hledal nějaký úkryt, kam by si mohl vlézt, schovat se a spát. Kolem byli další hlídači, ale dalo se jim snadno vyhnout, zůstávali na širších cestách a nepřibližovali se k budovám. Kdyby se mu podařilo najít cestu do některé té zamčené stavby, bylo by jisté, že ho nenajdou. Jedna z nich vypadala slibně, dlouhá nízká budova s propadlou střechou a vytlučenými okny. Stěny byly obloženy azbestovými deskami, hodně z nich bylo popraskaných a jedna byla už skoro stržená. Přišel blíž a nahlédl dovnitř, ale viděl jenom tmou. Propadlá střecha byla jen pár stop nad podlahou a vytvářela tak temnou tichou jeskyňku. To bylo přesně to, co potřeboval. Zívl a prolezl otvorem. Do boku ho udeřila masivní kovová tyč a on vyjekl bolestí.

Temnotu zaplnily rudé jazyky bolesti, jak bokem napřed prolétl otvorem ven. Něco těžkého zasvištělo vzduchem vedle jeho hlavy a narazilo na zeď, kterou tím tříštilo a štěpilo. Billy vrávorál pryč od vstupu, ale nikdo se ho nepokoušel pronásledovat. V temném otvoru bylo jen ticho, když kulhal pryč tak rychle, jak byl schopen, svíral si bok a bázně se ohlížel k budově. Když zašel za roh a dostal se tak mimo dohled, zastavil se, vyhrnul si košili a prohlédl si podlitinu pod žebry, která už začínala modrat. Nevypadalo to jako víc než velká modřina, ale jak jen to bolelo.

Ne že by se chtěl do té budovy vrátit – nikdy! – ale na takovémhle místě bude potřebovat nějakou zbraň. Kolem se povalovaly kusy roztrštěného betonu, zvedl jeden, který se mu hodil do ruky a dokonce z něj vyčníval kus zrezavělé podpurné tyče. Spoustu ostatních lidí muselo napadnou se tady schovat, to si měl uvědomit, když viděl toho chlápka, co odsud vylézal pod plotem. Drželi se z dohledu stráží, což vypadalo dost snadné. Pak si našli nějaké místo a zabrali ho a bránili ve vstupu komukoli dalšímu, tak to bude. Do každé budovy mohl vést nějaký přístup a v každé se mohl někdo ukrývat. Při tom pomyšlení se otrásl, přitiskl si ruku k bolavému boku a odsunul se od zástity budovy. Neměl by odtud vypadnout, dokud je ještě celý? Ale tohle místo mu příliš vyhovovalo, než aby odtud odešel. Kdyby si našel nějaké místo, kam by se mohl zašít, bylo by to dokonalé, přesně to, co potřebuje. Než vypadne, měl by se tu porozhlédnout trochu víc. A najít si nějakou lepší zbraň než tenhle kus betonu. Při chůzi po ní pátral a zjistil, že navzdory zničenému a rozpadávajícímu se okolí tu není nic dostatečně malého a příhodného, aby se to dalo využít v

boji. Vypadalo to, jako by tu před ním přešla spousta jiných a shýbala se k zemi s týmným záměrem. Sevřel svůj kus betonu pevněji a belhal se dál.

O něco později chtěl z téhle hroutící se zrezivělé džungle uniknout, ale zabloudil a nemohl se dostat ven. Slunce ho páliło do temene, sálalo z rozpraskané dlažby kolem okraje rozsáhlého a tichého doku, prázdného a zapomenutého, jakéhosi kaňonu ticha vystlaného troskami, a on se cítil jako hmyz lezoucí po okraji světa. Za dokem byl olejnatý proud East River, jež ho odřezávala od Manhattanu; bok ho při dýchání bolel a na ramena mu těžce doléhala samota.

Na kůlech u kraje vody, z níž byla vytažena, spočívala loď zbavená stěžňů a plachet, záchranáři ji připravili o obšíti a její rezavější žebra trčela jak kostra mrtvé mořské nestvůry. Práce nebyla nikdy dokončena, zadní část byla téměř neporušená a některé palubní přístřešky a zád' byly dosud nedotčené. Při zemi žádné škvíry nebyly, byl to původně tanker a dosud tam byla příčná přepážka, ale vysoko nad ní byly světlíky a průchody. Po kostře nebylo těžké vyšplhat a Billy přemýšlel, jestli už to udělal někdo před ním. Možná ano, možná ne, těžko říci. Musel si odpočinout a loď v něm probouzela vzpomínky na domov. Někde to zkusit musí. S tím kusem betonu se mu šplhalo špatně, ale nesl ho pořád.

Přede dveřmi palubního přístřešku zbýval z paluby jen několik stop široký pruh se zubatými okraji. Billy se naň vytáhl a ocítl se před vstupem do kabiny. Po dveřích nebylo ani památky, a on si nachystal svůj kus betonu.

„Je tam někdo?“ zavolal tiše. Okrouhlé otvory, jež kdysi bývaly světlíky, propouštěly dovnitř sluneční paprsky vytvářející na podlaze světlejší místa, a zdůrazňující tak okolní čern. „Haló,“ zavolal Billy znovu, ale odpovědi bylo jen ticho.

Váhavě vešel do dveří a do tmy v místnosti. Tentokrát ho nikdo neudeřil. Nic se nepohnulo a on očima oslněnými jasným světlem venku mžoural na jakýsi temný tvar, ale byla to jen hromada smetí. Ve vzdálenějším rohu byla další hromada a on se na ni musel podívat dvakrát, než si uvědomil, že je to muž, který sedí u zdi s nohama nataženými před sebou a upřeně na Billyho hledí.

„Polož tu věc, co máš v ruce,“ řekl muž tlumeným hlasem, skoro šeptem. Natáhl paži a udeřil o podlahu trubkou dvakrát tak dlouhou. Billy na ni zíral rozšířenými očima a v boku ho zabolelo už při pouhém pomyšlení. Upustil svůj kus betonu.

„To je velice moudré,“ řekl muž, „velice moudré.“ Trhaně se postavil, rozkládal se jak tesařský metr. Vysoký muž s pavoučími pažemi, ve své vychrtlosti téměř bezmasými. Když se dostal na světlo, Billy viděl, že kůže mu těsně přiléhá k lícům kostem a téměř lysé lebce, zatímco rty se mu stáhly a odhalují dlouhé žluté zuby. Oči měl kulaté jak dítě a tak vodnatě modré, že byly téměř průhledné. Ne prázdné, ale spíš jako okna, skrze něž se podíváte, a není za nimi nic vidět. A pořád na Billyho zíral, pomalu pohyboval trubkou, nic neřikal, rty odhalovaly zuby ve výrazu, který mohl být úšklebkem, ale také něčím velice, velice odlišným.

Když Billy pomalu o krok ustoupil ke dveřím, konec trubky sebou škul, a to ho zastavilo. „Co tu chceš?“ otázal se šeptavý hlas.

„Nic, já –“

„Co tu chceš?“

„Jen jsem hledal místo, kde bych si mohl lehnout, jsem unavený, nestojím o žádné potíže.“

„Jak se jmenuješ?“ zašeptal hlas, oči ani nemrkly a vůbec se nehýbaly.

„Billy...“ Proč jen odpověděl tak rychle! Kousl se do rtu, proč řekl své pravé jméno?

„Máš něco k jídlu, Billy?“

Začal lhát, ale pak si to raději rozmyslel. Sáhl za košili. „Mám tady trochu řasového chleba, chcete? Je drobet polámaný.“

Trubka dopadla na podlahu a kutálela se pryč, zatímco muž vykročil k němu s dlaněmi nastavenými do misky; tyčil se nad Billym jako věž. „Pouštěj chléb svůj po vodě, po mnohých dnech nalezneš jej.“ Víš, odkud to je?“ zeptal se.

„Ne – ne, nevím,“ řekl Billy stísněně a sypal chléb do vztažených dlaní.

„Myslel jsem si, že to nebudeš vědět,“ posteskl si muž a pak se posadil zády ke zdi na totéž místo jako prve. Začal jíst pravidelnými mechanickými pohyby. „Ty jsi nejspíš pohan, žlutý pohan, i když to nemá význam. Budeš povolán stejně jako ostatní Jeho stvoření. Chceš spát, tedy spi. Toto místo je dosti velké i pro dva.“

„Můžu odsud odejít, vy jste tady byl první.“

„Ty se mě bojíš, že?“ Billy uhnul před neměnným se pohledem a muž přikývl. „Neměl bys, protože se blížíme samému konci strachu. Víš, co to znamená? Znáš význam tohoto roku, ne?“

Billy seděl tiše. Nevěděl, co odpovědět. Muž dojedl poslední drobek, otřel si ruce o špinavé kalhoty a těžce vzdychl. „Jak bys mohl vědět. Jdi spát, tady se nemáš čeho obávat. Sem tě nikdo vyrušovat nepříjde, v naší komunitě máme přísné zákony ohledně vlastnictví. Obvykle je poruší jen cizinci jako ty, ale překračují je i ostatní, pokud si pomyslí, že se jim to vyplatí. Ale sem nepříjdou, vědí, že nemám nic z toho, po čem prahnou. Můžeš nerušeně spát.“

Jakkoli byl unavený, i jen pouhá představa spánku se mu zdála nemožná, když ho při tom ten divný člověk pozoruje. Billy si lehl ke zdi ve vzdálenějším rohu, oči otevřené a bdělé, přemýšlel, co by měl udělat dál. Muž si pro sebe něco mumlal a pod tenkou košili se škrábal na žebrech. Billy zaslechl vysoké bzučení a ohnal se po komárovi. Další ho štípl do nohy a on si to místo škrábal. Vypadá to, že je tady strašně moc komárů. Co má dělat? Má se pokusit odejít?

S náhlým trhnutím si uvědomil, že usnul a slunce se sklání k západu, svítí dovnitř téměř přímo skrze otevřené dveře. Vyškrábal se do sedu a rozhlédl se, ale kajuta byla prázdná. Bok ho strašlivě bolel.

Znovu se ozvalo kovové zařinčení a on si uvědomil, že právě to ho probudilo. Přicházelo to zvenčí. Tak tiše, jak jen byl schopen, došel ke dveřím a podíval se dolů. Ten muž šplhal k němu a kus trubky, který nesl, narážel na kov a vydával ten zvuk, který ho vyrušil ze spánku. Když muž vyhodil trubku nahoru na palubu a vytáhl se za ním, Billy ucouvl.

„Vodovody jsou dneska zavřené,“ řekl a zvedl staříčkou zprohýbanou plechovku od barvy, kterou přinesl s sebou.

„Ale našel jsem místo, kde ještě zbyla trocha vody po včerejší dešti. Chceš se napít?“ Billy přikývl, náhle si uvědomil, jak má vyschlé hrdlo, a převzal nabídnutou plechovku. Byla z poloviny plná čisté vody, skrze niž byl vidět koláč zaschlé zelené barvy. Voda byla velice měkká. „Napij se víc,“ řekl muž. „Já už jsem se napil dosyta, když jsem ji nabíral.“

„Jak se jmenuješ?“ zeptal se, když si bral plechovku zpět.

Je to lěčka? Ten muž si musí jeho jméno pamatovat, neodvážil se tedy říci jiné. „Billy,“ odpověděl.

„Mně můžeš říkat Peter. Můžeš tu zůstat, jestli chceš.“ Šel s plechovkou dovnitř a na trubku úplně zapomněl. Billy se na ni podezřívavě zahleděl, nebyl si jist jeho pohnutkami.

„Nechal jste tady tu trubku,“ zavolal.

„Přines ji, prosím. Neměl bych ji tu nechávat povalovat. Jen ji polož támhle,“ řekl, když ji Billy donesl dovnitř.

„Myslím, že tu někde mám ještě jednu, můžeš si ji brát s sebou, až budeš odtud odcházet. Někteří naši sousedé mohou být nebezpeční.“

„Hlídači?“

„Ne, ti nejsou důležití. Pro ně je to sinekura\*), nemají o nic větší zájem obtěžovat nás než my je. Dokud nás neuvidí, tak tu nejsme, takže se od nich prostě drž dál. Zjistíš, že nevypadají příliš drsně, peníze mohou pobírat, aniž by se vydávali v nebezpečí – tak proč by to dělali? Rozumní lidé. Všechno, co stálo za ukradení nebo přestěhování, zmizelo už před léty. Hlídači tu zůstávají jen proto, že zatím nikdo nerozhodl, co s tímhle místem dál, a nejjednodušší řešení je prostě na něj zapomenout. Jsou živým symbolem úpadku naší kultury, stejně jako tahle spoušť je symbolem daleko významnějším, a proto jsem zde.“ Obemkl si rukama holeně, naklonil se kupředu, a opřel si svou kostnatou bradu o kolena. „Víš, kolik bran vede k tomuto místu?“ Billy potřásl hlavou, že ne, a divil se, o čem to Peter mluví.

„Tak já ti to řeknu. Je jich osm – a jen jedna je otevřená a používají ji hlídači. Ty ostatní jsou zavřené a zapečetěné, sedm pečeti. Říká ti to něco? Sedm pečeti? Ne, jak vidím, tak ne. Ale jsou tu i další znamení, některá skrytá, jiná zřetelná pro kterékoli oko. A bude jich více a jedno po druhém nám budou odhalena. Některá byla zapsána již před staletími, takové jako velká nevěstka zvaná Babylón, což nikdy nebyl Řím, jak mnozí mylně věřili. Víš, jak se toto město jmenuje?“

„Toto? Myslíte New York?“

„Ano, to je jedno z jmen, ale je nazýváno ještě dalším jménem, a proti jeho užití nikdo neprotestuje, a to jméno je Babylón nad Hudsonem. Tak vidíš, že toto je velká nevěstka a Armageddon se blíží, proto jsem přišel. Kdysi jsem byl knězem, věřil bys tomu?“

„Ano, jistě,“ řekl Billy a on zív, přelétl pohledem po zdech a podíval se ven.

„Kněz by měl říkat pravdu, já jsem to udělal a oni mne kvůli tomu vyvrhli z církve, oni jsou ti, kdo zvou Antikrista do svých příbytků. Sbor kardinálů radí Svatému otci, aby stáhl svou klatbu na ničení nevinutých životů, a on to zvažuje, zatímco pravda Božího zákona je všude kolem nás. On říká, buďte plodní a množte se, a my tak činíme; On nám dal rozum, abychom uzdravovali nemocné a posilovali slabé, a v tom spočívá pravda. Milénium je tu, nyní, v naší době, ve světě početných duší očekávajících Jeho zavolání. Toto je právě milénium. Falešní proroci říkali, že to byl rok jeden tisíc, ale v tomto jediném městě žije více lidí, než jich bylo tehdy na celém světě. Toto je ta hodina, vidíme, jak se blíží, můžeme přečíst znamení. Svět už více nesnese, rozpukne se naplň pod tíhou lidských zástupů – ale nepukne, dokud sedm trub nezaduje, tento New York, o dni na přelomu století. Pak přijde zúčtování.“

Když domluvil, v klidném vzduchu znělo bzučení komárů velice hlasitě, Billy se plácl po noze a jednoho zabil, zbyla po něm jen krvavá skvrna, kterou setřel klouby prstů. Peterova paže byla na světle a Billy viděl všechny staré strupy a opuchliny po štípancích, které ji pokrývaly.

„Nikdy jsem neviděl tolik komárů, co jich máte tady,“ řekl Billy. „A ve dne. Nikdy předtím jsem ve dne nebyl poštípaný.“ Vstal a začal přecházet po místnosti plné odpadků, aby unikl bzučícímu hmyzu, a kopal do kusů špinou ztvrdlých hadrů a rozpadávajícího se dřeva. Uprostřed zadní přepážky byly těžké ocelové dveře, na pár palců pootevřené. „Co je tam?“ zeptal se.

Peter neslyšel, nebo předstíral, že neslyší, a Billy se opřel do dveří, ale závěsy byly zarezlé a nedalo se s nimi pohnout. „Nevíte, co tam je?“ zeptal se znovu a hlasitěji a Peter se pohnul a obrátil se k němu. „Ne,“ řekl, „nikdy jsem se nepodíval.“

„Je to zavřené už dlouho, mohlo by tam být něco, co se vám bude hodit, to člověk nikdy neví. Pojďme zkusit, jestli se to dá otevřít.“

Zatlačili společně, kus ocelové trubky použili jako páčidlo a podařilo se jim dveřmi pohnout ještě o několik palců, až byla škvíra široká natolik, že se jí dalo protáhnout, Billy šel první a pod nohama mu na podlaze něco zarachotilo. Zvedl to.

„Podívejte, říkal jsem, že něco najdeme. Můžu to prodat, nebo si to zatím nechat.“ Byl to ocelový sochor, přes yard dlouhý, před lety ho tam zapomněl nějaký dělník. Na povrchu byl pokrytý rzi, ale pořád se dal použít. Zasunul zahnutý a zaostřený konec do škvíry vedle závěsů a svou váhu přenesl na druhý konec, rezavé závěsy zaskřípěly a dveře se otevřely dokořán. Na druhé straně byla malá plošina a za ní vedly do temnoty kovové schůdky. Billy pomalu vykročil dolů, v jedné ruce pevně svíral sochor, druhou se přidržoval zábradlí, a na pátém schodu šlápl po kotník do vody. „Tady dole není jenom tma – je tady taky spousta vody,“ řekl.

Peter vešel dovnitř a podíval se, pak ukázal na dvě jasné skvrny nad nimi. „Na horní palubu zjevně prší a skrze ty díry zatéká dovnitř. Tady dole se to musí shromažďovat celé roky.“

„Takže odtud jsou taky ti vaši komáři.“ Uzavřený prostor byl plný jejich bzučení. „Můžeme zavřít ty dveře a zbavit se jich.“

„Velice praktické,“ souhlasil Peter a podíval se na temnou hladinu pod nimi. „Také nebudeme muset chodit za plot k vodovodu. Je tu tolik vody, kolik budeme potřebovat, víc, než kdy dokážeme využít.“

## 15. kapitola

„Haló, cizinče,“ řekl Sol.

Shirl slyšela jeho hlas skrze přepážku, která rozdělovala pokoj, zcela jasně. Seděla u okna a dělala si manikúru, odhodila manikúrovou taštičku na postel a utíkala ke dveřím.

„Andy – jsi to ty?“ zavolala, a když otevřela dveře, uviděla ho, jak tam stojí a trochu se potácí vyčerpáním. Přiběhla k němu a políbila ho. On jí polibek krátce vrátil, pak ji pustil a svalil se do automobilového křesla u stolu.

„Jsem úplně zničený,“ řekl. „Nespál jsem od – odkdy? – od předminulé noci. Sehnali jste vodu?“

„Obě nádrže jsou plné,“ řekl Sol, „a kanystry jsme taky naplnili znovu, než přerušili dodávku. Co je s tou vodou? V televizi vykládali nějaký pohádky, ale bylo to leda chození kolem horký kaše. Co nám to neřekli?“

„Ty jsi zraněný!“ vykřikla Shirl, když si poprvé všimla roztrženého rukávu košile a konce obvazu, který pod ním vykukoval.

„To nic není, jenom škrábnutí,“ řekl Andy a usmál se. „Zraněn při výkonu služby – a ještě ke všemu vidlemi.“

„Nejspíš ses pokoušel sbalit farmářskou dcerku. Mně budeš něco povídat,“ odfrkl si Sol. „Chceš drink?“

„Jestli ti trochu pít zbylo, můžeš to říznout vodou. Budu to potřebovat.“ Upil drinku a sedl si zpátky do křesla, něco z napětí v jeho tváři zmizelo, ale oči měl zarudlé únavou a téměř je nemohl udržet otevřené. Posadili se naproti němu.

„Nikomu to neříkejte, dokud nevydají oficiální zprávu, ale s vodou je teď spousta problémů – a budou ještě větší.“

„Proto jsi nás přišel upozornit?“ zeptala se Shirl.

„Ano, o přestávce na oběd jsem toho na okrsku část zaslechl. Ten problém začal u artézských studní a čerpadel na Long Islandu, a tady na všech čerpacích stanicích v Brooklynu a v Queensu. Totiž, pod Ostrovem je určitá hladina podzemní vody, a když se jí vyčerpá příliš mnoho příliš rychle, tak se tam nahrne mořská voda a z čerpadel pak tryská slaná voda místo sladké. Už dlouhou dobu byla brakická, když ji nesmíchali s vodou z vnitrozemí, tak to bylo cítit, a předpokládalo se, že si spočítali, kolik mají pumpovat, aby se to nezhoršilo. Bud' musí být chyba ve výpočtech, nebo stanice pumpují víc, než by měly, ale ať je to jak chce, po celém Brooklynu teď čerpají jenom slanou. Všechny stanice uzavřeli a museli zvětšit podíl z Crotonu a vnitrozemí.“

„Farmáři se vymlouvají, že je suché léto, vsadím se, že se jim to muselo vyloženě zamlouvat.“

„Nesázej se. Museli to plánovat už dlouho, protože přepadli strážu u vodovodu a měli kvantum zbraní a výbušnin, všechno, co loni zmizelo ze zbrojnice v Albany. Přinejmenším sedm policajtů je mrtvých, kolik je zraněných, to nevím. Než jsme se tam dostali, vyhodili do vzduchu aspoň míli potrubí. Museli se nás tam snažit zastavit snad všichni balící ze státu. Zbraně jich nemělo moc, ale vynahrazovali si to sekerami a vidlemi. Nakonec jsme to tam vyčistili protidavovým plynem.“

„Takže – pro město není vůbec žádná voda?“ zeptala se Shirl.

„Budeme vodu dovážet, ale na čas tady bude velice žíznilo. Šetřete s tou vodou, co máme, ať nám vydrží. Používejte ji jen na pití a na vaření, na nic jiného.“

„Ale musíme se přece mýt,“ namítla Shirl.

„Ne, nemusíme.“ Andy si klouby ruky protřel pálicí očí. „Taliře se dají otřít hadrem. A co se týče nás – my prostě budeme smrdět.“

„Andy!“

„Promiň, Shirl. Jsem hrozný a jsem si toho vědom. Ale musíš si uvědomit, že je to opravdu tak vážné. Někakou dobu bez mytí vydržíme, to nás nezabije, a až sem znovu vodu zavedou, všichni se můžeme pořádně vydrhnout. Můžeme se na to těšit.“

„Jak dlouho myslíš, že to bude trvat?“

„To se zatím nedá říct. Na opravu bude potřeba spousta betonu a výztuží, to jsou dvě nejdůležitější věci, a pak míchačky a tak. Zatím se bude muset většina vody dovážet v cisternách vlakem, na nákladních a na člunech. Budou pekelné problémy s distribucí a přiděly, můžeš počítat s tím, že než se to zlepší, bude ještě hůř.“ Ztěžka vstal a na celé kolo zív. „Shirl, půjdu se tak na dvě hodinky prospat. Probud' mě, prosím, nejspozději kolem čtvrté. Musím se oholit, než odejdu.“

„Dvě hodiny! To si moc nepospíš,“ zaprotestovala.

„Já si to taky myslím – ale víc času mi nedali. Někdo nahoře pořád tlačí na vyšetření O'Brienovy smrti. Jeden informátor z Čínské čtvrti má stopu a já se s ním dneska musím sejít, a místo abych se nejdřív vyspal, tak mám na okrsku noční. Ať už se ten Billy Čang schovává kdekoli, začínám ho silně nesnášet.“ Šel do druhého pokoje a svalil se na postel.

„Můžu zůstat tady, zatímco bude spát, Sole?“ zeptala se. „Nechci ho rušit – ale vás tady nechci rušit –“

„Rušit! Odkdy taková pěkná kočka vyrušuje? Dovol, abych ti řekl, že možná vypadám staře, ale to je věkem.“

Ne že bych tím chtěl říct, že tu se mnou nejsi bezpečná, ale roky činu už jsou pryč. Teď už se vzrušuju akorát tím, že na to myslím, což na každý pád stojí míň, a ty si nemusíš dělat starosti se sháněním prášků. Přines si pletení a já ti budu vykládat, jak jsem sloužil v Laredu a jak jsme si s Lukem pořídili na víkend propustku a zůstali v Boys Town v Nuevo Laredu, i když jak o tom tak uvažuju, zrovna tohle bych ti možná povídat neměl.“

Když Shirl vešla do pokoje, Andy hluboce spal, natažený na posteli úplně oblečený, nesundal si ani boty. Zatáhla závěsy, zatemnila pokoj a potom si vzala z nohou postele taštičku s manikúrou. V podrážce pravé boty měl Andy prošlapanou díru a ta na ni zírala jak pochmurné oko. Věděla, že kdyby se mu pokoušela boty zout, leda by ho probudila, a tak potichu odešla a zavřela za sebou dveře.

„Je potřeba dobít baterie,“ řekl Sol. Proti světlu držel hustoměr a skrze skleněný válec mžoural na plovák. „Už je Andy v limbu?“

„Spí jak pařez.“

„Jen počkej, až se ho budeš snažit probudit. Pokaždé, když takhle usne, bys mu tam mohla hodit bombu, a kdyby ho nezabila, ani by ji neslyšel. Nabiju baterky, ani o tom nebude vědět.“

„To není fér,“ vybuchla náhle Shirl. „Proč má Andy dělat dvě věci naráz a ještě přijít ke zranění, když bojuje o vodu pro lidi tady ve městě? Co tady všichni ti lidé dělají? Proč nejdou někam jinam, když tady není dost vody?“

„Na to je jednoduchá odpověď – nemají kam jít. Celá tadle země je jedna velká farma a jedno veliký břicho. Dole na Jihu je zrovinka tolik lidí jako nahoře na Severu, a jelikož nemáme žádnou veřejnou dopravu, tak každé, kdo by se pokusil dojet do země slunce\*) pěšky, umřel by hladem dřív, než by se tam dostal. Lidi tvrdnou na jednom místě, protože ve státě je to zařízení tak, aby o ně bylo vystaráno tam, kde jsou. Nenajedí se dobře, ale aspoň mají co jíst. Na to, aby se přestěhovali, je potřeba nějaká velká katastrofa, jako když vyschla voda v Kalifornských údolích, anebo suchopár\*\*) což, jak jsem slyšel, je teďka mezinárodní problém a dostal se až za hranice Kanady.“

„No, tak do ostatních zemí. Do Ameriky přišli všichni z Evropy a tak. Proč se tam někteří nevrátí?“

„Protože jestli si myslíš, že máš trable, tak bys měla vidět, jak jsou na tom ti ostatní. Celá Anglie je jedno velikánské město a v televizi jsem viděl, kde zastřelili posledního toryovce, co bránil poslední bažantnici, když ji přišli zorat. Nebo snad chceš jít do Ruska? Nebo do Číny? Ted' už tam patnáct let mají pohraniční válku, což je jeden ze způsobů, jak udržovat nízkou populaci, jenže ty jsi v odvodovém věku a tam odvádějí i holky, takže by se ti tam nelíbilo. Možná do Dánska. Tam je báječnější život, když se dokážeš dostat dovnitř, aspoň pravidelně jedí, ale přes celý Jutsko mají betonovou zeď a pobřežní stráž, co střelí bez výstrahy, protože do země zaslíbené se pořád snaží dostat spousta hladovějících lidí. Ne, nejspíš tady nemáme ráj, ale aspoň se tady dá žít. Musím nabít ty baterie.“

„Stejně pořád říkám, že to není fér.“

„Co je fér?“ Sol se na ni usmál. „Uklidni se. Jsi mladá, jsi hezká, pravidelně jíš a piješ. Tak nač si stěžuješ?“

„Na nic, vážně.“ Vrátila mu úsměv. „To jsem se jen tak rozzlobila, když vidím, jak Andy celou tu dobu dře, stará se o lidi, a oni o tom ani nevědí nebo je to nezajímá.“

„Vděčnost očekávat nemůžeš, ale plat ano. Je to zaměstnání.“ Sol vytáhl svůj bicykl bez kol a připojil dráty z generátoru k bateriím seřazeným na ledniče. Shirl si přitáhla křeslo k oknu a otevřela si na parapetu taštičku s manikúrou. Za jejími zády se skřípavé úpění generátoru změnilo na vysoké kvílení. Čistítkem si zasunula kůžičku. Byl krásný den, slunečný, ale ne parný, a vypadalo to, že bude pěkný podzim. Je tady ten problém s vodou, ale to se snad vytríbí. Trochu se zamračila, jak přelétla pohledem přes střechy a vysoké budovy. Nekonečné kulisy městského hluku si byla vědoma jen zpola, mísil se do něj nedaleký pokřik dětských hlasů.

Kromě té záležitosti s vodou bylo vše v pořádku. Bylo to zvláštní: ačkoli věděla, že je všechno v pořádku, pořád se jí útroby svíraly lehkým napětím, otravným pocitem starosti, který prostě ne a ne zmizet.

## ČÁST DRUHÁ

### 1. kapitola

„Všichni říkají, že tohle je ten nejstudenější říjen, co kdy zažili. A ten déšť, nikdy nenaprší dost, aby se naplnily nádrže a tak, ale dost na to, aby člověk promokl a bylo mu ještě víc zima. Nemám pravdu?“

Shirl přikývla, stěží poslouchala, co žena říká, ale podle stoupající intonace si uvědomila, že se jí na něco ptala. Fronta se pohnula kupředu a ona se posunula pár kroků za ženu, která prve mluvila – beztvářý ranec silného oblečení zabalený do potrhane umělohmotné pláštěnky, a kolem pasu měla uvázaný provaz, takže připomínala vyboulený pytel. Ne že bych vypadala o moc líp, pomyslela si Shirl a popotáhla si záhyb prostěradla dopředu, aby se chránila před dotěrným mrholením. Ted' už to nebude trvat dlouho, před ní je jen pár tuctů lidí, ale zabralo to víc času, než myslela, byla už skoro tma. Spoza cisterny vycházelo světlo, blýskalo se na jejích černých bocích a osvětlovalo zvolna padající záclonu deště. Fronta se znovu pohnula a žena před Shirl se kolébavě posunula kupředu a za sebou táhla dítě, raneček zrovna tak zamotaný a beztvářý jako jeho matka a s tváří zakrytou zavázanou šálou. Téměř ustavičně kňoural.

„Přestaň,“ řekla žena. Obrátila se k Shirl, její tvář připomínala rudý žmolek kolem temného otvoru úst. „Brečí, protože byl u doktora, a myslí si, že je nemocný, ale je to jen kvaš.“ Zvedla dítěti naběhlé, zduřelé ručky. „Dá se odhadnout, kdy otečou a objeví se černá místa na kolenech. Musela jsem dva týdny posedávat na klinice na Bellevue, abych se dostala k doktorovi, kterej mně řekl to, co už jsem věděla. Ale je to jedinej způsob, jak ho donutit, aby napsal předpis. Takhle dostaneme arašídový máslo. Můj starej ho má moc rád. Vy bydlíte v našem bloku, ne? Neviděla jsem vás tam?“

„Na Dvacáté šesté ulici,“ řekla Shirl, sundala z kanystru víčko a dala si ho do kapsy kabátu. Cítila, že je prochládlá, a byla si jistá, že se nachladila.

„No ano, věděla jsem, že jste to vy. Zůstaňte tady a počkejte na mě, půjdeme zpátky spolu. Už je dost pozdě a spousta zlodějíčků by nám ráda vodu vyfoukla, můžou ji pak prodat. Paní Ramirezová od nás z domu, ona je Mexikánka, ale jinak dobrá, víte, její rodina tam v domě bydlí od druhé světové, má na oku takový monokl, že na to oko nevidí, a dva zuby vyražené. Nějaké povaleč ji praštil klackem a ukradl jí vodu.“

„Ano, počkám tu na vás, to je dobrý nápad,“ řekla Shirl, která se náhle cítila velice osamocená.

„Karty,“ řekl strážník, a ona mu podala tři sociální karty, svoji, Andyho a Solovu. Podržel je u světla, a potom jí je vrátil. „Šest kvartů\*),“ zvolal na muže u kohoutku.

„Ale to není dobře,“ namítla Shirl.

„Dneska jsou snižené přiděly, paninko, postupujte dále, čeká tady spousta lidí.“

Zvedla kanystr a muž u kohoutku do něj zasunul velkou nálevku a nalil vodu. „Další,“ zavolal.

V kanystru při chůzi šplouchalo a byl strašlivě lehký. Popošla a stoupala si blízko strážníka, dokud se k ní ta žena nepřipojila. V jedné ruce táhla dítě, v druhé pětigalonový kanystr od petroleje, který vypadal skoro plný. Musela mít

velkou rodinu.

„Pojďme,“ řekla a děcko se jí se slabým zakňouráním pověsilo na ruku.

Jak opouštěly Dvacátou avenue, značně se setmělo, slábnoucí světlo pohlcovatel déšť. Budovy tu většinou patřily starým skladištím a továrnám se slepými pevnými zdmi, za nimiž skrývaly své obyvatele, a chodníky byly mokré a pusté. Nejbližší lampa byla až za dalším blokem. „Manžel bude řídit, že du tak pozdě,“ řekla žena, když zašly za roh. Chodník před nimi zatarasily dvě temné postavy.

„Dejte nám tu vodu,“ řekl ten bližší a vzdálené světlo se zablesklo na noži, který napřáhl před sebe.

„Ne! Prosím vás, ne!“ zaprosila žena a zhoupla kanystr za sebe, pryč od nich. Shirl se přitiskla ke zdi, a jak popoší kupředu, viděla, že jsou to jen mladí kluci, teenageři. Ale pořád mají nůž.

„Vodu!“ řekl ten první a rozešel se po ženě nožem.

„Tak si ji vem!“ zaječela a máchla kanystr jako závažím. Než mohl hoch uhnout, kanystr ho udeřil naplno ze strany do hlavy. S nářkem se svalil na zem a nůž mu vypadl z prstů. „Ty chceš taky?“ křičela a blížila se k druhému chlapci. Nebyl ozbrojený.

„Ne, já nestojím o žádné potíže,“ prosil, tahal prvního za paži, a když pokročila kupředu, ustoupil. Sklonila se pro spadlý nůž a jemu se zatím podařilo vytáhnout druhého chlapce na nohy a napůl ho odnést za roh. Trvalo to jen několik vteřin a celou tu dobu Shirl stála zády ke zdi a třásla se strachem.

„To pro ně ale bylo překvapko,“ křičela žena vítězoslavně. Podržela odřený porcovací nůž na světle, aby se jím mohla pokochat. „Já to využiju líp než oni. Jenom zlodějíčci, děcka.“ Byla rozčilená a šťastná. Za celou tu dobu ani nepřestala svírat dítěti ruku a to teď fňukalo hlasitěji.

Další potíže se už nevyskytly a žena doprovodila Shirl až ke dveřím. „Moc vám děkuju,“ řekla Shirl. „Nevím, co bych si jinak počala...“

„Na tom nic nebylo,“ rozzářila se žena. „Viděla jste, co jsem udělala – a kdopak má teďka nůž!“ Oddusala pryč, v jedné ruce táhla těžký kanystr, v druhé dítě. Shirl vešla dovnitř.

„Kde’s byla?“ zeptal se Andy, když otevřela dveře. „Už jsem si začínal říkat, co s tebou je.“ V pokoji bylo teplo, vznášel se tam mdlý pach kouře a rybiny a on a Sol seděli za stolem se sklenicemi v rukou.

„To kvůli vodě, byla tam fronta snad přes celý blok. Dali mi jen šest kvartů, zase snížili přiděly.“ Viděla jeho černý pohled a rozhodla se neříkat mu o těch potížích na zpáteční cestě. Byl by pak dvojnásob rozhněvaný a ona si nechtěla zkazit dnešní jídlo.

„No to je teda úžasné,“ řekl Andy sarkasticky. „Přiděly jsou už tak moc nízké – no tak je teď sníží ještě víc. Radši by sis měla ty mokré věci svléknout, Shirl, a Sol ti naleje gibsona. Jeho domácí vermut se už zaležel a já jsem koupil trochu vodky.“

„Na ex,“ řekl Sol a podal jí vychlazenou sklenku. „Udělal jsem trochu polívky s tím ener-G svinstvím, jedineč takhle se to dá jíst, a už by mohla být akorát. Budeme ji mít jako první chod před –“ ukončil větu pokývnutím hlavy k ledničce.

„Co to bude?“ vyzvídá Andy. „Tajemství?“

„Žádné tajemství,“ řekla Shirl a otevřela ledničku, „jen překvapení. Koupila jsem je dneska na trhu, každému jeden.“ Vytáhla talíř se třemi malými sójovými karbenátky. „To jsou ty nové, co je ukazovali v televizi, s příchutí uzeného.“

„Musely stát majlant,“ řekl Andy. „Do konce měsíce nebudeme mít co jíst.“

„Nejsou zase tak moc drahé. A stejně to bylo za moje peníze, ne za ty z rozpočtu.“

„To nehraje roli, peníze jsou peníze. S tím, kolik tohle stálo, bychom mohli vyjít možná týden.“

„Servíruje se polévka,“ oznámil Sol a stavěl talíře na stůl. Shirl měla v krku knedlík, takže ze sebe nemohla vypravit ani slovo. Seděla, hleděla na svůj talíř a snažila se neplakat.

„Promiň,“ řekl Andy. „Ale víš, jak se všechno zdražuje – musíme myslet na zítřek. Zvedli daň z příjmu, teď už je to osmdesát procent, kvůli zvýšeným sociálním dávkám, takže letos v zimě to bude drsné. Nemysli si, že neoceňuju...“

„Když to oceňuješ, tak proč prostě nezavřeš klapáčku a nesníš si polívku?“ otázal se Sol.

„Nepleť se do toho, Sol,“ řekl Andy.

„Nebudu se do toho plést, když ty nebudeš v mém pokoji zaplítat hádky. No tak, takové dobré jídlo by se nemělo nechat pokazit.“

Andy mu začal odpovídat, ale poté si to rozmyslel. Natáhl se a vzal Shirl za ruku. „Bude to moc dobrá večeře,“ řekl. „Vychutnejme si ji.“

„Ne zas moc,“ řekl Sol. Zkrivil ústa nad lžičkou polévky. „Počkejte, až zkusíte tohle. Ale ty karbenátky by vám pak měly spravit chuť.“

Pak jedli polévku a bylo ticho, dokud Sol nezačal s jednou svojí story z armády, z New Orleans, a bylo to tak neskutečné, že se museli smát, a pak už bylo lépe. Sol rozdělil zbytek gibsonů, zatímco Shirl naservírovala karbenátky.

„Kdybych byl dost opilý, chutnalo by to skoro jako maso,“ oznámil Sol. Šťastně přežvykoval.

„Jsou dobré,“ řekla Shirl. Andy souhlasně přikývl. Rychle dojedla, vytřela šťávu kouskem řasového chleba a pak se napila drinku. Ta nesnáž, co se přihodila po cestě domů s vodou, se zdála už velice vzdálená. Co to ta žena říkala, že je jejímu dítěti?

„Nevíš, co je to kvaš?“ zeptala se.

Andy pokrčil rameny. „Nějaká nemoc, víc o tom nevím. Proč se ptáš?“

„Když jsem stála ve frontě na vodu, povídala jsem si tam s jednou paní. Byl tam s ní malý chlapeček, který ten kvaš má. Myslím, že by ho neměla brát ven, když je tak nemocný a když prší. A říkala jsem si, jestli to není nakažlivé.“

„To můžeš pustit z hlavy,“ řekl Sol. „Kvaš“ je zkratka pro „kvašiorkor“. Kdybys v zájmu svého zdraví sledovala programy o nemocech jako já, nebo někdy otevřela nějakou knihu, věděla bys o tom všechno. Nemůžeš se tím nakazit, protože je to nemoc z podvýživy jako třeba beri-ben.“

„O tom jsem nikdy neslyšela,“ řekla Shirl.

„Není to tak časté, zato kvaš ano. Je to z nedostatku bílkovin v potravě. Dřív tím trpěli jenom lidé v Africe, a teď je to už po celých Spojených státech. Není to úžasné? Maso není, čočka a sójové boby jsou moc drahé, takže matky děcka ládují řasovým chlebem a sladkým a vším, co moc nestojí...“

Jasně svítící žárovka zablikala a pak zhasla. Sol dotápal přes pokoj k ledničce a ve spleti drátů našel vypínač.

Žárovka napojená k jeho bateriím se mdle rozsvítila. „Potřebovaly by dobít,“ řekl, „ale to může počkat do rána. Po jídle se cvičit nemá, není to dobrý na krevní oběh a zažívání.“

„Jsem moc rád, že vás tu máme, doktore,“ řekl Andy. „Potřebuji radu lékaře. Trápí mě tohle. Víte – cokoli sním, jde do žaludku...“

„Velice legrační, pane Chytráku. Shirl, nechápu, jak s tím šaškem můžeš vydržet.“

Po jídle všem bylo líp a chvíli si povídali, až Sol prohlásil, že vypne světlo, aby v bateriích zbylo trochu šťávy. Malé brikety mořského uhlí shořely na popel a v pokoji se ochlazovalo. Řekli si dobrou noc a Andy šel nejdřív pro baterku. V jejich pokoji byla dokonce ještě větší zima.

„Jdu si lehnout,“ řekla Shirl. „Nejsem nijak zvlášť unavená, ale je to jediný způsob, jak se zahřát.“

Andy bezúspěšně stiskl vypínač stropního světla. „Proud je pořád vypnutý, a já ještě musím udělat pár věcí. Jak je to dlouho, co jsme naposled měli večer světlo – týden?“

„Nech mě vlézt do postele a já ti bude svítit baterkou – bude ti to tak vyhovovat?“

„Bude muset.“

Položil otevřený blok na vršek prádelníku, vedle položil jeden ze znovu vyplnitelných formulářů a začal přepisovat informace do hlášení. Levou rukou pomalu a pravidelně mačkal knoflík baterky, která vydávala stejnoměrné osvětlení. Město bylo dnes večer tiché, déšť a chlad vyhnaly lidi z ulic, vrčení malého dynamu a občasné zaskřípání písátka po plastiku znělo nepřírozně hlasitě. Od baterky bylo dost světla, aby se při něm Shirl mohla svléknout. Trásla se zimou, když si svlékala venkovní šaty a rychle si navlékala tlusté zimní pyžamo, mnohokrát zašíváné ponožky, které měla na spaní, a navrch silný svetr. Lůžkoviny byly studené a navlhlé, kvůli tomu nedostatku vody je nemohli měnit, i když aspoň vyvětrat se snažila tak často, jak se dalo.

„Co to píšeš?“ zeptala se.

„Všecko, co vím o Billym Čangovi, pořád na mě tlačí, abych ho vypátral – což je největší blbost, jakou jsem kdy slyšel.“ Odhodil tužku a začal vztekle přecházet sem a tam, baterka v jeho ruce vrhala na strop spletité stíny. „Od té doby, co byl O’Brien zavražděn, máme na okrsku dva tucty dalších vražd. Jednoho vraha jsme dopadli, ještě než jeho žena vykrvácela – ale všechny ostatní vraždy byly zapomenuty, většinou ten samý den, co k nim došlo. Co může být na Velkém Mikeovi tak důležitého? To zřejmě nikdo neví – ale pořád vyžadují hlášení. Takže potom, co mě nasadili na dvě směny, očekávají, že budu po tom klukovi dál pátrat. Dneska v noci bych měl prověřit další falešný tip, ale nepůjdu tam – i když mě Grassy zítra vynese v zubech. Víš, kolik jsem toho v poslední době naspal?“

„Vím,“ řekla měkce.

„Pár hodin denně – když vůbec. No, dneska v noci to chci dohnat. Zase se musím zapsat kolem sedmé ráno, na Union Square bude další protestní shromáždění, takže si i tak moc nespím.“ Přestal přecházet a podal jí baterku, která pohasínala a zase se rozsvítila, jak Shirl začala mačkat knoflík. „Pořád mám nějaké řeči – a zatím by sis právě ty měla stěžovat, Shirl. Než jsi mě potkala, měla ses o moc líp.“

„Tenhle ten podzim je zle všem, nikdy jsem nic takového nezažila. Nejdřív voda, pak ta věc s nedostatkem paliva, nerozumím tomu...“

„To není to, co mám na mysli, Shirl – mohla bys posvítit tady na tu zásuvku?“ Vytáhl plechovku oleje a své čistící nádobičko a rozložil je na kus hadru na podlahu vedle postele. „Týká se to konkrétně tebe a mě. Tady to neodpovídá standardu, na jaký jsi zvyklá.“ Zmínkám o tom, jak žila u Mikea, se vyhýbala stejně pečlivě jako on. Bylo to něco, o čem nikdy nemluvili. „Můj otec žije zrovna v takové čtvrti,“ řekla. „Až zas tolik se to neliší.“

„O tom nemluví.“ Dřepl si, zlomil revolver a pak protáhl hlavní tam a zpátky čistící kartáček. „Po tom, co’s odešla z domu, ses měla o moc líp, to já vím. Jsi krásná holka, víc než krásná, musela po tobě jet spousta chlapů.“ Mluvil váhavě a nespouštěl zrak z toho, co dělal.

„Jsem tady, protože tu chci být,“ řekla, vkládala do slov to, co on nebyl schopen vyslovit. „Když je dívka přitažlivá, má to lehčí, já vím, ale to neznamená, že je všechno v pořádku. Chci... nevím to přesně... snad štěstí. Pomohl jsi mi, když jsem skutečně potřebovala pomoc, a užila jsem si s tebou tolik zábavy jako nikdy předtím. Nikdy dřív jsem ti to neřekla, ale doufala jsem, že mě požádáš, abych sem přišla, bylo nám spolu moc dobře.“

„To je jediný důvod?“

Od té noci, co ji požádal, aby se sem přistěhovala, o tom nikdy nemluvili, a teď chtěl vědět všechno o jejích citech, aniž by prozradil něco ze svých.

„Proč jsi chtěl, abych sem přišla, Andy? Jaké byly tvé důvody?“ vyhnula se jeho otázce.

Aniž vzhledl, zaklapl bubínek zpátky a palcem jej roztočil. „Měl jsem – měl jsem tě moc rád. Po pravdě, jestli to chceš vědět,“ snížil hlas, jako by na těch slovech bylo něco nevhodného, „tě miluju.“

Shirl nevěděla, co na to říci, a ticho se prodlužovalo. Dynamo v baterce vrčelo a zpoza druhé strany přepážky se ozvalo skřípání per a tlumené zabručení, jak Sol lezl do postele.

„A ty, Shirl?“ řekl Andy potichu, aby je Sol neslyšel. Poprvé zvedl hlavu a podíval se na ni.

„Já... jsem tady šťastná, Andy, a chci tu zůstat. Dál už jsem o tom moc neuvažovala.“

„Láska, manželství, děti? Uvažovala jsi o tom někdy?“ Jeho hlas teď zněl břitce.

„O takovýchto věcech určitě přemýšlí každá dívka, ale...“

„Ale ne s takovým chudákem jako já, v takovéhle polorozpadlé barabizně, to máš na mysli?“

„Nevkládej mi slova do úst, to jsem neřekla ani jsem si to nemyslela. Já si nestěžuju – snad jen na tu hroznou dobu, co býváš pryč.“

„Musím dělat svoji práci.“

„Já vím – to jen že tě nikdy nevidím. Myslím, že těch prvních pár týdnů potom, co jsme se potkali, jsme byli víc spolu. Bylo to fajn.“

„Utrácet prachy je vždycky fajn, ale nejde to tak pořád.“

„Proč ne? Nemyslím pořád, ale jednou za čas, nebo po večerech nebo třeba o nedělích. Už se to zdá celé týdny, co jsme si spolu třeba jen povídali. Neříkám, že to celou dobu musí být romantika...“

„Mám svou práci. Ale kolik si myslíš, že by té romantiky bylo, kdybych toho nechal?“

Shirl zjistila, že nemá daleko k pláči. „Andy, prosím – já se s tebou nechci hádat. To je to poslední, co bych chtěla. Nechápeš...?“

„Chápu to zatraceně dobře. Kdybych byl velký zvíře mezi gangsterama, pásl děvky, pašoval LSD a marihuanu, tak by to mohlo být jiný. Ale já jsem jen mizernej policajt, co se snaží udržet to tady pohromadě, zatímco ti ostatní parchanti to tu likvidují.“ Při řeči nabíjel náboje do bubínku, nedíval se na ni a neviděl tiché slzy, které jí stékaly po tvářích. U stolu prve neplakala, ale teď už tomu nedokázala zabránit. To studené počasí, ten chlapec s nožem, nedostatek vody – a teď tohle. Když položila baterku na podlahu, světlo zesláblo, a jak setrvačnicku zpomaloval, skoro zhaslo. Než se v jeho ruce znovu rozsvítilo, otočila se tvář ke zdi a přetáhla si přes hlavu příkrývku.

Měla Andyho opravdu ráda, to věděla – ale milovala ho? Bylo tak těžké to rozhodnout, když ho sotva vidávala. Proč to nechápe? Nesnažila se něco skrývat nebo se něčemu vyhýbat. Přesto nežila s ním, žila v tomhle strašném pokoji, kam sotva kdy přišel, na této ulici, a ti lidé, ten chlapec s nožem... Kousala se do rtu, ale nemohla přestat plakat.

Když si vlezl do postele, neřikal nic, a ona nevěděla, co by měla říci. S ním bylo v posteli tepleji, i když ještě pořád cítila pach oleje, kterým promazával revolver, asi si umazal ruce a nemohl si je pořádně utřít. Když byl blízko ní, cítila se líp.

Dotkla se jeho paže a zašeptala „Andy“, ale to už bylo pozdě. Tvrdě spal.

## 2. kapitola

„Čichám, čichám čertovinu,“ řekl detektiv Steve Kulozik, když si upravil výplň v laminátové přilbě. Nasadil si ji a mračil se zpod ní.

„Tak ty čicháš čertovinu!“ Andy potřásl hlavou. „To máš ale úžasný nos. Smíchali dohromady všechny z okrsku, strážníky i detektivy, jako přepadovou jednotku. Dostali jsme helmy a plynové granáty, a to v sedm ráno, zamkli nás tady bez jakýchkoli pokynů – a ty čicháš čertovinu. Prozrad' mi, Steve, jak to děláš?“

„Přirozený talent,“ řekl tlustý detektiv nevzrušeně.

„Věnujte nám, prosím, pozornost,“ křikl kapitán. Hlasy a šoupání nohou pomalu odumřelo a řady mužů stály tiše a vyčkávavě hleděly na druhý konec prostorné místnosti, kde stál kapitán.

„Dneska budeme mít nějakou zvláštní práci,“ řekl kapitán „a tady detektiv Dwyer, z Ústředního, vám to vysvětlí.“

V zadních řadách nastal zvědavý rozruch, jak se muži snažili něco zahlédnout přes hlavy těch před sebou. V Ústředním sboru patřili k pořádkovým silám a přijímali rozkazy přímo od detektivního inspektora Rosse.

„Vý tam vzadu, slyšíte mě?“ zavolal Dwyer a pak si vylezl na židli. Byl to rozložitý tělnatý muž s buldočí bradou a zvrásněným krkem. Hlas měl chraplavý, rachotivý bas. „Jsou dveře zamčené, kapitáne?“ zeptal se. „To, co mám říct, se týká pouze těchto mužů.“ Ozvalo se mumlavé ujištění a on se znovu obrátil k nim, přeskakoval pohledem po řadách uniformovaných strážníků a šedohnědě oblečených detektivů vzadu.

„Dneska k večeru bude ve městě pár set – možná pár tisíc – lidí mrtvých,“ řekl. „Vaším úkolem je udržet ten počet tak nízký, jak to jen půjde. Až odsud vyjdete, bude dobře, když si uvědomíte, že dneska dojde ke srocování a různým potížím, a čím rychleji budete jednat, abyste je rozehnali, tím to bude pro nás všechny jednodušší. Sociální stanice se dneska neotevrou a nejmíň tři dny se nebudou vydávat žádné potraviny.“

Jeho hlas ostře stoupl nad náhlý šum hlasů. „Přestaňte s tím randálem! Co jste – policejní důstojníci, nebo kupa starých bab? Říkám vám to takhle na rovinu, abyste se mohli připravit na nejhorsí, a ne o tom začít drbat.“ Ticho bylo absolutní.

„No dobře. K těm potížím se schylovalo už pár dní, ale nemohli jsme nic dělat, dokud jsme nezjistili, na čem jsme. Teď to víme. Město pořád vydávalo plné dávky potravin, takže sklady jsou skoro prázdné. My je teď zavřeme, nashromáždíme rezervy a za tři dny je znovu otevřeme. Přiděly budou menší – a tohle je tajné a nikomu to nebudete vykládat. Přiděly zůstanou snížené po celý zbytek zimy, na to nezapomeňte, i když třeba uslyšíte opak. Bezprostřední důvod toho momentálního nedostatku je ta nehoda na hlavní lince severně od Albany, ale to je jen jeden z problémů. Obilí se už brzy zase začne dovážet – ale pořád ho nebude dost. Na Centrální ulici máme jednoho profesora z Kolumbie, který nám to objasňuje, abychom to mohli vykládat dál, ale je to trochu technické, a my na to nemáme dost času. Ale v kostce jde asi o tohle.“

Letos na jaře bylo málo opylovačů, což znamená, že úroda nebyla tak dobrá, jak se očekávalo. Byly bouře a záplavy. Suchopár se pořád rozšiřuje. A taky byl ten malér se sójovými boby otrávenými insekticidem. Všichni o tom víte tolik, co já, bylo to v televizi. Znamená to, že se nahromadila kupa maličkostí a vznikl z toho jeden velký problém. Prezidentův výbor pro plánování nouzových zásob udělal několik chyb, takže tam uvidíte nějaké nové tváře. A všichni tady ve městě si budou muset utáhnout opasky. Pokud budeme schopni udržet zákon a pořádek, bude dost jídla pro všechny. Nemusím vám povídat, co by se stalo, kdybychom tu měli opravdu velká srocení, požáry, závažné problémy. Nemůžeme počítat s žádnou pomocí zvenku, protože armáda má na starost spoustu dalších věcí. Jste to vy, pěšáci, co to musí zvládnout. Nezůstala nám ani jedna helikoptéra, všem buď chybí součástky nebo mají polámané vrtule a

náhradní nejsou. Je to na vás. Je tady pětaticet milionů lidí, co na vás spoléhají. Jestli nechcete, aby pomřeli hladem – konejte svou povinnost. Ted'... nějaké dotazy?"

Přeplněnou místností přelétl šum šeptaného hovoru, pak nějaký strážník zvedl ruku a Dwyer na něj kývl.

„A co voda, pane?“

„To už by brzy mělo být v pořádku. Opravy na vodovodu už skoro dokončili a během týdne by tudy měla téct voda. Ale pořád se zůstane u přidělu, kvůli té ztrátě podzemní vody z Ostrova a malému množství vody v nádržích. A tím se dostáváme k další věci. V televizi vysíláme každou hodinu hlášení a na nábřeží jsme postavili tolik hlídek, kolik jich můžeme postrádat, ale lidi pořád pijou vodu z řeky. Nevím, jak jen můžou – v tomhle místě je ta zatracená řeka jedna velká otevřená stoka, navíc slaná od oceánu – ale dělají to. A nepřevažují ji, což je totéž, jako kdyby pili jed. Nemocnice se plní případ tyfu a úplavice a pánbůhví čeho ještě a tohle se ještě zhorší, než zima skončí. Na nástěnkách jsou vyvěšené seznamy symptomů a já chci, abyste si je zapamatovali, měli oči otevřené a dávali vědět Zdravotní službě o čemkoli, co uvidíte, a dovlekli tam všechny, o kom si myslíte, že by se mohli vypařit. Mějte zbraně pohotově, obávat se nemáte čeho, oddělení má všechny druhy vakcín, které budou třeba.“ Přiložil dlaň k uchu směrem k nejbližším řadám a zamračil se.

„Mám dojem, že jsem někoho slyšel říkat ‚politický důstojník‘, ale možná jsem se zmýlil. Řekněme, že se mýlím, ale už jsem to slyšel dřív a vy to možná sami uslyšíte znovu. Takže si to vyjasněme rovnou. Ten název vymysleli komouši a používají ho ve významu chlápky, co mužstvo krmí partajní linií a balamutí je hromadou keců. Ale v téhle zemi to tak není. Možná jsem politický důstojník, ale jsem na tom stejně jako vy, říkám vám celou pravdu, takže odtud můžete odejít a dělat svou práci a budete vědět, co přesně musíte udělat. Ještě nějaké otázky?“

Jeho velká hlava se rozhlížela po místnosti a ticho se prodlužovalo, nikdo jiný se na nic neptal, a tak Andy neochotně zvedl ruku.

„Ano?“ řekl Dwyer.

„Co trhy, pane?“ řekl Andy a nejbližší tváře se k němu otočily. „Na Madison Square je bleší trh, prodávají tam jídlo, a taky na Gramercy Park.“

„To je dobrá otázka, protože to dneska budou naše slabá místa. Budeme mít potíže u skladišť, když je nebudou otvírat, a taky se Stařešiny na Union Square – s nimi jsou vždycky problémy.“ Po jeho slovech včas následoval vděčný smích. „Obchody se vyprodají a zabeďní, o to se postaráme, ale trhy takhle zajistit nemůžeme. Mějte oči otevřené, a jak se něco začne – zastavte to, než se to rozšíří. Máte pendrek a plyn, a když je budete muset použít, tak je použijte. Máte pistole, a ty by raději měly zůstat v pouzdrech. Nestojíme o žádné bezhlavé zabíjení, to jen všechno zhoršuje.“

Další otázky už nebyly. Detektiv Dwyer odešel dřív, než jim rozdělili úkoly, a už ho znovu neviděli. Když vyšli ven, bylo skoro po dešti, ale vystřídala ho hustá mlha, která se sem vkrádala od zálivu. U obrubníku čekaly dva nákladáky kryté plachtou a starý městský autobus natřený nevýraznou olivovou barvou. Polovina oken byla zakrytá.

„Jízdenky zakupte v automatu,“ řekl Steve, když nastupoval za Andym do autobusu. „Zajímalo by mě, kde tu vykopávku vyhrabali.“

„V Městském muzeu,“ řekl Andy. „Na tom samém místě, odkud mají ty plynové granáty. Díval ses na ně?“

„Počítal jsem je, jestli je to to, co máš na mysli,“ řekl Steve a ztěžka se posadil na jedno z plastických sedátek vedle Andyho. Oba měli tašky s granáty položené na klíně, takže tam bylo dost místa na sezení. Andy otevřel tu svou a vytáhl jeden zelený granát.

„Přečti to, jestli umíš číst,“ řekl.

„Chodil jsem k Delehantymu,“ zavrčel Steve. „Umím číst irsky jako americky. Granát tlakový – protidavový plyn – MOA-397...“

„To drobně tištěné naspodu.“

„...uzavřená zbrojnice v St. Louis, duben 1974. No a co, tyhle věcičky nikdy nezastarají.“

„To doufám. Podle toho, co nám náš politický důstojník říkal, to vypadá, že bychom je dneska mohli potřebovat.“

„Nic z toho nebude. Na sročení je dneska moc mokro.“

Autobus se dokodrcal k nároží, kde Broadway mýjela Worth Square, a nadporučík Grassioli ukázal na Andyho a trhl palcem ke dveřím. „Vy se zajímáte o trhy, Ruschi, vezměte to odsud k Triadvacáté. Vy taky, Kuloziku.“

Dveře se za nimi se skřípáním zavřely a autobus se pomalu vzdaloval lidským mořem. Zástupy proudily všude kolem něho, stěťávaly se a potýkaly, aniž si toho byly vědomy, jako mlčenlivý, přesto však stále stejný lidský oceán. Kolem obou policistů se automaticky vytvořil vír a zanechal vprostřed davu prázdnou malou plošku mokrého dláždění. Policie nikdy nebyla oblíbená a policistům v přilbách nesoucím yard dlouhé obušky plněné olovem bylo radno se vyhýbat tím víc. Prázdné místo putovalo spolu s nimi, když přešli Pátou avenue k Věčnému světlu, nyní zhasnutému kvůli nedostatku paliva.

„Je skoro osm,“ řekl Andy a jeho oči neustále přejížděly po lidech kolem. „Touhle dobou se sociální stanice obvykle otvírají. Předpokládám, že vyhlášku budou v televizi vysílat ted'.“

Pomalu zamířili k Triadvacáté ulici. Šli po vozovce, protože shluky stánků blešího trhu se rozlézaly dál a dál, až zabraly skoro celý chodník.

„Poklice, poklice, u mě najdete to nejlepší,“ drmolil prodáváč, když šli kolem; malý mužík, který se téměř ztrácel v roztřepených záhybech obrovského svrchníku a jehož vyholená hlava trčela nad límcem jak hlava supy z načepýřeného peří. Otíral si tekoucí nos popraskanými klouby a vypadal trochu prostoduše. „Kupte si poklice, důstojníku, jenom to nejlepší, pasují na mísy, hrnce, kastrolky, nočníky, na cokoli...“ Dostali se mimo doslech.

Kolem deváté se ve vzduchu vznášel jiný pocit, napětí, které tam prve nebylo. Hlasy z davu jako by ted' zněly hlasitěji a lidé se pohybovali rychleji, jako voda před varem. Když detektivové znovu míjeli stánek s poklicemi, viděli, že

většina zboží je zamknutá a těch pár poklic, co na pultě zbylo, je rezavých a stěží by stálo za ukradení. Jejich majitel se krčil mezi nimi a už svou nabídku nevykřikoval, krom pronikavých očí se vůbec nehýbal.

„Slyšel's to?“ zeptal se Andy a oba zamířili k trhu. Nad vzrůstajícím bzukotem hlasů se ozval vztekly výkřik a po něm další. „Podíváme se na to,“ řekl Andy a protlačil se jednou z úzkých uliček, jež se proplétaly trhem.

Křičící tlupa byla těsně napěchována mezi stánky a vozíky, blokovala jim cestu, a když zahvízdali na píšťalky, jenom se zavlnila, aniž by jim třeba uvolnila průchod. Obušky jim posloužily lépe, poklepali jimi na barikádu nohou a kotníků a neochotně se jim otevřela proluka. Uprostřed tlupy byly tři pulty, jeden shozený z podpěr a napůl převržený, a sáčky s chlebovými drobkami se sypaly na zem.

„Šroubují ceny nahoru!“ zaječela jakási semetrika s úzkým obličejem. „Zvedat ceny je proti zákonu. Chtěj za drobkou dvakrát tolik.“

„To v žádném zákoně není, můžeme si říct, kolik chceme,“ křikl nazpět majitel stánku a vyčistil prostor před sebou divokými rozmachy starým táhlem. Byl připraven bránit své zboží, polámané kousky řasového chleba, svým životem. Chlebové drobkou, nejlevnější a nejnechutnější stravu, jakou kdy lidé jedli.

„Ty nemáš žádné právo, drobkáři, ty ceny jsou nemožné!“ křikl nějaký muž a dav se vzedmul a vzkypěl.

Andy hvízdal na píšťalku. „Počkejte!“ překřičel povyk davu. „Já to dám do pořádku – jen chvíli vydržte.“ Steve stál čelem k rozlícenému davu a pohupoval před sebou obuškem, zatímco Andy se obrátil k majiteli stánku a potichu řekl: „Nebudte hlupák. Řekněte si rozumnou cenu a rozprodějte zboží...“

„Můžu si stanovit cenu, jakou chci. Není na to žádný zákon –“ zaprotestoval a zmlkl, když Andy uhodil obuškem do stěny stánku.

„To je pravda – není na to žádný zákon, leda když ten zákon stojí přímo před vámi. To chcete přijít o všechno včetně té vaší pitomé hlavy? Určete cenu a prodávejte, protože jestli to neuděláte, tak odsud prostě odejdu a nechám ty lidi, ať si dělají, co chtějí.“

„Má pravdu, Ale,“ řekl drobkář od vedlejšího stánku. Nakláněl se a poslouchal, co Andy říkal. „Prodej to a vypadni. Když to neuděláme, tak nás převálcují. Já jdu s cenou dolů.“

„Seš kretén – představ si ty prachy!“ vzpíral se Al.

„Kulový! Představ si tu díru v mé hlavě, když to neuděláme. Já prodávám.“

Pořád tu bylo dost hlučno, ale jakmile začali drobkáři prodávat za nižší cenu, našlo se dost lidí, kteří byli ochotni koupit, a jednota davu se rozpadla. Bylo slyšet další křik od strany náměstí u Páté avenue.

„Tady to chvíli vydrží,“ řekl Steve. „Pojďme to obejít.“

Většina stánků teď byla zamčená a zůstaly mezi nimi mezery, jak majitelé vozíků své krámky zavřeli a přestěhovali. Žena v rozedraných šatech ležela v troskách svého stánku a vzlykala, její zboží, vařené fazole slisované mezi řasový chléb bylo rozkradené a poničené.

„Mizerný policajti,“ zajíkala se, když šli kolem. „Proč jste je nezastavili, proč jste něco neudělali? Mizerný policajti.“ Prošli kolem, aniž se na ni podívali, a vyšli na Pátou avenue. Mezi lidmi tam byl zmatek, takže si museli cestu klestit.

„Slyšíš to, tamto od severu?“ zeptal se Steve. „Zní to jako zpěv nebo skandování.“

Pohyb davu se teď usměrnil a sjednotil se na postupu do centra města. Hromadný zpěv byl každou chvíli hlasitější a přerušovalo ho rytmické skřehotání zesíleného hlasu.

Neděle, pondělí – příliš nízké přiděly.

Středa, čtvrtek, pátek – málo léků máme.

„To jsou Stařešinové,“ řekl Andy. „Zase pochodují na Times Square.“

„To si na to vybrali vhodnej den – dneska se děje úplně všechno.“

Když se lidská masa opět stáhla k obrubníku, objevili se první účastníci pochodu a před nimi púluctu strážníků v uniformách, kteří máchali svými obuškami v plynulých obloucích. Za nimi následovala první vlna postaršího zástupu, skupinka šedovlasých, plešatějících mužů s Hoškem Reevesem v čele. Při chůzi trochu kulhal, ale držel se vpředu a nesl solidní megafon na baterie: šedou kovovou hláskou troubu s mikrofonem na jednom konci. Zvedl ji k ústům a jeho zesílený hlas zahřměl nad povykem davu.

„Vy všichni tam na chodníku, připojte se k nám. Demonstrujte s námi. Připojte se k tomuto protestu, pozvedněte svůj hlas. Nedemonstrujeme jen kvůli nám samotným, ale také kvůli vám všem. Jste-li starší občané, jste srdcem s námi, protože demonstrujeme, abychom vám pomohli. Jste-li mladší, musíte si uvědomit, že demonstrujeme, abychom pomohli vašim otcům a matkám, abychom získali pomoc, kterou vy sami budete jednou potřebovat...“

Od ústí Čtyřicetáté ulice se sem tlačili lidé, byli vehnáni do cesty demonstrujícími a ohlíželi se za sebe, jak je síla mas za nimi nutila postupovat. Pochod Stařešinů se zpomálil do hlemýžďího tempa a pak se úplně zastavil v propletenosti těl. V dálce ječely policejní píšťalky a policisté, kteří pochodovali před Stařešinami, se marně snažili postup davu zastavit, ale během chvilky byli pohlceni a ztraceni, jak se z úzkého východu Čtyřicetáté ulice vyhnula horda běžících postav. Srazily se s davem a promísily s předvojem Stařešinů.

„Stůjte, vy tam, stůjte!“ zaburácel Reevesův zesílený hlas. „Bráníte této demonstraci, povolené demonstraci...“ Nově přichází se tlačili k němu a podsaditý muž, kterému ze strany hlavy tekla krev, chňapl po megafonu.

„Dej to sem!“ nařídil a mikrofon jeho slova zachytil a smíchal je s Reevesovými do burácejícího propletení.

Andy jasně viděl, co se děje, ale nemohl udělat nic, aby tomu zabránil, protože ho dav oddělil od Stevea a unášel zpět k řadám stánků.

„Dej mi to!“ zařval hlas opět a přehlušilo jej Reevesovo zaječení, jak mu muž surově vykroutil megafon z ruky.

„Snažej se nás vyhladovět!“ duněl zesílený hlas nad zástupem. Bledé tváře se k němu obracely. „Sociální stanice je

plná jídla, ale oni ji zamkli, nic nám nedají. Otevřte ji a vemte si to jídlo! Otevřeme ji!“

Lidé souhlasně zahučeli a proudili zpět do Čtyřladvacáté ulice, šlapali po mnohých ze Stařešinů, sráželi je k zemi, jak je poháněl ten záštiplný hlas. Z obyčejné lidské masy se stávala nepřátelská lůza, a jestli je někdo nezastaví, brzy dojde k rabování. Andy švihl obuškem po lidech kolem, klestil si mezi nimi cestu a snažil se dostat na vhodnou vzdálenost k muži s megafonem, aby ho mohl zastavit. Skupinka Stařešinů utvořila řetěz kolem svého zraněného vůdce, Reevease, jenž vykřikoval cosi, co v okolním rámusu nebylo slyšet, a levou rukou si chránil pravé předloktí, které viselo v nepřirozeném úhlu; bylo zlomené. Andy kolem sebe bušil, ale viděl, že tak se tam nikdy nedostane, tlupa se hrnula pryč rychleji, než se mohl pohybovat.

„...si nechávaj jídlo pro sebe – kdopak kdy viděl hubenýho policajta! A politici jedí naše jídlo a je jim jedno, jestli hladovíme!“ Dunění štvavého hlasu ponoukalo lidi k rabování víc a více. Někteří, většinou Stařešinové, upadli a dav po nich šlapal. Andy trhnutím otevřel tašku a vytáhl jeden z plynových granátů. Byly načasovány, aby explodovaly a uvolnily plyn tři sekundy po odjištění. Andy podržel granát dole, vytrhl kroužek a nataženou paží jej vrhl k muži s megafonem. Zelená nádobka opsala vysoký oblouk a zapadla do davu blízko muže. Nevybuchla.

„Bomby!“ řval muž. „Policajti se nás snažej pobít, abysme si to jídlo nemohli vzít. Nemůžou nás zastavit – podme – vezmeme si ho! Bomby!“

Andy zaklel a vytrhl další granát. Tenhle musí fungovat lépe, ten první jen všechno zhoršil. Obuškem odstrčil lidi kolem stranou, aby si udělal místo na rozmach, vytáhl pojistku, a než hodil, napočítal do dvou.

Nádobka s temným bouchnutím explodovala těsně nad hlavou muže s ukradeným megafonem. Muž začal zvracet a ten uší drásající zvuk se prolínal s hlucením mnoha hlasů. Dav se zavlnil, jednotnost jeho záměrů se ztratila, jak se lidé pokoušeli uniknout před oblaky dýmu, oslepení slzným plynem, zkroucení nevolností. Andy vytrhl ze spodu vaku plynovou masku a rychle a automaticky si ji nasazoval přesně podle příslušné procedury. Přílba mu sklouzla po levé paži a zůstala viset na řemínku, zatímco on oběma rukama, palci dovnitř, vytřepával masku a uvolňoval popruhy. Se zadržným dechem ohnul hlavu, strčil bradu do masky a jediným rychlým pohybem přetáhl přes temeno popruhy, které držely masku na místě. Pravou dlaní přitiskl filtr k ústům, zatímco prudec vytlačoval z plic vzduch, který proudil ven zpod chvějících se lícnic a vyháněl tak případné zbytky plynu. Už přitom se napřimoval a druhou rukou si nasazoval přílbu.

Ačkoli celá operace nasazování masky mu nezabrala víc než tři sekundy, scéna před ním se dramaticky změnila. Lidé se tlačili všemi směry, snažili se uniknout šířícím se oblakům plynu, které jako lehký opar pluly s vánkem nad rozšiřující se ulicí. Kdo zbyl, ležel na dlažbě nebo se ohýbal do předklonu, mučen neovladatelným dávením. Byl to silný plyn. Andy se rozběhl k muži, který se zmocnil megafonu. Klečel na všech čtyřech, oslepený a potřísněný vlastními zvratky, ale pořád držel mikrofon a mezi trýznivými návaly křečí nadával. Andy se mu pokusil megafon vzít, ale on se s ním zuřivě a slepě pral, svíral přístroj smrtelným stiskem, až byl Andy nucen ho udeřit do týla. Zhroutil se na znečištěnou ulici a Andy mu megafon sebral.

Tohle bylo to nejtěžší. Přejel po mikrofonu prstem a ozvalo se zesílené zachrastění, pořád to fungovalo. Andy se zhluboka nadechl, skrze filtr si s obtížemi naplnil plíce vzduchem a poté si strhl masku z tváře.

„Tady je policie,“ řekl a tváře se obrátily směrem k jeho zesílenému hlasu. „Nepokoje skončily. Jděte klidně domů, rozejděte se, nepokoje skončily. Už nebude další plyn, když se klidně rozejdete.“ Při slově plyn došlo ve zvuku, který dav vydával, ke změně, a i způsob jejich pohybu se začal měnit. Andy bojoval s nevolností, která mu svírala hrdlo. „Policie má oblast pod kontrolou a nepokoje skončily...“

Sevřel rukou mikrofon, aby jej umlčel, zkroutil se bolestí a zvracel.

### 3. kapitola

Město New York se potácelo na pokraji katastrofy. Každý zamknutý sklad byl zárodkem sváru, obklopen hladovými a vystrašenými davy, které si hledaly obětího beránka. Jejich hněv je popouzel k nepokojům, kvůli potravinám a pak kvůli vodě, a nakonec se rabovalo, kde se dalo. Policie jim v tom bránila ze všech sil a tvořila tak tu nejtenčí ze zábran mezi zuřivým protestem a krvavým chaosem.

Zpočátku zamezovaly potížím obušky a pendreků, a když selhaly, rozehnal davy plyn. Napětí vzrůstalo, protože lidé, kteří utekli, se jen znovu shromáždili na jiném místě. Když se snažili vloupat do sociálních stanic, lehko je zastavily silné proudy vody z požárních vozů, ale těch byl nedostatek, a jak jednou nádrže vyprázdnil, další vodu už neměly. Zdravotní úřad zakázal používat vodu z řeky: bylo by to jako rozstříkovat jed. Té trochy dostupné vody bylo zoufale třeba na hašení požárů, které vznikaly na různých místech ve městě. Ulice byly na mnoha místech zataraseny, takže se hasičské vozy nemohly dostat skrz a musely dělat dlouhé zajižďky. Některé požáry se šířily a kolem poledne už bylo veškeré vybavení vysláno do akce.

První výstřel zazněl pět minut po dvanácté, a to ze zbraně hlídače sociálního úřadu. Zabil muže, který rozbil okno skladiště potravin na Tompkins Square a snažil se vlézt dovnitř. To byl první, ale nikoli poslední zastřelený – a ani poslední zabítý.

Shazovaný drát odřízl několik problémových oblastí, ale jeho zásoby byly omezené. Když došly, vrtulníky bezmocně poletovaly nad kypícími ulicemi a sloužily policii jako vzdušná pozorovatelná, vyhledávaly místa, kde byly nutně třeba posily. Práce to byla zbytečná, protože žádné posily nebyly. Všichni byli v první linii.

Po prvním konfliktu na Madison Square na Andyho už nic neudělalo silný dojem. Po zbytek dne a většinu noci spolu se všemi ostatními městskými policisty čelil násilí a násilí se dopouštěl, aby ve městě zmítaném boji obnovil zákon a pořádek. Odpočinul si jediné poté, co padl za oběť vlastnímu plynu; podařilo se mu dostat se k sanice a nechat se ošetřit. Zdravotník mu vypláchl oči a dal mu tabletu na utišení žaludeční nevolnosti. Než se vzpamatoval, ležel uvnitř na lehátku a tiskl si k hrudi přílbu, granáty a obušek. Řidič seděl na dalším lehátku u dveří ozbrojený

karabinou ráže 30, aby odradil všechny, kdo by projevíli nemístný zájem o sanitku či její cenné chirurgické vybavení. Andy by si tam rád poležel déle, ale otevřenými dveřmi se tam vkrádala studená mlha a on se začal třást tak silně, až mu drkotaly zuby. Bylo těžké položit nohy na zem a neobratně vstát, ale jak už se jednou pohyboval, bylo mu o trochu lépe – a tepleji. Útok na centrum sociální péče ztroskotál, možná k tomu napomohla jeho akce s megafonem, a on se pomalu šoural k nejbližšímu hloučku postav v modrých kabátech a krčil nos nad odpudivým zápachem svých šatů.

Od té chvíle ho únava už neopustila a on si pamatoval jen křičící tváře, běžící nohy, zvuk výstřelů, jekot a výbuchy plynových granátů a náraz něčeho, co neviděl a co po něm někdo hodil; udeřilo ho to do ruky a zanechalo obrovskou modřinu.

Za soumraku začalo pršet, studený liják se sněhem, a tohle a únava zahnilo lidi z ulic, ne policie. I když davy byly pryč, policie shledala, že její práce teprve začíná. Bylo třeba hlídat vytlučená okna a vylámané dveře, než budou moci být opraveny, bylo třeba najít zraněné a dopravit je na ošetrovnu, zatímco hasiči potřebovali pomoc při zastavování nesčetných požárů. Takhle to pokračovalo celou noc a za úsvitu Andy zjistil, že leží zhroucený na lavičce na okrsku a slyší nadporučíka Grassioliho vyvolávat jeho jméno ze seznamu.

„A to jsou všichni, koho můžeme postrádat,“ dodal nadporučík. „Vy si, chlapi, vyzvedněte přiděly, než odejdete, a odevzdejte výstroj. Všichni se sem vrátíte v osmnáct nula nula a žádné omluvy nepřijímám. Ještě to není za námi.“

Někdy během noci déšť přestal. Vycházející slunce vrhalo na ulici dlouhé stíny a na mokrou černou dlažbu sázelo zlatisté odlesky. Z vyhořelých sutin se ještě kouřilo a Andy si hledal cestu mezi ohořelými troskami na chodníku. Na rohu Sedmé avenue byly rozbité zbytky dvou rikš, použitelné části už byly pryč, a o pár stop dál leželo schoulené tělo muže. Možná spal, ale když ho Andy mýjel, tvář obrácená vzhůru podávala drsné svědectví o tom, že je mrtev. Andy šel dál a nevšímal si ho. Hygienici dneska budou jen sbírat těla.

Z východu metra vycházeli první troglodyti a mžourali na světle. V létě se jim všichni smáli – lidem, kterým sociální péče určila jako bydliště některé stanice nyní ztichlých pozemních drah – ale jak přišlo studené počasí, jejich smích vystřídala závist. Možná tam byla tma, prach a špína, ale vždycky tam fungovalo několik elektrických topení. V pohodlí si nežili, ale aspoň je sociálka nenechává zmrznout. Andy zamířil ke svému bloku.

Když šel po schodech nahoru, těžce došlápl na několik spáčů, ale byl příliš vyčerpaný, než aby ho to zajímalo – nebo aby si toho dokonce všiml. Pořád se nemohl strefit klíčem do zámku, až ho uslyšel Sol a přišel mu otevřít.

„Právě jsem udělal trochu polívky,“ řekl Sol. „Načasoval sis to perfektně.“

Andy vytáhl z kapsy kabátu polámané zbytky řasového chleba a vysypal je na stůl.

„Kradený?“ zeptal se Sol, zvedl kousek a hryzl do něj. „Myslel sem, že dlabanec se nebude vydávat ještě další dva dny.“

„Policejní přiděl.“

„Jedině správný. S prázdným břichem přece nemůžete mlátit občany. Hodím pár kousků do polívky, trochu se to tím zahustí. Mám dojem, že včera ses na televizi asi nedíval, takže nevíš o celé té srandě a manévrech v Kongresu. Vážně, všechno je to v pohybu...“

„Shirl už je vzhůru?“ zeptal se Andy. Stáhl si kabát a těžce se svalil do křesla.

Sol chvíli mlčel a pak pomalu řekl: „Není tady.“

Andy zívá. „To si teda vyšla ven zatraceně brzo. Kam šla?“

„To nebylo dneska, Andy.“ Sol míchal polévku a byl k němu otočený zády. „Odešla včera, pár hodin po tobě. Ještě se nevrátila –“

„Tím chceš říct, že byla venku celou tu dobu, co byly ty nepokoje? Cos dělal?“ Posadil se zpřímá, zcela zapomněl, co všechno ho bolí.

„Co jsem mohl dělat? Jít ven a nechat se ušlapat k smrti jako ti ostatní dědulové? Vsadím se, že je v pořádku, nejspíš viděla všechny ty potíže a rozhodla se radši zůstat s přáteli, než aby se sem vracela.“

„S jakými přáteli? O čem to mluvíš? Musím ji jít hledat.“

„Sed!“ nakázal Sol. „Co bys tam venku dělal? Dej si kapku polívky a trochu se prospí, to je to nejlepší, co můžeš udělat. Ona bude oukej. Já to vím,“ dodal váhavě.

„Co víš, Sole?“ Andy ho vzal za ramena a zpola ho obrátil od sporáku.

„Nedotýkejte se vystaveného zboží!“ křikl Sol a ruku mu odstrčil. Pak, tišším hlasem: „Všecko, co vím, že odsud neodešla pro nic za nic. Měla na sobě ten starý kabát, ale viděl jsem, že pod tím má něco, co vypadalo jako opravdu epes šaty. A nylonky. Na nohách majlant. A když říkala nashle, viděl jsem, že má na obličejí spoustu mejkapu.“

„Sole – co se to snažíš říct?“

„Já se nesnažím – já to říkám. Byla oblečená jako na návštěvu, ne na nákup, jako by se chystala k někomu jít. Asi k jejímu starouškovi, asi ho šla navštívit.“

„Proč by ho měla chtít navštěvovat?“

„Neměl bys to vědět ty? Pohádali jste se, ne? Třeba šla na chvíli pryč, aby se uklidnila.“

„Pohádali... asi ano.“ Andy se svalil zpátky do křesla a dlaněmi si sevřel čelo. To bylo teprve minulou noc? Ne, předminulou. Zdálo se to už stovky let, co se tak nesmyslně pohádali. S náhlým strachem vzhlédl. „Nevzala si svoje věci – brala si něco s sebou?“ zeptal se.

„Jenom malou kabelku,“ řekl Sol a postavil před Andyho na stůl kouřící misku. „Najež se. Já si dám taky jednu.“ Potom: „Ona se vrátí.“

Andy byl příliš unavený, než aby se dohadoval. Mechanicky jedl polévku, a jak ucítil její chuť, uvědomil si, že má velký hlad. Jedl s lokty na stole a volnou rukou si podpíral hlavu.

„Měl's včera slyšet ty řeči v Senátě,“ řekl Sol. „Největší šou na světě. Snaží se protlačit zákon o výjimečném stavu –“

pro některé situace. Ten zákon se připravoval jen asi sto let – a měl bys je slyšet, jak pořád dokola mleli o maličkostech a vyhýbali se všemu podstatnému.“ Začal mluvit se silným jižanským přízvukem. „Tvá – áří v tvář nelítostným okolnostem předklá – ádáme plán na záchranu veškerého ú – úžasného bohatství této eluviá – ální pánve, pánve, pá – ánové, delty největší z řek, Mississippi. Hráze a kanály, pá – ánové, věda, pá – ánové, a získáte nejúrodnější zemědělskou půdu na západní polokouli.“ Sol vztekle foukl do své porce polévky. „Ty hráze, to je v pořádku – jako další prst na ucpání díry v hrázi. Ty už tam byly předtím tisíckrát. Ale vyslovil někdo jediný a výhradní důvod pro zákon o výjimečném stavu? Kdepak. Po všech těch letech jsou moc zbabělí, než aby s tím vyrukovali hned a řekli pravdu, tak ji schovali do jednoho z těch mňavých přívěsků připichnutých dole.“

„O čem to mluvíš?“ zeptal se Andy, který ho poslouchal jen napůl.

„O kontrole porodnosti přece. Konečně se dostávají k legalizování klinik přístupných všem – vdaným nebo ne – a ustanovení zákona, že všechny matky musí dostat informace ohledně kontroly porodnosti. Chlapče, to bude kvikotu, až se o tom dozvědí ti naši pámbičkáři!“

„Teď ne, Sole, jsem unavený. Říkala Shirl něco o tom, kdy se vrátí?“

„Jenom to, co jsem ti řekl...“ Zarazil se a naslouchal zvukům kroků blížících se chodbou. Zastavily se – a ozvalo se lehké zaklepání na dveře.

Andy tam byl první, otočil klikou a trhnutím otevřel dveře.

„Shirl!“ řekl. „Jsi v pořádku?“

„Ano, jistě – jsem.“

Pevně ji k sobě přitiskl, skoro jí vyrazil dech. „Když byly ty nepokoje – nevěděl jsem, co si mám myslet,“ řekl. „Sám jsem před chvílkou přišel. Kde’s byla? Co se stalo?“

„Jen jsem chtěla na chvíli vypadnout, to je všechno.“ Nakrčila nos. „Co to tak divně smrdí?“

Odstoupil od ní a z jeho únavy vytryskl vztek. „Trhl jsem to od mého vlastního blicího plynu a pozvracel jsem se. Těžko se toho zbavuje. Co’s tím myslela, že’s chtěla na chvíli vypadnout?“

„Nech mě sundat kabát.“

Andy šel za ní do druhého pokoje a zavřel za nimi dveře. Právě vyndávala z kabelky pár lodiček na vysokém podpatku a stavěla je do skříně. „No?“ řekl.

„Jenom tohle, nic na tom není. Cítila jsem se tu jako v pasti, všeho je nedostatek, a ta zima a vůbec všechno, tebe nikdy nevidím. Litovala jsem, že jsme se pohádali. Tak jsem si říkala, že kdybych se nastrojila a zašla do některé z těch restaurací, kam jsem chodívala, třeba na šálek kávy nebo tak něco, že bych se mohla cítit líp. Jako duševní vzpruha, víš.“ Pohlédla na jeho chladnou tvář a rychle uhnula očima.

„Tak co se stalo?“ zeptal se.

„Nejsem ve svědecké lavici, Andy. Proč ten obviňující tón?“

Obrátil se k ní zády a díval se z okna. „Z ničeho tě neobviňuju, ale – byla’s celou noc pryč. Jak si myslíš, že mi je?“

„No, víš, jak to bylo včera zlé, měla jsem strach jít zpátky. Zůstala jsem u Curleyho –“

„V tom snack – baru?“

„Ano, ale když si nic nedáš, tak to není drahé. Platíš jenom za jídlo. Potkala jsem tam pár známých a povídali jsme si, chystali se na večírek, pozvali mě a já jsem šla s nimi. Dívali jsme se v televizi na zprávy o těch nepokojích a nikomu se nechtělo odcházet, tak ten večírek pokračoval pořád dál. To je prakticky všechno, spousta lidí tam zůstala až do rána a já taky.“ Svlékla si šaty a pověsila je na ramínko, pak si oblékla vlněné kalhoty a tlustý svetr.

„To je všechno, jenom’s tam přespala?“

„Andy, jsi unavený. Proč se trochu neprospíš? Můžeme si o tom promluvit jindy.“

„Já si chci s tebou promluvit teď.“

„Prosím tě, tady už není o čem mluvit.“

„Ale ano. U koho v bytě to bylo?“

„Toho neznáš. Není to Mikeův přítel, jenom někdo, koho jsem potkávala na večírcích.“

„Toho?“ Ticho mezi nimi se prodlužovalo, až ho Andy přerušil vyštěknutou otázkou. „Strávila jsi s ním noc?“

„Vážně to chceš vědět?“

„Samozřejmě, že to chci vědět. Proč si myslíš, že se tě ptám? Vyspala ses s ním, že?“

„Ano.“

Chlad v jejím hlase a neočekávanost její odpovědi ho zarazily, jako kdyby se ptal a doufal v jinou odpověď. Pátral po slovech, kterými by vyjádřil, co cítí, a všechno, nač se zmohl, bylo: „Proč?“

„Proč?“ To jediné slovo jí rozvázalo jazyk a vyřinul se chladný hněv. „Proč? Měla jsem snad nějakou jinou možnost? Měla jsem tam jídlo a pití a musela jsem za to zaplatit. Čím jiným já můžu zaplatit?“

„Přestaň, Shirl, začínáš říkat...“

„Říkat co? Pravdu? Nechal bys mě tady, kdybych s tebou nespala?“

„To je něco jiného!“

„Ano?“ Začínala se chvět. „Andy, doufám, že to je něco jiného, mělo by být – ale já už nevím. Chci, abychom byli šťastní, nevím, proč se hádáme. To není to, co chci. Ale vypadá to, že se všechno vyvíjí špatně. Kdybys tu byl, kdybych s tebou trávila víc času...“

„To jsme probírali tehdy v noci. Mám svou práci – co ještě můžu dělat?“

„Asi už nic, nic...“ Stiskla si prsty, aby se jí přestaly třást. „Jdi teď spát, potřebuješ si odpočinout.“

Šla do druhého pokoje a on se nepohnul, dokud nezaklaply dveře. Vyskočil za ní, ale pak se zastavil a posadil na kraj postele. Co jí může říci? Pomalu si vyzul boty a pak se plně oblečený natáhl na postel a zakryl se přikrývkou.

I když byl unavený a vyčerpaný, trvalo velice dlouho, než usnul.

#### 4. kapitola

Jelikož spousta lidí nerada vstává ještě za tmy, byla ranní fronta na vodu vždycky nejkratší. Ale ještě pořád bylo kolem dost lidí, aby se na Shirl nikdo neodvážil vztáhnout ruku, když si spěchala stoupnout do fronty. Když dostala svůj příděl vody, slunce už vyšlo a ulice byla o mnoho bezpečnější. Krom toho ona a paní Milesová si zvykly denně se potkávat; která přišla první, podržela té druhé místo ve frontě a pak se vracely spolu. Paní Milesová s sebou vždycky měla toho malého chlapečka, kterého zřejmě ještě pořád trápil kvaš. Její manžel zjevně potřeboval na proteiny bohaté arašídové máslo víc než její dítě. Příděly vody se zvýšily. To byla věc tak vítaná, že se Shirl snažila nevšímat si, jak se to hůř nosí a jak ji při chůzi do schodů bolí záda. Teď bylo dost vody i na umývání. Předpokládalo se, že vodovody se otevrou nejpozději do poloviny listopadu, a to už nebylo daleko. To ráno, stejně jako jindy, se Shirl vrátila před osmou, a když přišla do bytu, viděla, že je Andy oblečený a chystá se k odchodu.

„Řekni mu něco, Shirl,“ řekl Andy. „Přesvědč ho, že začíná hloupnout. To musí být tou senilitou.“ Než odešel, políbil ji na rozloučenou. Od jejich hádky uplynuly tři týdny a na povrchu se vše zdálo stejné jako předtím, ale pod povrchem se něco změnilo, něco z pocitu důvěry – nebo možná lásky – se vytratilo. Nemluvili o tom.

„Co se děje?“ zeptala se a svlékala si vrchní vrstvy oblečení, do nichž byla zavínuta. Andy se zastavil ve dveřích.

„Zeptej se Sola, ten ti to jistě s radostí objasní do všech podrobností. Ale až s tím skončí, uvědom si jedno. Mýlí se.“

„Každému podle jeho gusta,“ řekl Sol nevzrušeně a vtíral mazadlo z prastaré plechovky krému do ještě staršího páru vojenských bot.

„Nic proti gustu,“ řekl Andy. „Ty si akorát koleduješ o problém. Ahoj večer, Shirl. Jestli bude takový klid jako včera, tak bych neměl přijít moc pozdě.“ Zavřel dveře a ona je za ním zamkla.

„O čem to propána mluvil?“ zeptala se Shirl a šla si ohřát ruce nad brikety mořského uhlí doutnající v kamnech. Venku bylo syrovo a chladno a vítr lomcoval okny v rámech.

„Mluvil o protestu,“ řekl Sol a obdivoval se naleštěné začerněné špičce boty. „Nebo spíš o protiprotestu. Slyšelás’ o zákonu o výjimečném stavu? V televizi na něj kydají hnůj celý poslední týden.“

„To je ten zákon, co mu říkají zákon o vraždě dítěte?“

„Říkají?“ zařval Sol a vztekale drhl botu. „Kdo jsou ti oni, co to říkají? Parta pitomců to je. Lidi se středověkým myšlením, co se pohybují ve vyježděných kolejkách. Jinými slovy – pitomci.“

„Ale, Sole – nemůžeš lidi nutit, aby dělali něco, k čemu nemají důvěru. Hodně si jich myslí, že to má něco společného se zabíjením dětí.“

„Tak si to myslí špatně! Můžu já za to, že je na světě spousta zabeďněnců? Víš moc dobře, že kontrola porodnosti nemá se zabíjením dětí nic společného. Ve skutečnosti je to chrání. Co je větší zločin – nechat děcka umírat na nemoci a hladem, nebo v první řadě dohlédnout, aby se ty nechtěné nerodily?“

„Když to vyložíš takhle, tak to zní jinak. Ale nezapomínáš na zákon přírody? Není to jeho porušování?“

„Drahousku, dějiny medicíny jsou dějinami porušování zákonů přírody. Církev – a to znamená jak protestantská, tak katolická – se snažila zabránit užívání anestetik, protože zákon přírody je, aby žena rodila v bolestech. A zákon přírody je, aby lidé umírali na nemoci. A že se tělo nemá otvírat a opravovat. Dokonce byl jeden chlapík jménem Bruno, kterého upálili na hranici, protože nevěřil na absolutní pravdu a takovéhle zákony přírody. Kdysi bylo všechno proti zákonům přírody, a teď se k tomu musí připojit i kontrola porodnosti. Protože všechny problémy současnosti pocházejí z toho, že je na světě lidí až moc.“

„To strašně zjednodušuješ, Sole. Ve skutečnosti to není tak černobílé...“

„Ale ano, je, a nikdo si to nechce připustit, to je všechno. Podívej, teď žijeme ve všivém světě a naše potíže vycházejí z jednoho jediného důvodu. Je tady zatraceně moc lidí. Jak to přijde, že devětašedesát procent doby, co lidstvo žije na téhle planetě, nikdy nebyly problémy s přelidněním?“

„Nevím – nikdy jsem o tom nepřemýšlela.“

„To nejsi jediná. Důvod – kromě válek a povodní a zemětřesení a podobných bezvýznamností – byl, že všichni byli nemocní jak psi. Umírala spousta nemluvnat a spousta dětí a všichni ostatní umírali mladí. Čínský kuli, který se neživil ničím než loupáním rýží, umíral stářím, ještě než mu bylo třicet. Slyšel jsem to včera v noci v televizi a věřím tomu. A jeden senátor přečetl ze slabikáře, to byla dětská učebnice v koloniální Americe, něco ve smyslu ‚buď hodný na svou malou sestřičku či bratříčka, nebude tu s tebou příliš dlouho.‘ Množili se jak mouchy a umírali jak mouchy. Dětská úmrtnost – holka! A řeknu ti, ne zas moc dávno. V roce 1949, potom, co jsem vypadl z armády, jsem byl v Mexiku. Děcka tam umírala na víc nemocí, než o jakých jsme ty nebo já kdy slyšeli. Nikdy tam děti nekřtí, dokud nejsou aspoň rok staré, protože do té doby jich hromada umře a křest stojí hodně peněz. Proto nikdy nebyly problémy s přelidněním. Dřív byl celý svět jedno velké Mexiko a lidé se stejnou měrou množili a umírali.“

„Tak – co se změnilo?“

„Já ti řeknu, co se změnilo.“ Ukázal na ni botou. „Přišla moderní medicína. Na všechno byl lék. Malárie byla vyhlazena spolu s ostatními nemocemi, které lidi zabíjely v mládí a udržovaly populaci nízkou. Přišla kontrola úmrtnosti. Staří lidé se dožívali vyššího věku. Zůstávalo naživu víc kojenců, kteří by jinak zemřeli, a teď jsou z nich staří lidé, kteří zase žijí déle. Lidé pořád přicházejí na svět stejně rychle jako dřív – jen prostě neumírají ve stejném poměru. Na každé dva zemřelé se tři narodí. Takže se populace zdvojnásobuje a zdvojnásobuje – a celou tu dobu čím dál tím rychleji. Máme tady epidemii lidí, nemoc, která zaplavuje svět. Je tady víc lidí, kteří žijí déle. Odpověď je, že se jich musí rodit méně. Máme kontrolu nad smrtí, tak ať se k tomu přidruží taky odpovídající kontrola porodnosti.“

„Pořád nechápu, jak by se to dalo napravit, když si lidi myslí, že je to něco jako zabíjení dětí.“

„Přestaň s těmi mrtvými dětmi!“ vykřikl Sol a mrštil botou přes místnost. „To nemá s dětmi nic společného – živými nebo mrtvými – leda ve vymytejch mozcích idiotů, který opakují, co slyšeli, aniž by z toho rozuměli jedinému slovu.“

Vyjma zde přítomných osob,“ dodal nepříliš přesvědčivým tónem. „Jak můžeš zabít něco, co nikdy neexistovalo? My všichni jsme v závodě o oplození vyhráli, ale přesto jsem nikdy nikoho neslyšel brečet nad – pokud promíneš ten biologický termín – spermii, které v tom závodě prohrály.“

„Sole – o čem to proboha mluvíš?“

„O závodě o oplození. Pokaždé, když má být vajíčko oplozeno, plave kolem pár milionů spermií a závodí spolu, kdo to zvládne první. Ten závod může vyhrát jenom jedna z nich, protože jakmile dojde k oplodnění, všechny ostatní už jsou mimo hru. Záleží někomu na těch milionech spermií, co to nezvládnou? Odpověď zní ne. Takže co jsou to ty komplikované metody dočasné zdrženlivosti, pilulky, pesary a léky, co se používají jako antikoncepce? Nic, jenom způsoby, jak dohlédnout, aby ta jedna spermie taky nevyhrála. Tak kde jsou v tom nějaké děti? Já tam žádné nevidím.“

„Když to vyložíš takhle, tak asi ne. Ale když je to tak jednoduché, jak to přijde, že se s tím něco neudělalo už dřív?“

Sol se zhluboka a přerušovaně nadechl, sklesle si donesl botu zpátky a vrátil se k jejímu leštění.

„Shirl,“ řekl, „kdybys ti na to dokázal odpovědět, tak by mě nejspíš zítra udělali prezidentem. Nikdy není jednoduché najít odpověď, když se ta věc zredukuje. Každý má své vlastní ideály a prosazuje je a říká si k čertu se všemi ostatními. To je historie lidské rasy. Vynesla nás na vrchol, a teď nás zase strhává. Věc se má tak, že lidé se vyrovnají s jakýmkoli útrapami, s umíráním dětí a stářím ve třiceti, pokud to tak bylo vždycky. Snaží se to změnit, a oni se s tebou budou přit, i když budou umírat, že co bylo dobré pro dědu, je dost dobré i pro ně. A šlus. Když OSN nechalo v Mexiku vystříkat domy DDT – aby to vyhubilo moskyty, co přenášeli malárii a lidi na ni umírali – museli tam poslat vojáky, aby drželi lidi zpátky, jinak by ty domy vystříkat nemohli. Místním se nezamlouval ten bílý povlak na nábytku, nevypadalo to pěkně. Viděl jsem to na vlastní oči. Ale tohle byla rarita. Kontrola úmrtnosti na svět pronikla, aniž by o ní lidé věděli. Doktoři používali lepší a lepší léky, zlepšila se dodávka vody, a to, že lidé byli obecně zdravější, způsobilo, že se nemoci nešířily jako dřív. Stalo se to skoro přirozeně, sotva si toho někdy někdo všiml, a teď máme na světě lidí příliš mnoho. A něco se s tím udělat musí. Ale něco udělat znamená, že se lidé musejí změnit, snažit se, používat mozek, což většina z nich nedělá ráda.“

„Přesto to vypadá jako pletení se lidem do soukromí. Říkat jim, že nesmějí mít děti.“

„Přestaň! Už jsme zase skoro zpátky u mrtvých dětí! Omezení porodnosti neznamená nemít žádné děti. Znamená to jen, že lidé mají na vybranou, jak chtějí žít. Jako nemyslicí, hárající a množící se zvířata – nebo jako rozumné bytosti. Bude mít manželský pár jedno, dvě, tři děti – jakýkoli počet, který udrží světovou populaci na stálém stupni, umožňujícím plnohodnotný život a příležitost pro každého? Nebo bude mít čtyři, pět, šest dětí, aniž bude o něčem uvažovat nebo se o něco zajímat, a bude je vychovávat v hladu, chladu a bídě? Jako v tom světě tam venku,“ dodat a ukázal z okna.

„Když je svět takový – tak všichni musí být sobečtí a o ničem nepřemýšlejí, jak’s říkal.“

„Ne – já o lidech smýšlím líp. Prostě jim nikdy nikdo nic neřekl, a oni se rodili jako zvířata a jako zvířata umírali. Dávám vinu neschopným politikům a takzvaným lidovým vůdcům, kteří se vyhýbali sporným otázkám a tutlali je, protože vyvolávaly nepříznivé ohlasy a, čert to vem, bude trvat léta, než to začne hrát roli, a já si teď chci přijít na svoje. Takže během století lidstvo schlamstlo všechny světové zdroje, které se ukládaly miliony let, a nikdo nahoře se o to nestaral ani neposlouchal všechny ty hlasy, které se je snažily varovat, a prostě nás nechali vyprodukovat a zkonsumovat příliš mnoho, takže teď ropa došla, ornice je vyčerpaná a splachuje ji déšť, stromy rozštípané, zvířata vyhynulá, půda otrávená a všechno, čím se můžeme vykázat, je sedm miliard lidí, kteří se perou o odpadky z toho, co zbylo, žijí bídným životem – a pořád se neomezované množí. Takže tvrdím, že je načase se ozvat a přidat se do počtu těch, co ten zákon podporují.“

Sol vklouzl nohama do bot, zašněroval je a zavázal. Oblékl si silný svetr a pak si vzal ze skříně staříčkový kabát prožraný od molů. Přes olivově zelenou tkaninu se táhla barevná řádka stužek a na nich viselo vyznamenání za ostrostřelbu a odznak technické školy. „Muselo se to smrsknout,“ brblal Sol, když se snažil kabát zapnout přes břicho. Pak si omotal kolem krku šálu a navlékl si obnošený svrchník.

„Kam jdeš?“ zeptala se Shirl zmateně.

„Udělat prohlášení. Koledovat si o problém, jak mi řekl náš přítel Andy. Je mi pětasedmdesát a tohoto úctyhodného věku jsem dosáhl tím, že jsem se vyhýbal problémům, a držel hubu a do ničeho jsem se nehnal, přesně jak jsem se to naučil v armádě. Možná je na světě až moc takovech chlápů, jako jsem já. Možná jsem měl protestovat o hodně dřív, ale nikdy jsem neviděl nic, kvůli čemu bych cítil, že protestovat musím – což cítím teď. Síly temnot a síly světla.“ Narazil si na uši modrou vlněnou čepici a důstojně vykročil ke dveřím.

„Sole, o čem to proboha mluvíš? Řekni mi to, prosím,“ žadonila Shirl, nevědouc, jestli se má smát nebo plakat.

„O shromáždění. Ti cvoci ze Spaste naše děti pochodují na radnici, aby potřeli zákon o výjimečném stavu. A shromáždějí se taky lidé, co zákon podporují, a čím větší bude účast, tím líp. Když si tam stoupne dost lidí a budou křičet, možná je někdy vyslyší, možná tentokrát ten zákon v Kongresu projde. Možná.“

„Sole...“ vykřikla, ale dveře už se zavřely.

Pozdě v noci ho Andy dopravil domů a pomáhal dvěma sanitákům vynést nosítka do schodů. Sol byl na nich prikurtovaný, bledý a v bezvědomí, těžce dýchal.

„Když pochod začal, strhla se tam pouliční rvačka,“ řekl Andy, „skoro srocení. Sol byl u toho. Srazili ho na zem.

Má zlomenou kyčel.“ Když vnášeli nosítka dovnitř, bez úsměvu a unaveně se na ni podíval. „U starých lidí to může být velmi vážné,“ řekl.

## 5. kapitola

Na vodě byla tenká vrstva ledu, a jak ji Billy prorazil plechovkou, popraskala a rozlámala se. Když šel po schodech zpátky nahoru, viděl, že se obnažila další rezavá přička. Už z komory odebrali spoustu vody, ale vypadalo to, že je

pořád ještě z poloviny plná.

„Nahore je troška ledu, ale myslím, že až ke dnu to zamrznout nemůže,“ řekl Peterovi, zavřel za sebou dveře a zamkl. „Ještě pořád je tam spousta vody, spousta.“

Denně množství vody pečlivě porovnával a dveře zamykal, jako by to byl bankovní sejf plný peněz. Proč ne? Je to stejně dobré jako peníze. Dokud bude vody nedostatek, můžou za ni dostávat slušnou cenu, tolik babek, kolik potřebují, aby jim bylo teplo a dobře se najedli.

„Tak co, Pete?“ řekl a pověsil plechovku na držák nad ohněm vyživovaným mořským uhlím. „Přestanete si někdy myslet, že vodu můžeme jíst? Protože vodu můžeme prodat a koupit si jídlo, proto.“

Peter dřepěl na zadku, upřeně hleděl před sebe a nevšímal si ho, dokud na něj Billy nekřikl a nezopakoval, co říkal. Peter nešťastně potřásl hlavou.

„Jejich bohem je břicho a jejich chloubou to, zač by se měli stydět,“ zaintonoval. „Billy, už jsem ti vysvětloval, že se blíží konec všech materiálních výtěků. Dychtiš-li po nich, jsi ztracen...“

„Takže – vy jste taky ztracen? Nosíte šaty koupené za tu vodu a jíte jídlo – tak co tím myslíte?“

„Jím jednoduše proto, abych se dožil onoho Dne,“ odpověděl vážně a přimhouřenýma očima hleděl skrze otevřené dveře do listopadového slunce. „Je to tak blízko, teď už jen několik týdnů, je těžké tomu uvěřit. Brzy už budou zbývat jenom dny. Budiž Jemu dík, že se toho dožijeme.“ Zvedl se na nohy a vyšel ven. Billy ho slyšel, jak leze dolů na zem. „Blíží se konec světa,“ mumlal si Billy, když sypal do vody hrudky ener-G. „Cvok, úplnej cvok.“

To nebylo poprvé, co si to říkal – ale jen sám pro sebe, nikdy nahlas v Peterově doslechu. Všechno, co ten muž říkal, znělo strašně bláznivě, ale taky to mohla být pravda. Peter to mohl dokázat, bylo to v bibli a dalších knihách, teď je sice neměl, ale četl je tolikrát, že z nich mohl citovat celé dlouhé úryvky. Proč by to nemohla být pravda? Z jakého jiného důvodu by svět mohl být takovýhle? Vždycky to tak nebývalo, to dokazují staré filmy v televizi, ale přesto se tak rychle a tak moc změnil. Nějaký důvod tu být musí, takže možná to je, jak Peter říká, svět skončí a Nový rok bude Soudným dnem...

„To je praštěný nápad,“ řekl nahlas, ale v tutéž chvíli se zachvěl a přidržel ruce nad čadícím ohněm.

Není to zas tak špatné. Má na sobě dva svetry a staré sako s lokty zaplátovanými kusy podšívky, teplejší než cokoli, co předtím nosil. A dobře jí. Hlasitě srkal z lžičky vývar z ener-G. Sociální karty je přišly na hodně peněz, ale vyplatilo se to, moc dobře se to vyplatilo. Mají teď sociální přiděly jídla a dokonce i vody, takže svou vlastní vodu mohou šetřit na prodej. A on aspoň jednou týdně šňupá tu špinu s LSD. Konec světa nebude ještě hodně dlouho. K čertu s tím, dokud máte oči otevřené a dáváte si pozor, tak je svět úplně v pořádku.

Venku zaříněl jeden z kousků zrezivělého kovu zavěšený na holých žebrech lodi. Kdokoli, kdo by se pokoušel vyšplhat ke kabině, se musí dostat přes ty klínající překážky a jasně tak varovat před svým příchodem. Od té doby, co objevili vodu, si museli dávat pozor na všechny ostatní, kteří by se sem mohli chtít nastěhovat. Billy zvedl sochor a přistoupil ke dveřím.

„Udělal jsem nám trochu polívky, Petere,“ řekl a naklonil se přes okraj. Vzhledla k němu cizí zarostlá tvář.

„Vypadni vodsad!“ rozkřikl se Billy. Muž cosi zamumlal přes zaostřenou listovou pružinu, kterou držel v ústech, pak se zavěsil za jednu ruku a zbraň vzal do volné ruky.

„Bettyjo!“ křikl hrubým hlasem, a Billy uskočil, jak mu něco hvízdlo kolem ucha a narazilo do kovové přepážky za ním.

Dole mezi žebry lodi stála podsaditá žena s neuvěřitelným hnízdem blond vlasů a Billy rychle uhnul, jak po něm vrhla další kus rozpukaného betonu. „Lez dál, Donalde!“ vřískala. „Vylez tam!“

Druhý muž, dostatečně zarostlý a špinavý, aby mohl být dvojčetem toho prvního, se škrábal přes zrezivělý kov a začal lézt na loď z druhé strany. Billy si toho nebezpečí okamžitě všiml. Mohl vzít po hlavě kohokoli, kdo by se pokoušel vylézt na pruh paluby přede dveřmi – ale v jednu chvíli jenom jednoho. Nemůže hlídat obě strany naráz. Zatím co bude odrážet jednoho útočníka, druhý vyleze na druhé straně za jeho zády.

„Petere!“ vykřikl ze všech sil. „Petere!“

Do prachu před ním narazil další kus betonu. Utíkal ke kraji a máchl sochozem po prvním muži, který se skrčil, a sochor tak zaduněl o nosník nad ním. Ten hluk vnukl Billymu nápad a on uskočil zpátky a bušil sochozem do kovové stěny přístřešku, až se řinčivé dunění neslo celou loděnicí. „Petere!“ vykřikl znovu zoufale a potom přiskočil k druhému konci paluby, kde zatím druhý muž přehodil ruku přes okraj. Rychle ji stáhl, zhoupal se z dosahu jeho zbraně a křičel na něho nahoru posměšky.

Když se Billy obrátil, viděl, že druhý muž má obě ruce přes okraj a vytahuje se nahoru. Se spíše ustrašeným než vztekem výkřikem Billy k muži doběhl a rozehnal se po něm sochozem. Ten se muži otřel o hlavu, udeřil ho do ramene a zároveň mu vyrazil pero z úst. Muž zařval vztekem, ale nepustil se. Billy pozvedl zbraň k další ráně, ale náhle ho ze zadu surově chytil druhý muž. Nemohl se ani pohnout – stěží mohl dýchat – když muž před ním vyplivl úlomky svých zubů. Do vousů mu tekla krev, a když se vytáhl nahoru, zavřel a začal do Billyho bušit pěstmi tvrdými jak žula. Billy skučel bolestí, kopal nohama a snažil se vyprostit, ale nebylo úniku. Ti dva muži ho teď se smíchem přehodili přes okraj paluby, zachytil se rukama a oni do něj strkali, aby ho poslali vstříc zkáze na zubatém kovu dvacet stop pod ním.

Visel za ruce a oni mu šlapali na prsty, když tu najednou uskočili. Tehdy si Billy poprvé uvědomil, že se Peter vrátil a šplhá za ním a ohání se kusem trubky po mužích nahore. V krátké pauze se Billy zachytil na kostře lodního boku a spouštěl své bolavé tělo k zemi, která se zdála neskutečně daleko pod ním. Útočníci byli ve výhodě a ovládli loď. Peter uhnul svištícímu listovému peru a připojil se k Billymu v ústupu na zem. Do Billyho uší pronikla čísi slova a on si uvědomil, že žena ječí nadávky, a to už nějakou dobu.

„Zabíte je voba!“ vřeštěla. „Von mě praštil, srazil mě na zem. Zabíte je!“ Zase po nich házela kusy betonu, ale ve

vzteků mřila špatně a žádný neproletěl blízko nich. Když se Peter a Billy dostali na zem, rychle se kolébala pryč, přes rameno na ně křičela nadávky a chomáč plavých vlasů jí poletoval kolem hlavy. Dva muži nahoře na ně hleděli přimhouřenými očima, ale neřekli nic. Vykonali svou práci. Loď byla jejich.

„Půjdeme,“ řekl Peter, položil Billymu paži kolem ramen a pomáhal mu jít. Trubku používal jako hůl. „Jsou silní a teď mají loď oni – a vodu. A mají dost rozumu na to, aby si ji dobře hlídali, přinejmenším ta nevěstka Bettyjo ano. Znáš ji, ženu zla, jež dává své tělo těm dvěma, takže udělají, co si ona přeje. Ano, je to znamení. Je to nevěstka babylónská, vyhnala nás...“

„Musíme se dostat zpátky,“ zajíkal se Billy.

„... ukázala nám, že musíme jít za větší nevěstkou babylónskou, tam za řekou. Žádná cesta zpátky není.“

Billy se sesul na zem, lapal po dechu a snažil se mnutím zbavit bolesti v prstech, zatímco Peter hleděl klidně zpět k lodi, která bývala jejich domovem i majetkem. Nahoře na palubě poskakovaly tři malé postavičky a přes studený vítr ze zátoky sem zalétaly jejich posměšky. Billy se začal třást.

„Pojď,“ řekl Peter jemně a pomohl mu na nohy. „Tady už není kde zůstat, kde bydlet. Víš, kde se dá najít přístřeší na Manhattanu, už jsem tam byl mnohokrát předtím.“

„Tam jít nechci,“ řekl Billy a odstoupil, vzpomněl si na policii.

„Musíme. Budeme tam v bezpečí.“

Billy šel pomalu za ním. Proč ne? přemýšlel, policajti už na něj dávno zapomněli. Mohlo by to být dobré, obzvlášť jestli Peter zná nějaké místo, kam se dá jít. Kdyby tu zůstal, musel by tu být sám, a strach z osamění byl větší než jakýkoli strach z policie, který si pamatoval. Dokud budou držet pohromadě, povede se jim dobře.

Byli za polovinou Manhattan Bridge, než si Billy všiml, že se mu v bitce utrhla jedna kapsa. „Počkejte!“ zavolal na Petera, a potom, mnohem polekaněji: „Počkejte!“ jak se prohledával se vzrůstající panikou. „Jsou pryč,“ řekl nakonec a opřel se o zábradlí. „Sociální karty. Musely se ztratit během té rvačky. Nemáte je třeba vy?“

„Ne, jen si vzpomeň, vzal si je, když jsi šel včera pro vodu. Nejsou důležité!“

„Nejsou důležité!“ zavzlykal Billy.

Měli most sami pro sebe v truchlivé zimní samotě. Barva břidlicově šedé vody dole se odrážela nad nimi v mracích hnaných ledovým větrem, který jim řezavě pronikal oděvem. Na stání bylo příliš zima, a tak Billy vykročil kupředu a Peter šel za ním.

„Kam jdeme?“ zeptal se Billy, když šli z mostu a zahrnuli do Division Street. Jak je obklopovaly šourající se zástupy, připadalo jim trochu tepleji. Vždycky se cítil líp, když byli kolem něho lidé.

„Na parkoviště. Poblíž bytových výstaveb je jich spousta,“ řekl Peter.

„Vy jste cvok, na parkovištích je plno, vždycky bylo.“

„Ne v téhle roční době,“ odpověděl Peter a ukázal na struhu plnou špinavého ledu. „Žít na parkovišti nikdy není jednoduché a v téhle roční době je to obzvlášť těžké pro staré lidi a invalidy.“

Ulice plné aut vídal Billy jedině na televizní obrazovce. Pro něj to byla historická – a tedy nezajímavá – skutečnost, protože parkoviště existovala, co si pamatoval, jako stálá, rozpadající se část krajiny. Jak doprava upadala a pojiždné automobily byly vzácné, stovky parkovišť rozestých kolem města už nebyly potřeba. Začaly se postupně plnit opuštěnými auty, některá tam dotáhla policie, jiná tam dotlačili. Každé parkoviště teď bylo malou vesnicí, ve všech autech bydleli lidé, protože i když byla auta nepohodlná, pořádku byla lepší než dlažba. Ačkoli v každém autě byl plný počet obyvatel, v zimě, kdy slabší jedinci umírali, se vyskytovala volná místa.

Začali se propracovávat velkým parkovištěm za Seward Park Houses, ale vyhnal je odtamtud gang teenagerů ozbrojených úlomky cihel a podomácku vyrobenými noži. Když šli po Madison Square, všiml si, že plot kolem malého parkoviště za La Guardia Houses byl stržen už před lety a plocha byla plná rezavějících aut bez kol. Žádní agresivní teenageři tam nebyli a těch pár lidí kolem mělo v očích vyhublý pohled plný beznaděje. Pouze z jednoho z komínů vyčnívajících z automobilů šel kouř. Billy a Peter se prodírali mezi auty, nahlíželi dovnitř skrze čelní skla a popraskaná okna, a když tam nebylo vidět, očišťovali kousek skla od námrazy. Jak procházeli parkovištěm, dívaly se po nich bledé duchovité tváře anebo se uvnitř pohnula něčí tmavá postava.

„Tohle vypadá jako to pravé,“ řekl Billy a ukázal na mohutného starého buicka, až po brzdomé bubny zapadlého do bláta. Okna po obou stranách byla silně namrzlá, a když vyzkoušeli všechny zamčené dveře, odpověď zevnitř bylo jen ticho. „To by mě teda zajímalo, jak lezou dovnitř?“ řekl Billy a potom vylezl na kapotu. Nad předním sedadlem byla posuvná střeška, a když za ni Billy zabral, trochu se pohnula. „Dejte mi tu trubku, tohle by mohlo být ono,“ zavolal dolů na Petera.

Když střechu vypáčili, zvedla se a pak sklouzla dozadu. Šedivé světlo se linulo na tvář a vytřeštěné oči starého muže. V jedné ruce svíral hrozivě vypadající obušek, jakousi tyč omotanou spoustou zauzlených provázků, které přidržovaly špičaté skleněné střepy. Byl mrtev.

„Musel to být ostřej hoch, že si sám udržel tak velké auto,“ řekl Billy.

Byl to mohutný muž, ztuhlý mrazem, a dalo jim hodně práce, než ho protáhli otvorem ven. Špinavé hadry, do kterých byl zabalený, k ničemu nepotřebovali, i když jeho sociální kartu si vzali. Peter ho odtáhl na ulici, kde ho najdou lidi z hygienické stanice, zatímco Billy čekal v autě, vykukoval otvorem ve střeše, všemi směry vrhal zamračené pohledy a sklem vylepšený obušek měl připravený, kdyby snad chtěl někdo zpochybnit zábor jejich nového domova.

## 6. kapitola

„Páni, to vypadá dobře,“ řekla paní Milesová, která čekala u konce dlouhého pultu a sledovala, jak sociální úředník přistrkuje Shirl přes pult malý balíček. „Někdo od vás z rodiny je nemocný?“

„Kdepak máte ten starý balíček, paní?“ otázal se úředník. „Víte, že když nevrátíte starý, nový nedostanete. A ještě tři

dolary.“

„Promiňte,“ řekla Shirl, vytáhla z nákupní tašky pomačkaný plastický obal a podala mu ho spolu s penězi. Něco zavrčel a odškrtl si to na jedné ze záznamových tabulek. „Další,“ zavolal.

„Ano,“ odpověděla Shirl paní Milesové, která mhouřila oči a pohybovala ústy, jak slabikovala nápis na balíčku. „Totiž Sol měl nehodu. Bydlí s námi v bytě a musí mu být už přes pětasedmdesát. Zlomil si kyčel a nemůže vstávat z postele. Tohle je pro něj.“

„Masové vložky, to zní opravdu dobře,“ řekla paní Milesová, podala balíček zpět a pozorovala, jak mizí v Shirlině tašce. „Jak se to připravuje?“

„Můžete je uvařit, jak chcete, ale já dělám silnou polévku s řasovými drobkami, líp se to tak jí. Sol se vůbec nemůže posadit.“

„To by ale měl být v nemocnici, obzvlášť, když je tak starý.“

„Byl v nemocnici, ale teď tam vůbec není místo. Jak zjistili, že bydlí v bytě, kontaktovali Andyho a přinutili ho vzít Sola domů. Všichni, kdo mají kam jít, musejí odejít. V Bellevue je plno, celá oddělení převážejí do Peter Cooper Village a ukládají je na zvláštní lůžka, ale pořád nemají dost místa.“ Shirl si uvědomila, že se dnes na paní Milesové něco změnilo: bylo to poprvé, co ji viděla bez chlapečka v závěsu. „Jak je Tommy – je mu hůř?“

„Ani hůř ani líp. Kvas zůstává pořád stejný, což je fajn, protože pořád dostáváme ten přiděl.“ Ukázala na plastický kelímek v tašce, do kterého jí pleskli hrudku arašídového másla. „Tommy musel zůstat doma, když je tak chladno, není dost šatů, aby všechny děti mohly chodit po venku, ne, když Winny chodí do školy. Je chytrá. Dodělává třetí ročník. Už jsem vás teď dlouho neviděla jít pro vodu.“

„Chodí pro ní Andy, já musím zůstat u Sola.“

„Máte štěstí, že máte v domě někoho nemocného, můžete se dostat sem pro přiděl. Zbytek města bude o vodě a řasovém chlebu, to je jisté.“

Štěstí, pomyslela si Shirl, zavázala si šátek pod bradou a rozhlédla se po temné holé místnosti Oddělení zvláštních sociálních dávek. Pult dělil místnost napůl, na jedné straně byli úředníci, na druhé šourající se fronty lidí. Viděla zkřivené tváře a roztřesené údy nemocných, těch, kteří potřebovali zvláštní dietu. Diabetici, lidé s vleklými chorobami a nemocemi z podvýživy a spousta těhotných žen. Tohle jsou tedy ti, co mají štěstí?

„Co budete mít zítra k obědu?“ zeptala se paní Milesová a vyhlížela ven skrze zaprášené okno, snažila se zahlédnout oblohu.

„Já nevím, asi to, co vždycky. Proč?“

„Mohlo by sněžit. Možná bychom mohli mít Dikůvzdání na sněhu, jak to bývalo, když jsem byla malá. My budeme mít rybu, ušetřila jsem na ní. Zítra je čtvrtek pětadvacátého listopadu. Vy jste na to zapoměla?“

Shirl potřásla hlavou. „Asi ano. Od té doby, co je Sol nemocný, jde všechno z kopce.“

Šly s hlavami skloněnými, aby se chránily před poryvy větru, a když zahnuly z Deváté avenue na Devatenáctou ulici, Shirl vrazila do někoho, kdo šel opačným směrem, a odhodila tu ženu ke zdi.

„Promiňte,“ řekla Shirl, „neviděla jsem vás...“

„Nejste snad slepá,“ vyštěkla druhá žena. „Takhle se tady motat a vrážet do lidí.“ Jak se na Shirl podívala, oči se jí rozšířily. „Vy!“

„Řekla jsem promiňte, paní Haggertyová. Byla to nehoda.“ Vykročila dál, ale druhá žena si stoupla před ní a zahradila ji cestu.

„Věděla jsem, že vás najdu,“ řekla paní Haggertyová vítězoslavně. „Poženu vás před soud, ukradla jste všechny bratrovy peníze, a on mi nic nenechal, vůbec nic. A nejen to, všechny ty účty, co jsem musela zaplatit, účet za vodu, za všechno. Bylo to tolik, že jsem musela prodat všechnu nábytek, abych je mohla zaplatit, a pořád to nestačilo a oni po mně chtějí zbytek. Zaplaťte to vy!“

Shirl si vzpomněla, jak se Andy sprchoval, a něco z jejich myšlenek se jí asi muselo objevit na tváři, protože křik Mary Haggertyové vystupoval až do pronikavého vřeštění.

„Nesměj se mně, já jsem počestná žena! Takový, jako seš ty, nemůžou stát na veřejný ulici a smát se mně! Celej svět ví, co seš, ty...“

Její hlas přerušilo ostré plesknutí, jak ji paní Milesová tvrdě uhodila do tváře. „Jen si dávej pozor na ten svůj špinavej jazyk, děvenko,“ řekla paní Milesová. „S mou přítelkyní takhle nikdo mluvit nebude.“

„To si ke mně nemůžete dovolit!“ zavřeštěla Mikeova sestra.

„Už jsem si dovolila, a jestli se tu budeš ještě vochovejat, tak dostaneš víc.“

Obě ženy stály proti sobě a na Shirl na chvíli zapoměly. Co do věku a předpokladů na tom byly stejně, i když od té doby, co byla vdaná, se Mary Haggertyová společensky trochu vyšvihla. Ale v těchto ulicích vyrostla a jejich pravidla znala. Musela buď bojovat nebo odvolat.

„To není vaše věc,“ řekla.

„Dělám z toho moji věc,“ řekla paní Milesová a napřáhla zaťatou pěst.

„Není to vaše věc,“ řekla Mikeova sestra, ale zároveň o několik kroků ustoupila.

„Zmiz!“ křikla paní Milesová vítězoslavně.

„Ještě o mně uslyšíte!“ zaječela Mary Haggertyová přes rameno, pak posbírala zbytky důstojnosti a vykročila vpřed. Paní Milesová se chladně zasmála a plivla za jejími vzdalujícími se zády.

„Je mi líto, že jsem vás do toho zatáhla,“ řekla Shirl.

„Těšilo mě,“ odpověděla paní Milesová. „Kéž by si tak něco dovolila. Já bych ji ztřískala. Znam dobře takové jako ona.“

„Opravdu jí žádné peníze nedlužím...“

„Koho to zajímá? Bylo by lepší, kdybyste jí dlužila. Ošdit někoho takového by byla radost.“

Paní Milesová ji opustila přede dveřmi domu a hlučně oddusala do šera. Náhle unavená, Shirl vyšla po dlouhých schodech k bytu a proklouzla otevřenými dveřmi.

„Vypadáš utahaně,“ řekl jí Sol. Byl zabalený do pokrývek a byl mu vidět jen obličej. Přes uši měl nataženou modrou pletenou čepici. „A vypni tu věc, prosím tě. Nevím, jestli dřív oslepnu nebo ohluchnu, šance jsou vyrovnané.“

Shirl postavila tašku a vypnula vyřvávající televizor. „Venku se ochlazuje,“ řekla. „I tady už je chladno. Zatopím a zároveň nám ohřeju něco k jídlu.“

„To svinstvo z masových vložek už ne,“ zaprotestoval Sol a udělal obličej.

„To bys neměl říkat,“ řekla Shirl trpělivě. „Je to opravdové maso, přesně to, co potřebuješ.“

„Co potřebuju, to už se sehnat nedá. Víš, co ty masové vložky jsou? Dneska jsem o tom v televizi slyšel všechno, ne že bych chtěl, ale jak mám tu ztracenou věc vypnout? Reklamní program o podrobování divočiny na Floridě. Jo, divočiny, to by teda měli slyšet v Miami Beach. Přestali se snažit vysoušet močály a místo toho s nima provozují strašnou spoustu legráček. Hlemýžďí farmy – jak se ti to líbí? Pěstují tam obrovské západoafrické šneky, třičtvrtě libry v jedné skořápce. Vyndají ho, dehydrují, ozáří, zabalí a zataví a pošlou hladovějícím zemědělcům tady na studeném severu. Masové vložky. Co si o tom myslíš?“

„Zní to moc pěkně,“ řekla Shirl. Sypala hnědé, jakoby dřevité lupinky masa do hrnce. „Jednou jsem viděla v televizi film, kde jedli šneky, myslím, že to bylo ve Francii. Pokládali to za velkou specialitu.“

„Francouzi možná, ale já ne...“ Sola přerušil záchvat kašle, po kterém zůstal slabý a s bledou tváří ležet na poduškách a rychle oddechoval.

„Chceš se napít vody?“ zeptala se Shirl.

„Ne – to je dobré.“ Jeho hněv se zjevně ztratil spolu s kašlem. „Promiň, že jsem na tebe tak vyjel, dítě, staráš se o mě a vůbec. To že nejsem zvyklý polehávat. Celý život jsem se udržoval v kondici, díky pravidelnému cvičení, staral jsem se o sebe sám, nikdy jsem se nikoho o nic neprosil. Ale jedna věc se zastavit nedá.“ Ponuře sklopil oči k posteli. „Čas jde dál. Spadneš a bác ho, zasádnou tě až po bradu.“

„Polévka je hotová –“

„Ne hned, nemám hlad. Možná bys mohla zapnout televizi – ne, nech to být. Už mi to stačilo. Ve zprávách říkali, že po pár měsících přemílání v Kongresu zákon o výjimečném stavu projde. Já tomu nevěřím. Příliš mnoho lidí o něm neví nebo mu nevěří. Příliš mnoho lidí o něm neví nebo se o něj nezajímá, takže se na Kongres nevyvíjí žádný skutečný nátlak, aby s tím něco udělal. Pořád tu jsou ženy s dětmi, které umírají hladem, a věří, že je něco špatného na tom mít menší rodinu. Nejspíš bychom z toho mohli vinit katolíky, pořád nejsou přesvědčeni, že omezení porodnosti je správné.“

„Sole, prosím tě, nebuď tak protikatolicky zaměřený. Rodina mé matky...“

„Já nejsem zaměřený proti nikomu a rodinu tvé matky zbožňuju. Jsem snad protipuritánsky zaměřený, protože tvrdím, že Cotton Mather byl pitomec posedlej upalováním čarodějnic, který pomáhal pít staré dámy? To už je minulost. Tvoje církev veřejně prohlašovala a bojovala proti jakýmkoli antikoncepčním prostředkům. To už je taky minulost. Důsledky – jež dokazují, že se mylili – jsou právě tam venku za oknem. Nám všem ostatním vnutili svou víru, takže teď se všichni řítíme spolu s nimi do žumpy –“

„Ve skutečnosti to není tak zlé. Církev ve skutečnosti není proti antikoncepci, jen proti způsobu, jakým se provádí. Vždycky schvalovala metodu dočasné zdrženlivosti...“

„To nestačí. A pilulky taky ne, ne pro každého. Kdy hodlají odsouhlasit nitroděložní tělísko? Tohle je jediný prostředek, který opravdu funguje. A víš, odkdy je zcela a úplně spolehlivé, bezpečné, neškodné a vůbec? Od roku 1964, kdy ti chytří hoši z univerzity Johna Hopkinse vychytali všechny mouchy a vedlejší účinky, tak dlouho. Pětadvacet let mají tenhle kousek umělé hmoty, který stojí snad pár centů. Jak se jednou zavede, zůstává tam léta, nezasahuje do žádných tělesných procesů, nevypadává, žena ani neví, že tam je – ale dokud tam je, tak neotěhotní. Vyndá se a ona zase může mít děti, nic se nezměnilo. A nejsrandovnější na tom je, že si nikdo není jistý, jak to vlastně funguje. Je to záhada. Možná by se to mělo vyslovovat s velkým Z, Záhada, aby to tvoje církev mohla přijmout a říkat, že je to vůle boží, zda to bude fungovat nebo ne.“

„Sole – ty se rouháš.“

„Já? Nikdy! Ale mám stejné právo jako kdokoli jiný hádat, co si Bůh myslí. Ale s Ním to stejně nemá nic společného. Prostě se snažím najít pro katolickou církev výmluvu, aby to mohla přijmout a dopřát trpícímu lidstvu trochu oddechu.“

„Jednají teď o tom.“

„Báječné! Příliš pozdě jenom o nějakých pětadvacet let. Ještě pořád by to mohlo něco vyřešit, i když o tom pochybuju. Svět zabalený v příručním košíku se ocitl – ne že ocitne – v pekle a strčili jsme ho tam my všichni.“

Shirl zamíchala polévku a usmála se na něj. „Nepřeháňš trošku? Přece nemůžeš svádět všechny naše problémy na přelidnění.“

„To teda můžu ztraceně dobře, když promíneš ten výraz. Uhlí, o kterém se předpokládalo, že vystačí na staletí, se všechno vytěžilo, protože taková spousta lidí chtěla bydlet v teple. A ropa taky, zbylo jí tak málo, že si nemůžou dovolit ji spalovat, musejí se z ní vyrábět chemikálie, umělá hmota a látky. A řeky – kdo je znečistil? Půda – kdo ji vyčerpal? Všechno se sežralo, vyčerpal a vypotřebovalo. Co nám zbylo – náš jediný přirozený zdroj? Akorát parkoviště plné starých aut. Všechno ostatní se vyplýtvalo a všechno, co vykazujeme, je pár miliard starých aut, která pomalu rezavějí. Kdysi nám patřil svět, ale my jsme ho projedli a propálili a teď je to pryč. Kdysi se prerie černala bizony, to se psalo v učebnicích, když jsem byl kluk, ale nikdy jsem je neviděl, protože tou dobou už z nich byly stejky a předložky prožrané od molů. Myslíš, že to na lidstvo nějak zapůsobilo? Nebo velryby nebo holubi stěhovaní nebo jeřábi američtí nebo kterýkoli z těch stovek druhů, co jsme vyhubili? Houby! V padesátých a šedesátých letech se toho

spoustu namluvilo o výstavbě atomových elektráren na odsolování mořské vody, takže pouště rozkvetou a všechny ty žvásty. Ale zůstalo jen při řečech. Jen protože pár lidí vidělo, že psát po zdech mene tekel neznamená, že dokážou někoho přinutit, aby si to taky přečetl. Postavit jen jednu atomovou elektrárnu trvá pět let, takže elektrárny, které by nám dodávaly elektřinu a vodu, co potřebujeme teď, měly být postaveny tehdy. Nebyly. Jednoduchost sama.“

„Říkáš to tak, že to zní jednoduše, ale není trochu pozdě starat se o to, co měli lidé udělat před sto lety?“

„Před čtyřiceti, ale kdo to má počítat.“

„Co můžeme udělat teď? Neměli bychom přemýšlet právě o tom?“

„Přemýšlej o tom ty, zlatíčko, já z toho mám vždycky depresi. Dneska se můžeme akorát řídit plnou rychlostí vpřed, abychom se alespoň udrželi na stejné úrovni, a držet si palce, to je to, co dneska naděláme. Možná žiju minulostí, a jestli ano, mám pro to dobré důvody. Tehdy to bylo daleko lepší a problémy přijdou až zítra, tak k čertu s nimi. Byla tu Francie, velká moderní země, vlast kultury, připravená vést svět k pokroku. Jenomže tam měli zákon, který zakazoval kontrolu porodnosti a dokonce bylo zločinem, když lékaři o antikoncepci podávali informace. Pokrok! Fakta byla zcela jasná, jen kdyby se někdo obtěžoval se na ně podívat. Ochránci přírody nás pořád upozorňovali, abychom změnily své zvyky, jinak se zásoby brzy vyčerpají. Vyčerpaly se. Už tehdy bylo téměř příliš pozdě, ale něco se ještě udělat dalo. Ženy ze všech zemí světa prosily o informace o antikoncepci, aby mohly omezit velikost svých rodin na rozumnou míru. Všechno, čeho se jim dostalo, byla spousta keců a ztraceně málo činů. Kdyby na každou kliniku plánovaného rodičovství, co jich bylo tehdy, jich bylo pět tisíc, tak by to pořád nestačilo. Děti, láska a sex jsou z emocionálního hlediska ty nejdůležitější a nejdůvěrnější věci, jaké lidstvo zná, takže otevřená diskuse byla skoro nemožná. Měly se konat volné diskuse, vynakládat hory peněz na výzkum plodnosti, mělo být celosvětové plánování rodičovství, výchovné programy o významu omezení porodnosti – a co je nejdůležitější, svoboda projevit svůj názor. Ale to se nikdy nestalo, a teď je rok 1999 a konec století. Nějaké století! No, za pár týdnů přijde nové století a třeba to pro vyšachovanou lidskou rasu opravdu bude nové století. Pochybuju o tom – a nestarám se o to. To už tady nebudu.“

„Sole – takhle bys neměl mluvit.“

„Proč ne? Moje nemoc se nedá vyléčit. Je to stáří.“

Znovu začal kašlat, a tentokrát to trvalo déle, a když ho kašel přešel, jen vyčerpaně ležel na lůžku. Shirl přešla k němu, aby mu narovнала a upravila přikrývky, a rukou se dotkla jeho paže. Oči se jí rozšířily a zajíkla se.

„Máš teplou ruku – jsi celý rozpálený. Máš horečku?“

„Horečku?“ Začal se smát, ale byl z toho nový záchvat kašle, po kterém byl ještě slabší než dříve. Když znovu promluvil, tak už jen tichým hlasem. „Podívej, drahá, jsem starý rozmazlenec. Ležím tady v posteli pořád na zádech, celej zničený, a je tady zima, že by tu zmrzl i satanáš. Přinejlepším bych mohl dostat proleženiny, ale daleko pravděpodobnější je, že mám zápal plic.“

„Ne!“

„Ano. Když budeš před pravdou utíkat, nikam se nedostaneš. Jestli jsem ho dostal, tak jsem ho dostal. No a teď buď hodná holčička a sněz tu polévku, já nemám hlad. Na chvilku si schrupnu.“ Zavřel oči a položil hlavu na polštář.

Když Andy ten den přišel domů, bylo po sedmé večer. Shirl poznala jeho kroky v chodbě, přivítala ho s prstem na rtech a ukazovala na Sola, který stále spal a zrychleně oddechoval, a honem Andyho vedla do druhého pokoje.

„Jak mu je?“ zeptal se Andy a rozpínal si promáčený svrchník. „To je ale noc, padá déšť se sněhem a ledem.“

„Má horečku,“ řekla Shirl a proplétala si prsty. „Říká, že je to zápal plic. Může to být? Co můžeme udělat?“

Andy se zarazil, zpola vyslečený z kabátu. „Má hodně teplou pokožku? Kašle?“ ptal se. Shirl přikývla. Andy otevřel dveře a naslouchal Solovu dechu, pak je zase tiše zavřel a znovu si navlékl kabát.

„V nemocnici mě na to upozorňovali,“ řekl. „U starých lidí, kteří musejí zůstat dlouho na lůžku, je to nebezpečí vždycky. Mám pár tablet antibiotika, co mi dali. Dáme mu je a já pak zajdu na Bellevue podívat se, jestli bych jich nemohl sehnat víc – a podívat se, jestli by ho znovu nepřijali. Měl by být v kyslíkovém stanu.“

Když Sol polykal tablety, byl sotva napůl vzhůru, a jak mu Shirl nadzvedávala hlavu, jeho pleť jí připadala rozpálená. Pořád spal, i o necelou hodinu později, když se Andy vrátil. Jeho tvář byla bez výrazu, nečitelná, což vždycky pokládala za profesionální výraz. Znamenalo to jen jedno.

„Už vůbec žádná antibiotika,“ zašeptal. „Kvůli epidemii chřipky. Totéž co se týče kyslíkových stanů a lůžek. K dispozici není nic, všechno je obsazeno. Neviděl jsem ani jednoho doktora, jen to děvče u přepážky.“

„To nemůžou udělat. Je strašně nemocný. To je jako vražda.“

„Když přijdeš na Bellevue, vypadá to, jako by onemocněla půlka města, lidé jsou všude, i na ulici venku. Pro všechny není dost léků, Shirl. Myslím, že je dostávají jen děti, všichni ostatní musejí doufat, že budou mít štěstí.“

„Doufat, že budou mít štěstí!“ Opřela si tvář o jeho mokré kabát a začala bezmocně vzlykat. „Ale tady není v co doufat. Je to vražda. Takový starý člověk potřebuje pomoc, nemůžou ho prostě nechat umřít.“

Přitiskl ji k sobě. „Jsme tady a můžeme se o něj starat. Ještě pořád zbývají čtyři tablety. Uděláme všechno, co budeme moci. Teď jdi do pokoje a lehni si. Jestli o sebe nebudeš víc dbát, tak onemocníš taky.“

## 7. kapitola

„Ne, Ruschi, nemožné. Nejde to – a vy byste to měl vědět, a ne se mě chodit doprošovat.“ Nadporučík Grassioli si přidržel prst u koutku oka, ale to tik nezastavilo.

„Promiňte, nadporučíku,“ řekl Andy. „Nežádám o to kvůli sobě. Je to rodinná záležitost. Teď už jsem ve službě devět hodin a do konce týdne si budu brát dvojité směny –“

„Policejní důstojník je ve službě čtyřadvacet hodin denně.“

Andy držel svou podrážděnost na uzdě. „Já vím, pane. Nepokouším se něčemu vyhybat.“

„Ne. Tím to končí.“

„Tak mě nechte na půl hodiny odejít. Chci jen zajít ke mě domů, a pak se vám hned budu hlásit. Potom můžu dělat dál, až nastoupí denní směna. Stejně tu kolem půlnoci budete mít málo lidí, a když tady zůstanu, můžu dokončit ty hlášení, co po nás už týden chtějí na Centre Street.“

To by znamenalo pracovat dva dny za sebou bez odpočinku, ale byl to jediný způsob, jak získat Grassyho neochotnou podporu. Nadporučík mu nemohl nařídít, aby pracoval tak dlouho – pokud nebyl výjimečný stav – ale pomoc by mohl potřebovat. Většina detektivů byla převelena do pořádkové služby, takže s obvyklou prací byli strašně pozadu. Na velitelství na Centre Street to nepovažovali za dostatečnou omluvu.

„Nikdy po lidech nevyžaduju, aby si brali mimořádnou službu,“ chytil se Grassioli na návnadu. „Ale věřím na fér hru, dát a vzít. Můžete si teď vzít půl hodiny – ne víc, rozumíte – a dohnat to, až se vrátíte. Jestli tu budete chtít zůstat déle, to je na vás.“

„Ano, pane,“ řekl Andy. Aspoň něco. Bude tady, až slunce vyjde.

Z deště z posledních tří dnů se stal sníh, velké vločky se tiše a pozvolna snášely osamělými tůněmi světla na Třiadvacáté ulici. Jiných chodců tam bylo jen poskrovnu, i když kolem podpůrných pilířů dálnice se dosud v hroznech choulily tmavé postavy. Ostatní pouliční spáče vidět nebylo, ale jejich přítomnost, přítomnost obrovského počtu lidí, včetně dalších obyvatel města, téměř hmatatelně vyzařovala z okolních domů. Za každou zdí byly stovky lidí, nyní viditelné jen jako temné tvary ve dveřích nebo nečekaně se objevivší siluety za oknem. Andy sklonil hlavu, aby mu sníh nepadal do tváře, a šel rychleji, jak ho poháněly obavy, ale nakonec musel zpomalit a jen lapal po dechu.

To ráno Shirl nechtěla, aby odcházel, ale on neměl jinou možnost. Solovi nebylo o nic líp – ani hůř – než za poslední tři dny. Andy by s ním rád zůstal, aby pomohl Shirl, ale neměl na vybranou. Musel odejít, měl službu. Ona to nechápala a málem se kvůli tomu pohádali; šeptem, aby to Sol neslyšel. Doufal, že se vrátí brzy, ale kvůli pořádkové službě nemohl. Věděl, že to pro Shirl není jednoduché, zůstat sama s nemocným starým mužem – ale co jiného se dalo dělat?

Spoza většiny dveří na chodbě bylo slyšet televizi, hudbu a nucený smích, ale jeho vlastní byt byl tichý; pocítil náhlou chladnou předtuchu. Odemkl dveře a tiše otevřel. V pokoji byla tma.

„Shirl?“ zašeptal. „Sole?“

Nikdo mu neodpovídal a něco na tom tichu ho zarazilo. Kam se podělo rychlé, chraptivé oddechování, jehož zvuku býval pokoj plný? Jeho baterka zavrčela a paprsek přelétl pokojem a přesunul se k posteli, k Solově tiché, bledé tváři. Vypadal, jako by tiše spal, a možná, že ano, ale přesto Andy věděl – ještě než se ho dotkl konečky prstů – že pokožka bude chladná a že je Sol mrtvý.

Panebože, myslel si, byla tu s ním sama, potmě, zatímco umíral.

Náhle si uvědomil téměř bezzvучný, srdceryvný pláč přicházející zpoza druhé strany přepážky.

## 8. kapitola

„Už to dál nechci poslouchat!“ vykřikl Billy, ale Peter pořád mluvil dál, jako by tam Billy nebyl, neležel hned vedle něho a neřekl ani slovo.

„... ‚A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo‘, tak je to psáno ve Zjevení Janově, je tam pravda, jestliže ji hledáme. Zjevení pro nás, záblesk zítřka...“

„DRŽ HUBU!“

Nemělo to žádný účinek a monotónní hlas zněl pořád dál, na pozadí větru, který kvílel kolem starého automobilu a dral se dovnitř štěrbinami a škvírami. Billy si přetáhl cíp zaprášené přikrývky přes hlavu, aby ten zvuk umlčel, ale moc to nepomáhalo a špatně se mu dýchalo. Stáhl si ji pod bradu, zíral do šedivé tmy v autě a snažil se muže vedle sebe ignorovat. Po odmontování sedadel vznikla jediná nepřilíh prostorná místnůstka. Spali bok po boku na podlaze a snažili se vyzískat tolik tepla, kolik se dalo, z hromady strhané protipožární izolace, polstrování a pomačkaného plastického potahu na sedadla, z nichž sestávalo jejich lůžko. Náhle to začpělo kouřem, jak vítr zadul trčící komínovou rourou a rozvířil popel na podstavci, který používali jako ohniště. Poslední kousek mořského uhlí spálili před týdnem.

Billy spal, nevěděl, jak dlouho, dokud ho neprobudilo Peterovo monotónní mumlání. Byl si teď jist, že se muž zbláznil, většinu času si povídal sám se sebou. Billy cítil, že ho dusí okolní stěny a prach, uzavřenost a nic neznamenající slova, která ho bombardovala a auto jich bylo plné. Zvedl se na kolena, otočil klíčkou a na palec pootevřel zadní okno, přitiskl ústa ke škvíře a vdechoval chladný čerstvý vzduch. Něco mu zavádilo o rty a navlhčilo je. Sklonil hlavu, vyhlédl otvorem a uviděl, jak se snášejí bílé vločky sněhu.

„Jdu ven,“ řekl, když zavřel okno, ale Peter nedal nijak najevo, že ho slyšel. „Jdu ven. Smrdí to tady.“ Sebral pončo vyrobené z umělohmotného potahu, který stáhl z předního sedadla buicku, prostrčil hlavu otvorem uprostřed a zabalil se do něj. „Smrdí to tady a ty smrdíš – a myslím, že jsi cvok.“ Billy vylezl ven a zabouchl za sebou dveře.

Sníh tál, jakmile se dotkl země, ale vršil se na zaoblených kopečcích automobilů. Billy shrábl hrst z kapoty jejich auta a vložil si ji do úst. V temnotě se nic nehýbalo a kromě tlumeného šepotu padajícího sněhu byla noc tichá. Prodíral se mezi bíle zahalenými auty směrem ke Canal Street a zamířil na západ k řece Hudson. Ulice byla nezvykle pustá, muselo být velice pozdě, a občasnou projíždějící rikšu bylo poznat už z dálek podle sykotu kol. Zastavil u Bowery a ze vchodu pozoroval, jak kolem projíždí kolona pěti nákladáků. Po obou stranách šly stráže a tahači byli ohnuti téměř do předklonu. Musí to být něco cenného, pomyslel si Billy, možná jídlo. Při té připomínce jeho prázdné břicho bolestivě zakručelo a on si je prohnětl prsty. Budou to pomalu dva dny, co jedl naposled. Tady teď bylo sněhu víc, navátého k železnému plotu, a jak šel kolem, shrábl ho a zmačkal do kuličky, kterou si vložil do úst. Když se dostal na Elizabeth Street, přešel na druhou stranu a zíral na natahovací hodiny umístěné vepředu na budově Chinese Community Center. Stěží byl schopen rozeznat ručičky, ale bylo po třetí. To znamenalo, že zbývají tři nebo čtyři hodiny, než bude světlo, spousta času, aby se dostal na periferii a zpátky.

Při chůzi mu bylo dost teplo, i když na něm tál sníh a zatékal mu za šaty. Ale na Třiadvacátou ulici to bylo daleko, a

on byl unavený, posledních několik týdnů se příliš nenajedl. Dvakrát se zastavil, aby si odpočal, ale jakmile se přestal pohybovat, pronikl jím chlad, a po několika minutách se vyškřábal na nohy a šel dál. Čím dál na sever se dostával, tím větší měl strach.

Proč bych tam neměl chodit? ptal se sám sebe a nešťastně se rozhlížel okolní tmou. Policajti už na mě touhle dobou úplně zapomněli. Už je to moc dávno, jsou to – počítal na prstech – čtyři měsíce, teď v prosinci už skoro pět. Policajti nikdy žádný případ nevyšetřují déle než pár týdnů, leda by někdo zastřelil starostu nebo ukradl milion dolarů nebo tak něco. Dokud ho nikdo neuvidí, je v naprostém bezpečí. Předtím už dvakrát vyrazil na sever, ale jakmile se dostal ke své staré čtvrti, zastavil se. Buď nepršelo dost hustě nebo bylo kolem moc lidí a tak. Ale dnes v noci to bylo jiné, sněh kolem něj vytvářel něco jako stěnu – zdálo se, že teď sněží hustěji – a jeho nebude vidět. Dostane se na Columbia Victory a sejde dolů a probudí je. Jsou jeho rodina, budou rádi, že ho vidí, bez ohledu na to, co udělal, a on jim bude moci vysvětlit, že to obvinění bylo falešné, že není vinen. A jídlo! Odplivl si do tmy. Dostávali přiděly pro čtyři a jeho matka z nich vždycky trochu ušetřila. Nají se dosyta. Ovesná kaše, z vloček, možná dokonce čerstvě uvařená a horká. Taky šaty, matka pořád musí mít všechny jeho šaty. Oblékne si něco teplého a obuje si ty těžké boty, co patřily otci. Nic riskantního na tom není, nikdo nebude vědět, že tam byl. Zůstane jen pár minut, nejvýš půl hodiny, a pak vypadne. Bude to stát za to.

Na Dvacáté ulici přešel pod vyvýšenou dálnicí a prodíral se k molu 61. Stodolovitá budova mola byla plná namačkaných lidí a on se neodvažoval tudy projít. Ale kolem vedla úzká římsa, na vršku řady pilířů, a on o ní dobře věděl, i když to bylo poprvé, co tudy šel v noci – a římsa byla kluzká sněhem. Sunul se bokem napřed, zády ke zdi, nahmatával si každý krok a slyšel, jak o sloupy dole pleskají vlny. Jestli tam spadne, už se nedostane nahoru, byla by to mokrá, studená smrt. Třásl se, a když posunul nohu kupředu, málem zakopl o tlusté vazné lano. Nad ním, ve tmě téměř neviditelný, se tyčil rezavý bok nejzazšího plavidla Lodní čtvrti. Toto byla snad nejdelší cesta, kterou se dalo dostat na Columbia Victory, což znamenalo, že to bude nejbezpečnější. Když se plížil po lávce na palubu, nikdo nebyl v dohledu.

Jak se přesouval skrze město z plovoucích lodí, měl Billy náhle pocit, že všechno bude v pořádku. Počasí bylo na jeho straně, halilo ho a chránilo, a sněžilo jako nikdy. Lodě měl jen pro sebe, nikdo jiný nahoře nebyl, nikdo ho neviděl procházet. Všechno si spočítal, na tuhle noc se připravoval už dlouho. Kdyby šel dolů spojovací chodbou, někdo by ho mohl uslyšet, zatímco by se snažil probudit někoho u nich v bytě, ale tak hloupý není. Když se dostal na palubu, zastavil se a vytáhl splétané lano, které si chystal už týdně, navazoval dráty od zapalování z pultu starých aut. Na konci drátů byl uvázaný těžký šroub. Pomalu lano rozmotával, až šroub dosáhl okna jejich komory, kde spala jeho matka se sestrou. Pak jej rozhoupal a nechal šroub udeřit o dřevěnou desku, která okno uzavírala. Tichý zvuk ztlumil sněh, ztratil se mezi skřipáním a řinčením zakotvené flotily. Ale v místnosti to bude slyšet dostatečně hlasitě a někoho to určitě probudí.

Za méně než minutu poté, co začal klepat, uslyšel zarachocení, okenice se pohnula a zmizela uvnitř. Jakmile uviděl z otvoru vykukovat tmavou skvrnu hlavy, vytáhl drát nahoru.

„Co je? Kdo je tam?“ ozval se šepem hlas jeho sestry.

„Starší bratr,“ sykl zpět v kantonštině. „Otevři dveře a pusť mě dovnitř.“

## 9. kapitola

„Mám kvůli Solovi takový strašný pocit,“ řekla Shirl. „Zdá se to tak kruté.“

„To neměj,“ řekl Andy. Pevně ji objímal v teple postele a líbal ji. „Myslím, že on kvůli tomu nebyl tak nešťastný jako ty. Byl to starý člověk a v životě toho hodně dokázal. Pro něj všechno spočívalo v minulosti a myslím, že ve světě, jaký je dnes, nebyl moc šťastný. Podívej – není to slunce? Nejspíš přestalo sněžit a vyjasňuje se.“

„Ale takhle zemřít bylo tak zbytečné, kdyby jen nešel na tu demonstraci –“

„No tak, Shirl, přestaň do toho vrtat. Co se stalo, stalo se. Proč nemyslíš na dnešek? Dokážeš si Grassyho představit, jak mi dává celý den volna – jen tak ze soustrasti?“

„Ne. Je to strašný člověk. Jsem si jistá, že měl nějaký jiný důvod; to poznáš, až tam zítra přijdeš.“

„Teď mluvíš jako já,“ zasmál se. „Dáme si něco k snídani a pouvažujeme o všech báječných věcech, co bychom dnes mohli dělat.“

Zatímco se oblékala, Andy šel do pokoje, zapálil oheň a poté místnost znovu překontroloval, aby se ujistil, že odklidil všechny Solovy věci z dohledu. Šaty byly ve skříni, police vymetl a knihy naskládal na oblečení. S postelí nemohl udělat nic, ale přetáhl přes ni přehoz a polštář dal taky do skříně, takže teď vypadala spíš jako pohovka. V pořádku. Během několika týdnů se těch věcí postupně zbaví na bleším trhu; za knihy by mohl dostat slušné peníze. Nějaký čas budou jíst lépe a Shirl nemusí vědět, odkud ty peníze jsou.

Bude Sola postrádat, to věděl. Před sedmi lety, kdy si pokoj poprvé pronajal, to pro ně oba bylo jen výhodné uspořádání. Sol mu později vysvětlil, že stoupající ceny jídla ho donutily rozdělit místnost a polovinu uvolnit, ale nechtěl se o ni dělit s nějakým pobudou. Šel na okresek a řekl jim, že má volný pokoj. Andy, který bydlel v policejních kasárnách, se okamžitě nastěhoval. Takže Sol dostal svoje peníze – a zároveň ozbrojenou ochranu. Ze začátku mezi nimi nebylo nic jako přátelství, ale to se dostavilo později. Sblížili se navzdory věkovému rozdílu: když mladě uvažuješ, tak jsi mladý, říkával Sol vždycky, a podle svého pravidla i žil. Bylo zvláštní, kolik věcí, co Sol říkal, si Andy zapamatoval. Ne ze sentimentu – Sol by byl první, kdo by se tomu vysmál a odfrkl by si – ale nechtěl by na něj zapomenout.

Slunce teď svítilo do okna a díky tomu a kamnům se chlad vytratil a v pokoji bylo útulno. Andy zapnul televizi a naladil nějakou hudbu, ne takovou, která se mu líbila, ale Shirl ano, a tak to nechal být. Jmenovalo se to Římské fontány, titul byl na obrazovce na pozadí tryskajících fontán. Shirl vešla, rozčesávala si vlasy, a on ukázal na obrázek.

„Nemáš z toho žízeň, z vši té tryskající vody?“ zeptal se Andy.

„Dostávám z toho chuť na sprchu. Vsadím se, že příšerně páchnu.“

„Sladce jak parfém,“ řekl a s potěšením ji pozoroval, jak sedí na parapetu, pořád si češe vlasy a slunce jí do nich vrhá zlaté pablesky. „Jak by se ti líbilo vyjet si vlakem – a uspořádat si piknik?“ zeptal se nečekaně.

„Přestaň! Před snídaní nemám na vtipy náladu.“

„Ne, myslím to vážně. Uхни na chvíli.“ Nahnul se k oknu a zamžoural na stařícký teploměr, který Sol přibíl k dřevěnému venkovnímu rámu. Většina barvy a čísel oprýskala, ale Sol místo nich vyškřábal nová. „Už je padesát\* – ve stínu – a vsadím se, že to dneska vyleze na padesát pět. Když máš v New Yorku v prosinci takovéhle počasí – musí se toho využít. Zítra může být pět stop sněhu. Můžeme použít zbytek sójové pomazánky na sendviče. Vlak odjíždí pro vodu v jedenáct a my můžeme jet ve služebním voze.“

„Takže ty to myslíš vážně?“

„Samozřejmě, já o takových věcech nežertuji. Opravdový výlet na venkov. Povídal jsem ti, jaký jsem si udělal výlet, když jsem jel s hlídkou minulý týden. Vlak jede podél řeky Hudson do Crotonu nad Hudsonem, kde se plní cisterny. Nikdy jsem tam nebyl, ale říkali mi, že se v Crotonu dá jít až do Point Park – je to přímo u řeky – a pořád tam mají nějaké opravdové stromy. Jestli bude dost teplo, mohli bychom si tam udělat piknik a pak jít zpátky k vlaku. Co říkáš?“

„Říkám, že to zní báječně nemožné a neuvěřitelné. Nebyla jsem tak daleko, co jsem byla ještě malá, musí to být míle a míle. Kdy půjdeme?“

„Hned jak se trochu nasnídáme. Už jsem postavil vložky na sporák – můžeš je zamíchat, než se připálí.“

„Na ohni z mořského uhlí se nemůže připálit nic.“ Ale ke sporáku šla a dohlížela na pánev. Nepamatoval si, kdy ji naposledy viděl tak rozesmátou a šťastnou, bylo to, jako kdyby znovu přišlo léto.

„Nebud' hltnout a nesněž ty vložky úplně všechny,“ řekla. „Můžu vzít ten kukuřičný olej – já jsem věděla, že ho schovávám na něco důležitějšího – a usmažit nám na piknik ovesné placičky.“

„Udělej je dobré a slané, tam můžeme vypít vody, kolik chceme.“

Andy Shirl posunul křeslo, takže seděla k Solovu kolu zády; nebyl důvod, aby se dívala na to, co by jí mohlo připomenout, co se stalo. Teď se smála, povídala o jejich plánech na ten den, a on na tom nechtěl nic měnit. Bude to něco výjimečného, tím si byli oba jisti.

Když si balili oběd, ozvalo se krátké zaklepání na dveře a Shirl zalapala po dechu. „Poslíček – já jsem to věděla! Budeš dneska muset jít do práce...“

„S tím si nedělej starosti,“ usmál se Andy. „Grassy nebere slovo zpátky. A kromě toho, takhle poslíček neklepe. To jeho ťuk – ťuk – ťuk poznám.“

Shirl se přinutila k úsměvu a šla odemknout, zatímco on dokončoval balení.

„Tabe!“ řekla šťastně. „Ty jsi ten poslední, koho... Pojď dál, jsem strašně ráda, že tě vidím. Je to Tab Fielding,“ řekla Andymu.

„Dobré ráno, slečno Shirl,“ řekl netečně Tab, který stál na chodbě. „Je mi líto, ale tohle není žádná společenská návštěva. Mám tu práci.“

„Co se děje?“ zeptal se Andy a přistoupil blíž k Shirl.

„Musíte si uvědomit, že беру takovou práci, jakou mi nabídnou,“ řekl Tab ponuře a bez úsměvu. „Od září spadám pod asociaci osobních strážců, práci dostávám jen ojedinele, nic trvalého, bereme, co se namane. Když člověk práci odmítne, jde rovnou na konec seznamu. Mám rodinu, kterou musím živit.“

„Co se to snažíte říct?“ zeptal se Andy. Viděl, že ve tmě za Tabem někdo stojí a podle šoupání nohou tušil, že mimo dohled jsou v chodbě ještě další lidé.

„Nedělejte s tím takový vokolky,“ řekl muž za Tabem nepříjemným nosovým hlasem. Stál za bodyguardem, takže ho nebylo vidět. „Já mám na své straně zákon. Zaplatil jsem vám. Ukažte mu příkaz!“

„Myslím, že teď tomu rozumím,“ řekl Andy. „Jdi ode dveří, Shirl. Pojďte dovnitř, Tabe, ať si s vámi můžeme promluvit.“

Tab vykročil a muž na chodbě se pokusil jít za ním. „Nepudete tam beze mě –“ zavřeštěl. Jeho hlas uťaly dveře, které mu Andy zabouchl před nosem.

„Byl bych radši, kdybyste to nedělal,“ řekl Tab. Měl svůj ostnatý železný boxer a pevně zatínal pěst.

„Klid,“ řekl Andy. „Chtěl jsem si prvně pohovořit jenom s vámi, zjistit, co se děje. Má příkaz k nastěhování, že?“

„O čem to, proboha, vy dva mluvíte?“ zeptala se Shirl. Přejížděla pohledem z jednoho na druhého, na jejich tvrdé tváře.

Andy neodpověděl a Tab se otočil k ní. „Příkaz k nastěhování vydává soud komukoli, kdo prokáže, že skutečně potřebuje místo, kde se dá bydlet. Obvykle jich vydávají pouze určitý počet a jen lidem s velkými rodinami, kteří museli odejít odjinud. S příkazem k nastěhování se můžete porozhlížet a hledat prázdný byt nebo pokoj a ten příkaz je něco jako povolení k domovní prohlídce. Můžou nastat potíže, lidé nechťejí, aby jim tam chodil někdo cizí, takže každý s příkazem k nastěhování si bere bodyguarda. Takhle jsem se k tomu dostal já, tamta grupa na chodbě, Belicherovi, si mě najali.“

„Ale co děláš tady?“ zeptala se Shirl, které to dosud nedošlo.

„Protože Belicher je ghúl, proto je tady,“ řekl Andy hořce, „poflakuje se kolem márnice a hledá těla.“

„Tohle je jeden způsob, jak to nazvat,“ ovládl se Tab. „Na druhé straně je to chlápek se ženou a dětmi, co nemají kde bydlet.“

Najednou se ozvalo zabušení na dveře a zvenku byly slyšet Belicherovy protesty. Shirl si konečně uvědomila význam Tabovy přítomnosti a zalapala po dechu. „Ty jsi tady, protože jim pomáháš,“ řekla. „Zjistili, že Sol umřel, a chtějí ten pokoj.“

Tab mohl jen němě přikývnout.

„Pořád se z toho dá vyvléknout,“ řekl Andy. „Kdyby tady byl někdo od nás z okrsku, bydlel tady, tak by se sem ti lidé nastěhovat nemohli.“

Klepání teď bylo hlasitější a Tab udělal půlkrok směrem ke dveřím. „Kdyby tu byl někdo teď, bylo by to v pořádku, ale Belicher by tu věc mohl dát k soudu a stejně ten byt dostat, protože má rodinu. Udělám, co budu moci, abych vám pomohl – ale Belicher je pořád můj zaměstnavatel.“

„Neotvírejte ty dveře,“ řekl Andy ostře. „Ne, dokud tohle nevyřešíme.“

„Musím – co jiného můžu dělat?“ Napřimil se a sevřel pěst s boxerem. „Nesnažte se mě zastavit, víte, jaké jsou v tomto ohledu zákony.“

„Tabe, musíš?“ zeptala se Shirl tichým hlasem.

Tab se k ní obrátil s nešťastným pohledem. „Kdysi jsme bývali dobří přátelé, Shirl, a já si to tak chci pamatovat. Ale po tomhle si o mně nebudete myslet nic moc, protože musím dělat svou práci. Musím je pustit dovnitř.“

„Jen tak dál – otevřete ty zatracené dveře,“ řekl Andy trpce, otočil se k němu zády a přešel k oknu.

Belicherovi se nahrnuli dovnitř. Pan Belicher byl hubený, měl divně tvarovanou hlavu, skoro žádnou bradu a inteligenci právě na to, aby při podávání žádosti na sociální péči dokázal napsat svoje jméno. Oporou rodiny byla paní Belicherová, z jejího zavalitého těstovitého těla vzešlo všech sedm dětí, kvůli nimž jim zvýšili přiděly, a díky těm přidělům zůstávali naživu. Číslo osm právě vytvářelo v nakynutosti jejího masa další vypouklinu; ve skutečnosti to bylo číslo jedenáct, tři z Belicherových dětí zemřely kvůli nedostatku péče nebo na následek úrazu. Největší dívka, musela z nich být nejstarší, nesla v náručí mimino, celé opružené, které navíc odporně páchlo a neustále brečelo.

Ostatní děti na sebe pokřikovaly, jak pocítily uvolnění po tichu a napětí v tmavé chodbě.

„Jé, podívej se na tu pěknou ledničku,“ řekla paní Belicherová, dokolébala se k ní a otevřela dvířka.

„Nesahejte na to,“ řekl Andy a Belicher ho zatahal za paži.

„Tendle pokoj se mi líbí – není veliký, víte, ale pěkný. Co je tady?“ Vykročil k otevřeným dveřím v přepážce.

„To je můj pokoj,“ řekl Andy a přibouchl mu před nosem. „Držte se odtamtud dál.“

„Není potřeba se takhle chovat,“ řekl Belicher a rychle se odsunul pryč jako pes, kterého příliš často kopou. „Mám svoje práva. Zákon říká, že s příkazem k nastěhování se můžu podívat, kam chci.“ Ustupoval dál, jak Andy udělal krok k němu. „Ne, že bych pochyboval o vašem slovu, pane, já vám věřím. Tady ten pokoj je dobrý, je tady pěkný stůl, židle, postel...“

„Ty věci patří mně. Tenhle pokoj je prázdný a přitom malý. Pro vás a celou vaši rodinu není dost velký.“

„To je v pořádku, je dost velký. Bydleli jsme v menších...“

„Andy – zaraž je! Podívej –“ při Shirlině výkřiku se Andy otočil a uviděl, že dva z chlapců našli balíčky s bylinkami, které Sol tak pečlivě vypěstoval v truhlíku na okně, a roztrhávali je, protože si mysleli, že je to něco k jídlu.

„Položte to,“ vykřikl, ale než se k nim dostal, ochutnali bylinky a vyplivli je.

„Pálí mě pusa!“ zaječel větší chlapec a rozsypal obsah sáčku na podlahu. Druhý chlapec nadšeně poskakoval a začal se zbytkem bylinek provádět totéž. Uhnuli před Andym, a než je mohl zarazit, balíčky byly prázdné.

Jakmile se Andy otočil, mladší chlapec, pořád celý rozdivočený, vylezl na stůl – jeho zabláčené onuce zanechávaly špinavé šmouhy – a zapnul televizi. Vřeštivá hudba přehlušovala ječení dětí a bezvýsledný pokřik jejich matky. Tab od táhl Belichera od skříně, kterou otvíral, aby viděl, co je uvnitř.

„Vezměte ta děcka odsud,“ řekl Andy, tvář zbledlou vztekem.

„Mám příkaz k nastěhování, mám svoje práva,“ křičel Belicher a mával potištěným kusem plastiku.

„Je mi jedno, jaká práva máte,“ řekl Andy a otevřel dveře na chodbu. „Promluvíme si o tom, až ti spratci vypadnou.“

Tab to vyřešil tím, že popadl nejbližší dítě za zátylek a vystrčil je ze dveří. „Pan Rusch má pravdu,“ řekl. „Děti můžou klidně počkat venku, než tohle vyřešíme.“

Paní Belicherová ztěžka dosedla na postel a zavřela oči, jako by to všechno s ní nemělo nic společného. Pan Belicher se stáhl ke zdi a říkal něco, co nikdo neslyšel nebo se nenamáhal poslouchat. Když bylo poslední dítě vyhozeno, z chodby sem zalehlo ještě několik pronikavých výkřiků a vztekly pláč.

Andy se rozhlédl a uviděl, že Shirl odešla do jejich pokoje. Uslyšel, jak se v zámku otáčí klíč.

„Předpokládám, že se s tím nedá nic dělat?“ řekl a pevně hleděl na Tabu.

Bodyguard bezmocně pokrčil rameny. „Je mi to líto, Andy, přísámbohu, čestně. Co nadělám? Je to zákon, a jestli tu chtějí zůstat, nemůžete je vyhodit.“

„Je to zákon, je to zákon,“ opakoval Belicher monotónně.

Zatřátými pěstmi nemohl Andy vyřešit nic a musel se donutit je rozevřít. „Pomůžete mi odnést ty věci do druhého pokoje, Tabe?“

„Jistě,“ řekl Tab a vzal za druhý konec stolu. „Pokuste se Shirl vysvětlit moji účast na tomto, ano? Myslím, že nechápe, že je to prostě práce, kterou musím dělat.“

Pod jejich nohama zapraskaly sušené bylinky, které se povalovaly na podlaze, a Andy mu neodpověděl.

## 10. kapitola

„Andy, musíš něco udělat, ti lidé mě dohánějí k šílenství.“

„Ale Shirl, tak zlé to zase není,“ řekl Andy. Stál na židli, naléval vodu z kanystru do nádržky na zdi, a když se obrátil, aby jí odpověděl, trocha vody vystříkla a ukápla na podlahu. „Nech mě tohle dodělat, než se pohádáme, buď tak hodná.“

„Já se nehádám – já ti jen říkám, jak se cítím. Poslechni si to.“

Skrze tenkou přepážku přicházely zvuky úplně zřetelně. Nejmenší dítě plakalo, zdálo se, že tohle dělá nepřetržitě ve

dne i v noci; museli si dávat do uší ucpávky, aby se vůbec vyspali. Některé z dětí se praly a zcela ignorovaly proud otcových mečivých výtek. Navíc, ke vši té vřavě, jedno z nich pořád tlouklo něčím těžkým do podlahy. Lidé v bytě pod nimi si brzy přijdou stěžovat, a to nikdy nenadělá nic dobrého. Shirl seděla na kraji postele a proplétala si prsty.

„Slyšíš to?“ řekla. „Nikdy to nepřestává, nevím, jak tak můžou žít. Ty jsi pryč, takže to nejhorší neslyšíš. Nemůžeme je odsud nějak dostat? Musí existovat něco, co s tím udělat.“

Andy vyprázdnil kanystr a propletl se mezi nábytkem v přeplněné místnosti. Solovu postel a skříň prodali, ale všechno ostatní bylo namačkáno tady a byla tu stěží stopa volné podlahy. Ztěžka se svalil do křesla.

„Snažil jsem se, to víš. Dva strážníci, co teď bydlí v kasárnách, jsou připravení se sem nastěhovat, když se nám podaří Belicherovy vystrnadit. To je na tom to nejtěžší. Mají zákon na své straně.“

„Je nějaký zákon na to, že musíme bydlet s takovými lidmi?“ Bezmocně si proplétala prsty a hleděla na přepážku.

„Podívej, Shirl, nemůžeme si o tom promluvit někdy jindy? Brzy budu muset jít –“

„Já si chci o tom promluvit teď. Co sem přišli, tak to pořád odkládáš, a to už je přes dva týdny, a já už toho o moc víc nesnesu.“

„No tak, zas tak zlé to není. Je to jen hluk.“

V pokoji bylo velice chladno. Shirl si přitáhla kolena k bradě a zabalila se újeji do starého prostěradla; pod její vahou pera v posteli zaskřípěla. V sousedním pokoji se hluk na chvíli utiřil a pak se ozval ječivý smích.

„Slyšíš to?“ zeptala se Shirl. „Jak to, proboha, uvažují? Pokaždé, když tu slyší zapraskat postel, tak se rozchechtají. Nemáme tu žádné soukromí, vůbec žádné, ta přepážka je tenká jak z papíru a oni poslouchají všechno, co děláme, a slyší každé slovo, které říkáme. Když nepůjdou oni – nemůžeme se přestěhovat?“

„Kam? Prosím tě, přemýšlej trochu, máme štěstí, že máme tenhle pokoj pro sebe. Víš, kolik lidí pořád spí na ulici – a kolik těl každé ráno odnášejí?“

„To je mi jedno. Mě zajímá můj vlastní život.“

„Prosím, ne teď.“ Vzhlédl, protože žárovka zablikala a pohasla, a pak se znovu rozsvítila. Na okno náhle zabubnovaly kroupy. „Můžeme si o tom promluvit, až se vrátím, neměl bych být pryč dlouho.“

„Ne, já to chci vyřešit teď, pořád dokola to odkládáš. Nemusíš chodit pryč teď hned.“

Ovládl se. Sundal kabát z věšáku. „Může to počkat, až se vrátím. Říkal jsem ti, že máme konečně zprávu o Billym Čangovi – jeden informátor ho viděl odcházet z Lodní čtvrti – je možné, že se byl podívat za svou rodinou. Je to stará zpráva, bylo to před patnácti dny, ale ten práškač nepokládal za dostatečně naléhavé nás informovat hned. Asi doufal, že kluka uvidí se vracet, ale nepoštětilo se mu to. Musím si promluvit s jeho rodinou a zjistit, co vědí.“

„Nemusíš jít teď – říkal jsi, že to bylo před nějakou dobou...“

„Co to s tím má co společného? Nadporučík bude chtít ráno hlášení. Tak co bych mu měl říct – žes nechtěla, abych šel dnes večer pryč?“

„Je mi jedno, co mu řekneš...“

„To vím, že tobě je to jedno, ale mně ne. Je to moje práce a musím ji vykonávat.“

Tiše hleděli jeden na druhého a prudce oddechovali. Z druhé strany přepážky se ozval ječivý výkřik a dětský pláč.

„Shirl, já se s tebou nechci hádat,“ řekl Andy. „Musím jít pryč, to je všechno. Můžeme si o tom promluvit později, až se vrátím.“

„Jestli tady budu, až se vrátíš.“ Pevně tiskla ruce k sobě a tvář měla bledou.

„Co tím myslíš?“

„Já nevím, co tím myslím. Já jen vím, že se něco musí změnit. Prosím tě, vyřešme to teď...“

„Nechápeš, že to nejde? Promluvíme si o tom, až přijdu.“ Odemkl dveře a zůstal stát s rukou na klice a snažil se ovládat. „Nehádejme se teď kvůli tomu. Za pár hodin budu zpátky, starosti si kvůli tomu můžeme dělat pak, ano?“ Neodpověděla a on po chvíli čekání vyšel ven a zabouchl za sebou dveře. Do tváře ho uhodil odporný, nedýchatelný pach.

„Belichere,“ řekl, „budete muset ten pokoj vyčistit. Smrdí to tu.“

„S tím kouřem nic nenaděláme, dokud neseženu nějaké komín.“ Belicher popotáhl nosem, dřepěl u doutnající hroudy mořského uhlí a držel nad ní ruce. Hrouda byla v poklici naplněné pískem, z níž stoupal mastný dým a pálił do očí. Otvor ve vnější zdi, který Sol prorazil kvůli komínu od trouby, byl ledabyle zakrytý kusem tenkého plastu, který se vzdouval a šustil v poryvech větru.

„Ten kouř tady páchne zdaleka nejméně,“ řekl Andy. „Vaše děcka to tady zase používají jako záchod?“

„Snad byste po dětech nechťel, aby v noci chodili po všech těch schodech dolů?“ zavyčítal Belicher.

Andy se beze slova podíval na hromadu příkrývek v rohu, kde se paní Belicherová a menší Belicherové krčili kvůli teplu. Dva chlapci otočení k nim zády něco dělali v koutě. Malá žárovka vrhala dlouhé stíny na odpadky, které se začínaly hromadit na podlaze, a osvětlovala nové nápisy vyškrábané do zdi.

„Radši byste to tady měli uklidit,“ řekl Andy a zabouchl dveře před Belicherovou odpovědí.

Shirl měla pravdu, ti lidé jsou nemožní a oni s nimi musí něco udělat. Ale kdy? Raději brzy, ona už s nimi dlouho nevydrží. Měl na ty vetřelce vztek – a na ni taky. Ano, bylo to dost zlé, ale člověk musí věci brát, jak jsou. Pořád pracoval dvanáct až čtrnáct hodin denně, což bylo o moc horší, než jen vysedávat a poslouchat, jak děcka ječí.

Ulice byla temná, vítr s sebou nesl déšť se sněhem. Sníh se už začal držet na dlažbě a hromadit se v rozích u zdi. Andy se jímploužil s hlavou skloněnou, proklínal Belicherovy a snažil se nemít vztek na Shirl.

Lávky a spojující můstky v Lodní čtvrti byly pokryté ledem a kluzké a Andy si musel cestu přes ně opatrně ohledávat, byl si dobře vědom proudící černé vody dole. Ve tmě vypadaly všechny lodě stejné a on používal baterku, aby našel na přídích jejich jména. Než našel Columbia Victory a odtáhl těžké ocelové dveře vedoucí do podpalubí, byl celý promáčený. Jak sestupoval po kovových schodech dolů, v chodbě před ním se objevil pruh světla. Jedny z dveří

otevřel malý chlapec s hubenýma nohama; vypadalo to na dveře bytu Čangových.

„Moment,“ řekl Andy a přidržel dveře, než je dítě mohlo zavřít. Hoch na něj s rozšířenýma očima tiše zíral.

„Tohle je byt Čangových, že?“ řekl a vkročil dovnitř. Pak poznal ženu, která tam stála. Byla to Billyho sestra, setkal se s ní už předtím. Matka seděla v křesle u zdi, s tímž ztuhle zděšeným výrazem jako její dcera, a objímala dvojče chlapce, který otevřel dveře. Nikdo mu neodpověděl.

Tihle lidé mají policii vyloženě v lásce, pomyslel si Andy. V tutéž chvíli si uvědomil, že se dívají na dveře v protější zdi a rychle uhýbají pohledem. Co je to tak znepokojuje?

Sáhl za sebe a zavřel dveře na chodbu. To není možné – ale přesto ta noc, kdy tu Billyho viděli, byla taky tak větrná, dokonalá záštita pro uprchlíka. Že bych měl konečně kliku? zauvažoval. Vybral si pro příchod sem tu správnou noc?

Ještě když se jeho myšlenky formovaly, se dveře do ložnice otevřely, vyšel Billy Čang a začal něco říkat. Jeho slova přehlušilo matčino zaječení a sestřin varovný výkřik. Vzhledl a zarazil se; když Andyho uviděl, zkameněl úlekem.

„Jste zatčen,“ řekl Andy a sáhl ke straně opasku pro náramky.

„Ne!“ zajíkl se Billy ochraptěle, hmátl k pasu a vytáhl nůž.

To tedy byla pěkná brynda. Stařena nepřestávala pronikavě ječet, pořád dál, aniž by přestala, aby se mohla nadechnout, a dcera se vrhla na Andyho a snažila se mu vyškrábat oči. Než ji chytil a přidržel od sebe na délku paže, podrápala mu tvář. A celou tu dobu sledoval Billyho, který napřahoval lesknoucí se čepel, jak se blížil v zápasnickém předklonu a mával před sebou zbraní.

„Polož to!“ zařval Andy a opřel se zády o dveře. „Nemůžeš se odtud dostat. Nedělej další problémy.“ Žena zjistila, že na Andyho tvář nedosáhne, takže nehty vyrývala další palíci šrámy do hřbetu jeho ruky. Andy ji odstrčil a s těžší si byl vědom, že upadla. Sáhl po pistoli.

„Stůj!“ křikl a namířil do vzduchu. Chtěl vystřelit pro výstrahu, ale pak si uvědomil, že komora má stěny z ocele a kulka by se od nich odrazila; byly tam dvě ženy a dvě děti.

„Stůj, Billy, nemůžeš odtud odejít,“ vykřikl a namířil pistoli na chlapce, který byl v polovině místnosti a divoce se oháněl nožem.

„Nechte mě projít,“ vzlykal Billy. „Proč byste mě prostě nemohl nechat jít?“

Nezastaví se, uvědomil si Andy. Nůž je ostrý a on ví, jak ho použít. Když si říká o potíže, má je mít.

Andy zamířil na Billyho nohu a stiskl spoušť zrovna ve chvíli, kdy chlapec klopýtl.

Komorou zahřměl výstřel z osmatřicítky a Billy upadl dopředu, kulka ho zasáhla do hlavy a on padal dál a zhroutil se na ocelovou podlahu. Nůž mu vylétl z ruky a zastavil se skoro u Andyho nohou. Po zvuku výstřelu následovalo zaražené ticho a vzduch ostře čpěl po střelném prachu. Krom Andyho, který se sklonil a dotkl se chlapcova zápěstí, se nikdo nepohnul. Andy si uvědomil, že někdo buší na dveře za ním, a aniž by se otočil, sáhl za sebe a tápavě otevřel.

„Jsem policejní důstojník,“ řekl. „Chci, aby někdo zašel na okrasek 12-A na Třídvacátou ulici a okamžitě to ohlásil. Řekněte jim, že je Billy Čang tady. Je mrtvý.“

Rána do spánku, uvědomil si Andy náhle. Dostal to do stejného místa jako předtím Velký Mike O'Brien.

Byla to strašná situace, to bylo to nejhorší. Ne kvůli Billymu, ten byl zcela jistě mrtvý, ale jeho matka a sestra na něj ječely nadávky, zatímco dvojčata se objímala a plakala. Nakonec Andy přiměl sousedy z bytu naproti přes chodbu, aby vzali celou rodinu k sobě, a zůstal s tělem sám, dokud z okrsku nedorazil Steve Kulozik se strážníkem. Ty dvě ženy už pak neviděl, a ani nechtěl. Byla to nehoda, to bylo vše, a ony by si to měly uvědomit. Kdyby ten kluk neupadl, dostal by kulku do nohy a tím by to skončilo. Ne že by se policie o tu střelbu nějak zajímala; případ by se teď mohl uzavřít a spis převázat červenou páskou; ale to kvůli těm dvěma ženám. Dobrá, ať si ho třeba nenávidí, to mu neublíží a on je víckrát neuvidí. Tak je syn mučedník, ne vrah, když dávají přednost tomu pamatovat si ho takhle. Fajn. Každopádně, případ je uzavřen.

Než se Andy dostal domů, bylo už pozdě po půlnoci. Přivést tělo a sepsat zprávu trvalo dlouho. Jako obvykle, Belicherovi nezamkli dveře na chodbu – nestarali se o to, neměli nic, oč by mohli přijít nebo co by jim mohl někdo ukrást. Jejich pokoj byl temný a on si po něm posvítíl baterkou, prchavě zahlédl jejich schoulená těla a odražený záblesk od jejich očí. Byli vzhůru – ale přinejmenším byli pro změnu všichni zticha, i to mimino. Když strčil klíč do zámku, zaslechl ve tmě za sebou přidušené chichotání. Čemu by se tak mohli smát?

Otevřel dveře tichého pokoje a vzpomněl si na hádku se Shirl brzy večer a náhle jím projel šíp strachu. Pozvedl baterku, ale nezapnul ji. Za ním se znovu ozval smích, tentokrát trochu hlasitější.

Světlo přelétlo pokojem k prázdným křeslům, po prázdné posteli. Shirl tam nebyla. To nemusí nic znamenat, asi šla dolů na záchod, to je všechno.

Ale přesto, dokonce ještě než otevřel skřín, věděl, že její šaty jsou pryč a tašky zrovna tak.

Shirl byla pryč také.

## 11. kapitola

„Co chcete?“ zeptal se muž s tvrdýma očima, který stál přímo ve dveřích do ložnice. „Víte, že pan Briggs je zaneprázdněný člověk. Já jsem zaneprázdněný člověk. Žádný z nás nemá rád, když nám voláte a prostě si řeknete, že sem má někdo zaskočit. Když máte něco, co chcete panu Briggsovi sdělit, tak mu to přijďte říct.“

„Je mi velice líto, že vám nemohu vyhovět,“ řekl Judge Santini. Při řeči trochu sípal, ležel ve velké tmavé dvojité posteli, podepřený polštáři, a kolem sebe měl pečlivě zastrkané měkké přikrývky. „Udělal bych to velice rád. Ale bohužel je konec dnům, kdy jsem mohl běhat, alespoň to říká můj doktor a já mu za jeho názory platím dost. Když má člověk v mém věku nemocné srdce, musí na sebe dávat pozor. Odpočívat, hodně odpočívat. Ne vláčet se do těch schodů v Empire State Building. Mohu vám říci, Schlustere, že je skutečně nebudu příliš postrádat...“

„Co chcete, Santini?“

„Dát vám jednu informaci pro pana Briggse. Našli toho Čangovic chlapce, Billyho Čanga, toho, co zabil Velkého Mikea.“

„No a?“

„No – doufal jsem, že si budete pamatovat na tu schůzku, kde jsme o tomhle diskutovali. Bylo jisté podezření, že by vrah mohl být ve spojení s Nickem Cuorem, že toho chlapce platil. O tom pochybuji, vypadá to, že jednal na vlastní pěst. Najisto to nebudeme vědět nikdy, protože je mrtvý.“

„To je všechno?“

„To nestačí? Mohl byste se upamatovat, že pan Briggs byl znepokojen možností, že se Cuore snaží prosadit tady ve městě.“

„To vůbec nepřipadá v úvahu. Cuore se už týden zabývá přejímáním moci v Petersonu. Bylo tam už na tučt vrah. O New York se nikdy nezajímal.“

„To rád slyším. Ale myslím, že každopádně byste o tom měl panu Briggsovi říct. Zajímal se o ten případ dost na to, aby vyvinul nátlak na policejní oddělení, od srpna měli na ten případ nasazeného jednoho člověka.“

„To jsou tedy vytrvalí. Řeknu mu to, jestli k tomu dostanu příležitost. Ale už se o to nezajímá.“

Když jeho host odešel, Judge Santini se zmoženě svalil do pokrývek. Dnes večer byl unavený, unavenější, než kdy pamatoval. A pořád zůstávala vzpomínka na bolest hluboko v hrudníku.

Do nového roku zbývají přesně dva týdny. Bude to zvláštní psát dva tisíce místo devatenáct set něco, jak to dělal celý svůj život.

Prvního ledna roku 2000. Z nějakého důvodu to datum vypadalo divně. Zazvonil na zvonek, aby mu Rosa přišla dát lék. Kolik z toho nového století ještě uvidí? Ta myšlenka byla dost deprimující.

V tichém pokoji znělo tikání starodávných hodin velice hlasitě.

## 12. kapitola

„Nadporučík tě chce vidět,“ zavolal Steve přes místnost.

Andy mávl rukou, že rozuměl, vstal a protáhl se, až příliš ochotný opustit stoh zpráv, na kterých pracoval. Tu noc předtím nespál dobře a byl unavený. Nejprve ta střelba, pak zjištění, že je Shirl pryč, na jednu noc toho bylo až příliš. Kde ji má hledat, aby ji požádal, ať se vrátí? A jak by ji mohl žádat, aby se vrátila, když tam Belicherovi ještě pořád jsou? Jak by se mohl Belicherových zbavit? Nebylo to poprvé, co se jeho myšlenky točily kolem tohoto tématu. Nikam se s tím nedostal. Zaklepal na dveře nadporučíkovy kanceláře a pak vešel dovnitř.

„Chtěl jste se mnou mluvit, pane?“

Nadporučík Grassioli spolkl pilulku a přikývl, a pak mu zaskočila voda, kterou ji zapíjel. Dostal záchvat kašle a svalil se do odřené otočné židle. Vypadal v obličejí šedivější a unavenější než obvykle. „Ten vřed mě jednou zabije. Už jste slyšel o někom, kdo by na vřed umřel?“

Na takovou otázku nebyla odpověď. Andy se divil, proč s ním nadporučík konverzuje, to se mu nepodobalo. Obvykle mu nedělalo problém říci, co chce.

„Na ústředí se jim moc nelíbí, že jste na toho čínského kluka střelil,“ řekl Grassioli a prohrabával se zprávami a fascikly, které pokrývaly desku stolu.

„Co tím myslíte –“

„Jenom to, kristepane, jako kdybych neměl s tímhle okrskem dost problémů, ještě se do toho bude plést politika. Na Centre Street si myslí, že jste na ten případ vyplýval moc času, od té doby, co jste začal s touhle jednou vraždou, jich máme tady na okrsku nevyřešených dva tucty.“

„Ale –“ Andy byl ohromen – „řekl jste mi, že komisař sám mě na ten případ nasadil na plný úvazek. Řekl jste mi, že mám –“

„To nehraje roli, co jsem vám řekl,“ zavrčel Grassioli. „Komisař není po telefonu dostupný, ani pro mě ne. O O'Brienova vraha se nestará ani v nejmenším a nikdo se nezajímá o žádnou zprávu, kterou jsem dostal o tom jerseyjském hrdlořezovi Cuoreovi. A co víc, komisařův zástupce na mě dotírá kvůli zastřelení toho Billyho Čanga. Svedlo se to na mě.“

„Vypadá to, že jsem to spíš já, na koho se to svedlo.“

„Nebudte jízlivý, Ruschi.“ Nadporučík vstal, odstrčil židli a obrátil se k Andymu zády, díval se ven z okna a bubnoval prsty na rám. „Komisařův zástupce je George Ču a myslí si, že vedete proti šikmookým vendetu nebo co, jak jste toho kluka celou tu dobu hledal, a že jste ho zastřelil, místo abyste ho zatkl.“

„Řekl jste mu, že jsem jednal podle rozkazu, ano, nadporučíku?“ zeptal se Andy tiše. „Řekl jste mu, že to byla nehoda, všechno to bylo v mé zprávě.“

„Nic jsem mu neřekl.“ Grassioli se otočil k Andymu. „Lidé, kteří mě do tohoto případu navezli, mlčí. Nemám Čuovi co říct. Stejně je ohledně tady těch rasových záležitostí cvok. Kdybych se mu snažil říct, co se doopravdy stalo, nenadělám problémy jen sobě, ale taky okrsku – všem.“ Svalil se do křesla a promnul si koutek oka, kam dostal tik.

„Řeknu vám to na rovinu, Andy. Hodlám nechat Černého Petra v ruce vám, svalit odpovědnost na vás.“

Na šest měsíců vás vrátím zpátky do uniformy, než tahle záležitost vychladne. Hodnost vám zůstanete, nepřijdete ani o halíř.“

„Za vyřešení toho případu jsem žádnou odměnu neočekával,“ řekl Andy vztekle, „ani za zatčení vraha – ale tohle jsem nečekal. Mohu požádat o disciplinární řízení.“

„To můžete, můžete to udělat.“ Nadporučík dlouho váhal, zjevně se necítil příjemně. „Ale já vás žádám, abyste to nedělal. Když ne kvůli mně, tak pro dobro okrsku. Víím, že je to sprostě, nechat Černého Petra v ruce vám, ale dostanete se z toho v pohodě. Jak jen to bude možné, budu vás mít zpátky v útvaru. A stejně nebudete dělat nic

jiného, než co jste dělal doted'. Stejně děláme tak málo detektivní práce, že bychom mohli chodit po obchůzkách my všichni.“ Zlostně kopl do stolu. „Co říkáte?“

„Celá ta věc smrdí.“

„Já vím, že to smrdí!“ zařval nadporučík. „Ale co sakra ještě můžu dělat? Myslíte, že to bude smrdět míň, když tím řízením projdete? Nebudete mít šanci projít. Vyhodí vás od sboru a z práce a mě asi s váma. Jste dobřej policajt, Andy, a takových už moc není. Oddělení vás potřebuje víc než vy je. Vykašlete se na to. Tak co?“

Dlouho bylo ticho a nadporučík se obrátil zpátky k oknu.

„No dobře,“ řekl Andy nakonec. „Udělám, cokoli po mně chcete, nadporučíku.“ Bez dovolení z kanceláře odešel, nechtěl, aby mu za to nadporučík děkoval.

### 13. kapitola

„Ještě půl hodiny, a budeme mít nové století,“ řekl Steve Kulozik a podupával na zledovatělém dláždění. „Včera jsem slyšel v televizi, jak se nějaký vtipálek pokouší vysvětlovat, proč nové století začne až příští rok, ale musí to být pako. Půlnoc roku dva tisíce, nové století. To dá rozum. Podívej.“ Ukázal na televizní obrazovku na staré budově Timesů. Po obrazovce se proháněly deset stop vysoké titulky.

### NÁHLÉ OCHLAZENÍ NA STŘEDOZÁPADĚ POČET MRTVÝCH SE DOSUD ZJIŠŤUJE

„Počet,“ zavrčel Steve. „Vsadím se, že už počet ani neuvedou, nechtějí vědět, kolik lidí zemřelo.“

### ZPRÁVY O HLADOMORU V RUSKU NEPRAVDIVÉ, ŘÍKÁ GALYGIN PREZIDENTŮV PROJEV RÁNO V NOVÉM STOLETÍ NADZVUKOVÁ STÍHAČKA HAVAROVALA NAD SANFRANCISKOU ZÁTOKOU

Andy mrkl po obrazovce a pak zpátky po zástupu promenujícím se po Times Square. Už si začínal zvykat, že znovu nosí modrou uniformu, i když se v přítomnosti ostatních detektivů pořád necítil přirozeně. „Co tady děláš?“ zeptal se Stevea.

„Totéž co ty, zapůjčili mě na tenhle rajón. Pořád vriskají, že chtějí další posily, myslí si, že tady dojde ke srocení.“

„To si myslí špatně, je moc zima, a zase tolik lidí tady není.“

„To není to hlavní, ale ty praštěný sekty říkají, že je milénium, Soudný den nebo Den posledního soudu nebo jak se to sakra dá nazvat. Po celém městě jich jsou kupy. Když svět o půlnoci podle jejich očekávání neskončí, budou zatraceně zklamaní.“

„My budeme daleko zklamanější, když skončí.“

Nad jejich hlavami přebíhala obrovská tichá slova.

### COLIN SLIBUJE RYCHLÝ KONEC PRŮTAHŮ SE ZÁKONEM O VÝJIMEČNÉM STAVU

Zástup se pomalu vlnil sem a tam, lidé natahovali krky, aby viděli na obrazovku. Troubilo několik klaksonů a šum hlasů přehlušovalo řinčení kravského zvonu a občas vrčení řehaček. Když se na obrazovce objevil čas, ozval se oslavný pokřik.

### 23:38 – 11:38 VNOCI – JEN 22 MINUT DO NOVÉHO ROKU

„Konec roku a konec mé služby,“ řekl Steve.

„O čem to mluvíš?“ zeptal se Andy.

„Praštil jsem s tím. Slíbil jsem Grassymu, že zůstanu až do prvního ledna a nebudu se o tom rozkecávat, dokud nebudu na odchodu. Upsal jsem se ke státní službě. Budu hlídač na jedné vězeňské farmě. Kulozik se znovu nají – už se nemůžu dočkat.“

„Steve, ty si děláš srandu. Jsi u útvaru deset, dvanáct let. Jsi služebně starší, jsi detektiv druhého stupně...“

„Připadám ti jako nějaký detektiv?“ Lehce si poklepal obuškem na modrobílou helmu. „Připust' si to, tohle město je v háji. Tady potřebují krotitele, ne policisty. Budu mít dobrou práci, já i moje žena budeme dobře jíst – a já jednou provždy z tohoto města vypadnu. Narodil jsem se tady a vyrostl a mám pro tebe jednu novinku – chybět mi to nebude. Ve vnitrozemí potřebují zkušené policisty. Od minuty tě přijmou. Pojd' se mnou.“

„Ne,“ řekl Andy.

„Proč odpovídáš tak rychle? Přemýšlej o tom. Co ti kdy tohle město dalo, kromě potíží? Vyřešil jsi obtížný případ, dostal vraha, a podívej, jak tě odměnili – zase na obchůzkách.“

„Drž zobák, Steve,“ řekl bez hněvu. „Já si nejsem jistý, proč zůstávám – ale zůstanu. Nemyslim, že je to ve vnitrozemí tak ohromné. Kvůli tobě doufám, že ano. Ale... moje příležitost je tady. Chopil jsem se jí a věděl jsem, do čeho jdu. Prostě se zatím necítím na to, že bych se měl vzdát.“

„Výbral sis sám,“ pokrčil rameny Steve; ten pohyb se skoro ztratil v hlubinách silného svrchníku a mnoha vrstev prádla. „Potkáme se někde tady.“

Andy rychle pozvedl obušek na pozdrav, jak se přítel prodral do masy lidí a zmizel.

23:58 – 11:58 VNOCI – JEDNA MINUTA DO PŮLNOCI

Jak slova zmizela z obrazovky a nahradil je obrovský ciferník, z davu se ozval pokřik a oslavné volání; troubilo ještě více klaksonů. Steve se prodíral skrze masu lidí, která zaplňovala náměstí a tlačila se k zabeđeným oknům po všech stranách. Světlo z televizní obrazovky zalévalo jejich prázdné tváře a rozevřená ústa mihotavým zeleným svitem, jako by byli utonulí hluboko v moři.

Nad jejich hlavami odtikávala vteřinová ručička poslední sekundy poslední minuty roku. Konce století.

„Konec světa!“ zaječel nějaký muž, dostatečně hlasitě na to, aby ho dav slyšel. Jeho slina prolétla Andymu kolem tváře. „Konec světa!“ Andy se natáhl a rýpl ho koncem obušku; muž otevřel ústa a chytil se za břicho. Dloubnutí bylo dostatečně tvrdé, aby na chvíli odvedlo jeho myšlenky od konce světa a donutilo ho pomyslet na jeho vlastní vnitřnosti. Někteří lidé, kteří viděli, co se stalo, na něj ukazovali a smáli se; zvuk jejich smíchu se ztratil ve všepřehlušujícím řevu, a pak, jak se dav pohnul, spolu s mužem zmizeli z dohledu.

Z amplionů umístěných na budovách kolem Times Square se ozval ohlušující rachot, nesourodé vyzvánění kostelních zvonů, přerušované praskáním statické elektřiny, které ve zvukových vlnách hřmělo nad davem dole. „ŠTASTNÝ NOVÝ ROK!“ křičely tisíce hlasů, „ŠTASTNÉ NOVÉ STOLETÍ!“ Klaksony, zvonky a nejrůznější chřestítka se připojily k tomu lomozu, přehlušovaly slova a měnily je v neartikulovaný řev.

Nad nimi vteřinová ručička dokončila celý okruh, nové století bylo už jednu minutu staré; hodiny se ztratily a nahradila je zvětšená prezidentova hlava. Pronášel řeč, ale skrze nekonečný povyk davu nebylo ze skřípajících reproduktorů slyšet ani slovo. Bez ohledu na to velká růžová tvář mluvila dál, rty vytvářely neslyšitelné věty, pozvedala prst, aby zdůraznila nesnadná místa.

Andy velice slabě slyšel jakot policejní píšťalky ve směru od Dvačtyřicáté ulice. Propracovával se ke zvuku, uvolňoval si cestu skrze masu lidí rameny a obuškem. Randál utíchal a on uslyšel smích a posměšky, někdo byl v úzkých, sevřený v shluku těl. Další policista, který pořád hvízdal na píšťalku sevřenou v zubech, se do návalu prodíral z boku a široce se rozmachoval obuškem. Andy mávl vlastním a dav se před ním odtahoval. Někjaký vysoký muž ležel na dlažbě a rukama si chránil hlavu před tou spoustou nohou kolem.

Na obrazovce s téměř slyšitelným výbuchem hudby zhasla prezidentova tvář a opět ji vystřídala tichá písmena.

Muž na zemi byl kost a kůže, oblečený v posvazovaných cárech a hadrech. Andy mu pomohl na nohy a upřený pohled modrých očí hleděl přímo skrze něj.

„Bůh setře jim každou slzu z očí,“ řekl Peter; lesklá kůže se mu těsně napínala přes bezmasé kosti tváře, když chraptivě křičel: „A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude: neboť to, co bylo, pominulo. Ten, který seděl na trůně, řekl: Hle, všechno tvořím nové.“

„Tentokrát ne,“ řekl Andy a podpíral muže, aby neupadl. „Teď můžete jít domů.“

„Domů?“ Když k Peterovi jeho slova pronikla, omámeně zamrkal. „Není žádný domov, žádný svět, neboť toto je milénium a my všichni budeme souzeni. Tisíc let skončilo a Kristus se vrátí, aby slavně vládl na zemi.“

„Možná máte špatné století,“ řekl Andy, držel muže za loket a vedl ho z davu. „Je po půlnoci, nové století začalo, a nic se nezměnilo.“

„Nic se nezměnilo?“ vykřikl Peter. „Je to Armageddon, musí být.“ Zhrozeně vytrhl ruku z Andyho sevření a zamířil pryč, ale sotva udělal krok, obrátil se zpátky.

„Musí to skončit,“ vykřikl zmučeným hlasem. „Může tenhle svět takhle pokračovat dalších tisíc let? TAKHLE?“ Pak se mezi ně dostali lidé a byl pryč.

Takhle? přemýšlel Andy, jak se unaveně prodíral rozcházejícím se davem. Potřásl hlavou, aby si ji pročistil, a napřímil se. Pořád má práci, kterou musí vykonávat.

Teď, když se jejich nadšení rozplynulo, bylo lidem chladno a dav se rychle rozptyloval. V jeho řadách se objevovaly široké trhliny, jak lidé odcházeli s hlavami skloněnými proti ledovému větru od moře. Na rohu Čtyřiačtyřicáté ulice stráž z hotelu Astor uvolnila prostor, aby tam mohly zajíždět rikši z Osmé avenue a řadit se u bočního vchodu. Scénu osvětlovala jasná světla od recepcie a Andy ten roh míjel, zrovna když vycházeli první hosté. Kožichy a večerní šaty, černé kalhoty od smokinků pod tmavými kabáty s persiánovými límci. Musela to být nějaká velká party. Vynořilo se ještě více hostů a bodyguardů a čekali na chodníku. Ozval se svěží zvuk ženského smíchu a mnohohlasné provolávání „Šťastný nový rok!“

Andy se vyhnul shluku lidí z náměstí, kteří mířili do Čtyřiačtyřicáté ulice, a když se otočil zpátky, uviděl, že ven vyšla Shirl a stojí tam, čeká na rikšu a s někým si povídá.

Nevšiml si, kdo to s ní byl nebo co měla na sobě nebo čehokoli jiného, viděl jen její tvář, způsob, jakým se jí rozlétly vlasy, když pohnula hlavou. Smála se, živě se bavila s lidmi, s nimiž byla na večírku. Pak nastoupila do rikši, zatáhla střechu proti dešti a byla pryč.

Padal měkký chladný sníh zmítaný větrem a vířil po popraskané dlažbě Times Square. Zůstalo tam jen velice málo lidí, a ti spěšně odcházeli. Pro Andyho už tu nebylo nic, kvůli čemu by měl zůstat, svůj úkol splnil a mohl se vydat na dalekou cestu zpět do centra. Protočil obušek na poutku a vykročil k Sedmé avenue. Zářící obrazovka gigantické televize vrhala na jeho kabát své nepovšimnuté světlo, zažínala jiskřičku v každé roztáté vložce, dokud neprošel kolem budovy a nezmizel v náhlé temnotě.

Obrazovka vysílala své pohyblivé nápisy vstříc prázdnému náměstí.

PODLE VÝSLEDKŮ SČÍTÁNÍ LIDU MĚLY SPOJENÉ STÁTY NEJVĚTŠÍ ROČNÍ PŘÍRŮSTEK ZA CELÉ STOLETÍ  
NAŠE VELKÉ SPOJENÉ STÁTY MAJÍ 344 MILIONŮ OBYČANŮ

ŠŤASTNÉ NOVÉ STOLETÍ!

ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK!

\*) Román byl napsán již v roce 1966. Díky silnému poklesu porodnosti v rozvinuté části světa a v Číně, není Harrisonova katastrofická vize zcela naplněna. Přesto populační problém přetrvává. I optimisticky laděné prognózy nadále potvrzují, že počet obyvatel planety Země se bude dále zvyšovat... (pozn. e-book korektora)

\*) Rozumí se Fahrenheitovy stupnice; tj.  $100\text{ }^{\circ}\text{F} = 38\text{ }^{\circ}\text{C}$  (pozn. překl.)

\*) Sinekura: církevně – obročí s příjmy, ale bez povinností, jinak – výnosné, snadné zaměstnání bez velkých povinností a odpovědnosti (pozn. překl.)

\*) země slunce – pravděp. míněna Florida, jež má přídvisko Sunshine State (Sluneční stát) (pozn. překl.)

\*\*) suchopár, prašná zem (dust bowl) – vyprahlá oblast s prašnými bouřemi (pozn. překl.)

\*) kvart – dutá míra – 1,38 litru, am. asi ? l (pozn. překl.)

\*) V přepočtu odpovídá  $50\text{ }^{\circ}\text{F}$  asi  $10\text{ }^{\circ}\text{C}$  (pozn. překl.)